

Katholische Schulbücher

als

Kirchensänger, Organist und Kirchenlehrer

Beachtet und beachtet

von

Donat Müller

Münster-Direktor an der Katholischen Kirche St. Marien und St. Peter in Münster

1816

Erster Band

Die heilige Messe — Die heilige Eucharistie

Leipzig 1816

Verlag und Druck von J. C. Neumann, Neudamm, in der Buchhandlung

Der
katholische Schullehrer

als

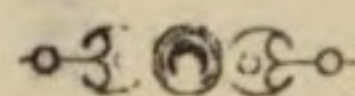
Kirchensänger, Organist und Kirchendiener.

Bearbeitet und herausgegeben

von

Donat Müller,

Musikchor-Direktor an der Stadtpfarrkirche St. Ulrich und Afra in Augsburg.

D r i t t e r B a n d .

Die heilige Fastenzeit. — Die heilige Charwoche.

Augsburg, 1846.

Druck und Verlag der **B. Schmid'schen** Buchhandlung.
(F. G. Kremer.)

Der
Katholische Schullehrer

als

Kirchensänger, Organist und Kirchendiener,

in der

heiligen Fastenzeit

und

Charwoche.

Bearbeitet und herausgegeben

von

Donat Müller,

Musikchor-Direktor an der Stadtpfarrkirche St. Ulrich und Afra in Augsburg.

Augsburg, 1846.

Druck und Verlag der **B. Schmid'schen** Buchhandlung.
(F. G. Kremer.)

49E

1248. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 84

215

Handwritten text: "Handwritten text: ... 10 ..."

796 ni

Beiligen Buchen

Beardwell and Co. 1899

H G B

1000

Erster Abschnitt.

Die heilige Fastenzeit.

§. 1.

Septuagesima.

Am Vorabend dieses Sonntages, an welchem in der Kirche die hl. Fastenzeit beginnt, bedecke man die Altarblätter zum Theile mit blauen Vorhängen.

§. 2.

Der Aschermittwoch.

Heute müssen die Altarblätter ganz mit den blauen Vorhängen bedeckt und darüber die Fastenbilder aufgehängt seyn. Vor der hl. Messe*) wird die Asche geweiht, welche von den verbrannten Palmzweigen, die im vorigen Jahre geweiht worden sind, gewonnen worden ist. Bei dieser Weihe wird nebst dem Weihwasser auch das Rauchfaß gebraucht.

§. 3.

Gesänge bei der Aschenweihe.

Wenn der Priester an den Altar getreten ist, wird die Antiphon Exaudi nos Domine (Musikbeilage No. 1) gesungen. Darauf folgen vier Orationen die im Choraltor mit Amen geschlossen werden. Während dem Einäschern kann die Antiphon Inter vestibulum (Musikbeilage No. 2) vorgetragen werden. Nach dieser Handlung ist noch eine Oration, nach welcher Amen folgt.

*) In vielen Kirchen wird an diesem Tage ein Amt gehalten.

Gottesdienst an den Sonntagen Nachmittag.

An vielen Orten wird in dieser Zeit statt der Vesper — der Psalm Miserere oder der Hymnus Stabat mater — meistens mehrstimmig und mit Instrumentalbegleitung gemacht. Will man erstern choraliter singen, so findet man denselben mit vollständig unterlegtem Text im ersten Band d. B. Seite 16. *) Der letzte Vers (Requiem) wird dann weggelassen, dagegen hinzugefügt: Gloria Patri, et Filio: et Spiritui sancto. Sicut erat in Principio, et nunc et semper: et in saecula saeculorum. Amen. Nach dem Miserere: V. Domine non secundum peccata nostra facias nobis. R. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

Die Musikbeilage No. 3 bietet ein leicht ausführbares Stabat mater in vier Gesängen. Nach demselben: V. Ora pro nobis virgo dolorosissima. R. Ut digni efficiamur pro missionibus Christi.

In vielen Kirchen wird vor und nach diesen Andachten der heil. Segen gegeben, zu welchem der Chor das O Salutaris hostia (Musikbeilage No. 4) singt; dasselbe wird aber vom Priester gewöhnlich nicht angestimmt.

Der Passionssonntag.)**

Am Vorabend bedecke man die Bilder des Gefreuzigten mit blauen Tüchlein und es sollen keine Bilder der Heiligen auf den Altären seyn.

*) Zwar ohne Orgelstimme; allein der sechste Ton mit seinem einzigen Ausgang, über welchen dort das Miserere gegeben ist, ist so einfach, daß jeder Organist selbst eine harmonische Begleitung dazu finden wird. Abwechselnd gesungen von Knaben und Männern, und zwischen jedem Verse ein passendes Interludium, macht dieser Psalm gute Wirkung.

**) Sieh die Anmerk. im ersten Band S. 11.

Zweiter Abschnitt.

Die heilige Charwoche.

§. 1.

Der Palmsonntag.

Man überbreite einen Tisch mit einem reinlichen Tuche, stelle denselben auf die Epistelfeite oder in die Mitte vor den Altar und lege darauf die zu weihenden Palm- oder Delzweige. Zu dieser Weihe wird dem Priester eine Pluviale von blauer Farbe gereicht. Ein Rauchfaßträger mit zwei Akolythen begleiten denselben zum Altar, wo auch Weihwasser bereit zu halten ist. Vor dem Evangelium wird Weihrauch eingelegt und das Buch auf die Evangelienseite getragen. Das Inzensiren geschieht wie beim Evangelium eines feierlichen Amtes. Bei der Benediction der Palmzweige wird wieder Inzens eingelegt; darauf reiche man dem Priester das Aspersorium und nach diesem das geschlossene Rauchfaß. Wenn der Kirchendiener und die Ministranten die dargereichten Zweige (kniend) empfangen, küssen sie diese und die Hand des Offiziators. Vor der Prozession wird nochmal Inzens eingelegt. Der Prozession voran geht der Rauchfaßträger, welchem der Kreuzträger zwischen zwei Leuchterträgern mit brennenden Kerzen folgt; dann die Sänger und nach diesen der Offiziator, alle Palmenzweige in den Händen tragend.

Anmerkung. Gehen Leviten mit der Prozession, so legen selbe zuvor die Manipel ab und das Kreuz trägt dann der Subdiacon.

§. 2.

Gesänge während der Palmweihe und der Prozession.

Sobald der Offiziator an den Altar getreten ist, wird die Antiphon Hosanna Filio David (Musikbeilage No. 5) gesungen.

Offiziator. Dominus vobiscum.

Chor. Et cum spiritu tuo.

Offiz. Oremus. Deus quem diligere et amare etc. etc. per omnia saecula saeculorum.

Chor. Amen.

Nach dieser Oracion wird die Lektion — Lectio libri Exodi im gewöhnlichen Epistelstrome gelesen. Sie endet mit den Worten: Vespere scietis, quod Dominus eduxerit vos de terra Aegypti, et mane videbitis gloriam Domini. Hierauf wird das Graduale gesungen. Collegerunt Pontifices. (Musikbeilage Nro. 6.) Nun singt der Offiziator das Evangelium. Nach demselben

Offiz. Dominus vobiscum.

Chor. Et cum spiritu tuo.

Setzt werden die Palmzweige gesegnet. Darauf singt der

Offiz. Per omnia saecula saeculorum.

Chor. Amen.

Offiz. Dominus vobiscum.

Chor. Et cum spiritu tuo.

Offiz. Sursum corda

Chor. Habemus ad Dominum.

Offiz. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Chor. Dignum et justum est.

Nach der Präfation, die mit den Worten endet: sine fine dicentes singt der Chor sogleich das Sanctus. (Musikbeilage Nro. 7.)

Offiz. Dominus vobiscum.

Chor. Et cum spiritu tuo.

Setzt betet der Offiziator fünf Orationen, die alle mit Amen geschlossen werden. Nach vollbrachter Weihe:

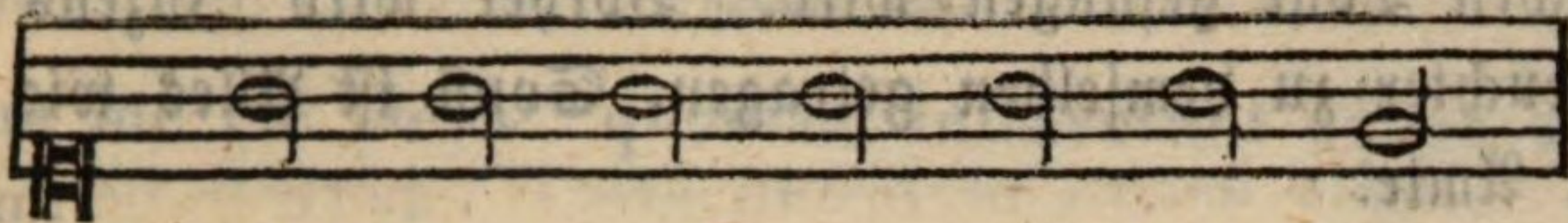
Offiz. Dominus vobiscum.

Chor. Et cum spiritu tuo.

Offiz. Oremus. Deus, qui Filium tuum Jesum Christum etc. etc.

Ist diese Oracion zu Ende, dann beginnt das Austheilen der Palmzweige. Während demselben kann gesungen werden die Antiphon Pueri Hebraeorum. (Musikbeilage Nro. 7.)

Nach dieser Handlung ist noch eine Oracion, auf welche sich der Zug zur Prozession zu ordnen beginnt. Vor dem Abgang derselben:

Offiz. V. Pro — ce — da — mus in pa — ce.

Chor. R. In nomine Christi. Amen.

Gesang (Antiph.) unter der Prozession. (Musikbeilage Nro. 8.)

Wenn die Prozession zur Kirchenthüre zurückkommt, treten zwei oder vier kleine Sänger in die Kirche. Die Thüre wird geschlossen und die Sänger innerhalb beginnen das Gloria laus. (Musikbeilage Nro. 8.)

Nach diesem Gesang macht der Kreuzträger mit der Stange des Kreuzes drei leichte Stöße an die Thüre, welche sodann geöffnet wird und die Prozession tritt in die Kirche ein.

Gesang (Respons.) beim Eintritt der Prozession in die Kirche. (Musikbeilage Nro. 9.)

S. 3.

Verrichtungen unter dem Amt.

Beim Anfang des Passions lösche man die Kerzen aus. Angeszündet werden sie wieder am Ende desselben. Unter dem Vortrag des Passions und des Evangeliums werden die Palmzweige in die Hände genommen. Wird die Leidensgeschichte feierlich gesungen, so hat der Kirchendiener die Pulte auf die Evangelienseite zu stellen und darauf die Passionsbücher zu legen. Die hier funktionirenden Priester werden mit der Albe bekleidet, über welche die Stole von der linken Schulter quer gelegt — unter dem rechten Arm befestigt wird. Liest aber der Celebrant den Passion in der Stille, so wird ihm das Messgewand nicht abgenommen. In diesem Falle können auf dem Chor passende Gesänge gemacht werden. Etwa das Christus factus est (Musikbeilage Nro. 15), das Crux fidelis (Musikbeilage Nro. 21), der Hymnus Vexilla (Musikbeilage Nro. 21). Wenn aber der Celebrant gegen Ende des Passions niederkniet, muß feierliche Stille herrschen und alle Anwesenden haben das Gleiche zu thun.*) Auf den Passion folgt das Evangelium, das

*) „Jesus neigte sein Haupt und starb.“ Das geheimnißvollste Ereigniß sollen wir eine kurze Weile in Ehrfurcht und Demuth beherzigen, sprechen z. B.: Wir beten Dich an, Jesu Christe und beneiden Dich, daß Du durch Dein Kreuz die Welt erlöset hast.

im gewöhnlichen Tone gesungen wird. Vorher wird Inzens eingelegt, aber keine Leuchter zu demselben getragen. Sonst ist Alles wie bei einem gewöhnlichen Amte.

§. 4.

Verrichtungen bei den Metten.

Am Mittwoch, Donnerstag und Freitag Abend, wird die Matutin mit den Laudes, d. h. die Morgenandacht für den Donnerstag, Freitag und Samstag gehalten. Der Kirchendiener hat hiezu auf dem schmucklosen Hochaltar sechs gelbe Wachskerzen — und auf dem hohen dreieckigen Leuchter, der in die Mitte vor den Hochaltar gestellt wird — 14 gelbe und eine weiße Wachskerze (letzte zu oberst) aufzustecken und anzuzünden.

Nach jedem Psalm wird eine Kerze auf dem Dreieckleuchter ausgelöscht, so daß zuletzt nur die weiße Kerze allein noch brennt.

Bei dem Lobgesang des Zacharias (Benedictus), wird nach jedem zweiten Verse eine Kerze auf dem Altare ausgelöscht und zuletzt auch die Ampel. Beim Wiederholen der Antiphon „Traditor“ nimmt man die noch brennende weiße Kerze von der Spitze des Dreieckleuchters und verbirgt sie auf der Epistelseite hinter dem Altare. Nach dem „Miserere“ folgt noch eine Oratio (Respice quaesumus Domine), auf welche dann hinter dem Altare einiges Geräusch mit der sogenannten Ratsche gemacht und das verborgene Licht sodann wieder hervorgebracht wird. Nun geht man in der Stille auseinander.

Anmerkung. In der Mette am Donnerstag heißt die Antiphon zum Benedictus: „Posuerunt super caput“ etc., und am Charfreitag: „Mulieres sedentes“ etc.

§. 5.

Die Mette am Mittwoch.

Nachdem ein Vater unser, ein Ave Maria und der Glaube in der Stille gebetet worden, beginnt der dirigirende Priester mit der ersten Antiphon der

Ersten Nokturn.

Antiphon. Zelus domus tuae comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Psalm 68.

Salvum me fac Deus * quoniam intraverunt aquae usque ad animam meam.

Infixus sum in limo profundi: * et non est substantia.

Veni in altitudinem maris: * et tempestas demersit me.

Laboravi clamans, raucae factae sunt fauces meae: * defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei: * qui oderunt me gratis.

Confortati sunt, qui persecuti sunt me inimici mei injuste: * quae non rapui, tunc exsolvebam.

Deus tu scis insipientiam meam: * et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubescant in me, qui expectant te Domine, * Domine virtutum.

Non confundantur super me, * qui quaerunt te, Deus Israel.

Quoniam propter te sustinui opprobrium: * operuit confusio faciem meam.

Extraneus factus sum fratribus meis, * et peregrinus filiis matris meae.

Quoniam zelus domus tuae comedit me: * et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Et operui in jejunio animam meam: * et factum est in opprobrium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium: * et factus sum illis in parabolam.

Adversum me loquebantur, qui sedebant in porta: * et in me psallebant, qui bibebant vinum.

Ego vero orationem meam ad te Domine: * tempus beneplaciti Deus.

In multitudine misericordiae tuae exaudi me, * in veritate salutis tuae.

Eripe me de luto, ut non infigar: * libera me ab iis, qui oderunt me, et de profundis aquarum.

Non me *demergat* tempestas aquae, neque absorbeat me profundum: * neque urgeat super me puteus os suum.

Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua: * secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Et ne avertas faciem tuam a puero tuo: * quoniam tibulor, velociter exaudi me.

Intende animae meae, et libera eam: * propter inimicos meos eripe me.

Tu scis improperium meum, et confusionem meam, * et reverentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes, qui tribulant me: * improperium expectavit cor meum, et miseriam.

Et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit: * Et qui consolaretur, et non inveni.

Et dederunt in escam meam fel: * et in siti mea potaverunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, * et in retributiones, et in scandalum.

Obscurentur oculi eorum ne videant: * et dorsum eorum semper incurva.

Effunde super eos iram tuam: * et furor irae tuae comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: * et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: * et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

Appone iniquitatem super iniquitatem eorum: * et non intrent in justitiam tuam.

Deleantur de Libro viventium: * et cum justis non scribantur.

Ego sum pauper et dolens: * salus tua Deus suscepit me.

Laudabo nomen Dei cum cantico, * et magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo super vitulum novellum, * cornua producentem et ungulas.

Videant pauperes et laetentur: * *quaerite* Deum, et vivet anima vestra.

Quoniam exaudivit pauperes Dominus: * et vinctos suos non despexit.

Laudent illum coeli, et terra, * mare, et omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus salvam faciet Sion: * et aedificabuntur civitates Iuda.

Et inhabitabunt ibi, * et haereditate acquirant eam.

Et *semen* servorum ejus possidebit eam; * et qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

Antiphon. Zelus domus tuae comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Antiphon. Avertantur retrorsum, et erubescant, qui cogitant mihi mala.

Psalm 69.

Deus in adjutorium meum *intende*: * Domine ad adjuvandum me festina.

Confundantur et reveantur, * qui quaerunt animam meam.

Avertantur retrorsum, et erubescant, * qui volunt mihi mala.

Avertantur statim erubescences, * qui dicunt mihi: Euge, euge.

Exultent et laetentur in te omnes, qui quaerunt te, * et dicant semper; Magnificetur Dominus, qui diligunt *salutare* tuum.

Ego vero egenus, et pauper sum: * Deus adjuva me.

Adjutor meus, et liberator meus es tu: * Domine ne moreris.

Antiphon. Avertantur retrorsum, et erubescant, qui cogitant mihi mala.

Antiphon. Deus meus, eripe me de manu peccatoris.

Psalm 70.

In te Domine speravi, non confundar in aeternum: * in justitia tua libera me, et eripe me.

Inclina ad me aurem tuam, * et salva me.

Esto mihi in Deum protectorem, et in locum munitum: * ut salvum me facias.

Quoniam firmamentum meum, * et refugium meum es tu.

Deus meus eripe me de manu peccatoris, * et de manu contra legem agentis et iniqui.

Quoniam tu es patientia mea Domine: * Domine spes mea a juventute mea.

In te confirmatus sum ex utero: * de ventre matris meae tu es protector meus.

In te cantatio mea semper: * tanquam prodigium factus sum multis: et tu adjutor fortis.

Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam; * tota die magnitudinem tuam.

Ne projicias me in tempore senectutis: * cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

Quia dixerunt inimici mei mihi: * et qui custodiebant animam meam, consilium *fecerunt* in unum.

Dicentes: Deus dereliquit eum, persequimini, et comprehendite eum: * quia non est qui eripiat.

Deus ne elongeris a me: * Deus meus in auxilium meum respice.

Confundantur et deficiant detrahentes animae meae: * operiantur confusione, et pudore, qui quaerunt mala mihi.

Ego autem semper sperabo: * et adjiciam super omnem laudem tuam.

Os meum annuntiabit justitiam tuam: * tota die salutare tuum.

Quoniam non cognovi litteraturam introibo in potentias Domini: * Domine memorabor justitiae tuae solius.

Deus docuisti me a juventute mea: * et usque *nunc* pronuntiabo mirabilia tua.

Et usque in senectam, et senium: Deus ne derelinquas me.

Donec annuntiem brachium tuum * generationi omni, quae ventura est.

Potentiam tuam, et justitiam tuam Deus usque in altissima quae fecisti magnalia: * Deus quis similis tibi?

Quantas ostendisti mihi tribulationes multas et malas: et conversus vivificasti me: * et de abyssiis terrae iterum reduxisti me.

Multiplicasti magnificentiam tuam: * et conversus consolatus es me.

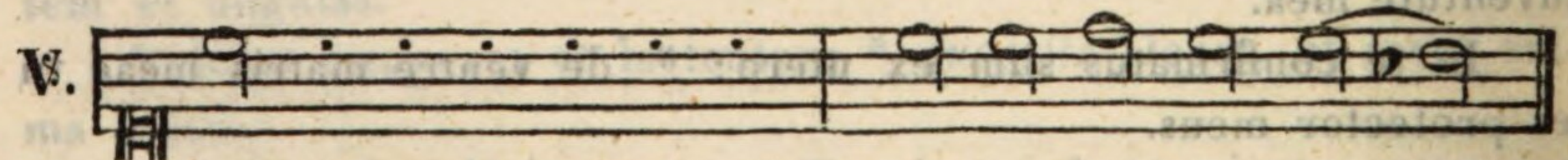
Nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: *

Deus psallam tibi in cithara, sanctus Israel.

Exultabunt labia mea cum cantavero tibi; * et anima mea, quam redemisti.

Sed et lingua mea tota die meditabitur justitiam tuam. * cum confusi et reveriti fuerint, qui quaerunt mala mihi.

Antiphon. Deus meus eripe me de manu peccatoris.

A-ver-tan-tur re-tror-sum et e - ru - bes - cant.

Qui co - gi - tant mi - hi ma - la.

Anmerkung. Alle Versikel werden auf diese Weise gesungen.

Jetzt wird ein Vaterunser in der Stille gebetet, auf welches unmittelbar folgt die

1. *Lectio* [*Lamentation*]. (Musikbeilage Nr. 10.)

R. In monte Oliveti oravit ad Patrem: * Pater si fieri potest, transeat a me calix iste: * spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.

Ÿ. Vigilate, et orate, ut non intretis in tentationem. Spiritus.

2. *Lamentation* (Musikbeilage. Nr. 11.)

R. Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, et vigilate mecum: nunc vibebitis turbam, quae circumdabit me. * Vos fugam capietis, et ego vadam immolari pro vobis.

Ÿ. Ecce appropinquat hora, et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Vos fugam capietis, et ego vadam immolari pro vobis.

3. *Lamentation* (Musikbeilage. Nr. 12.)

Ecce vidimus eum non habentem speciem, neque decorem: aspectus ejus in eo non est: hic peccata nostra portavit: et pro nobis dolet: ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras: * cujus livore sanati sumus.

Ÿ. Vere languores nostros ipse tulit, et dolores nostros ipse portavit.

Cujus livore sanati sumus.

Ecce vidimus.

Zweite Nokturn.

Antiphon. Liberabit Dominus pauperem a potente, et inopem, cui non erat adjutor.

Psalm. 71.

Deus judicium tuum regi da: * et justitiam tuam filio regis.

Judicare populum tuum in justitia: * et pauperes tuos in iudicio.

Suscipiant montes pacem populo: * et coles justitiam.

Judicabit pauperes populi, et salvos faciet filios pauperum: * et humiliabit calumniatorem.

Et permanebit cum sole, et ante lunam, * in generationem et generationem.

Descendet sicut pluvia in vellus: * et sicut stillicidia stilantia super terram.

Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis: * donec auferatur luna.

Et dominabitur a mari usque ad mare: * et a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

Coram illo procident Aethiopes: * et inimici ejus terram lingent.

Reges Tharsis, et Insulae munera offerent: * Reges Arabum, et Saba dona adducent.

Et adorabunt eum omnes Reges terrae, * omnes Gentes servient ei.

Quia liberabit pauperem a potente: * et pauperem, cui non erat adjutor.

Parcet pauperi, et inopi: * et animas pauperum salvas faciet.

Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: * et honorabile, nomen eorum coram illo.

Et vivet, et dabitur ei de auro Arabiae, et adorabunt de ipso semper: * tota die benedicent ei.

Et erit firmamentum in terra in summis montium, superextoletur super Libanum fructus ejus: * et florebunt de civitate sicut faenum terrae.

Sit nomen Domini benedictum in saecula: * ante solem permanet nomen ejus.

Et benedicentur in ipso omnes tribus terrae: * omnes Gentes magnificabunt eum.

Benedictus Dominus Deus Israel: * qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomen majestatis ejus in aeternum: * et replebitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

Antiphon. Liberabit Dominus pauperem a potente, et inopem, cui non erat adjutor.

Antiphon. Cogitaverunt impii et locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt.

Psalm. 72.

Quam bonus *Israel* Deus, * his qui recto sunt corde.

Mei autem pene moti sunt pedes: * pene effusi sunt gressus mei.

Quia celavi super iniquos, * pacem peccatorum videns.

Quia non est respectus morti eorum: et firmamentum in plaga eorum.

In labore hominum non sunt: * et cum hominibus non flagellabuntur.

Ideo tenuit eos superbia : * operti sunt iniquitate et impietate sua.

Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum : * transierunt in affectum cordis.

Cogitaverunt , et locuti sunt nequitiam : * iniquitatem in excelso locuti sunt.

Posuerunt in coelum os suum : * et lingua eorum transivit in terra.

Ideo convertetur populus meus hic : * et dies pleni invenientur in eis.

Et dixerunt : Quomodo scit Deus , * et si est scientia in excelso ?
Ecce ipsi peccatores , et abundantes in saeculo , * obtinuerunt divitias.

Et dixi : Ergo sine causa justivicavi cor meum , * et lavi inter innocentes manus meas.

Et fui flagellatus tota die : * et castigatio mea in matutinis.

Si dicebam : Narrabo sic : * Ecce nationem filiorum tuorum reprobavi.

Existimabam , ut cognoscerem hoc , * labor est ante me.

Donec intrem in sanctuarium Dei : * et intelligam in novissimis eorum.

Verumtamen propter dolos posuisti eis : * dejecisti eos dum allevarentur.

Quomodo facti sunt in desolationem , subito defecerunt : * perierunt propter *iniquitatem* suam.

Velut somnium surgentium Domine : * in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.

Quia inflammatum est cor meum , et renes mei commutati sunt : * et ego ad nihilum redactus sum , et nescivi.

Ut jumentum factus sum apud te : * et ego semper tecum ,

Tenuisti manum dexteram meam : et in voluntate tua deduxisti me , * et cum gloria suscepisti me ?

Quid enim mihi est in coelo ? * et a te quid volui super terram.

Defecit caro mea , et cor meum : * Deus cordis mei , et pars mea Deus in aeternum.

Quia ecce qui elongant se a te peribunt : * perdidisti omnes , qui fornicantur abs te.

Mihi autem adhaerere Deo bonum est: * ponere in Domino Deo spem meam.

Ut annuntiem omnes praedicationes tuas, * in portis filiae Sion.

Antiphon. Cogitaverunt impii, et locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt.

Antiphon. Exurge Domine, et judica causam meam.

Psalm. 73.

Ut quid Deus repulisti in finem: * iratus est furor tuus super oves pascuae tuae.

Memor esto congregationis tuae, * quam possedisti ab initio.

Redemisti virgam haereditatis tuae: * mons Sion, in quo habitasti in eo.

Leva manus tuas in superbias eorum in finem: quanta malignitas est inimicus in sancto?

Et gloriati sunt, qui oderunt te, * in medio solemnitatis tuae.

Posuerunt signa sua, signa: * et non cognoverunt sicut in exitu super summum.

Quasi in silva lignorum securibus exciderunt januas ejus in idipsum: * in securi et ascia dejecerunt eam.

*Incenderunt igni Sanctuarium tuum: * in terra polluerunt tabernaculum nominis tui.*

Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul: * quiescere faciamus omnes dies festos *Dei* a terra.

Signa nostra non vidimus, jam non est Propheta: * et nos non cognoscet amplius.

Usquequo Deus improperabit inimicus: * irritat abversarius nomen tuum in finem?

Ut quid avertis manum tuam, et dexteram tuam, * de medio sinu tuo in finem?

Deus autem Rex noster ante saecula: * operatus est salutem in medio terrae.

Tu confirmasti in virtute tua mare: * contribulasti capita draconum in aquis.

Tu confregisti capita draconis: * dedisti eum escam populis Aethiopum.

Tu dirupisti fontes, et torrentes: * Tu siccasti fluvios Ethan.

Tuus est dies, et tua est nox: * tu fabricatus es auroram, et solem.

Tu fecisti omnes terminos terrae: * ac statem, et ver tu plas-
masti ea.

Memor esto hujus, inimicus improperavit Domino: * et po-
pulus insipiens incitavit nomen tuum.

Ne tradas bestiis animas confitentes tibi: * et animas pauperum
tuorum ne obliviscaris in finem.

Respice in testamentum tuum: * quia repleti sunt, qui obscurati
sunt terrae domibus iniquitatum.

Ne avertatur humilis factus confusus * pauper et inops lauda-
bunt nomen tuum.

Exurge Deus, judica causam tuam: * memor esto improperio-
rum tuorum, eorum quae ab insipiente sunt tota die.

Ne obliviscaris voces inimicorum tuorum: * superbia eorum
qui te oderunt, ascendit semper.

Antiphon. Exurge Domine, et judica causam meam.

Ÿ. Deus meus eripe me de manu peccatoris.

R. Et de manu contra legem agentis, et iniqui.

Pater noster, etc. still.

Ex Tractatu sancti Augustini Episcopi. super Psalmos.

In Psalm 54. ad I. versum.

*Vierte Lektion. *)*

Exaudi Deus orationem meam, et ne despexeris deprecationem
meam: Intende mihi, et exaudi me. Sat agentis, solliciti, in tribu-
latione positi, verba sunt ista. Orat multa patiens, de malo liberari
desiderans. Superest, ut videamus, in quo malo sit: et cum di-
cere coeperit, agnoscamus ibi nos esse; ut communicata tribula-
tione, jungamus orationem. Contristatus sum, inquit, exerci-
tatione mea, et conturbatus sum. Ubi contristatus? ubi conturba-
tus? in exercitatione mea, inquit. Homines malos, quos patitur,

*) Sieh die Lektionsformel auf Musikbeilage No. 7 im 1. Band. Die dort an-
gegebene — dem „Tu autem“ eigen angehörende Tonschlußweise kann aber hier nicht
gebraucht werden; sondern die Lektionen in den Metten (auch die im Officium defunc-
torum) enden mit dem Erheben der Stimme zum ganzen Ton und von diesem herab
durch die Sekunde auf die große Terz.

commemoratus est: Eamdemque passionem malorum hominum, exercitationem suam dixit. Ne putetis gratis esse malos in hoc mundo, et nihil boni de illis agere Deum. Omnis malus aut ideo vivit ut corrigatur: aut ideo vivit ut per illum bonus exerceatur.

Ry. Amicus meus osculi me tradidit signo: quem osculatus fuero, ipse est, tenete eum: hoc malum fecit signum qui per osculum adimplevit homicidium. * Infelix praetermisit pretium sanguinis, et in fine laqueo se suspendit.

Ry. Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille. Infelix.

Fünfte Section.

Utinam ergo qui nos modo exercent, convertantur, et nobiscum exerceantur: *tamen* quamdiu ita sunt, ut exerceant, non eos oderimus: quia in eo quod malus est, quis eorum, utrum usque in finem perseveraturus sit, ignoramus. Et plerumque cum tibi viberis odisse inimicum, fratrem odisti et nescis. Diabolus et Angeli ejus in Scripturis sanctis manifestati sunt nobis, quod ad ignem aeternum sint destinati. Ipsorum tantum desperanda est correctio, contra quos habemus occultam luctam: ad quam luctam nos armat Apostolus, dicens: Non est nobis colluctatio adversus carnem, et sanguinem: id est, non adversus homines, quos videtis: sed adversus Principes, et potestates, et rectores mundi, tenebrarum harum. Ne forte cum dixisset, mundi; intelligeres daemones esse rectores coeli, et terrae. Mundi dixit, tenebrarum harum: mundi dixit amatorum mundi: mundi dixit: impiorum et iniquorum: mundi dixit, de quo dicit Evangelium: et mundus eum non cognovit.

Ry. Judas mercator pessimus osculo petiit Dominum: ille ut Agnus innocens non negavit Judae osculum: * denariorum numero Christum Judaeis tradidit.

W. Melius illi erat, si natus non fuisset. Denariorum.

Sechste Section.

Quoniam vidi iniquitatem, et contradictionem in civitate. Attende gloriam crucis ipsius. Jam in fronte regum crux illa fixa est, cui inimici insultaverunt. Effectus probavit virtutem: domuit orbem non ferro, sed ligno. Lignum crucis contumeliis dignum visum est inimicis, et ante ipsum lignum stantes caput agitabant, et dicebant: Si Filius Dei est, descendat de cruce. Extendebat ille *manus* suas ad populum non credentem, et contra dicentem.

Si enim justus est, qui ex fide vivit, iniquus est, qui non habet fidem. Quod ergo hic ait, iniquitatem, perfidiam intellige. Videbat ergo Dominus in civitate iniquitatem, et contradictionem, et extendebat manus suas ad populum non credentem, et contradicentem: et tamen et ipsos expectans dicebat: Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.

R. Unus ex discipulis meis tradet me hodie. Vae illi, per quem tradar ego: * melius illi erat, si natus non fuisset.

Ÿ. Qui intingit mecum manum in paropside, hic me traditurus est in manus peccatorum. Melius illi, Unus ex.

Dritte Nocturn.

Antiphon. Dixi iniquis: *Nolite* loqui adversus Deum iniquitatem.

Psalm. 74.

Confitebimur tibi Deus: * confitebimur, et invocabimus nomen tuum.

Narrabimus mirabilia tua: * cum accepero tempus, ego justitias judicabo.

Liquefacta est terra, et omnes qui habitant in ea: * ego confirmavi columnas ejus.

Dixi iniquis: Nolite inique agere: * et delinquentibus: nolite exaltare cornu.

Nolite extollere in altum cornu vestrum: * nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Quia neque ab Oriente, neque ab Occidente; neque a desertis montibus: * quoniam Deus judex est.

Hunc humiliat, et hunc exaltat: * quia calix in manu Domini, vini meri plenus misto.

Et inclinavit ex hoc in hoc: veruntamen faex ejus non est exinanita: * bibent omnes peccatores terrae.

Ego autem annuntiabo in saeculum: * cantabo Deo Iacob.

Et omnia cornua peccatorum confringam: * et exaltabuntur cornua Justi.

Antiphon. Dixi iniquis, nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Antiphon. Terra tremuit et quievit, dum exurgeret in judicio Deus.

Psalm. 75.

Notus in Judaea Deus: * in Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus: * et habitatio ejus in Sion.
Ibi confregit potentias arcum: * scutum, gladium et bellum.
Illuminans tu mirabiliter a montibus aeternis: * turbati sunt omnes insipientes corde.

Dormierunt somnum suum: * et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis.

Ab increpatione tua Deus Iacob; * dormitaverunt, qui ascenderunt equos.

Tu terribilis es, et quis resistet tibi? * ex tunc ira tua.

De coelo auditum fecisti judicium: * terra tremuit, et quievit.

Cum exurgeret in judicium Deus: * ut salvos faceret omnes mansuetos terrae.

Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi: * et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi.

Vovete, et reddite Domino Deo vestro, * omnes qui in circuitu ejus affertis munera.

Terribili et ei, qui aufert spiritum principum, * terribili apud Reges terrae.

Antiphon. Terra tremuit et quievit, dum exurgeret in iudicio Deus.

Antiphon. In die tribulationis meae Deum exquisivi manibus meis.

Psalms. 76.

Voce mea ad Dominum clamavi: * voce mea ad Deum, et intendit mihi.

In die tribulationis meae Deum exquisivi, manibus meis nocte contra eum: * et non sum deceptus.

Renuit consolari anima mea * memor fui Dei et delectatus sum, et exercitatus sum; et defecit spiritus meus.

Anticipaverunt vigilias oculi mei: * turbatus sum, et non sum locutus.

Cogitavi dies antiquos: * et annos aeternos in mente habui.

Et meditatus sum nocte cum corde meo; * et exercitabar, et scopebam spiritum meum.

Numquid in aeternum brojiciet Deus: * aut non apponet ut complacitior sit adhuc?

Aut in finem misericordiam suam abscindet, * generatione in generationem?

Aut obliviscetur misereri Deus? * aut continebit in ira sua misericordias suas?

Et dixi: Nunc caepi: * haec mutatio dexterarum Excelsi.

Memor fui operum Domini: * quia memor ero ab initio mirabilium tuorum.

Et meditabor in omnibus operibus tuis: * et in adinventionibus tuis exercebor.

Deus in sancto via tua quis Deus magnus sicut Deus noster? * tu es Deus, qui facis mirabilia.

Notam fecisti in populis virtutem tuam: * redemisti in brachio tuo populum tuum, filios Iacob, et Ioseph.

Viderunt te aquae Deus, viderunt te aquae: * et timuerunt, et turbatae sunt abyssi.

Multitudo sonitus aquarum: * vocem dederunt nubes.

Etenim sagittae tuae transeunt: * vox tonitruum tui in rota.

Illuxerunt coruscationes tuae orbi terrae: * commota est, et contremuit terra.

In mari via tua, et semitae tuae in aquis multis: * et vestigia tua non cognoscentur.

Deduxisti sicut oves populum tuum: * in manu Moysi et Aron.

Antiphon. In die tribulationis meae Deum exquisivi manibus meis.

Ÿ. Exurge Domine.

Ry. Et iudica causam meam.

Pater noster, etc. *psall.*

De Epistola prima; beati Pauli Apostoli ad Corinthios.

Siebente Section.

Kap. II. d.

Hoc autem praecipio: non laudans quod non in melius, sed in deterius convenitis. Primum *quidem* convenientibus vobis in Ecclesiam audio scissuras esse inter vos, et ex parte credo. Nam oportet et haereses esse, ut et qui probati sunt, manifesti fiant in vobis. Convenientibus ergo vobis in unum, jam non est Dominicam Coenam manducare. Unusquisque enim suam coenam praesumit ad mandu-

candum. Et alius quidem esurit, alius autem ebrius est. *Numquid* domos non habetis ad manducandum et bibendum? aut Ecclesiam Dei contemnitis, et confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo.

R. Eram quasi Agnus innocens: ductus sum ad immolandum et nesciebam, consilium fecerunt inimici mei adversum me dicentes: * Venite mittamus lignum in panem ejus, et eradamus eum de terra viventium.

Ÿ. Omnes inimici mei adversum me cogitabant mala mihi: verbum iniquum mandaverunt adversum me, dicentes. Venite.

Acte Section.

Ego enim accepi a Domino, quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, et gratias agens, fregit, et dixit: Accipite, et manducate: Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: Hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam coenavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite, quotiescunque bibetis in meam commemorationem. Quotiescunque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis: mortem Domini annuntiabitis donec veniat.

R. Una hora non potuistis vigilare mecum, qui exhortabamini mori pro me? * Vel Judam non videtis, quomodo non dormit, sed festinat tradere me Judaeis?

Ÿ. Quid dormitis: Surgite et orate ne intretis in tentationem. Vel Judam.

Neunte Section.

Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne: reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo: et sic de pane illo edat, et de calice bibat, Qui enim manducat, et bibit, indigne *judicium* sibi *manducat* et *bibit*, non dijudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi, et imbecilles, et dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicamus, non utique judicaremur. Dum judicamur autem, a Domino corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur. Itaque fratres mei, cum convenitis ad manducandum, invicem expectate. Si quis esurit, domi manducet: Ut non in*judicium* conveniatis. caetera autem, cum venero, disponam.

Ry. Seniores populi consilium fecerunt: * Ut Jesum dolo tenerent, et occiderent: cum gladiis, et fustibus exierunt tanquam ad latronem.

Ÿ. Collegerunt Pontifices, et Pharisei concilium. Ut Jesum. Seniores.

Lobmette.

Antiphon. Justificeris Domine in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

Psalm. 50.

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas, cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta, et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exaltabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii a te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exaltabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * *holocaustis* non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum Deus non despicias.

Benigne fac Domine in *bona* voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Antiphon. Justificeris Domine in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

Antiphon. Dominus tanquam ovis ad victimam ductus est, et non aperuit os suum.

Psalm 89.

Domine refugium factus es nobis: * a generatione in generationem.

Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis: * a sacculo et usque in saeculum tu es Deus.

Ne avertas hominem in humilitatem: * et dixisti: Convertimini filii hominum.

Quoniam mille anni ante oculos tuos, * tanquam dies hesternae quae praeteriit.

Et custodia in nocte, * quae pro nibilo habentur, eorum anni erunt.

Mane sicut herba transeat, mane floreat, et transeat: * vespere decidat, induret et arescat.

Quia defecimus in ira tua, * et in furore tuo turbati sumus.

Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: * sacculum nostrum in illuminatione vultus tui.

Quoniam omnes dies nostri defecerunt; * et in ira tua defecimus.

Anni nostri sicut aranea meditabuntur: * dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni.

Si autem in potentatibus, octoginta anni: * et amplius eorum, labor, et dolor.

Quoniam supervenit mansuetudo: * et corripiemur.

Quis novit potestatem irae tuae: * et prae timore tuo iram tuam dinumerare?

Dexteram tuam sic notam fac: * et eruditos corde in sapientia.

Convertere Domine usque quo? * et deprecabilis esto super servos tuos.

Repleti sumus mane misericordia tua: * et exultavimus, et delectati sumus omnibus diebus nostris.

Laetati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti: * annis, buibus vidimus mala.

Respice in servos tuos, et in opera tua: * et dirige filios eorum.

Et sic splendor Domini Dei nostri super nos, * et opera manuum nostrarum dirige super nos: * et opus manuum nostrarum dirige.

Antiphon. Dominus tanquam ovis ad victimum ductus est, et non aperuit os suum.

Antiphon. Contritum est cor meum in medio mei, contremuerunt omnia ossa mea.

Psalm. 62.

Deus, Deus meus! * ad te luce vigilo.

Sitavit in te anima mea, * quam multiplicetur tibi caro mea.

In terra deserta, et in via et in aquosa: * sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: * et in nomine tuo lavabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: * quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhaesit anima mea post te: * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quaesierunt animam meam, introibunt in inferiora terrae: * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes, qui jurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalm. 66.

Deus misereatur nostri et benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam; * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus; * confiteantur tibi populi omnes.

Laetentur. et exultent gentes; * quoniam judicas populos in acuitate, et gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terrae.

Antiphon. Contritum est cor meum in medio mei, contremuerunt omnia ossa mea.

Antiphon. Exhortatus es in virtute tua, et in refectione sancta tua Domine.

Sabgesang Moysis.

Exodi. 15.

Cantemus *Domino*, gloriose enim magnificatus est, * equum et ascensorem deiecit in mare.

Fortitudo mea, et laus mea Dominus, * et factus est mihi in salutem.

Iste Deus meus, et glorificabo eum: * Deus patris mei, et exaltabo eum.

Dominus quasi vir pugnator, omnipotens nomen ejus: * *Currus* Pharaonis, et exercitum ejus projecit in mare.

Electi principes ejus submersi sunt in mari rubro. * Abyssi operuerunt eos, descenderunt in profundum quasi lapis.

Dextera tua Domine magnificata est in fortitudine: dextera tua, Domine percussit inimicum. * Et in multitudine gloriae tuae deposuisti adversarios tuos.

Misisti iram tuam, quae devoravit eos sicut stipulam. * Et in spiritu furoris tui congregatae sunt aquae.

Stetit unda fluens, * congregatae sunt abyssi in medio mari.

Dixit inimicus: Persequar, et comprehendam; * dividam spolia, implebitur anima mea.

Evaginabo gladium meum, * interficiet eos manus mea.

Flavit spiritus tuus et operuit eos mare: * submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus.

Quis similis tui in fortibus Domine; * quis similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, faciens mirabilia?

Extendisti *manum* tuam, et devoravit eos terra: * dux fuisti in misericordia tua populo, quem redemisti.

Et portasti eum in fortitudine tua * ad habitaculum sanctum tuum.

Ascenderunt populi, et irati sunt: * dolores obtinuerunt habitatores Philistiim.

Tunc conturbati sunt principes Edom: robustos Moab obtinuit tremor: * obriguerunt omnes habitatores Chanaan.

Irruant super eos formido, et pavor, in magnitudine brachii tui.

Fiant immobiles quasi lapis, donec pertranseat populus tuus Domine: * donec pertranseat populus tuus iste, quem possedisti.

Introduces eos, et plantabis in monte haereditatis tuae, * firmissimo habitaculo tuo, quod operatus es Domine.

Sanctuarium tuum Domine, quod firmaverunt manus tuae: * Dominus regnabit in aeternum, et ultra.

Ingressus est enim eques Pharao cum curribus, et equitibus ejus in mare: * et reduxit super eos Dominus aquas maris.

Filii autem Israel ambulaverunt per siccum * in medio ejus.

Antiphon. Exhortatus es in virtute tua, et in refectione sancta tua Domine.

Antiphon. Oblatus est, quia ipse voluit et peccata nostra ipse portavit.

Psalm. 148.

Laudate Dominum de coelis: * laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes angeli ejus: * laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol, et luna: * laudate eum omnes stellae, et lumen.

Laudate eum coeli coelorum: * et aquae omnes, quae super coelos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit et creata sunt.

Statuit ea in aeternum, et in saeculum saeculi: * praeceptum posuit et non praeteribit.

Laudate Dominum de terra: * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grango, nix, glacies, spiritus procellarum: * quae faciunt verbum ejus.

Montes, et omnes colles: * ligna fructifera, et omnes cedri.

Bestiae, et universa pecora: * serpentes et volucres pennatae.

Reges terrae, et omnes populi: * principes, et omnes iudices terrae.

Juvenes, et virgines, senes, cum junioribus laudent nomen Domini : * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super coelum et terram : * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus * *filiis* Israel, populo appropinquanti sibi.

Psalm 149.

Cantate Domino canticum novum : * laus ejus in Ecclesia sanctorum.

Laetetur Israel in eo, qui fecit eum : * et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : * in tympano, et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo : * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria : * laetabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes *Dei* in gutture eorum : * et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus : * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum : * gloria haec est omnibus sanctis ejus.

Psalm. 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus : * laudate eum in firmamento virtutis ejus,

Laudate eum in virtutibus ejus : * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubae : * laudate eum in psalterio, et cithara.

Laudate eum in tympano, et choro : * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus : laudate eum in cymbalis jubilationis : * omnis spiritus laudat Dominum.

Antiphon. Oblatus est, quia ipse voluit, et peccata nostra ipse portavit.

Ÿ. Homo pacis meae, in quo speravi.

R. Qui edebat panes meos : ampliavit adversum me supplantationem.

Antiphon zum Benedictus.

Musikbeilage. Nr. 13.

Anmerkung. Unmittelbar auf die Antiphon wird das Benedictus (Musikbeilage Nr. 14) angestimmt und abgesungen. Ist die für das Benedictus treffende Antiphon repetirt worden, so folgt das „Christus factus est“, unter dessen Vortrag sich alle Anwesenden niederknien.

Christus factus est. (Musikbeilage Nr. 15.)

Nach diesem Gesang wird ein Vaterunser in der Stille — und darauf der Psalm Miserere mit lauter aber etwas tiefer Stimme gebetet.

Psalm. 50.

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.
Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: * et peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas, cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii a te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum Deus non despicias.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Oration. Respice quaesumus Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et crucis subire tormentum.

§. 6.

Verrichtungen am grünen Donnerstag Vormittag.

Das Cruzifix auf dem Hochaltare sey mit einem weißen Tüchlein bedeckt. Da wo mehrere Priester an einer Kirche sind, hält der Vorsteher derselben allein das heilige Amt, und die übrigen erhalten aus seiner Hand die heilige Kommunion. Nach Anstimmung des „Gloria in excelsis Deo“ wird mit voller Orgel zur Fortsetzung desselben eingespielt, die Klinseln gerührt und alle Glocken des Kirchthurmes (zum Zeichen der Freude über die Einsetzung des heiligsten Altars-Opfers) geläutet. Von nun an aber schweigen selbe und es werden statt ihrer die Klappen und Rasseln (Ratschen) gebraucht.

Heute werden drei große Hostien konsekriert. *) Eine für den Gottesdienst selbst; die zweite für den Gottesdienst am Freitag und die dritte zum Aussetzen im hl. Grab.

Der Kirchendiener schmücke jenen Ort mit rothen Tüchern, Leuchtern etc. —, in welchen nach dem Hochamte das hl. Sakrament prozessionaliter, unter einem Baldachin und unter fortwährendem Anräuchern getragen wird. Dazu ist dem Priester herzurichten ein weißes Pluviale und ein

*) Drei große Hostien müssen daher auf die Patene gelegt werden.

Velum von gleicher Farbe. Die Ministranten mit brennenden Armleuchtern, der Rauchfaß- und Kreuzträger seien an ihrem Plaze.

Nach geendeter Vesper geht der Priester zur Entkleidung der Altäre. Man reiche ihm eine blaue Stole und begleite ihn. Am Ende bedecke man das Cruzifix auf dem Hochaltare wieder mit einem blauen Tüchlein.

In bischöflichen Kirchen werden heute die heiligen Oele geweiht. Der Kirchendiener Sorge, daß selbe zeitig durch einen verläßigen Boten abgeholt werden.

§. 7.

Das Hochamt.

Musikbeilage Nro. 3. im ersten Band.

Soll ein Graduale gesungen werden, so nehme man das „Christus factus est“ ganz — auf der Musikbeilage Nro. 15. in diesem Band. Das Offertorium für den heutigen Tag gibt die Musikbeilage Nro. 16.

§. 8.

Gesang während der Prozession.

Wenn der Celebrant nach dem Hochamte das Sanctissimum inzensirt, kann sogleich die erste Strophe vom Pange lingua gesungen werden und zwar mit sanfter Stimme und leiser Orgelbegleitung.

In manchen Orten wird der Hymnus vom heiligen Kreuze gesungen. Musikbeilage Nro. 21. (p. 77.)

§. 9.

Die Vesper.

Nach der Beisetzung des Allerheiligsten werden folgende Psalmen (in den meisten Orten abwechselnd) gebetet.

Antiphon. Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo.

Psalm. 115.

Credidi, propter quod locutus sum: * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: * omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino, * pro omnibus quae retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam: * et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: * pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus, * ego servus tuus et filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea: * tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: * in atriis domus Domini in medio tui Jerusalem.

Antiphon. Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo.

Antiphon. Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: dum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Psalm. 119.

Ad Dominum cum tribularer clamavi: * et exaudivit me.

Domine libera animam meam a labiis iniquis, * et a lingua dolosa.

Quid detur tibi aut quid apponatur tibi * ad linguam dolosam?

Sagittae potentis acutae, cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar: * multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: * cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Antiphon. Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: dum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Antiphon. Ab hominibus iniquis libera me Domine.

Psalm. 139.

Eripe me Domine ab homine malo: * a viro iniquo eripe me.

Qui cogitaverunt iniquitates in corde: * tota die constituebant proelia.

Acuerunt linguas suas sicut serpentis, * venenum aspidum sub labiis eorum.

Custodi me Domine de manu peccatoris: * et ab hominibus iniquis eripe me.

Qui cogitaverunt supplantare gressus meos: * absconderunt superbi laqueum mihi.

Et funes extenderunt in laqueum: * juxta iter scandalum posuerunt mihi.

Dixi Domino: Deus meus es tu: * exaudi Domine vocem deprecationis meae.

Domine, Domine, virtus salutis meae: * obumbrasti super caput meum in die belli.

Ne tradas me Domine a desiderio meo peccatori: * cogitaverunt contra me, ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

Caput circuitus eorum: * labor labiorum ipsorum operiet eos.

Cadent super eos carbones, in ignem dejicies eos: * in miseriis non subsistent.

Vir linguosus non dirigetur in terra: * virum injustum mala capient in interitu.

Cognovi quia faciet Dominus judicium inopis, * et vindictam pauperum.

Veruntamen justī confitebuntur nomini tuo: * et habitabunt recti cum vultu tuo.

Antiphon. Ab hominibus iniquis libera me Domine.

Antiphon. Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi, et a scandalis operantium iniquitatem.

Psalm. 140.

Domine clamavi ad te exaudi me: * intende voci meae, cum clamavero ad te.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: * elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Pone Domine custodiam ori meo: * et ostium circumstantiae labiis meis.

Non declines cor meum in verba malitiae, * ad excusandas excusationes in peccatis.

Cum hominibus operantibus iniquitatem, * et non communicabo cum electis eorum.

Corripiet me justus in misericordia et increpabit me: * oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum: * absorpti sunt juncti petrae iudices eorum.

Audient verba mea quoniam potuerunt: * sicut crassitudo terrae erupta est super terram.

Dissipata sunt ossa nostra secus infernum: * quia ad te Domine Domine oculi mei: in te speravi non auferas animam meam.

Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi: * et a scandalis operantium iniquitatem.

Cadent in retiaculo ejus peccatores, * singulariter sum ego donec transeam.

Antiphon. : Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi, et a scandalis operantium iniquitatem.

Antiphon. Considerabam ad dexteram, et videbam, et non erat qui cognosceret me.

Psalm. 141.

Voce mea ad Dominum clamavi: * voce mea ad Dominum deprecatus sum.

Effundo in conspectu ejus orationem meam, * tribulationem meam ante ipsum pronuntio.

In deficiendo ex me spiritum meum: * et tu cognovisti semitas meas.

In via hac qua ambulabam, * absconderunt laqueum mihi.

Considerabam ad dexteram et videbam: * et non erat qui cognosceret me.

Periit fuga a me, * et non est qui requirat animam meam.

Clamavi ad te Domine, * dixi: Tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

Intende ad deprecationem meam: * quia humiliatus sum nimis.

Libera me a persequentibus me: * quia confortati sunt super me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: * me expectant justi, donec retribuas mihi.

Antiphon. * Considerabam ad dexteram, et videbam, et non erat qui cognosceret me.

Ad Magnificat * *Antiph.*

Coenantibus autem illis, accepit Jesus panem, * et benedixit ac fregit, deditque discipulis suis.

Magnificat * anima mea Dominum.

Et exaltavit spiritus meus * in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillae suae: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens est: * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis: * et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * recordatus misericordiae suae.

Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham, et semini ejus in saecula.

Antiphon. Coenantibus autem illis, accepit Jesus panem benedixit ac fregit deditque discipulis suis.

Nachdem der Priester gebetet hat:

Christus factus est pro nobis, obediens usque ad mortem, folgt der Psalm:

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas, cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii a te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * *holocaustis* non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * corcontritum et humiliatum Deus non despicias.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

§. 10.

Die Nette am grünen Donnerstag.

Erste Nokturn.

Antiphon. Astiterunt reges terrae, et principes convenerunt in unum, adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

Psalm. 2.

Quare fremuerunt gentes, et populi meditati sunt inania?

Astiterunt reges terrae, et principes convenerunt in unum, * adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

Dirumpamus vincula eorum; * et projiciamus a nobis jugum ipsorum.

Qui habitat in coelis, irridebit eos: * et Dominus subfannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua, * et in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * praedicans *praeeptum* ejus.

Dominus dixit ad me: * Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Postula a me, et dabo tibi gentes haereditatem tuam: * et possessionem tuam terminos terrae.

Reges eos in virga ferrea, * et tanquam vas figuli confringes eos.

Et nunc Reges intelligite: * erudimini qui iudicatis terram.

Servite Domino in timore: * et exultate ei cum tremore.

Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, * et pereatis de via justa.

Cum exarserit in brevi ira ejus: * beati omnes, qui confidunt in eo.

Antiphon. Astiterunt Reges terrae, et Principes convenerunt in unum, adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

Antiphon. Diviserunt sibi vestimenta mea : * et super vestem meam miserunt sortem.

Psalm 21.

Deus Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti? * longe a salute mea verba delictorum meorum.

Deus meus clamabo per diem, et non exaudies: * et nocte, et non ad insipientiam mihi.

Tu autem in sancto habitas, * laus Israel.

In te speraverunt Patres nostri: * speraverunt, et liberasti eos. Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt: * in te speraverunt, et non sunt confusi.

Ego autem sum vermis, et non homo: * opprobrium hominum et abjectio plebis.

Omnes videntes me deriserunt me: * locuti sunt labiis et moverunt caput.

Speravit in Domino, eripiat eum: * saluum faciat eum, quoniam vult eum.

Quoniam tu es, qui extraxisti me de ventre: * spes mea ab uberibus matris meae.

In te projectus sum ex utero de ventre matris meae, Deus meus es tu, * ne discesseris a me.

Quoniam tribulatio proxima est: * quoniam non est qui adjuvet.

Circumdederunt me vituli multi: * tauri pingues obsederunt me.

Aperuerunt super me os suum, * sicut leo rapiens, et rugiens.

Sicut aqua effusus sum: * et dispersa sunt omnia ossa mea.

Factum est cor meum tanquam cera liquescens * in medio ventris mei.

Aruit tanquam testa virtus mea, et lingua mea adhaesit faucibus meis: * et in pulverem mortis deduxisti me.

Quoniam circumdederunt me canes multi: * concilium malignantium obsedit me.

Foderunt manus meas, et pedes meos; * dinumeraverunt omnia ossa mea.

Ipsi vero consideraverunt, et inspexerunt me: * diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

Tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum a me: * ad defensionem meam conspice.

Erue a framea Deus animam meam : * et de manu canis unicam meam.

Salva me ex ore leonis : * et a cornibus unicornium humilitatem meam.

Narrabo nomen tuum fratribus meis : * in medio Ecclesiae laudabo te.

Qui timetis Dominum, laudate eum : * universum semen Iacob glorificate eum.

Timeat eum omne semen Israel : * quoniam non sprevit, neque despexit deprecationem pauperis.

Nec avertit *faciem* suam a me : * et cum clamarem ad eum, exaudivit me.

Apud te laus mea in Ecclesia magna : * vota mea reddam in conspectu timentium eum.

Edent pauperes, et saturabuntur : et laudabunt Dominum, qui requirunt eum : * vivent corda eorum in saeculum saeculi.

Reminiscentur, et convertentur ad Dominum universi fines terrae. Et adorabunt in conspectu ejus * universae familiae gentium.

Quoniam Domini est regnum : * et ipse dominabitur gentium.

Manducaverunt, et adoraverunt omnes pingues terrae : in conspectu ejus cadent omnes, qui descendunt in terram.

Et anima mea illi vivet : * et semen meum serviet ipsi.

Annuntiabitur Domino generatio ventura : * et annuntiabunt coeli justitiam ejus populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

Antiphon. Diviserunt sibi vestimenta mea : et super festem meam miserunt sortem.

Antiphon. Insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Psalm 26.

Dominus illuminatio mea, et salus mea, * quem timebo ?

Dominus Protector vitae meae, * a quo trepidabo ?

Dum appropiant super me nocentes, * ut edant carnes meas.

Qui tribulant me inimici mei * ipsi infirmati sunt, et ceciderunt.

Si consistent adversum me castra, * non timebit cor meum.

Si exurgat adversus me praelium, * in hoc ego sperabo.

Unam petii a Domino, hanc requiram, * ut inhabitem in domo

Domini omnibus diebus vitae meae.

Ut videam voluptatem Domini : * et visitem templum ejus.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo : * in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltavit me : * et nunc exaltavit caput meum super inimicos meos.

Circuivi et immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis : * cantabo , et Psalmum dicam Domino.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad te : * miserere mei, et exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea : * faciem tuam Domine requiram.

Ne avertas *faciem* tuam a me * ne declines in ira a servo tuo. Ajutor meus esto : * ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me : * dominus autem assumpsit me.

Legem pone mihi Domine in via tua : * et dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantium me : * quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini * in terra viventium.

Expecta Dominum viriliter age : * et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

Antiphon. Insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Ÿ. Diviserunt sibi vestimenta mea.

R. *Et super* vestem meam miserunt sortem.

1. Lamentation. (Musikbeilage Nr. 17.)

R. Omnes amici mei dereliquerunt me, et praevaluerunt insidiantes mihi : Tradidit me quem diligebam : * et terribilibus oculis plaga crudeli percutientes, aceto potabant me.

Ÿ. Inter iniquos projecerunt me, et non pepercerunt animae meae. Et terribilibus.

2. Lamentation. (Musikbeilage Nr. 18.)

R. Velum Templi scissum est, * et omnis terra tremuit; latro de cruce clamabat, dicens: Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

Ÿ. Petrae scissae sunt, et monumenta aperta sunt et multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Et omnis.

3. Lamentation (Musikbeilage Nr. 19.)

R. Vineam meam electam, ego te plantavi: * quomodo conversa es in amaritudinem, ut me crucifigeres, * et Barrabam dimitteres?

Ÿ. Sepivi te, et lapides elegi ex te, et aedificavi turrim. Quomodo. Vineam meam.

Zweite Nokturn.

Antiphon. Vim faciebant, qui quaerebant animam meam.

Psalm. 37.

Domine ne in furore tuo arguas me, * neque in ira tua corripas me.

Quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi: * et confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea a facie irae tuae: * non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meae supergressae sunt caput meum: * et sicut onus grave gravatae sunt super me.

Putruerunt, et corruptae sunt cicatrices meae: * a facie insipientiae meae.

Miser factus sum, et curvatus sum usque in finem. * tota die contristratus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: * et non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, et humiliatus sum nimis: * rugiebam a gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum, * et gemitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: * et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

Amici mei, et proximi mei * adversum me appropinquaverunt, et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longe steterunt. * et vim faciebant, qui quaerebant animam meam.

Et qui inquirabant mala mihi, locuti sunt vanitates: * et dolos tota die meditabantur.

Ego autem tanquam surdus non audiebam: * et sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: * et non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi: * tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: * et dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum * et dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: * et cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me: * et multiplicati sunt, qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: * quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: * ne discesseris a me. Intende in adjutorium meum, * Domine Deus salutis meae.

Antiphon. Vim faciebant, qui quaerebant animam meam.

Antiphon. Confundantur, et revereantur, qui quaerunt animam meam, ut auferant eam.

Psalm. 39.

Expectans *expectavi* Dominum, * et intendit mihi.

Et exaudivit preces meas: * et eduxit me de lacu miseriae, et de luto faecis.

Et statuit super petram pedes meos: * et direxit gressus meos.

Et immisit in os meum canticum novum, * carnem Deo nostro.

Videbunt multi, et timebunt: * et sperabunt in Domino.

Beatus vir cuius est nomen Domini spes ejus: * et non respexit in vanitates et insanias falsas.

Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua: * et cogitationibus tuis non est, qui similis sit tibi.

Annuntiavi, et locutus sum: * multiplicati sunt super numerum.

Sacrificium et oblationem noluisti: * aures autem perfecisti mihi.

Holocaustum et pro peccato non postulasti: * tunc dixi: Ecce venio.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: * Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei.

Annuntiavi justitiam tuam in ecclesia magna, * ecce labia mea non prohibebo: Domine tu scisti.

Justitiam tuam non abscondi in corde meo: * veritatem tuam et salutare tuum dixi.

Non abscondi misericordiam tuam, et veritatem tuam, * a concilio multo.

Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas a me: * misericordia tua, et veritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circumdederunt me mala, quorum non est numerus: * comprehenderunt me iniquitates meae, et non potui ut viderem.

Multiplicatae sunt super capillos capitis mei: * et cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi Domine ut eruas me: * Domine, ad adjuvandum me respice.

Confundantur et revereantur simul, qui quaerunt animam meam, * ut auferant eam.

Convertantur retrorsum, et revereantur, * qui volunt mihi mala.

Ferant confestim confusionem suam, qui dicunt mihi: * Euge, euge.

Exultent, et laetentur super te omnes quaerentes te: * et dicant semper: Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego autem mendicus sum, et pauper: * Dominus sollicitus est mei.

Adjutor meus, et protector meus tu es: * Deus meus ne tardaveris.

Antiphon. Confundantur, et revereantur, qui quaerunt animam meam, ut auferant eam.

Antiphon. Alieni insurrexerunt in me, et fortes quaesierunt animam meam.

Psalms. 53.
Deus in nomine tuo salvum me fac: * et in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meam: * auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt *adversum* me, et fortes quaesierunt animam meam: * et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me: * et dominus susceptor est animae meae.

Averte mala inimicis meis: * et in veritate tua disperde illos.
Voluntarie sacrificabo tibi, * et confitebor nomini tuo *Domine*,
quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: * et super inimicos meos despexit oculus meus.

Antiphon. Alieni insurrexerunt in me, et fortes quaesierunt animam meam.

V. Insurrexerunt in me testes iniqui.

R. Et mentita est iniquitas sibi.

Pater noster, etc. still.

Ex Tractatu sancti Augustini Episcopi super Psalmos.

In Psalm 63. ad II. versum.

Vierte Section.

Protexisti me *Deus* a conventu malignantium, a multitudine operantium iniquitatem. Jam ipsum caput nostrum intueamur. Multi *Martyres* talia passi sunt, sed nihil sic elucet, quomodo caput Martyrum: Ibi melius intuemur, quod illi experti sunt. Protectus est a multitudine malignantium, protegente se Deo, protegente carnem suam ipso Filio, et homine quem gerebat: quia Filius hominis est, et Filius Dei est. Filius Dei, propter formam Dei: Filius hominis, propter formam servi, habens in potestate ponere animam suam, et recipere eam. Quid ei potuerunt facere inimici? Occiderunt corpus animam non occiderunt. Intendite. Parum ergo erat, *Dominum* hortari Martyres verbo, nisi firmaret exemplo.

R. Tanquam ad latronem existis cum gladiis, et fustibus comprehendere me: * Quotidie apud vos eram in templo docens, et non me tenuistis: Et ecce flagellatum ducitis ad crucifigendum.

V. Cumque iniecissent manus in Jesum, et tenuissent eum, dixit ad eos. Quotidie.

Funfte Section.

Nostis qui conventus erat malignantium Judaeorum, et quae multitudo erat operantium iniquitatem. Quam iniquitatem? Quia voluerunt occidere Dominum Jesum Christum. Tanta opera bona inquit, ostendi vobis: propter quod horum me vultis occidere?

Pertulit omnes infirmos eorum, curavit omnes languidos eorum, praedicavit regnum coelorum, non tacuit vitia eorum, ut ipsa potius eis displicerent, non medicus, a quo sanabantur. His omnibus curationibus ejus ingrati, tanquam multa febre phrenetici, insanientes in medicum qui venerat curare eos, excogitaverunt consilium perdendi eum: tanquam ibi volentes probare, utrum vere homo sit qui mori possit, an aliquid super homines sit, et mori se non permittat. Verbum ipsorum agnoscimus in sapientia Salomonis: Morte turpissima inquirunt, condemnemus eum. Interrogemus eum: erit enim respectus in sermonibus illius. Si enim vere Filius Dei est, liberet eum.

R. Tenebrae factae sunt, dum crucifixissent Jesum Judaei: et circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna: Deus meus, ut quid me dereliquisti? * Et inclinato capite emisit spiritum.

ψ. Exclamans Jesus voce magna, ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et inclinato.

Sechste Section.

Exaceruerunt *tanquam* gladium linguas suas. Non dicant Judaei: Non occidimus Christum. Etenim propterea eum dederunt Judici Pilato, ut quasi ipsi a morte ejus viderentur immunes. Nam cum dixisset eis Pilatus: Vos eum *occidite*: responderunt: Nobis non licet occidere quemquam. Iniquitatem facinoris sui in judicem hominem refundere volebant? Sed *nunquid* Deum judicem fallebant? Quod fecit Pilatus, in eo ipso quod fecit, aliquantum particeps fuit: Sed in comparatione illorum multo ipse innocentior. Institit enim quandum potuit, ut illum ex eorum manibus liberaret: nam *propterea* flagellatum produxit ad eos. Non persequendo Dominum flagellavit, sed eorum furori satisfacere volens: ut vel sic jam mitescerent, et desinerent, velle occidere, cum flagellatum viderent. Fecit et hoc. At ubi perseveraverunt, nostis illum lavisse manus, et dixisse, quod ipse non fecisset, mundum se esse a morte illius. Fecit tamen. Sed si reus, quia fecit vel invitus: Illi innocentes qui coegerunt, ut faceret? Nullo modo. Sed ille dixit in eum sententiam, et jussit eum crucifigi, et quasi ipse occidit: et vos o Judaei occidistis. Unde occidistis? Gladio linguae: acuistis enim linguas vestras. Et quando percussistis, nisi quando clamastis: Crucifige, crucifige?

R. Animam meam dilectam tradidi in manus iniquorum, et facta

est mihi haereditas mea sicut leo in silva: dedit contra me voces adversarius, dicens: Congregamini, et properate ad devorandum illum: posuerunt me in deserto solitudinis, et luxit super me omnis terra: * quia non est inventus, qui me agnosceret, et faceret bene.

Ÿ. Insurrexerunt in me viri absque misericordia, et non pepercerunt animae meae. Quia non est. Animam meam.

Dritte Nocturn.

Antiphon. Ab insurgentibus in me libera me Domine, quia occupaverunt animam meam.

Psalm. 58.

Eripe me de inimicis meis Deus meus: * et ab insurgentibus in me libera me.

Eripe me de operantibus iniquitatem: * et de viris sanguinum salva me.

Quia ecce ceperunt animam meam; * irruerunt in me fortes.

Neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine: * sine iniquitate cucurri, et direxi.

Exurge in occursum meum, et vide: * et tu Domine Deus virtutum Deus Israel.

Intende ad visitandas omnes gentes: * non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem.

Convertentur ad vesperam: * et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.

Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum: * quoniam quis audivit?

Et tu Domine deridebis eos: * ad nihilum deduces omnes gentes.

Fortitudinem meam ad te custodiam quia Deus susceptor meus es: * Deus meus misericordia ejus praeveniet me.

Deus ostendet mihi super inimicos meos, ne occidas eos: * nequando obliviscantur populi mei.

Disperge illos in virtute tua: * et depone eos protector meus Domine.

Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum * et comprehendantur in superbia sua.

Et de execratione, et mendacio annuntiabuntur in consummatione: * in ira consumationis, et non erunt.

Et scient quia Deus dominabitur Iacob: * et finium terrae.

Convertentur ad vesperam; * et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.

Ipsi dispergentur ad manducandum: * si vero non fuerint saturati, et murmurabunt.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam: * et exultabo mane misericordiam tuam.

Quia factus es susceptor meus: * et refugium meum, * in die tribulationis meae.

Adjutor meus tibi psalam, quia Deus susceptor meus es: * Deus meus misericordia mea.

Antiphon. Ab insurgentibus in me libera me Domine, quia occupaverunt animam meam.

Antiphon. Longe fecisti notos meos a me: traditus sum, et non egrediebar.

Psalm. 87.

Domine Deus salutis meae, * in die clamavi, et nocte coram te.

Intret in conspectu tuo oratio mea: * inclina aurem tuam ad precem meam.

Quia repleta est malis anima mea: * et vita mea inferno appropinquavit.

Aestimatus sum descendentibus in lacum: * et factus sum sicut homo sine adiutorio, inter mortuos liber.

Sicut vulnerati dormientes in sepulchris, quorum non es memor amplius: * et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Posuerunt me in lacu inferiori: * in tenebrosis, et in umbra mortis.

Super me confirmatus est furor tuus: * et omnes fluctus tuos induxisti super me.

Longe fecisti notos meos a me: * posuerunt me abominationem sibi.

Traditus sum, et non egrediebar: * oculi mei languerunt prae inopia.

Clamavi ad te Domine tota die: expandi ad te manus meas.

Numquid mortuis fecies mirabilia: * aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi?

Numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam, * et veritatem tuam in perditione.

Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: * et justitia tua in terra oblivionis?

Et ego ad te Domine clamavi: * et mane oratio mea praeveniet te.

Ut quid Domine repelis orationem meam: * avertis faciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea: * exaltatus autem humiliatus sum, et conturbatus.

In me transierunt irae tuae: * et terrores tui conturbaverunt me.

Circumdederunt me sicut aqua tota die: * circumdederunt me simul.

Elongasti a me amicum et proximum: * et notos meos a miseria.

Antiphon. Longe fecisti notos meos a me: traditus sum, et non egrediebar.

Antiphon. Captabunt in animam justus, et sanguinem innocentem condemnabunt.

Psalms. 93.

Deus ultionum Dominus: * Deus ultionum libere egit.

Exaltare qui judicas terram: * redde retributionem superbis.

Usquequo peccatores Domine, usquequo peccatores gloriabuntur.

Effabuntur, et loquentur iniquitatem: * loquentur omnes, qui operantur injustitiam?

Populum tuum Domine humiliaverunt: * et haereditatem tuam vexaverunt.

Viduam et advenam interfecerunt: * et pupillos occiderunt.

Et dixerunt: non videbit Dominus, * nec intelliget Deus Iacob.

Intelligite insipientes in populo: * et stulti aliquando sapite.

Qui plantavit aurem: non audiet? * aut qui finxit oculum, non considerat?

Qui corripit gentes non arguet: * qui docet hominem scientiam?

Dominus scit cogitationes hominum, * quoniam venae sunt.

Beatus homo, quem tu erudieris Domine: * et de lege tua docueris eum.

Ut mitiges ei a diebus malis: * donec fodiatur peccatori fovea.

Quia non repellet Dominus plebem suam: * et haereditatem suam non derelinquet.

Quoadusque justitia convertatur in iudicium: * et qui juxta illam, omnes qui recto sunt corde.

Quis consurget mihi adversus malignantes? * aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?

Nisi quia Dominus adjuvit me: * paulo minus habitasset in inferno anima mea.

Si dicebam: Motus est pes meus: * misericordia tua Domine adjuvabat me.

Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: * consolationes tuae laetificaverunt animam meam.

Numquid adhaeret tibi sedes iniquitatis: * qui fingis laborem in praecepto?

Captabunt in animam justi: * et sanguinem innocentem condemnabunt.

Et factus est mihi Dominus in refugium: * et Deus meus in adiutorium spei meae.

Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: * disperdet illos Dominus Deus noster.

Antiphon. Captabunt in animam justi, et sanguinem innocentem condemnabunt.

ŷ. Locuti sunt adversum me lingua dolosa.

R. Et sermonibus odii circumdederunt me, et expugnaverunt me gratis.

Pater noster.

De Epistola prima, beati Pauli Apostoli ad Hebraeos.

Siebente Section.

Cap. IV. c. et 5.

Festinemus ingredi in illam requiem: ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum. Vivus est enim sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti: et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus compagum quoque ac medullarum, et discretor cogitationum, et intentionum cordis. Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus: omnia autem nuda, et aperta sunt oculis ejus, ad quem nobis sermo. Habentes ergo pontificem magnum, qui penetravit coelos, Jesum Filium Dei: teneamus confessionem. Non enim habemus pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris; tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato.

Ry. Tradiderunt me in manus impiorum, et inter iniquos projecerunt me, et non pepercerunt animae meae: congregati sunt adversum me fortes: * et sicut gigantes steterunt contra me.

V. Alieni insurrexerunt adversum me, et fortes quaesierunt animam meam. Et sicut gigantes steterunt contra me.

Achte Section.

Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae: ut misericordiam consequamur, et gratiam inveniamus in *auxilio* opportuno. Omnis namque pontifex, ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis quae sunt ad Deum, ut offerat dona, et sacrificia pro peccatis: qui condolare possit iis, qui ignorant et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate: et propterea debet. Quemadmodum pro populo, ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis.

Ry. Jesum tradidit impius summis principibus sacerdotum, et senioribus populi: * Petrus autem sequebatur eum a longe, ut videret finem.

Ÿ. Adduxerunt autem eum ad Caipham principem sacerdotum, ubi scribae, et pharisaei convenerunt. Petrus autem.

Neunte Section.

Ne quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo, tanquam Aaron. Sic et Christus non semetipsum clarificavit ut pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Quemadmodum et in alio loco dicit: Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech. Qui in diebus carnis suae preces supplicationesque ad eum, qui possit illum salvum facere a morte, cum clamore valido, et lacrimis offerens, exauditus est pro sua reverentia. Et quidem cum esset filius Dei, didicit ex iis quae passus est, obedientiam: et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis aeternae, appellatus a Deo pontifex juxta ordinem Melchisedech.

Ry. Caligaverunt oculi mei a fletu meo: quia elongatus est a me, qui consolabatur me. Videte omnes populi; * si est dolor similis sicut dolor meus.

V. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte. Si est dolor. Caligaverunt.

Sobmette.

Antiphon. Proprio filio suo non pepercit Deus, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Psalm 50.

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitatem mea: * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta, et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exaltabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii a te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum, et humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Antiphon. Proprio filio suo non pepercit Deus, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Antiphon. Anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Psalms. 142.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua: * exaudi me in tua justitia.

Et non intres in iudicium cum servo tuo: * quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: * humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos saeculi: * et anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum meditatus sum in omnibus operibus tuis: * in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: * anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: * defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam a me, * et similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: * quia in te speravi.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: * quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: * doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: * propter nomen tuum Domine vivificabis me in aequitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: * et in misericordia tua disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam: * quoniam ego servus tuus sum.

Antiphon. Anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Antiphon. Ait latro ad latronem: Nos quidem digna factis

recipimus, hic autem quid fecit? Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

Psalm. 62.

Deus, Deus meus! * ad te luce vigilo.

Sitivit in te anima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, et in via et in aquosa: * sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: * et in nomine tuo lavabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur *anima* mea: * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: * quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhaesit anima mea post te: * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum *quaesierunt* animam meam, introibunt in inferiora terrae: * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes, qui jurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalm. 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam: * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes.

Laetentur et exultent Gentes: * quoniam iudicas populos in aequitate, et Gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terrae.

Antiphon. Ait latro ad latronem: Nos quidem digna factis recipimus, hic autem quid fecit? Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

Antiphon. Cum conturbata fuerit anima mea Domine, misericordiae memor eris.

Lobgesang Habakuk.

Kap. 3.

Domine audiui auditionem tuam: * et timui.

Domine opus tuum: * in medio annorum vivifica illud.

In medio annorum notum faciet: * cum iratus fueris, misericordiae recordaberis.

Deus ab Austro veniet: * et sanctus de monte Pharan.

Aperuit coelos gloria ejus: * et laudis ejus plena est terra.

Splendor ejus ut lux erit: * cornua in manibus ejus.

Ibi abscondita est fortitudo ejus: * ante faciem ejus ibit mors.

Et egredietur diabolus ante pedes ejus: * stetit, et mensus est terram.

Aspexit, et dissolvit Gentes: * et contriti sunt montes sacculi.

Incurvati sunt coles mundi, * ab itineribus aeternitatis ejus.

Pro iniquitate vidi tentoria Aethiopiae: * turbabuntur pelles terrae Madian.

Numquid in fluminibus iratus es Domine? * aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua?

Qui ascendes super equos tuos: * et quadrigae tuae salvatio.

Suscitans suscitabis arcum tuum: * juramenta tribubus, quae locutus es.

Fluvios scindes terrae: viderunt te, et doluerunt montes: * gurges aquarum transiit.

Dedit abyssus vocem suam: * altitudo manus suas levavit.

Sol et luna steterunt in habitaculo suo: * in luce sagittarum tuarum ibunt in splendore fulgurantis hastae tuae.

In fremitu conculcabis terram: * et in furore obstupescies gentes.

Egressus es in salutem populi tui, * in salutem cum Christo tuo.

Percussisti caput de domo impii: * denudasti fundamentum ejus usque ad collum.

Maledixisti sceptris ejus capiti bellatorum ejus * venientibus ut turbo ad dispergendum me.

Exultatio eorum * sicut ejus qui devorat pauperem in abscondito.

Viam fecisti in mari equis tuis, * in luto aquarum multarum.

Audiui, et conturbatus est venter meus: * a voce contremuerunt labia mea.

Ingrediatur putredo in ossibus meis: * et subter me scateat.

Ut requiescam in die tribulationis: * ut ascendam ad populum accinctum nostrum.

Ficus enim non florebit: * et non erit germen in vineis.

Mentietur opus olivae: * et arva non afferent cibum.

Abscindetur de ovili pecus: * et non erit armentum in praeseptibus.

Ego autem in Domino gaudebo: * et exultabo in Deo Jesu meo.

Deus Dominus fortitudo mea: * et ponet pedes meos quasi cervorum.

Et super excelsa mea deducet me victor * in Psalmis canentem.

Antiphon. Cum conturbata fuerit anima mea Domine, misericordiae memor eris.

Antiphon. Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

Psalm. 148.

Laudate Dominum de coelis: * laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus: * laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol, et luna: * laudate eum omnes stellae, et lumen.

Laudate eum coeli coelorum: * et aquae omnes, quae super coelos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit et creata sunt. Statuit ea in aeternum, et in saeculum saeculi: * praeceptum posuit, et non praeteribit.

Laudate Dominum de terra: * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: * quae faciunt verbum ejus.

Montes, et omnes colles: * ligna fructifera, et omnes cedri.

Bestiae, et universa pecora: * serpentes et volucres pennatae.

Reges terrae, et omnes populi: * principes, et omnes iudices terrae.

Juvenes, et virgines: senes cum junioribus laudent nomen Domini: * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super coelum et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

Psalm. 149.

Cantate Domino canticum novum: * laus ejus in Ecclesia sanctorum.

Laetetur Israel in eo, qui fecit eum: * et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: * laetabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: * et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum: * gloria haec est omnibus sanctis ejus.

Psalm. 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubae: * laudate eum in psalterio et cithara.

Laudate eum in tympano, et choro, * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus: * laudate eum in cymbalis jubilationis: * omnis spiritus laudet Dominum.

Antiphon. Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

Ÿ. Collocavit me in obscuris.

Ry. Sicut mortuos saeculi.

Antiphon zum Benedictus. (Musikbeilage Nro. 13.)

Benedictus. (Musikbeilage Nro. 14.)

Christus factus est. (Musikbeilage Nro. 15.)

Miserere s. Seite 31.

§. 11.

Verrichtungen am heiligen Charfreitag Vormittag.

Der Kirchendiener bereite den schwarzen Ornat und richte einen Altar oder Kapelle in geziemender Würde zum heiligen Grabe her und stecke dort weiße Wachskerzen auf die Leuchter. Die Wachskerzen auf dem Hochaltar und auf den Leuchtern der Ministranten sind gelb; selbe werden aber beim Anfang des Gottesdienstes nicht angezündet.

Der Priester geht ohne Licht und Rauchwerk mit den Altardienern zum Altar. Sie legen sich am Fuße desselben eine kurze Weile betend nieder. Zu diesem Behufe sey ein schwarzes Tuch dort ausgebreitet und ein Polster darauf gelegt, welcher, sobald der Priester sich erhebt, wegzunehmen ist. Während dieser Ceremonie wird ein weißes Altartuch über den Altar gezogen und darauf die Leuchter gestellt.

Wird der Passion feierlich gesungen, so stelle man die nöthigen Pulte (unbedeckt) an den gehörigen Ort.

Das Evangelium nach dem Passion, wird ohne Leuchter und Räucherung gesungen.

Nach mehreren Fürbitten, welche der Offiziator gesungen hat, legt er das Messgewand ab; dann reiche man ihm auf der Epistelseite das mit einem schwarzen Tüchlein bedeckte Kruzifix, das bei der Adoration dienen soll. Ist dasselbe ganz enthüllt, dann trägt es der Priester an den mit einem schwarzen Tuche und Polster bereiteten Ort. Der Priester nimmt nun die Schuhe ab und begibt sich zur Verehrung des Kreuzes. Das Gleiche haben die Altardiener zu thun. Nach der Adoration gibt der Kirchendiener dem Priester das Messgewand wieder, zündet auf dem Altare die Kerzen an, auch die der Ministranten, und decket alle verhüllten Kreuze in der Kirche ab. Ist das Kruzifix vom Hochaltar genommen und zur Verehrung niedergelegt worden, so wird dasselbe jetzt wieder auf den vorigen Platz gesetzt. Darauf ordnet sich die Prozession um das Sanctissimum abzuholen. Angekommen an dem Aufbewahrungsorte, legt der Offiziator Weihrauch ein. Nach geschעהner Anräucherung des Allerheiligsten, nimmt er den Kelch und bedeckt ihn mit den Enden des weißen Velums, das demselben umgelegt worden ist. Sodann geht die Prozession (unter stetem Anräuchern des hl. Sakraments) wieder zum Hochaltar zurück. Nachdem der Priester das Sanctissimum auf den Altar gestellt und inzensirt hat, ist die Einschenkung des Weines und Wassers,

die Einräucherung des Altars und die Handwaschung wie bei einem gewöhnlichen Amte, nur wird der Celebrant selbst nicht inzensirt. Wenn derselbe das „Pater noster“ gesungen hat und bald darauf die hl. Hostie in die Höhe hält, wird sie auf der Epistelseite inzensirt und die Ministranten geben mit den Klappern das übliche Zeichen. Nach der hl. Kommunion des Priesters ist die gewöhnliche Einsenkung und darauf dann die Grablegung.

§. 12.

Die Grablegung.

Man richte die Monstranze her, in welche die heilige Hostie eingesetzt werden soll.

Der Priester legt das Messgewand mit Manipel ab; dagegen wird ihm das schwarze Pluviale und das weiße Velum gereicht.

Bei dieser feierlichen Prozession geht der Rauchfaßträger wieder unmittelbar vor dem — das hl. Sakrament tragenden — Priester, das er (der Rauchfaßträger) beständig anräuchert. Angekommen beim hl. Grabe inzensirt der Priester das Allerheiligste und stellt es an dem würdig zubereiteten Orte zur Anbetung aus.

An vielen Orten wird jetzt die Vesper von gestern gebetet (s. S. 33).

Die Antiphon zum Magnificat aber heißt heute: Cum accepisset acetum dixit: Consummatum est: et inclinato capite, emisit spiritum. Dem Vers: Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem — wird beigefügt: mortem autem crucis.

Wo die Vesper nicht gebetet wird, singt der Priester:

V. In pace factus est locus ejus.

R. Et in Sion habitatio ejus.

und schließt mit einer Oracion.

In einigen Kirchen stimmt der Priester das „Tenebrae“ an, das vom Chor dann abgesungen werden muß. (Musikbeilage No. 21.)

Zurückgekehrt in die Sakristei, geht der Priester zum Hauptaltar um denselben wieder zu entkleiden.

Anmerkung. Der Kirchendiener Sorge für die Unterhaltung der Lichter im heiligen Grabe. Er dulde kein lärmendes Gedränge, oder was sonst die feierliche Stille an diesem heiligen Orte stören könnte. Geht er selbst aus der Kirche, so bestelle er einen zuverlässigen Mann, der Ordnung mit Anstand handzuhaben weiß.

§. 13.

Gefänge am heil. Charfreitag.

Der Priester liest auf der Epistelseite im gewöhnlichen Lektionston eine Prophezeiung. Selbe schließt mit den Worten: „et non sacrificium, et scientiam Dei plus quam holocausta“ — dann wird der Traktus „Domine audiui“ (Musikbeilage No. 20) gesungen.

Im Verlaufe des heutigen Gottesdienstes singt der Priester öfter:
„Oremus, flectamus genua.“ *) Jedesmal antwortet der Chor:

Le - va - te.

Nach der nun folgenden Oratio, Chor: Amen.

Die jetzt kommende Lektion endet mit den Worten: „Est enim Phase (id est transitus) Domini.“ Gleich darauf wird der Traktus „Eripe me“ (Missglg. Nro. 20) gesungen.

Hierauf folgt der Passion**), nach diesem mehrere Orationen, die alle mit Amen geschlossen werden. Nur auf die, welche mit den Worten beginnt: „Oremus et pro perfidis Judaeis“ wird das Amen nicht gesungen.

Nun schreitet der Offiziator zur Entblößung des Kreuzes. Er singt dreimal, mit erhöhtem Tone: „Ecce lignum crucis in quo salus mundi pependit.“ Darauf respondirt (in dem von dem Priester angestimmten Tone) der Chor:

ve - ni - - - te - a - do - re - mus.

Während der Verehrung des Kreuzes kann das „Crux fidelis“ (Musikbeilage No. 21) vorgetragen werden.

*) Bei diesen Worten beuge man das Knie.

**) Heute wird in vielen Kirchen die Leidensgeschichte Jesu feierlich gesungen. Der Chor übernimmt dann gewöhnlich die Stellen der „Schaar,“ die er vierstimmig vorträgt.

Wird das Sanctissimum vom Aufbewahrungsort auf den Hochaltar getragen, so ertöne der Hymnus „Vexilla regis.“ (Musikbeilage Nro. 21.) Beim Tragen des hl. Sacramentes in das Grab, wird das Pange lingua wie gestern gesungen.

§. 14.

Die Mette am heil. Charfreitag.

Erste Nokturn.

Antiphon. In pace in idipsum dormiam, et requiescam.

Psalm. 4.

Cum invocarem exaudivit me Deus justitiae meae: * in tribulatione dilatasti mihi.

Miserere mei, * et exaudi orationem meam.

Filii hominum usquequo gravi corde? * ut quid diligitis vanitatem, et quaeritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: * Dominus exaudiet me, cum clamavero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare: * quae dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiae, et sperate in Domino. * Multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine: * dedisti laetitiam in corde meo.

A fructu frumenti, vini, et olei sui * multiplicati sunt.

In pace in idipsum * dormiam, et requiescam.

Quoniam tu Domine singulariter in spe * constituisti me.

Antiphon. In pace in idipsum dormiam, et requiescam.

Antiphon. Habitabit in tabernaculo tuo, requiescet in monte sancto tuo.

Psalm. 14.

Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? * aut quis requiescet in monte sancto tuo?

Qui ingreditur sine macula, * et operatur justitiam.

Qui loquitur veritatem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua.

Nec fecit proximo suo malum, * et opprobrium non accepit adversus proximos suos.

Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: * timentes autem Dominum glorificat.

Qui jurat proximo suo, et non decipit: * qui pecuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentem non accepit.

Qui facit haec, * non movebitur in aeternum.

Antiphon. Habitabit in tabernaculo tuo, requiescet in monte sancto tuo.

Antiphon. Caro mea requiescet in spe.

Psalm. 15.

Conserva me Domine, quoniam speravi in te. * Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificavit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: * postea acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: * nec memor ero nominum eorum per labia mea.

* Dominus pars haereditatis meae, et calicis mei: * tu es, qui restitues haereditatem meam mihi.

Funes ceciderunt mihi in praeclaris: * etenim haereditas mea praeclara est mihi.

Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum: * insuper et usque ad noctem increpuerunt me renes mei.

Providebam Dominum in conspectu meo semper: * quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

Propter hoc laetatum est cor meum, et exultavit lingua mea: * insuper et caro mea requiescet in me.

Quoniam non derelinques animam meam in inferno: * nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.

Notas mihi fecisti vias vitae, adimplebis me laetitia cum vultu tuo: * delectationes in dextera tua usque in finem.

Antiphon. Caro mea requiescet in spe.

V. In pace in idipsum.

R. Dormiam, et requiescam.

Pater noster, still.

1. Lamentation. (Musikbeilage Nr. 22.)

R. Sicut ovis ad occisionem ductus est, et dum male tractaretur, non aperuit os suum: traditus est ad mortem: * ut vivificaret populum suum.

Ÿ. Tradidit in mortem animam suam, et inter sceleratos reputatus est. Ut vivificaret.

2. Lamentation. (Musikbeilage Nr. 23.)

R. Jerusalem surge, et exue te vestibus jucunditatis: induere cinere, et cilicio, * quia in te occisus est salvator Israel.

Ÿ. Deduc quasi torrentem lacrymas per diem, et noctem, et non taceat pupilla oculi tui. Quia.

3. Lamentation. (Musikbeilage Nr. 24.)

R. Plange quasi virgo plebs mea: ululate pastores in cinere, et cilicio: * quia venit dies Domini magna, et amara valde.

Ÿ. Accingite vos sacerdotes, et plangite ministri altaris, aspergite vos cinere. Quia venit. Plange quasi.

Zweite Nokturn.

Antiphon. Elevamini portae aeternales, et introibit rex gloriae.

Psalm. 23.

Domini est terra, et plenitudo ejus; * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina praeparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus.

Innocens manibus, et mundo corde: * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam a Deo salutari suo.

Haec est generatio quaerentium eum, * quaerentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portae aeternales: * et introibit rex gloriae.

Quis est iste rex gloriae? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portae aeternales: * et introibit rex gloriae.

Quis est iste rex gloriae? * Dominus virtutum ipse est rex gloriae.

Antiphon. Elevamini portae aeternales, et introibit rex gloriae.

Antiphon. Credo videre bona Domini in terra viventium.

Psalm 26.

Dominus illuminatio mea, et salus mea, * quem timebo?
Dominus protector vitae meae, * a quo trepidabo?
Dum appropiant super me nocentes, * ut edant carnes meas.
Qui tribulant me inimici mei, * ipsi infirmati sunt, et ceciderunt.
Si consistent adversum me castra, * non timebit cor meum.
Si exurgat adversum me praelium, * in hoc ego sperabo.
Unam petii a Domino, hanc requiram, * ut inhabitem in domo
Domini omnibus diebus vitae meae.
Ut videam voluptatem Domini: * et visitem templum ejus.
Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: * in die malorum
protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltavit me: * et nunc exaltavit caput meum super
inimicos meos.

Circuivi et immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferatio-
nis: * cantabo, et psalmum dicam Domino.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad te: * miserere
mei, et exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea: * faciem tuam
Domine requiram.

Ne avertas *faciem* tuam a me: * ne declines in ira a servo tuo.

Adjutor meus esto: * ne derelinquas me, neque despicias me Deus
salutaris meus.

Quoniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me: * Do-
minus autem assumpsit me.

Legem pone mihi Domine in via tua: * et dirige me in se-
mitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantium me: * quoniam insur-
rexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini: * in terra viventium.

Expecta Dominum, viriliter age: * et confortetur cor tuum,
et sustine Dominum.

Antiphon. Credo videre bona Domini in terra viventium.

Antiphon. Domine abstraxisti ab inferis animam meam.

Psalm. 29.

Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me: * nec delectasti
inimicos meos super me.

Domine Deus meus clamavi ad te, * et sanasti me.

Domine eduxisti ab inferno animam meam: * salvasti me a descendentibus in lacum.

Psallite Domino sancti ejus: * et confitemini memoriae sanctitatis ejus.

Quoniam ira in indignatione ejus: * et vita in voluntate ejus.

Ad vesperum demorabitur fletus: * et ad matutinum laetitia.

Ego autem dixi in abundantia mea: * non movebor in aeternum.

Domine in voluntate tua, * praestitisti decori meo virtutem.

Avertisti faciem tuam a me, * et factus sum conturbatus.

Ad te Domine clamabo: * et ad Deum meum deprecabor.

Quae utilitas in sanguine meo: * dum descendo in corruptionem?

Numquid confitebitur tibi pulvis, * aut annuntiabit veritatem tuam?

Audivit Dominus, et misertus est mei: * Dominus factus est adjutor meus.

Convertisti planctum meum in gaudium mihi: * conscidisti saccum meum, et circumdedisti me laetitia.

Ut cantet tibi gloria mea, et non compungar: * Domine Deus meus in aeternum confitebor tibi.

Antiphon. Domine abstraxisti ab inferis animam meam.

Ÿ. Tu autem Domine miserere mei.

R. Et resuscita me, et retribuam eis.

Pater noster, etc. fñll.

Ex Tractatu sancti Augustini Episcopi super Psalmos.

In Psalm 63. B. VII.

Quarte Lectio.

Accedet homo ad cor altum, et exaltabitur Deus. Illi dixerunt: Quis nos videbit? Defecerunt scrutantes scrutationes, consilia mala. Accessit homo ad ipsa consilia, passus est se teneri ut homo. Non enim teneretur nisi homo, aut videretur nisi homo, aut caederetur nisi homo, aut crucifigeretur, aut moreretur nisi homo. Accessit ergo homo ad illas omnes passiones, quae in illo nihil

valerent, nisi esset homo. Sed si ille non esset homo, non liberaretur homo. Accessit homo ad cor altum; id est, cor secretum obijciens aspectibus humanis hominem, servans intus Deum: celans formam Dei, in qua aequalis est Patri, et offerens formam servi, qua minor est Patre.

R. Recessit Pastor noster, fons aquae vivae, ad cujus transitum sol obscuratus est: * nam et ille captus est, qui captivum tenebat primum hominem: hodie portas mortis et seras pariter salvator noster dirupit.

V. Destruxit quidem claustra inferni, et subvertit potentias diaboli. Nam et ille.

Fünfte Section.

Quo perduxerunt illas scrutationes suas, quas perscrutantes defecerunt, ut etiam mortuo Domino, et sepulto, custodes poneret ad sepulchrum? Dixerunt enim Pilato: Seductor ille. Hoc appellabatur nomine Dominus Jesus Christus, ad solatium servorum suorum, quando dicuntur seductores. Ergo illi Pilato: Seductor ille, inquiunt, dixit adhuc vivens: Post tres dies resurgam. Jube itaque custodiri sepulchrum usque in diem tertium, ne forte veniant discipuli ejus, et furentur eum, et dicant plebi: Surrexit a mortuis: et erit novissimus error peior priore. Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite, custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes, munierunt sepulchrum, signantes lapidem cum custodibus.

R. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte: * si est dolor similis sicut dolor meus.

V. Attendite universi populi, et videte dolorem meum. Si est dolor.

Sechste Section.

Posuerunt custodes milites ad sepulchrum. Concussa terra Dominus resurrexit: miracula facta sunt talia circa sepulchrum, ut et ipsi milites, qui custodes advenerant, testes fierent, si vellent vera nuntiare. Sed avaritia illa, quae captivavit discipulum comitem Christi, captivavit et militem custodem sepulchri. Damus, inquiunt, vobis pecuniam: et dicite quia vobis dormientibus venerunt discipuli ejus et abstulerunt eum? Vere defecerunt scrutantes scrutationes. Quid est quod dixisti, o infelix astutia? Tantumne deseris lucem consilii pietatis, et in profunda versutiae demergeris, ut hoc dicas: Dicite, quia vobis dormientes venerunt

discipuli ejus, et abstulerunt eum? Dormientes testes adhibes: vere tu ipse obdormisti, qui scrutando talia defecisti.

R. Ecce quomodo moritur justus, et nemo percipit corde: et viri justi tolluntur, et nemo considerat: a facie iniquitatis sublatus est justus, * Et erit in pace memoria ejus.

Ÿ. Tamquam agnus coram tondente se obmutuit, et non aperuit os suum: de angustia, et de judicio sublatus est. Et erit in pace. Ecce quomodo.

Dritte Nocturn.

Antiphon. Deus adjuvat me, et Dominus susceptor est animae meae.

Psalm. 53.

Deus in nomine tuo saluum me fac: * et in virtute tua judica me.

Deus exaudi orationem meam: * auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt adversum me, et fortes quaesierunt animam meam: * et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me: * et Dominus susceptor est animae meae.

A verte mala inimicis meis: * et in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi, * et confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: * et super inimicos meos despexit oculus meus.

Antiphon. Deus adjuvat me, et Dominus susceptor est animae meae.

Antiphon. In pace factus est locus ejus, et in Sion habitatio ejus.

Psalm. 75.

Notus in Judaea Deus: * in Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus: * et habitatio ejus in Sion.

Ibi confregit potentias arcuum: * scutum, gladium et bellum.

Illuminans tu mirabiliter a montibus aeternis: * turbati sunt omnes insipientes corde.

Dormierunt somnum suum: * et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis.

Ab increpatione tua Deus Iacob, * dormitaverunt qui ascenderunt equos.

Tu terribilis es, et quis resistet tibi? * ex tunc ira tua.

De coelo auditum fecisti iudicium: * terra tremuit et quievit.

Cum exurgeret in iudicium Deus: * ut salvos faceret omnes mansuetos terrae.

Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi: * et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi.

Vovete, et reddite Domino Deo vestro, * omnes qui in circuitu ejus affertis munera.

Terribili et ei qui aufert spiritum principum, * terribili apud reges terrae.

Antiphon. In pace factus est locus ejus, et in Sion habitatio ejus.

Antiphon. Factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber.

Psalm. 87.

Domine Deus salutis meae, * in die clamavi, et nocte coram te.

Intret in conspectu tuo oratio mea: * inclina aurem tuam ad precem meam.

Quia repleta est malis anima mea: * et vita mea inferno appropinquavit.

Aestimatus sum cum descendentibus in lacum: * factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber.

Sicut vulnerati dormientes in sepulchris; quorum non es memor amplius: * et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Posuerunt me in lacu inferiori: * in tenebrosis, et in umbra mortis.

Super me confirmatus est furor tuus: * et omnes fluctus tuos induxisti super me.

Longe fecisti notos meos a me: * posuerunt me abominationem sibi.

Traditus sum, et non egrediebar: * oculi mei languerunt prae inopia.

Clamavi ad te Domine tuta die: * expandi ad te manus meas.

Numquid mortuis facies mirabilia: * aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi?

Numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam, * et veritatem tuam in perditione?

Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: * et justitia tua in terra oblivionis?

Et ego ad te Domine clamavi: * et mane oratio mea praeveniet te.

Ut quid Domine repellis orationem meam: * avertis faciem tuam a me.

Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea: * exaltatus autem, humiliatus sum, et conturbatus.

In me transierunt irae tuae: * et terrores tui conturbaverunt me.

Circumdederunt me sicut aqua tota die: * circumdederunt me simul.

Elongasti a me amicum et proximum: * et notos meos a miseria.

Antiphon. Factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber.

V. In pace factus est locus ejus.

R. Et in Sion habitatio ejus.

Pater noster, etc. fiff.

De Epistola beati Pauli Apostoli ad Hebraeos.

Siebente Section.

Cap. IX. c.

Christus assistens Pontifex futurorum bonorum, per amplius et perfectius tabernaculum non manu factum, id est, non hujus creationis: neque per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in Sancta, aeterna redemptione inventa. Si enim sanguis hircorum, et taurorum, et cinis vitulae aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis: quanto magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi?

R. Astiterunt reges terrae, et principes convenerunt in unum: * adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

Y. Quare fremuerunt gentes, et populi meditati sunt inania. Adversus Dominum.

achte Section.

Et ideo novi testamenti mediator est: ut morte intercedente, in redemptionem earum praevaricationum, quae erant sub priori testamento, repromissionem accipiant, qui vocati sunt, aeternae haereditatis. Ubi enim testamentum est, mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est; alioquin

nondum valet, dum vivit qui testatus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est.

R. Aestimatus sum cum bescendentibus in lacum: * factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos lider.

V. Posuerunt me in lacu inferiori, in tenobrosis, et in umbra mortis. Factus sum.

Neunte Section.

Lectio enim omni mandato legis a Moyse universo populo accipiens sanguinem vitulorum, et hircorum, cum aqua, et lana coccinea. et hyssopo; ipsum quoque librum, et omnem populum aspersit, dicens: Hic sanguis testamenti, quod mandavit ad vos Deus. Etiam tabernaculum, et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersit. Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur: et sine sanguinis effusione non fit remissio.

R. Sepulto Domino, signatum est monumentum volentes lapidem ad ostium monumenti. * Ponentes milites, qui custodirent illum.

Ÿ. Accedentes principes Sacerdotum ad Pilatum, patierunt illum. Ponentes milites. Sepulto Domino.

Submette.

Antiphon. O mors, ero mors tua, morsus tuus ero inferne.

Psalm 50.

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitatem mea: * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta, et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exaltabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii a te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * *holocaustis* non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum, et humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in *bona* voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Antiphon. O mors, ero mors tua, morsus tuus ero inferne.

Antiphon. Plangent eum quasi unigenitum, quia innocens Dominus occisus est.

Psalm. 42.

Judica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta, * ab homine iniquo et doloso erue me.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti? * et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam et veritatem tuam: * ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: * ad Deum qui laetificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: * quare tristis es anima mea? et quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, et Deus meus.

Antiphon. Plangent eum quasi unigenitum quia innocens Dominus occisus est.

Antiphon. Attendite universi populi, et videte dolorem meum.

Psalm. 62.

Deus, Deus meus : * ad te de luce vigilo.

Sitavit in te anima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, et invia et inaquosa : * sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas : * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea : * et in nomine tuo lavabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea : * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te : * quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhaesit anima mea post te : * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quaesierunt animam meam, introibunt in inferiora terrae : * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes, qui jurant in eo : * quia obstructum est os loquentium iniqua.

Antiphon. Attendite universi populi, et videte dolorem meum.

Antiphon. A porta inferi erue Domine animam meam.

Lobgesang Ezechia.

Isai. 38 b.

Ego dixi : In dimidio dierum meorum * vadam ab portas inferi.

Quaesivi residuum annorum meorum. * Dixi : Non videbo Dominum Deum in terra viventium.

Non aspiciam hominem ultra, * et habitatorem quietis.

Generatio mea ablata est, et convoluta est a me, * quasi tabernaculum pastorum.

Praecisa est velut a texente, vita mea : dum adhuc ordirem, succidit me : * de mane usque ad vesperam finies me.

Sperabam usque ad mane, * quasi leo sic contrivit omnia ossa mea.

De mane usque ad vesperam finies me : * sicut pullus hircinis sic clamabo, meditabor ut columba.

Attenuati sunt oculi mei, * suspicientes in excelsum.

Domine vim patior : responde pro me : * quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit ?

Recogitabo tibi omnes annos meos * in amaritudine animae meae.

Domine si sic vivitur, et in talibus vita spiritus mei, corripies me, et vivificabis me, * ecce in pace amaritudo mea amarissima.

Tu autem eruisti animam meam ut non periret : * projecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te : * non expectabunt qui descendunt in lacum, veritatem tuam.

Vivens, vivens ipse confitebitur tibi, sicut et ego hodie : * pater filiis notam faciet veritatem tuam.

Domine salvum me fac, * et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitae nostrae in domo Domini.

Antiphon. A porta inferi erue Domine animam meam.

Antiphon. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, et videte, si est dolor : sicut dolor meus.

Psalm. 148.

Laudate Dominum de coelis : * laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus : * laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol, et luna : * laudate eum omnes stellae, et lumen.

Laudate eum coeli coelorum : * et aquae omnes, quae super coelos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandavit et creata sunt.

Statuit ea in aeternum, et in saeculum saeculi : * praeceptum posuit, et non praeteribit.

Laudate Dominum de terra : * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum : * quae faciunt verbum ejus.

Montes, et omnes colles : * ligna fructifera, et omnes cedri.

Bestiae, et universa pecora : * serpentes et volucres pennatae.

Reges terrae, et omnes populi : * principes, et omnes iudices terrae.

Juvenes, et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini : * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super coelum et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

Psalm. 149.

Candate Domino canticum novum: * laus ejus in Ecclesia sanctorum.

Laetetur Israel in eo, qui fecit eum: * et Filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano et spalterio psallant ei.

Duia beneplacitum est Domino in populo suo: * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: * laetabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum: * et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum: * gloria haec est omnibus sanctis ejus.

Psalm 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubae: * laudate eum in psalterio et cithara,

Laudate eum in tympano, et choro, * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus: * laudate eum in cymbalis jubilationis: * omnis spiritus laudet Dominum.

Antiphon. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, et videte, si est dolor: sicut dolor meus.

W. Caro mea requiescet in spe.

R. Et non dabis sanctum tuum videre corruptionem.

Antiphon zum Benediktus. (Musikbeilage Nro. 13.)

Benediktus. (Musikbeilage Nro. 14.)

Christus factus est. (Musikbeilage Nro. 15.)

Miserere s. Seite 31.

§. 15.

Die Feuer- und Kerzenweihe am heil. Charssamstag.

Zur erstgenannten Weihe bereite der Kirchendiener (vor der Kirchenthüre) Holz mit Kohlen. Mit dem — aus einem Feuerstein geschlagenen Licht, wird das Holz angezündet.

Der Priester im blauen Rauchmantel, begleitet von einem Kreuzträger, Ministranten (ohne brennende Kerzen, das Weihwasser und den Teller mit fünf Weihrauchkörnern [Grana] tragend) und dem Rauchfaßträger mit Schifflein und leerem Rauchfaß, geht zur Weihung des neuen Feuers.

Nach dem gewöhnlichen Friedensgruße (Dominus vobis cum) spricht der Priester drei Orationen, die mit Amen geschlossen werden. Dann weihet er unter segnendem Gebet die fünf Weihrauchkörner. Unterdessen lege man neugeweihte Kohlen ins Rauchfaß, auf welche der Priester Weihrauch streut; man reiche ihm das Aspersorium (Weihwasserwedel) und hierauf das geschlossene Rauchfaß, mit welchem er die Grana und das Feuer dreimal inzensirt. In der Kirche seien alle Lichter ausgelöscht.*) Später werden selbe am neugeweihten Feuer wieder angezündet.

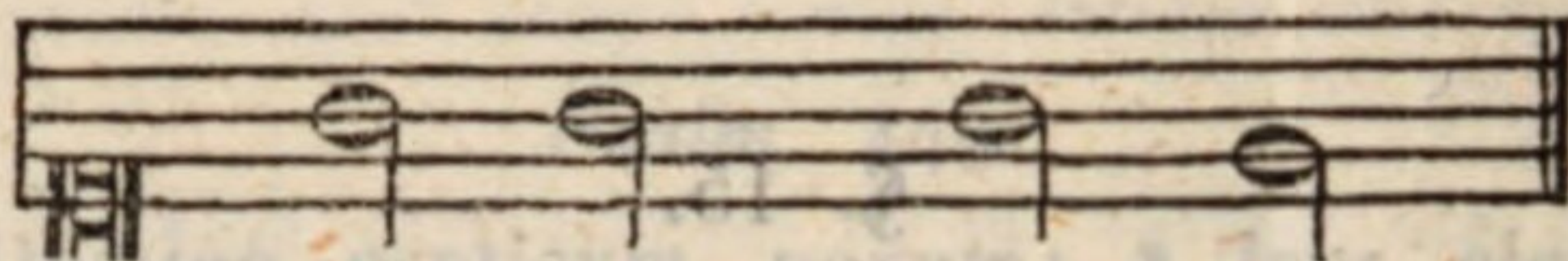
Der Priester, jetzt in weiße Paramente gekleidet, nimmt nun den Stab mit den drei Kerzen und man geht in folgender Ordnung zur Kirche. Voraus der Rauchfaßträger mit einem Ministranten, der die Grana trägt, dann folgt der Kreuzträger und nach diesem der Celebrant.

Anmerkung. Ist ein Diakon da, so trägt dieser den Kerzenstab. Er (der Diakon) ist angezogen in weißer Farbe mit der Stole, Manipel und dem Levitenrock. Dieser singt dann auch das „Exultet“ auf der Evangelienseite. Die Ministranten stellen sich so: rechts vom Pulse der Kreuz- und Rauchfaßträger, links derjenige, dem der Kerzenstab übergeben worden und der, welcher die Grana hält.

Eingetreten in die Kirche, neigt der Priester den Stab und ein

*) Die Kerzen beim heil. Grab aber lasse man brennen.

Ministrant zündet mit dem neuen Lichte eine der drei Kerzen an.
Ersterer knieet sich nieder und singt:

Lu - men Christi.

Darauf respondirt der Chor ebenfalls knieend:

De - o grati - as.

Anmerkung. Vorstehender V. und R. wird in erhöhtem Tone repetirt beim Anzünden der zweiten und dritten Kerze, was geschieht in Mitte der Kirche und an den Stufen des Altars.

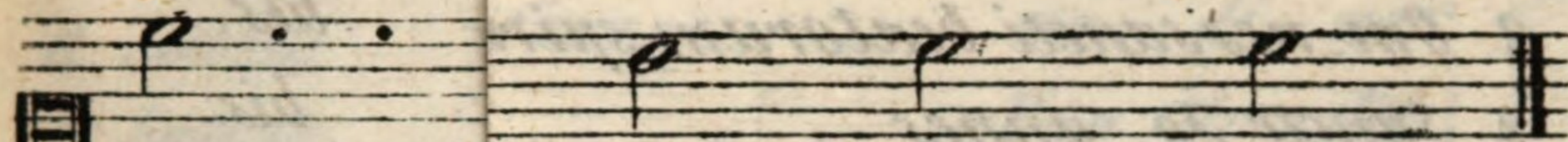
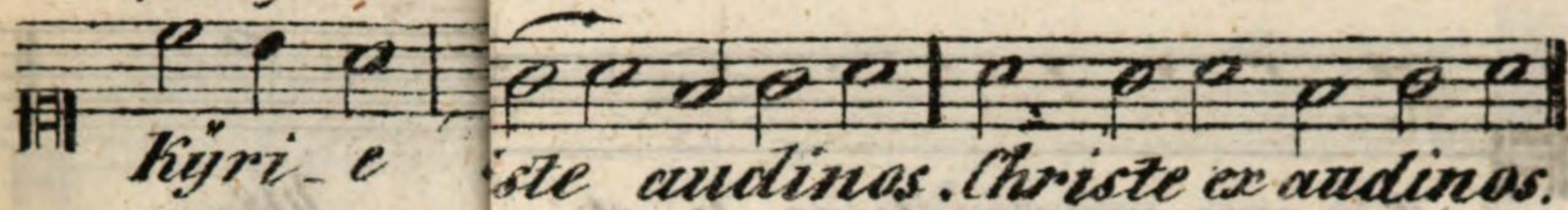
Nach wird die Osterkerze geweiht. Vor dem Anstimmen des „Exultet“ wird Inzens eingelegt. Nach den Worten: „Fugat odia, concordiam parat, et curvat imperia,“ werden die fünf Grana in Kreuzesform an der Osterkerze befestiget. Ist der Priester zu dem Absatz: „Dei rutilans ignis accendit“ gekommen, so zündet er die Osterkerze (mit einer von den drei Kerzen auf dem Stabe) an, und nach den Worten: „quas in substantiam practiosae hujus lampadis, apis mater eduxit,“ werden die Lampen angezündet. Nach dieser Weihe folgt das Lesen der Prophezeiungen. Der Kirchendiener reiche dem Priester zuvor Manipel und Messgewand von blauer Farbe. (Auch der Diakon legt die weißen Paramente ab und bekleidet sich mit blauen.) Wenn der Priester singt: „Oremus, flectamus genua“ respondirt der Chor: „Levate“ wie auf Seite 60 angegeben ist, und nach jeder Oratio: Amen.

§. 16.

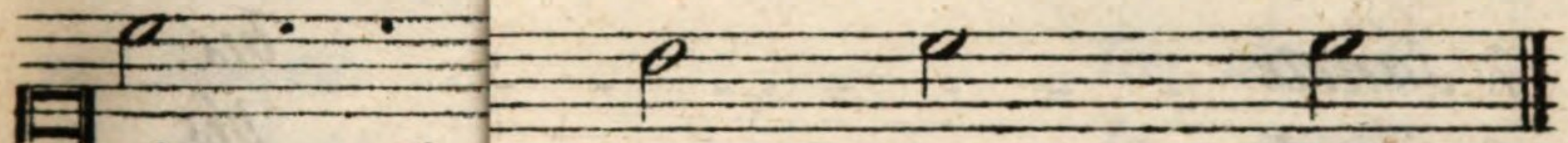
Die Taufwasserweihe.

Mit blauem Pluviale angethan, geht der Celebrant zum Taufsteine. Ihm voran, zwischen zwei Leuchterträgern der Kreuzträger, ein Mini-

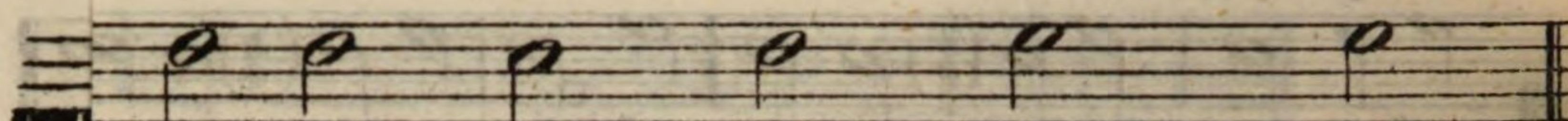
Anmerk. Gesungen gesungen haben.
 Gesungen

1. Pa-ter de	re	no	-	bis.
2. Fi-li Re-	re	no	-	bis.
3. Spi-ri-tus	re	no	-	bis.
4. sancta Tri-	re	no	-	bis.

1. Sancta Ma-	pro	no	-	bis.
2. Sancta De-	pro	no	-	bis.
3. Sancta Vir-	pro	no	-	bis.
4. Sancte -	pro	no	-	bis.
5. Sancte -	pro	no	-	bis.
6. Sancte -	pro	no	-	bis.

O - ra - te pro no - bis.

O - ra - te pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra - te pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra - te pro no - bis.

O - ra - te pro no - bis.

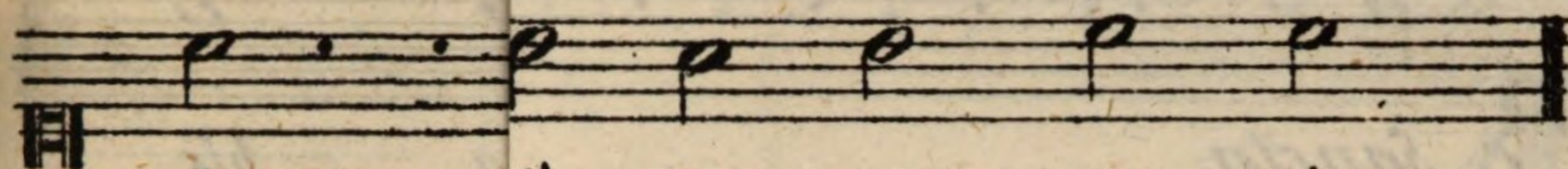
O - ra pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

O - ra - te pro no - bis.

O - ra pro no - bis.

16. Sancte - O - ra pro no - bis.

17. Sancte - O - ra pro no - bis.

18. Sancte - O - ra pro no - bis.

19. Sancte - A - ra - pro no - bis.

20. Omnes sara - te - pro no - bis.

21. Omnes sara - te - pro no - bis.

22. Sancte - O - ra - pro no - bis.

23. Sancte - O - ra - pro no - bis.

24. Sancte - O - ra - pro no - bis.

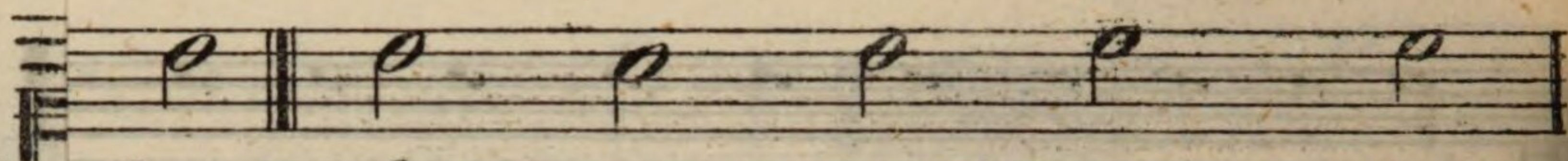
25. Sancte - O - ra - pro no - bis.

26. Omnes sara - te - pro no - bis.

27. Omnes sara - te - pro no - bis.

28. Sancta *Ad* - ra - pro no - bis.

29. Sancta - O - ra - pro no - bis.

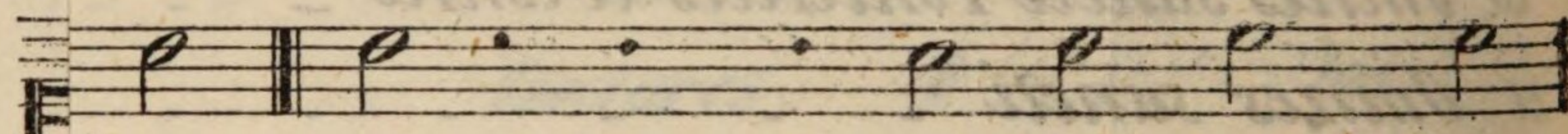
fra. O - ra - pro - no - bis.

la. O - ra - pro - no - bis.

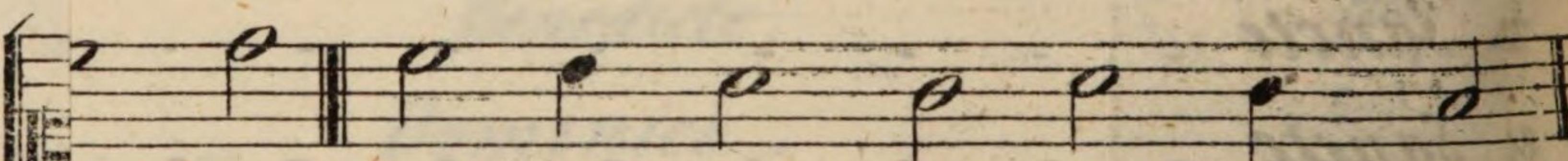
tha. O - ra - pro - no - bis.

isia. O - ra - pro - no - bis.

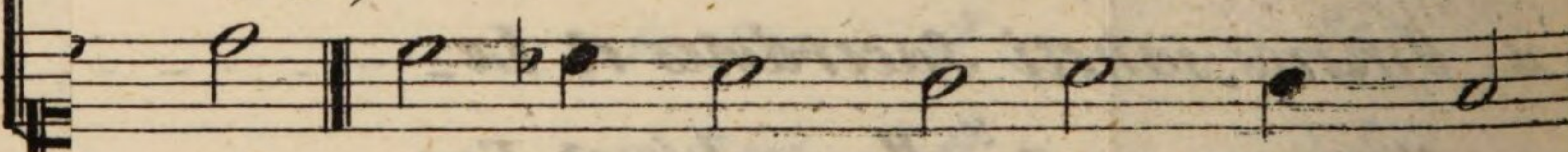
ae. O - rate - pro - no - bis.

i. In - ter - ce - di - te pro - no - bis.

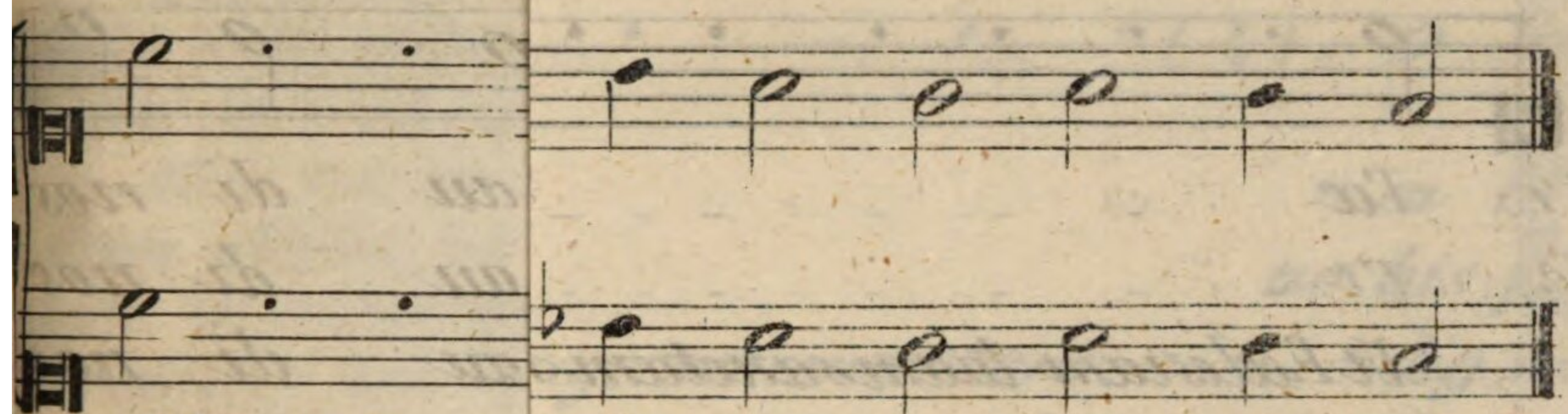

(triumphantly)

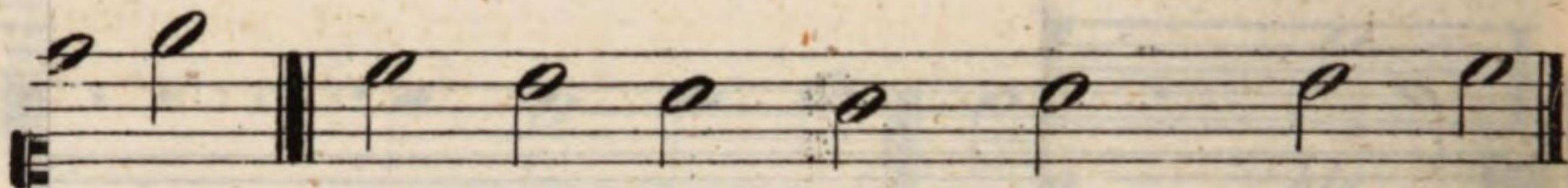
1st - to. Par - ci - no - bis Do - mi - ne.

2^d - to. E - xau - di - nos Do - mi - ne.

3. Ab - - - be ra nos Do mi ne.
4. Ab om - - - be ra nos Do mi ne.
5. A mor - - - be ra nos Do mi ne.
6. Per mysterium be ra nos Do mi ne.
7. Per ad - - - be ra nos Do mi ne.
8. Per nativi - - - be ra nos Do mi ne.
9. Per baptismum be ra nos Do mi ne.
10. Per crucem et be ra nos Do mi ne.
11. Per mortem be ra nos Do mi ne.
12. Per sanctam be ra nos Do mi ne.
13. Per admirabilem be ra nos Do mi ne.
14. Per adventum be ra nos Do mi ne.
15. In - - - be ra nos Do mi ne.

Chorale auf dem Orgel

1. *res.* Te ro-ga-mus au-di nos.

2. *marcas.* Te ro-ga-mus au-di nos.

3. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

4. *ne-ris.* Te ro-ga-mus sau-di nos.

5. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

6. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

7. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

8. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

9. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

10. *ne-ris.* Te ro-ga-mus au-di nos.

11. *De-r.* Te ro-ga-mus au-di nos.

12. *De-r.* Te ro-ga-mus au-di nos.

13. *Chor* (b) Te ro-ga-mus au-di nos.

14. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

15. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

16. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

17. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

18. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

19. *Chor rep.* Te ro-ga-mus au-di nos.

strant den Teller tragend, auf welchen der Priester die heil. Delgefäße (oleum catechum. et Chrisma) gesetzt hat und der Kirchendiener mit der brennenden Osterkerze.

Anmerkung. Der Taufstein muß gereinigt und mit frischem, klarem Wasser gefüllt seyn. Auch ein reines Handtüchlein sey zum Gebrauche bereit und das Aspersorium.

Wenn nach dem Gesang „Sicut cervus“, der Priester zwei kurze Gebete gesprochen und dann die Stimme in der Präfationsweise erhebt, merke der Kirchendiener genau auf desselben Winke; wann ihm (dem Priester) das Handtüchlein, die Osterkerze, das Aspersorium und (am Ende) die heil. Dele gereicht werden sollen.

Ist der Zug zurückkehrend beim Hochaltar angekommen, so wird dem Celebrant der Rauchmantel abgenommen und Alle legen sich auf ihr Angesicht nieder, während die Sänger die Vitanei von allen Heiligen knieend vortragen. Bei den Worten „Peccatores, te rogamus audi nos“ erheben sie sich und begeben sich in die Sakristei. Die Vitanei wird vollendet und die (weißen) Kerzen auf dem Hochaltar angezündet. Zu dem nun folgenden heil. Amte, sind dem Priester weiße Paramente zu reichen.

Anmerkung. In denjenigen Kirchen, in welchen kein Taufwasser geweiht wird, folgt die Fürbitte für die Getauften (die Vitanei von allen Heiligen) unmittelbar nach Lesung der letzten Prophezeiung.

§. 17.

Gesänge bei der heil. Taufweihe.

Auf dem Hingang zum Taufsteine wird der Traktus Sicut cervus (Musikbeilage Nr. 25.) gesungen. Außer den gewöhnlichen Responsorien (Et cum spiritu tuo und Amen), kommen noch die bekannten bei der Präfation vor und werden ebenso gesungen wie im Hochamte. Wenn der Priester die heil. Dele in das geweihte Wasser gegossen hat, beginnen die Sänger die hier beigebundene Vitanei.

§. 18.

Das Hochamt am Charssamstag.

Nach dem Staffelsgebet wird der Altar inzensirt, der Rauchfaßträger sey also auf seinem Plaz, eben so nach der Communion des Priesters.

Während das Gloria gesungen wird, werden alle Thurmglöden geläutet und die Klingeln gerührt. *)

Anmerkung. Nach dem heil. Amte kann der Kirchendiener die festliche Verzierung der Kirche und Altäre, ohne die feierliche Stille des heil. Grabes zu stören, anfangen; vollendet soll sie erst nach der Feierlichkeit der Auferstehung werden.

§. 19.

Gesänge beim heutigen Hochamt.

Musikbeilage Nr. 26.

§. 20.

Die Complet am Charssamstag.

Siehe im 2ten Band Seite 81.

§. 21.

Die Auferstehung.

Zur bestimmten Stunde begibt sich der celebrirende Priester in weiße Paramente gekleidet mit den Altardienern und andern den Zug begleitenden Personen, die brennende Kerzen tragen — stille zum heil. Grabe. Hier wird folgender Psalm knieend gebetet:

Miserere mei Deus, miserere mei; quoniam in te confidit anima mea.

Et in umbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altissimum: Deum, qui benefecit mihi.

Misit de coelo, et liberavit me: dedit in opprobrium concutientes me.

Misit Deus misericordiam suam et veritatem suam: et eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus.

Filii dominum dentes eorum, arma et sagittae: et lingua eorum, gladius acutus.

Exaltare super coelos Deus: et in omnem terram gloria tua.

Laqueum paraverunt pedibus meis: et incuvaverunt animam meam.

Foderunt ante faciem meam eruescam: et inciderunt in eam.

*) Von nun an werden die hölzernen Klappen wieder beseitigt.

Paratum cor meum, Deus paratum cor meum: cantabo et psalmum dicam.

Exurge gloria mea, exurge psalterium et cithara: exurgam diluculo.

Confitebor tibi in populis Domine: et psalmum dicam tibi in gentibus.

Quoniam magnificata et usque ad coelos misericordia tua: et usque ad nubes veritas tua.

Exaltare super coelos Deus: est super omnem terram gloria tua. Gloria Patri. etc.

Nun singt der Priester im gewöhnlichen Versifelsion:

Kyrie eleison. Chor: Christe eleison.

Kyrie eleison. Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. In resurrectione tua Christi, alleluja.

R. Coelum et terra laetentur, alleluja.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Nach der Oration wird Weihrauch eingelegt und wenn das Sanctissimum inzensirt ist, wird es unter dem Gesang: „Surrexit pastor bonus“ (Musikbeilage Nr. 27) und dem Geläute aller Thurmglöcken auf den Hochaltar getragen. Nach demselben: V. Surrexit Dominus de sepulchro, alleluja. R. Qui pro nobis pependit in ligno, alleluja. In einigen Orten stimmt jetzt der Priester das Lied: „Christus ist erstanden“ an, das dann vom Chor oder Volk abgesungen wird. (Musikbeilage Nr. 28.)

In andern Gotteshäusern ertönt der Lobgesang „Te Deum laudamus“ (Musikbeilage Nr. 16 im 2ten Band) und die Feierlichkeit wird nach gegebenem heil. Segen beschlossen.

Den Ton „Attolite portas“ — soll er gesungen werden, gibt die Musikbeilage Nr. 29.

§. 22.

Die Mette für den heil. Ostersonntag.

Es wird ein Vater unser, Ave Maria und der Glaube still gebetet. Seine Stimme erhebend beginnt dann der Priester:

V. Domine labia mea aperies. R. Et os meum annuntiabit lau-

dem tuam. *V.* Deus in adiutorium meum intende. *R.* Domine ad adjuvandum me festina. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum Amen. Alleluja.

Invitatorium.

Surrexit Dominus vere, Alleluja.

Surrexit Dominus vere, Alleluja.

Psalm. 94.

Venite, exulemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro: praeoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

Surrexit Dominus vere, alleluja.

Quoniam Deus magnus Dominus, et Rex magnus super omnes deos: quoniam non repellet Dominus plebem suam, quia in manu ejus sunt omnes fines terrae, et altitudines montium, ipse conspicit. Alleluja.

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus: venite, adoremus, et procidamus ante Deum: ploremus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster: nos autem populus ejus, et oves pascuae ejus.

Surrexit Dominus vere, alleluja.

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut exacerbatione secundum diem tentationis in deserto: ubi tentaverunt me patres vestri probaverunt, et viderunt opera mea. Alleluja.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi, semper hi errant corde: ipsi vero non cognoverunt vias meas, quibus juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam.

Surrexit Dominus vere, alleluja.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto: Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum, Amen. Alleluja.

Surrexit Dominus vere, alleluja.

Antiphon. Ego sum qui sum, et consilium meum non est cum impiis, sed in lege Domini voluntas mea est, alleluja.

Psalm. 1.

Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, * et in cathedra pestilentiae non sedit.

Sed in lege Domini voluntas ejus: * et in lege ejus meditabitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, * quod fructum suum dabit in tempore suo.

Et folium ejus non defluet: * et omnia quaecumque faciet, prosperabuntur.

Non sic impii, non sic: * sed tamquam pulvis, quem projicit ventus a facie terrae.

Ideo non resurgent impii in judicio: * neque peccatores in concilio justorum.

Quoniam novit Dominus viam justorum: * et iter impiorum peribit.

Gloria Patri.

Antiphon. Ego sum qui sum, et consilium meum non est cum impiis, sed in lege Domini voluntas mea est, alleluja.

Antiphon. Postulavi Patrem meum, alleluja, dedit mihi Gentes, alleluja, in haereditate, alleluja.

Psalm. 2.

Quare fremuerunt Gentes, * et populi meditati sunt inania.

Astiterunt reges terrae, et principes convenerunt in unum, * adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

Dirumpamus vincula eorum: * et projiciamus a nobis jugum ipsorum.

Qui habitat in coelis, iridebit eos: * et Dominus subsannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua, * et in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * praedicans praeceptum ejus.

Dominus dixit ad me: * Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Postula a me, et dabo tibi Gentes haereditatem tuam, * et possessionem tuam terminos terrae.

Reges eos in virga ferrea, * et tamquam vas figuli confringes eos.

Et nunc reges intelligite: * erudimini qui judicatis terram.

Servite Domino in timore: * et exultate ei cum tremore.

Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, *
et pereatis de via justa.

Cum exarserit in brevi ira ejus, * beati omnes, qui confidunt in eo.
Gloria Patri.

Antiphon. Postulavi Patrem meum, alleluja: dedit mihi gentes, alleluja, in haereditatem, alleluja.

Antiphon. Ego dormivi, et somnum cepi: et exurrexi, quoniam Dominus suscepit me, alleluja, alleluja.

Psalm. 3.

Domine, qui multiplicati sunt qui tribulant me? * multi insurgunt adversum me.

Multi dicunt animae meae: * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Domine susceptor meus es, * gloria mea, et exaltans caput meum.

Voce mea ad Dominum clamavi: * et exaudivit me de monte sancto suo.

Ego dormivi: et soporatus sum: * et exurrexi, quia Dominus suscepit me.

Non timebo millia populi circumdantis me: * exurge Domine saluum me fac Deus meus.

Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa: * dentes peccatorum contrivisti.

Domini est salus: * et super populum tuum benedictio tua.

Gloria Patri.

Antiphon. Ego dormivi, et somnum cepi: et exurrexi, quoniam Dominus suscepit me, alleluja, alleluja.

Ÿ. Surrexit Dominus de sepulchro, alleluja.

R. Qui pro nobis pependit in ligno, alleluja.

Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Absolution. Exaudi Domine Jesu Christe preces servorum tuorum, et miserere nobis, qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

Ÿ. Jube domne benedicere.

Benediction. Evangelica lectio, sit nobis salus et protectio.

R. Amen.

Lectio sancti Evangelii secundum Marcum.

Erste Section.

In illo tempore: Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papæ.

Audistis, fratres charissimi, quod sanctae mulieres, quae Dominum fuerant secutae, cum aromatibus ad monumentum venerunt, et ei, quem viventem dilexerunt, etiam mortuo, studio humanitatis obsequuntur. Sed res gesta, aliquid in sancta Ecclesia signat gerendum. Sic quippe necesse est ut audiamus quae facta sunt, quatenus cogitemus etiam quae nobis sint ex eorum imitatione facienda. Et nos ergo in eum, qui est mortuus, credentes, si odore virtutum referti, cum opinione bonorum operum Dominum quaerimus, ad monumentum profecto illius cum aromatibus venimus. Illae autem mulieres Angelos vident, quae cum aromatibus venerunt; quia videlicet illae mentes supernos cives aspiciunt, quae cum virtutum odoribus ad Dominum per sancta desideria proficiscuntur. Tu autem Domine miserere nobis.

Ry. Deo gratias.

Ry. Angelus Domini descendit de coelo, et accedens revolvit lapidem, et super eum sedit, et dixit mulieribus: * Nolite timere: scio enim quia crucifixum quaeritis: jam surrexit: venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus, alleluja.

V. Et introeuntes in monumentum, viderunt juvenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt: qui dixit illis. Nolite, wiederholt. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Repetire das Responsorium „Angelus Domini“ bis zum V.

Jube domne benedicere. *Benediction.* Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

Ry. Amen.

Zweite Section.

Notandum vero nobis est: quidnam sit, quod in dextris sedere Angelus cernitur. Quid namque per sinistram, nisi vita praesens; quid vero per dexteram nisi perpetua vita designatur? Unde in Canticis canticorum scriptum est: Laeva ejus sub capite meo, et

dextera illius amplexabitur me. Quia ergo Redemptor noster jam praesentis vitae corruptionem transierat, recte Angelus, qui nuntiare perennem ejus vitam venerat, in dextera sedebat. Qui stola candida coopertus apparuit: quia festivitatis nostrae gaudia nuntiavit. Candor etenim vestis, splendorem nostrae denuntiat sollemnitatis. Nostrae dicamus, an suae? Sed ut fateamur verius, et suae dicamus, et nostrae. Illa quippe Redemptoris nostri resurrectio et nostra festivitas fuit, quia nos ad immortalitatem reduxit: et Angelorum festivitas extitit, quia nos revocando ad coelestia eorum numerum implevit. Tu autem Domine miserere nobis. *R.* Deo gratias.

R. Cum transisset Sabbatum, Mariae Magdalene, et Maria Jacobi, et Salome emerunt aromata, * ut venientes ungerent Jesum, alleluja, alleluja. *Ÿ.* Et valde mane una Sabbatorum veniunt ad monumentum, orto jam sole. Ut venientes.

Gloria Patri. Ut venientes. *Ÿ.* Jube domne. *Benediction.* Ad societatem civium supernorum perducatur nos Rex Angelorum.

R. Amen.

Dritte Section.

In sua ergo ac nostra festivitate Angelus in albis vestibus apparuit: quia dum nos per resurrectionem Dominicam ad superna reducimur, coelestis patriae damna reparantur. Sed quid advenientes feminas affatur, audiamus. Nolite expavescere. Ac si aperte dicat: Paveant illi, qui non amant adventum supernorum civium: pertimescant, qui carnalibus desideriis pressi, ad eorum se societatem pertingere posse desperant. Vos autem cur pertimescitis, quae vestros concives videtis? unde et Matthaeus Angelum apparuisse describens, ait: Erat aspectus ejus sicut fulgur, et vestimenta ejus sicut nix. In fulgure etenim terror timoris est, in nive autem blandimentum candoris. Tu autem Domine miserere nobis.

R. Deo gratias.

Unmittelbar nach dieser Section folgt das Te Deum.*)

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem: omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, tibi coeli, et universae potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim: incessabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.

*) Die Musikbeilage Nr. 16 im 2ten Band gibt die Noten zu diesem Hymnus.

Pleni sunt coeli et terra majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus,

Te Prophetarum laudabilis numerus,

Te Martyrum candidatus laudat exercitus,

Te per orbem terrarum, sancta confitetur Ecclesia,

Patrem immensae majestatis,

Venerandum tuum verum, et unicum Filium,

Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae Christe.

Tu Patris tempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna coelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni: quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis: in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: et benedic haereditati tuae.

Et rege eos: et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies, benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum: et in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto: sine peccato nos custodire.

Misere nostri Domine: misere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: non confundar in aeternum.

L a u d e s.

Deus in adjutorium meum intende.

Rf. Domine ad adjuvandum me festina. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum, Amen. Alleluja.

Antiphon. Angelus autem Domini descendit de coelo, et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum, alleluja, alleluja.

Psalm. 92.

Dominus regnavit, decorem indutus est: * indutus est Dominus fortitudinem, et praecinxit se.

Etenim firmavit orbem terrae, * qui non commovebitur.

Parata sedes tua ex tunc: * a saeculo tu es.

Elevaverunt flumina Domine: * elevaverunt flumina vocem suam.

Elevaverunt flumina fluctus suos, * a vocibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris, * mirabilis in altis Dominus.

Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: * domum tuam decet sanctitudo Domine in longitudinem dierum.

Gloria Patri.

Antiphon. Angelus autem Domini descendit de coelo, et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum, alleluja, alleluja.

Antiphon. Et ecce terraemotus factus est magnus: Angelus enim Domini descendit de coelo, alleluja.

Psalm. 99.

Jubilate Deo omnis terra: * servite Domino in iocunditia.

Introite in conpectu ejus: * in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus * ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Populus ejus, et oves pascuae ejus: * introite portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis: confitemini illi.

Laudate nomen ejus: quoniam suavis est Dominus, in aeternum misericordia ejus, * et usque in generationem et generationem veritas ejus.

Gloria Patri.

Antiphon. Et ecce terrae motus factus est magnus: Angelus enim Domini descendit de coelo, alleluja.

Antiphon. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, vestimenta autem ejus sicut nix, alleluja, alleluja.

Psalm. 62.

Deus Deus meus, * ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, et invia, et inaquosa: * sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: * et in nomine tuo lavabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum in matutinis meditabor in te: * quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhaesit anima mea post te: * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quaesierunt animam meam, introibunt in inferiora terrae: * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo: * quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalm. 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam, * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes:

Laetentur et exultent gentes: quoniam judicas populos in aequitate: * et gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terrae.

Gloria Patri.

Antiphon. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, vestimenta autem ejus sicut nix, alleluja, alleluja.

Antiphon. Prae timore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui, alleluja.

Sobgesang der drei Knaben.

Benedicite omnia opera Domini Domino: * laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicite Angeli Domini Domino: * benedicite coeli Domino.

Benedicite aquae omnes, quae super coelos sunt, Domino: * benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol et luna Domino: * benedicite stellae coeli Domino.

Benedicite omnis imber et ros Domino: * benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis et aestus Domino: * benedicite frigus et aestus Domino.

Benedicite rores et pruina Domino: * benedicite gelu et frigus Domino.

Benedicite glacies et nives Domino: * benedicite noctes et dies Domino.

Benedicite lux et tenebrae Domino: benedicite fulgura et nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: * laudet et superexaltet eum in saecula.

Benedicite montes et colles Domino: * benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: * benedicite maria et flumina Domino.

Benedicite cete, et omnia quae moventur in aquis Domino: * benedicite omnes volucres coeli Domino.

Benedicite omnes bestiae et pecora Domino: * benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israel Dominum: * laudet et superexaltet eum in saecula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino: * benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus et animae justorum Domino: * benedicite sancti et humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino: * laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu: * laudemus et superexaltemus eum in saecula.

Benedictus es Domine in firmamento coeli: * et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

Antiphon. Prae timore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui alleluja.

Antiphon. Respondens autem Angelus dixit mulieribus: Nolite timere: scio enim quod Jesum quaeritis, alleluja.

Psalm. 148. Laudate Dominum de coelis. (S. 56.)

Das Kapitel, der Hymnus und Versikel bleiben weg; dafür kommt die Antiphon:

Haec dies, quam fecit Dominus: exultemus et laetemur in ea*).

Antiphon zum Benedictus.

Et valde mane una Sabbatorum veniunt ad monumentum, orto jam sole, alleluja.

Gesang des Bacharias.

Benedictus Dominus Deus Israel, * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suae.

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum, * qui a saeculo sunt prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: * et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum. * daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, * serviamus illi.

In sanctitate et justitia coram ipso, * omnibus diebus nostris.

Et tu puer Propheta Altissimi vocaberis: * praeibis enim ante faciem Domini parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiae Dei nostri: * in quibus visitavit nos, oriens ex alto.

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri.

Antiphon. Et valde mane una Sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto jam sole, alleluja.

Oration.

Deus qui hodierna die per unigenitum tuum, aeternitatis

*) Die Musikbeilage No. 11 im zweiten Band, gibt die Melodie zu dieser Antiphon.

nobis aditum devicta morte reserasti: vota nostra, quae praeveniendo aspiras, etiam adjuvando proseguere. Per eundem Dominum nostrum.

Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. V. Benedicamus Domino, alleluja, alleluja. R. Deo gratias, alleluja, alleluja.

V. Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Pater noster, still.

Ÿ. Dominus dat nobis suam pace.

R. Et vitam aeternam, Amen.

*Antiphon.**) Regina coeli laetare, alleluja. Quia quem meruisti portare, alleluja. Resurrexit sicut dixit, alleluja. Ora pro nobis Deum, alleluja.

V. Gaude et laetare virgo Maria. Alleluja.

R. Quia surrexit Dominus vere. Alleluja.

Oration.

Deus qui etc.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

*) Das Regina coeli — soll es gesungen werden, gibt die Musikbeilage Nr. 6 im 2ten Band.

Inhalt.

D r i t t e r B a n d.

Erster Abschnitt.

Die heilige Fastenzeit.

Der Sonntag Septuagesima	Seite 5
Der Aschermittwoch	5
Gesänge am Aschermittwoch.	
Musikbeilage Nro. 1 und 2.	
Gottesdienst an den Sonntagen Nachmittag	6
Das Miserere, Stabat Mater und O Salutaris hostia.	
Musikbeilage Nro. 3 und 4.	
Der Passionssonntag	6

Zweiter Abschnitt.

Die heilige Charwoche.

Der Palmsonntag	7
Gesänge während der Palmweihe und der Prozession.	
Musikbeilage No. 5, 6, 7, 8 und 9.	
Verrichtungen unter dem Amte	9
Verrichtungen bei den Metten	10
Die Mette am Mittwoch	10
Erste Lamentation, Musikbeilage No. 10.	
zweite » » »	11.
dritte » » »	12.
Antiphon zum Benedictus»	13.
Benedictus»	14.
Christus factus est»	15.
Verrichtungen am grünen Donnerstag Vormittag	32
Das Hochamt	33
Gesänge unter dem Hochamte.	
Musikbeilage No. 15 und 16.	

	Seite
Die Prozession	33
Gesang unter der Prozession.	
Musikbeilage Nro. 21.	
Die Vesper	33
Die Mette am grünen Donnerstag	38
Erste Lamentation. Musikbeilage Nro. 17.	
Zweite " " " "	18.
Dritte " " " "	19.
Antiphon zum Benediktus. Musikbeilage Nro. 13.	
Benediktus " " "	14.
Christus factus est " " "	15.
Berrichtungen am hl. Charfreitag Vormittag	58
Die Grablegung	59
Gesänge am hl. Charfreitag Vormittag.	
Musikbeilage Nro. 20 und 21.	
Die Mette am hl. Charfreitag	61
Erste Lamentation. Musikbeilage Nro. 22.	
Zweite " " " "	23.
Dritte " " " "	24.
Antiphon zum Benediktus Musblg. "	13.
Benediktus " " "	14.
Christus factus est " " "	15.
Die Feuer- und Kerzenweihe am hl. Char Samstag	75
Die hl. Taufwasserweihe	76
Gesänge bei der hl. Taufweihe.	
Musikbeilage Nro. 25.	
Das Hochamt am Char Samstag	77
Gesänge beim heutigen Hochamte.	
Musikbeilage Nro. 26.	
Die Complet am Char Samstag	78
Die Auferstehung	78
Gesänge bei der Auferstehung.	
Musikbeilage Nro. 27, 28 und 29.	
Die Mette für den hl. Ostersonntag	79

11 " " " zweite
12 " " " " dritte
13 " " " " Antiphon zum
14 " " " " Benediktus
15 " " " " Christus factus est

Antiphon am Ofternmitwoch.

(Für den 1. Singsang soll die alte Gesänge mit Orgel
Cugellere begleitet werden)

Ex - au - di. nos Do - mine,

quoniam benigna est miseri. cordi. a tu. a

secundum multitudinem mise. ri. ti. o. num

tu. a - rum respice. nos Do - mi. ne.

Psalm.

Sal - - - rumme fac Deus: quo. ni. am

in tra. ve - runt a - - quae us - - que

ad a - - - - - nimam, me - - - am.

Glo - - - - - ri - a pa - - - tri.

et fi-li-o et spi-ri-tu

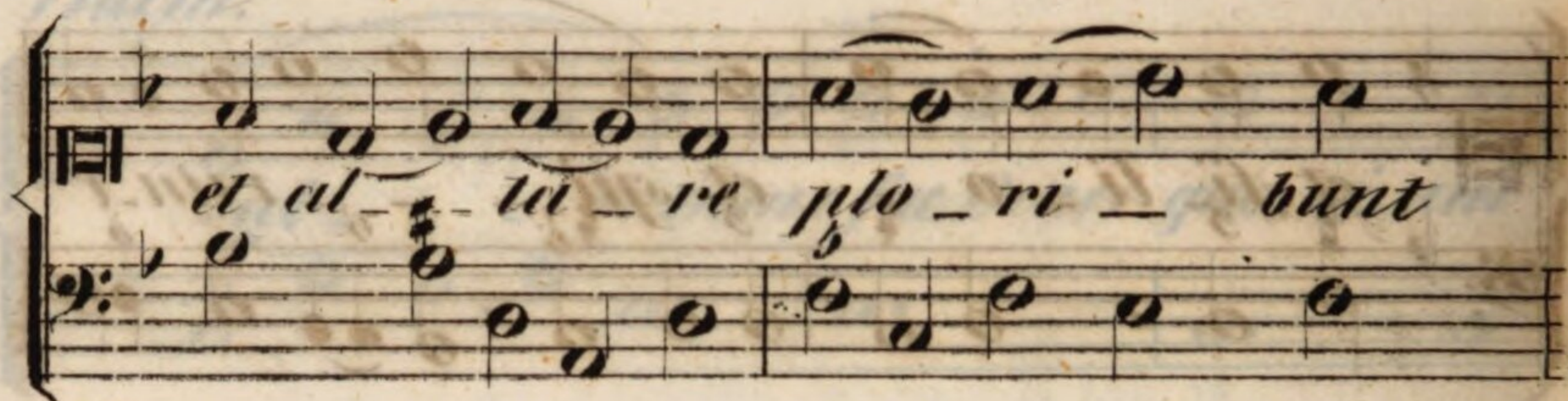
san-cto.

*Vio Antiofon D.C.
bis zum Pfalm.*

Musikbeilage N° 2.

Antiofon zwischen dem fünften.

In-ter-res-ti-bu-lum

et al-*ta* - re plo - ri - bunt

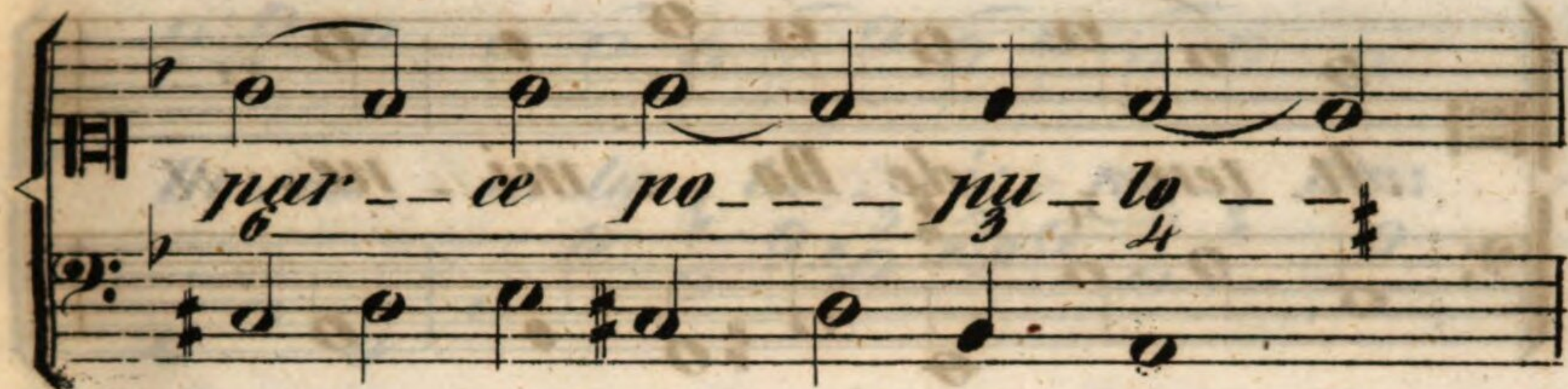
sa - cerdo - - tes mi - ni - stri

Domine, et - - di - - cent

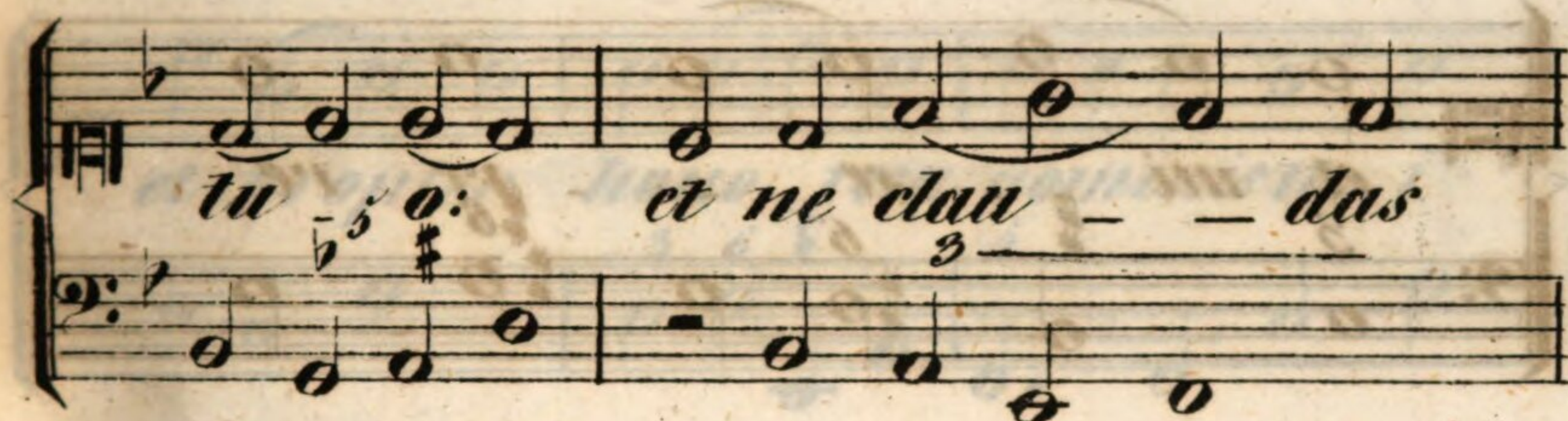

Par - ce - - Do - - mi - ne,

par -- ce no -- pu -- lo --

This system contains the first two staves of music. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F-sharp) and a common time signature. It provides a harmonic accompaniment with eighth and sixteenth notes. The lyrics "par -- ce no -- pu -- lo --" are written between the staves, with hyphens indicating syllables that span across measures.

tu et ne clau -- das

This system contains the third and fourth staves of music. The upper staff continues the melodic line from the previous system. The lower staff continues the harmonic accompaniment. The lyrics "tu et ne clau -- das" are written between the staves. The word "tu" is on the first staff, and "et ne clau -- das" spans across the second staff.

o -- ra ca. nen ti -- um

This system contains the fifth and sixth staves of music. The upper staff continues the melodic line. The lower staff continues the harmonic accompaniment. The lyrics "o -- ra ca. nen ti -- um" are written between the staves. The word "o -- ra" is on the first staff, and "ca. nen ti -- um" spans across the second staff.

te Do -- mi -- ne

This system contains the seventh and eighth staves of music. The upper staff continues the melodic line. The lower staff continues the harmonic accompaniment. The lyrics "te Do -- mi -- ne" are written between the staves. The word "te" is on the first staff, and "Do -- mi -- ne" spans across the second staff.

*
At - ten - de Do - mi - ne,

et mi - se - re - re
 3 6 6 6

qui - a nec - ca - vi - mus
 5 4 3 3 3 3 3 3 3 3

ti - bi Ad - ju - va - nos
 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5

De - us sa - ly - ta - ris nos - ter:

et propter hono - rem nominis tu - i

Do - mi - ne li - be -

ra - nos.

Attende D. Capo.

Gloria patri, V.s.

Glo. . . ri. a pa tri et fi. li. o

et spiri tu. i san cto. Attende D. Capo.

Musikbeilage N. 3.

Stabat Mater.

Larghetto.

I. Gesang.

1. Sta. bat Ma. ter Do. lo.
 2. O quam tris. tis et af.
 3. Quis est ho. mo, qui non.

1. ro - sa, jux - ta cru - cem
 2. fli - cta su - it il - la
 3. fle - ret, Christe Ma - trem

1. la - cry - mo - sa, dum pen -
 2. be - ne - dic - ta, Ma - ter
 3. si - ri - de - ret, in tan -

1. de - bat Fi - li - us:

2. U - ni - ge - ni - ti,

3. to sup - pli - ci - o?

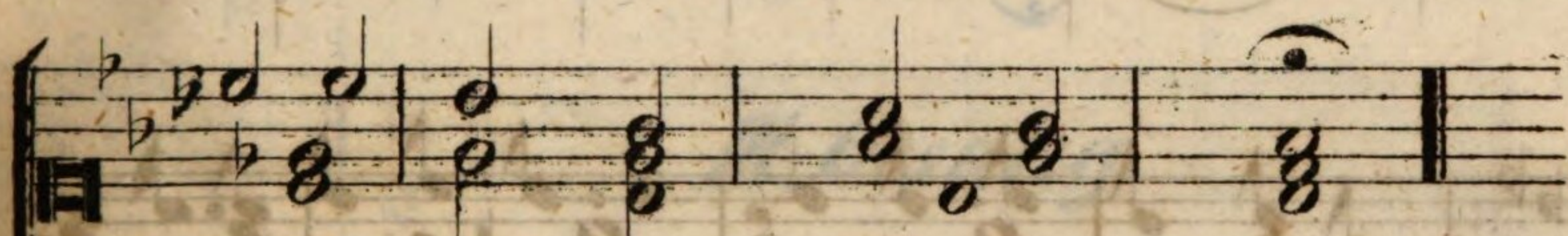
1. Cujus a - ni - ma - ge - mentem

2. que mor - re - bat et do - le - bat

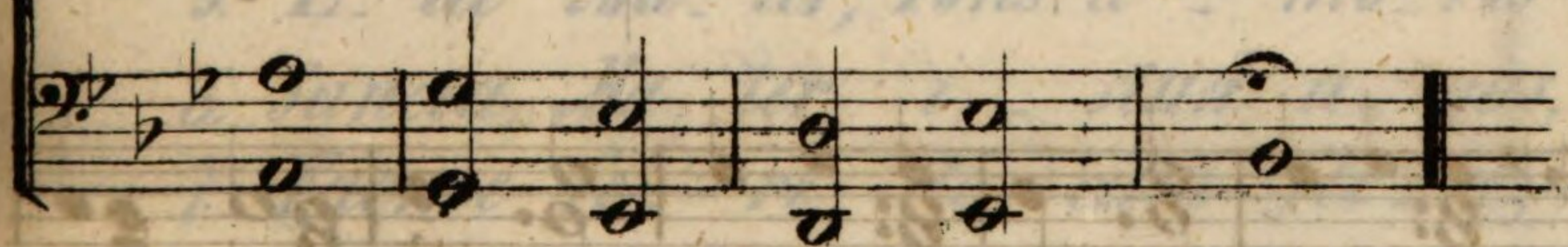
3. quis pos - set non contri - sta - ri,

1. *contri - stantem, et do - lentem*
2. *et tre - me - bat, cum vi - de - bat*
3. *piam, Matrem contem - pla - ri,*

1. *pertransi - vit gla - di - us.*
2. *Nati poenas in cli - ti. D.C.*
3. *dolentem cum Fi - li - o.*

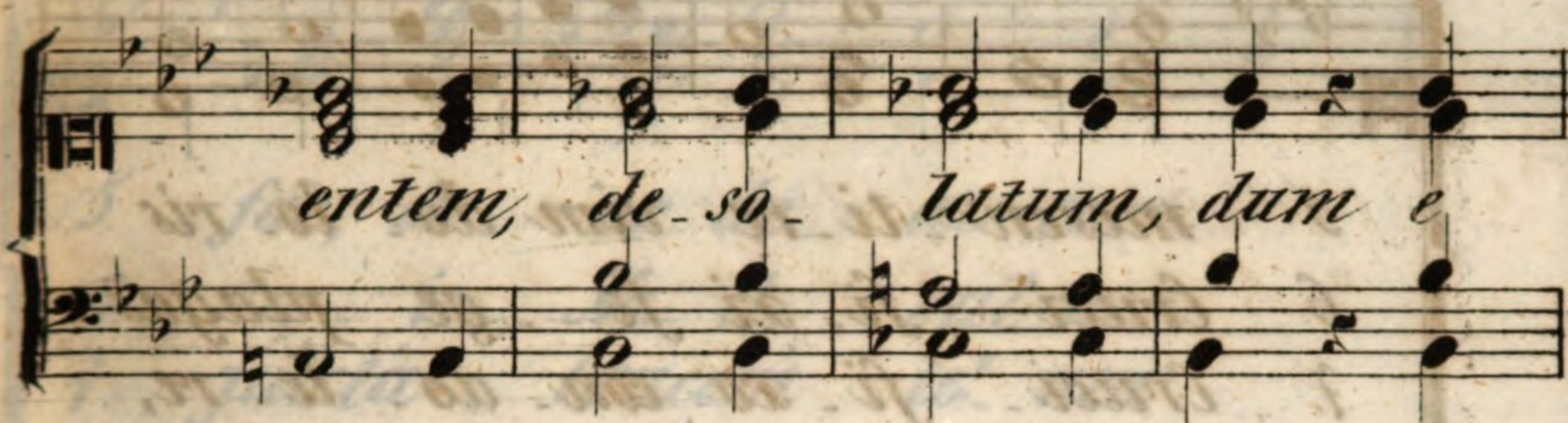
II. Gesang.

4. Pro-pec-catis su-ae gentis

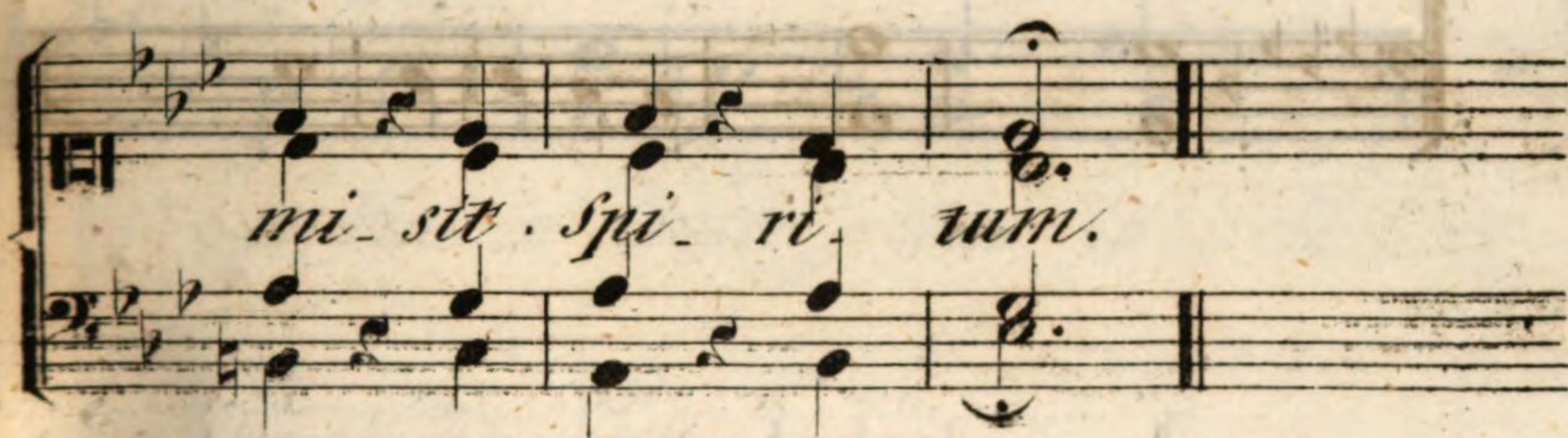
vi-dit Je-sum in tor-mentis,

et flagellis subditum, et flagellis subditum.

vi-dit suum dul-cem Natum mo-ri-

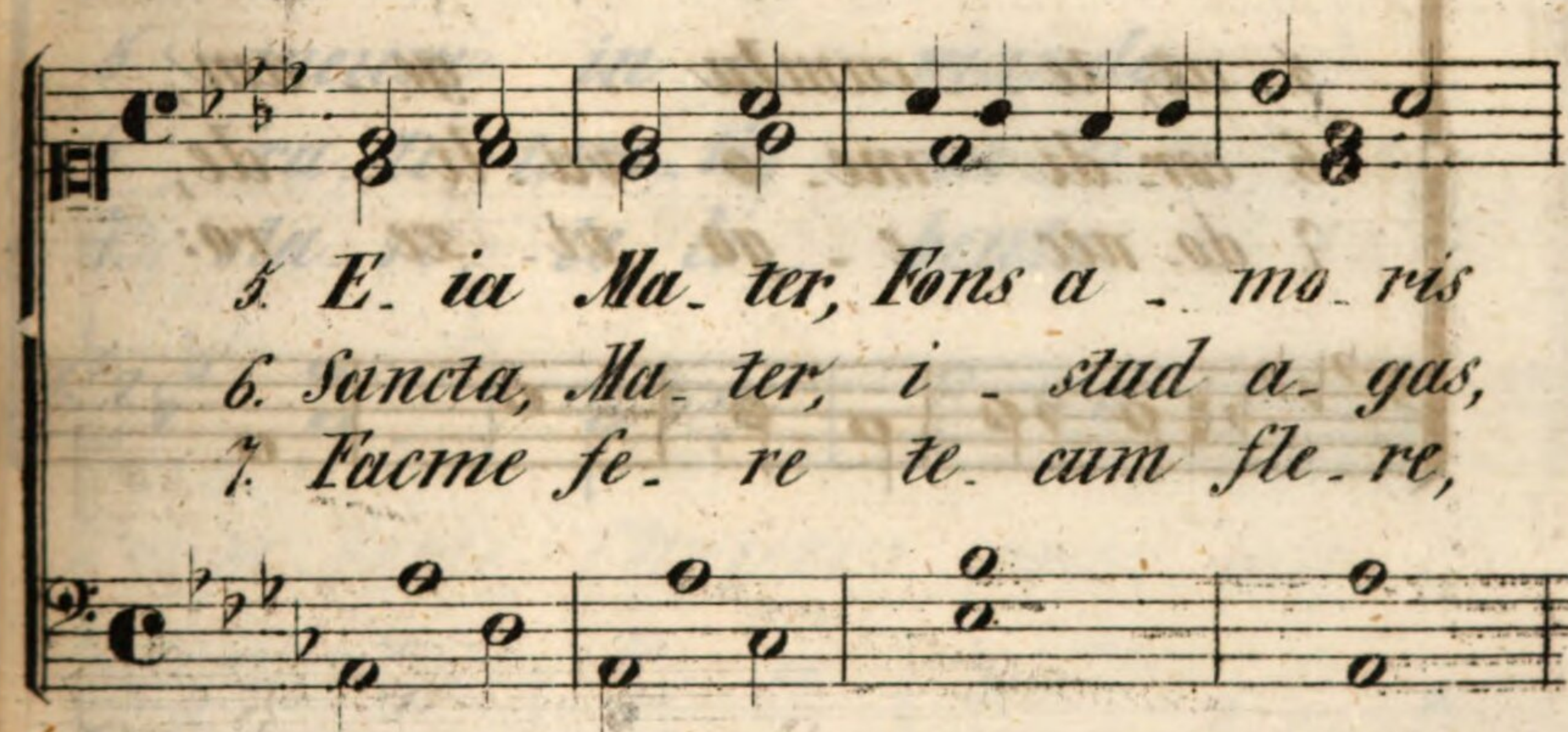

entem, de-so-latum, dum e

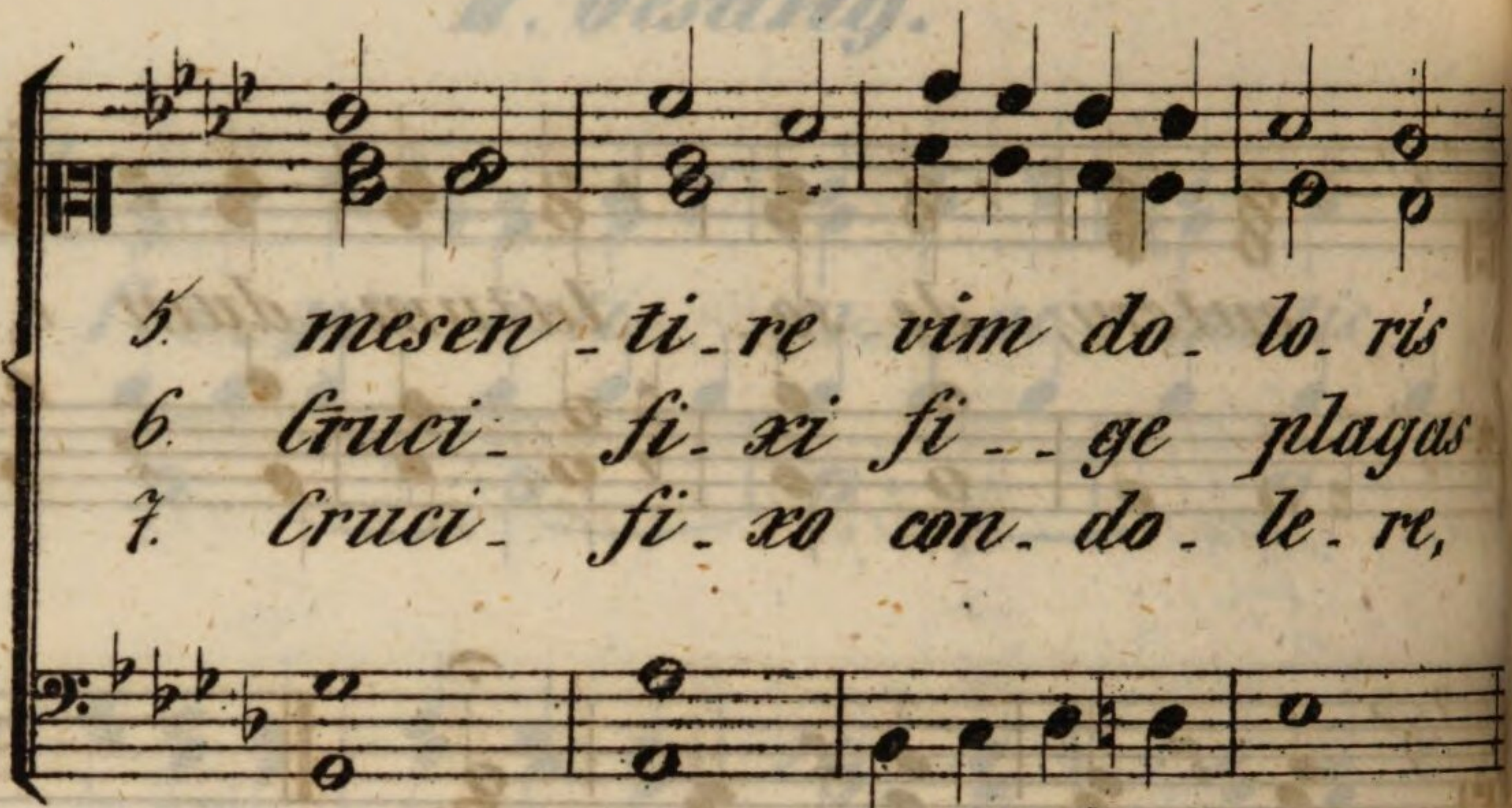
mi-sti Spi-ri-tum.

III. Gesang

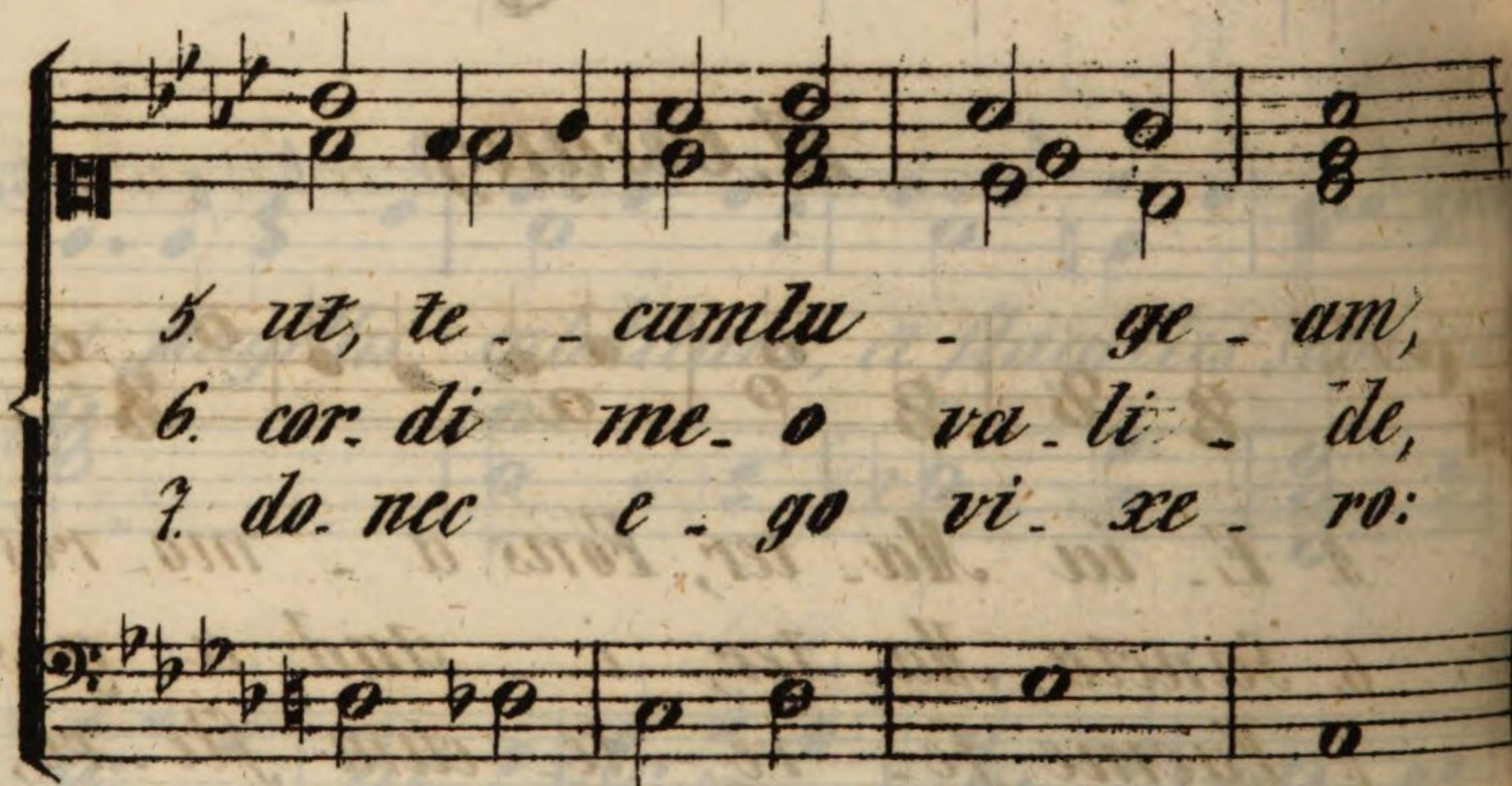

5. E. ia Ma-ter, Fons a-mo-ris
 6. Sancta, Ma-ter, i-stud a-gas,
 7. Fac me fe-re te-cum fle-re,

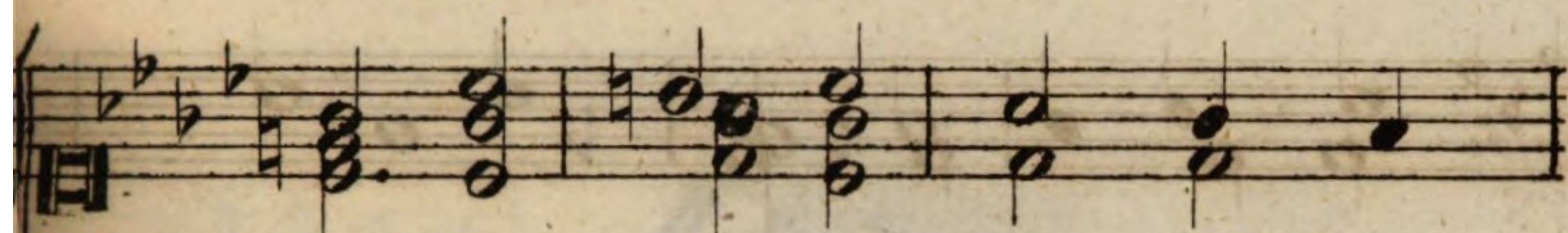
II. Gesang.

5. *mesen - ti - re vim do - lo - ris*
 6. *Cruci - fi - xi fi - ge plagas*
 7. *Cruci - fi - xo con - do - le - re,*

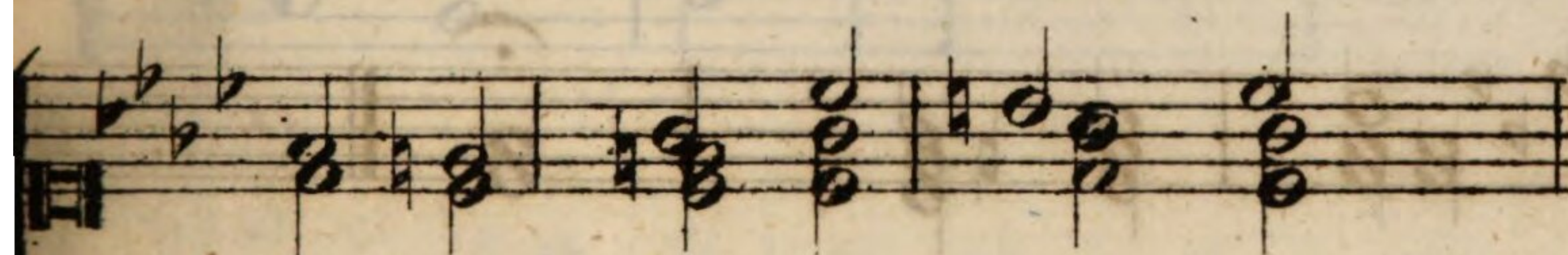
5. *ut, te - cum lu - ge - am,*
 6. *cor - di me - o va - li - de,*
 7. *do - nec e - go vi - xe - ro:*

5. fac, et ar-de at cor

6. tu-i Na-ti vul-ne

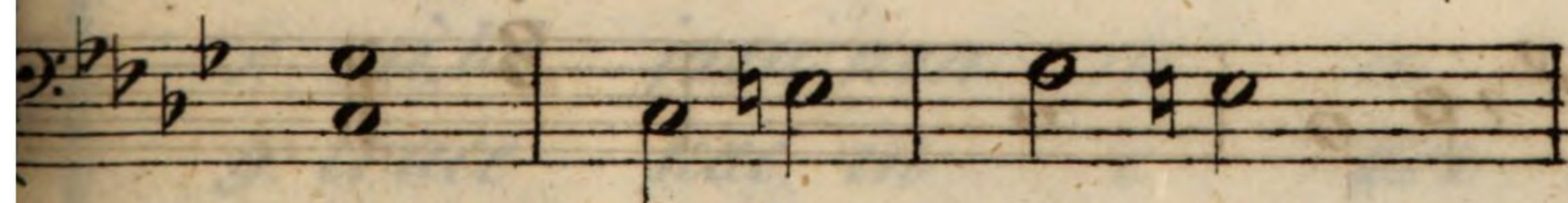
7. iuxta Crucem te-um

5. meum in a-mando

6. ra-ti, tam-tig-na-ti

7. sta-re, te-li-benter

5. Christum Deum, ut si -
 6. pro me pa-ti, poe-nas
 7. so-ci-a-re in plan-

5. bicom pla-ce-am.
 6. mecum di-vi-de.
 7. tu de-si-de-ro.

IV. Gesang.

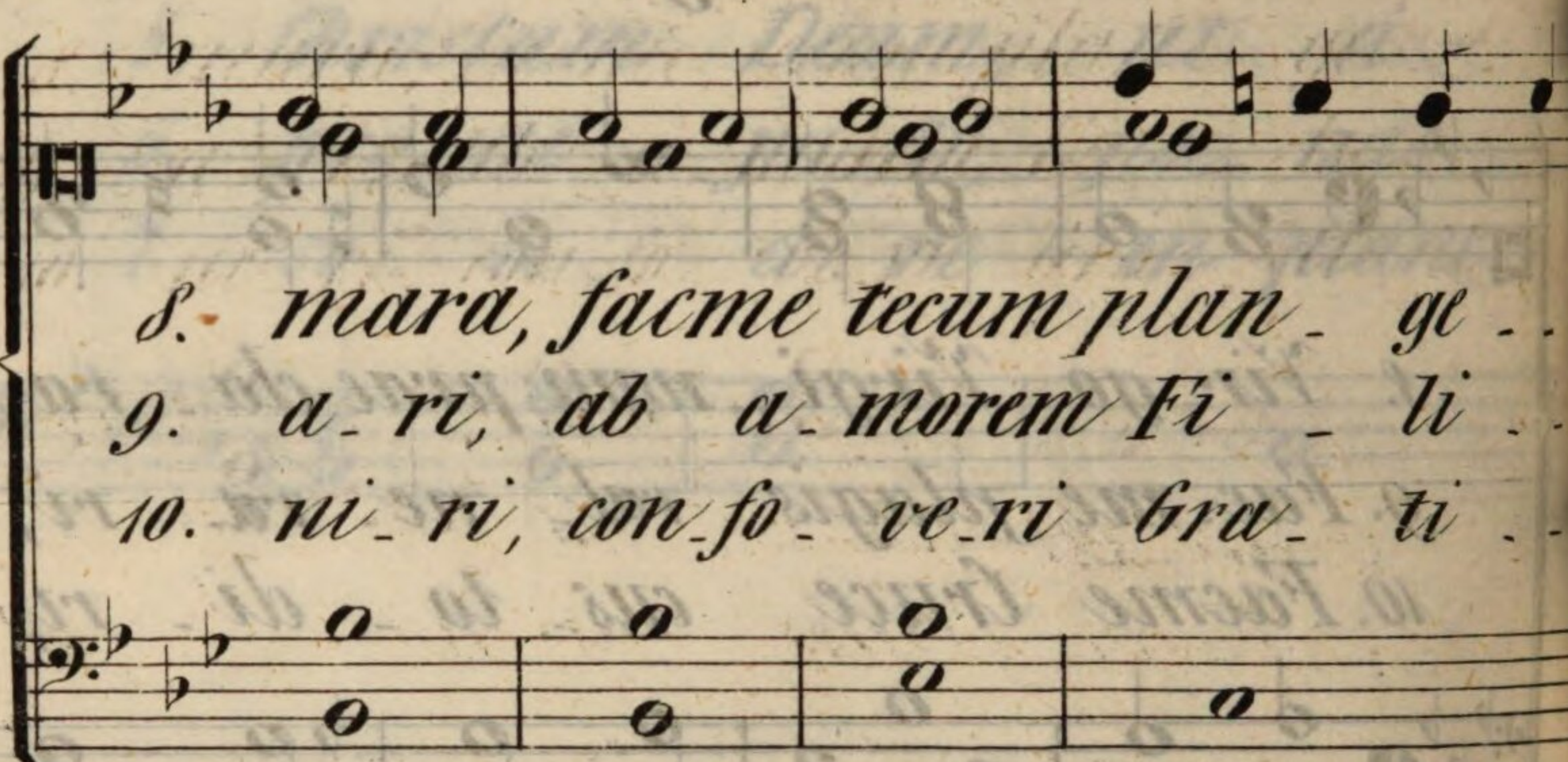

8. *Vir-go Vir-gi-num prae-da-ra,*
 9. *Fac-me plagis val-ne-ra-ri,*
 10. *Fac-me cruce cus-to-di-ri,*

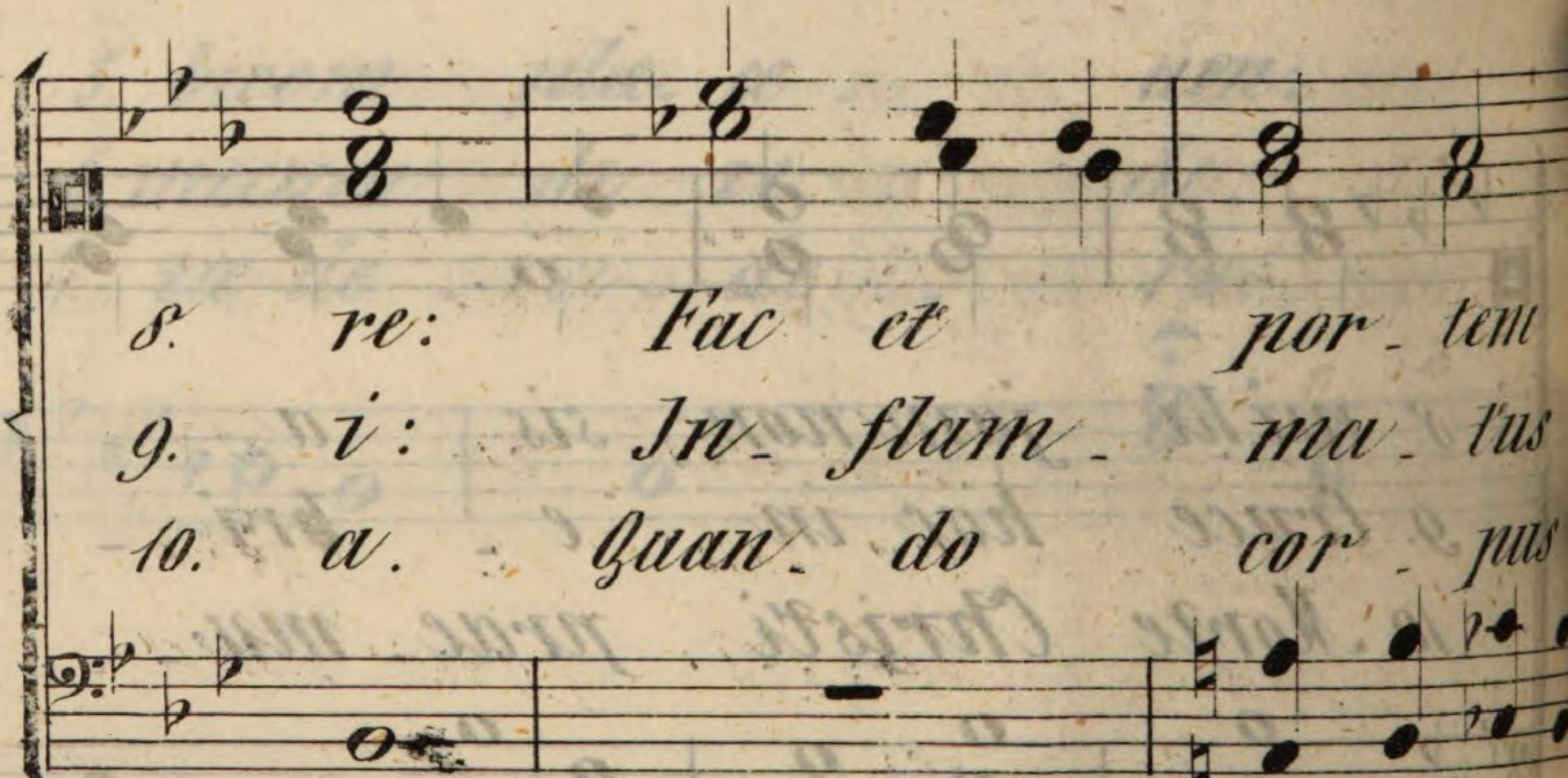

8. *mi-hi jam non sis a-*
 9. *cruce hac in e-bri-*
 10. *Morte Christi prae-mu-*

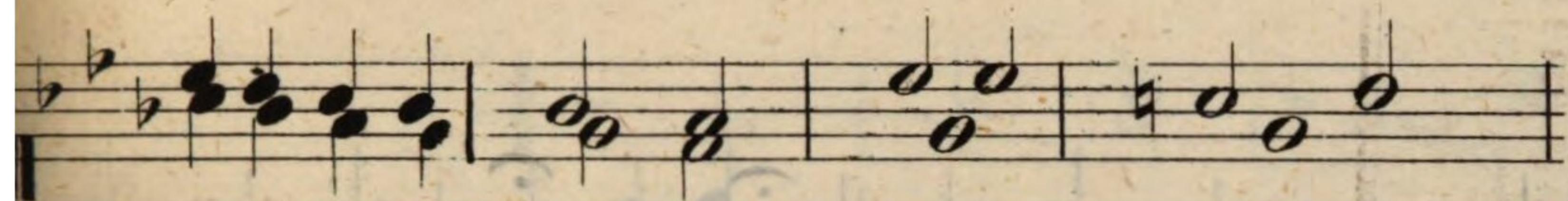
XVIII.

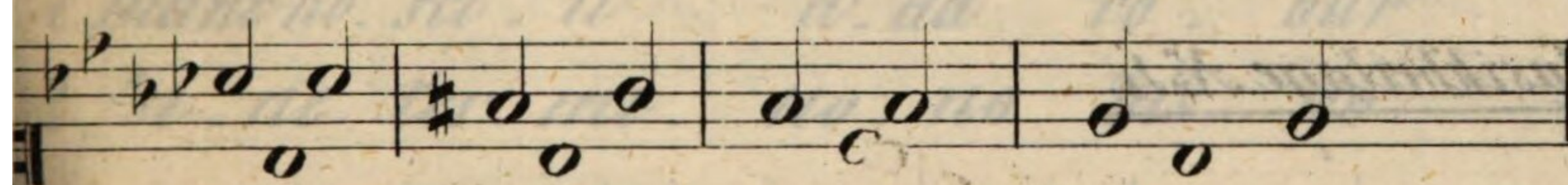
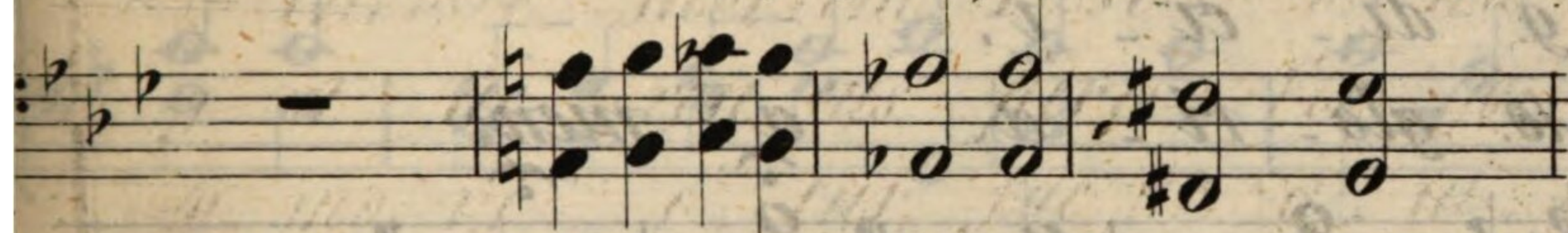
8. *ma-ra, fac-me tecum plan - ge -*
 9. *a - ri, ab a - morem Fi - li -*
 10. *ni - ri, con - fo - ve - ri Gra - ti -*

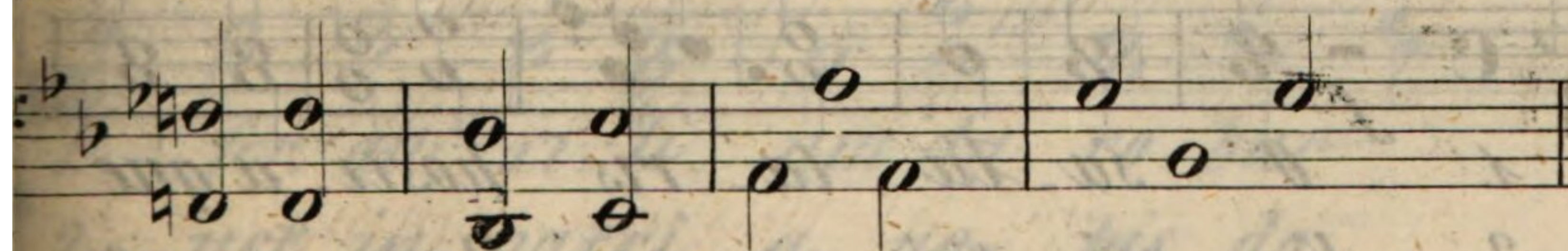
8. *re: Fac et por - tem*
 9. *i: In - flam - ma - tus*
 10. *a. Quan - do cor - pus*

8. *Christi mortem: Possi - o - nis*
 9. *et ac - cen - sus pte, Vir - go*
 10. *mo - ri - e - tur, fac, ut a - ni -*

8. *e - jus fortem, et pla - gas re -*
 9. *simde - fensus in di - e Ju -*
 10. *maelo - naetur Pa - ra - di - si*

IX.

8. co - le - re.

9. di - ci - i.

10. glo - ri - a, a - men.

Musikbeilage N° 4.

O Salutaris hostia.

(Nach einer alten Handschrift, die sich auf dem
Lohn bei H. Weiss befindet.)

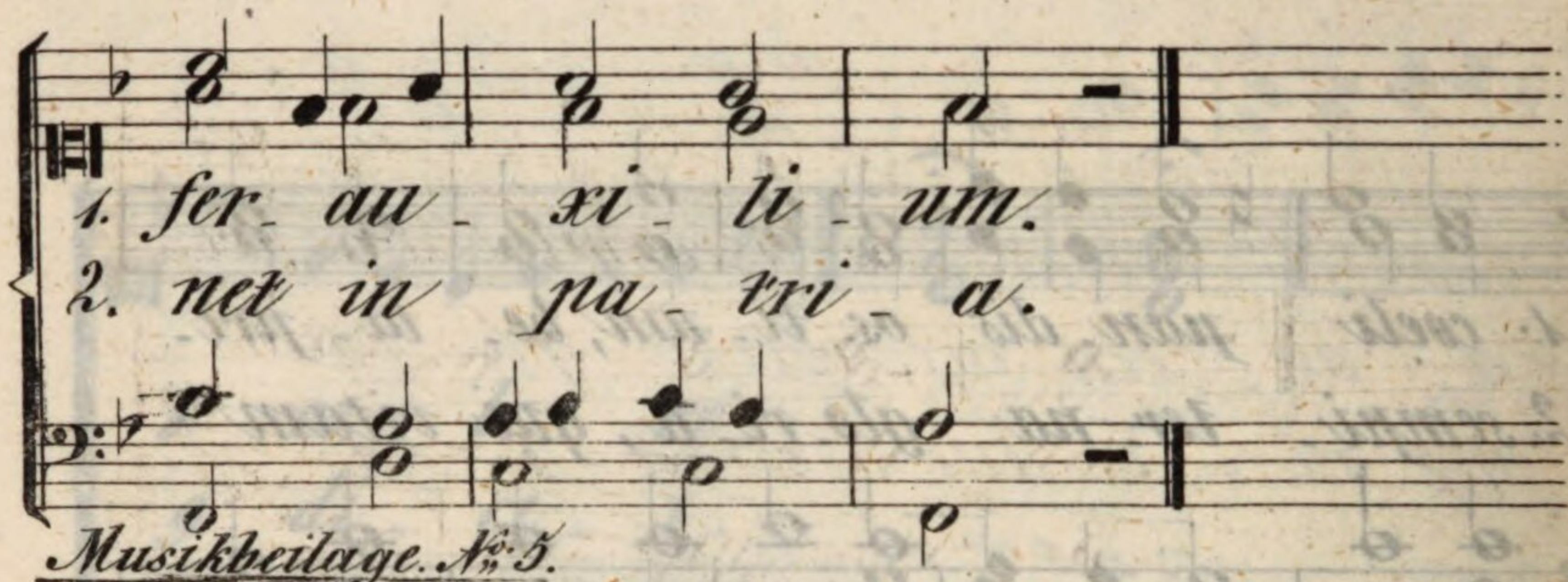
1. *f* O sa - lu - ta - ris hosti - a que

2. V - ni tri - no - que Domi - no sit

1. *coeli pan-dis os-ti-un, be-la-pre-*
 2. *sempi-ter-na glo-ri-a, qui vitam*

1. *munt ho-sti-li a-da-ro-bur*
 2. *si-ne ter-mi-no no-bis do-*

1. *fer-auxi-li-un, da-ro-bur*
 2. *net in patri-a, no-bis do-*

1. fer - au - xi - li - um.
2. net in pa - tri - a.

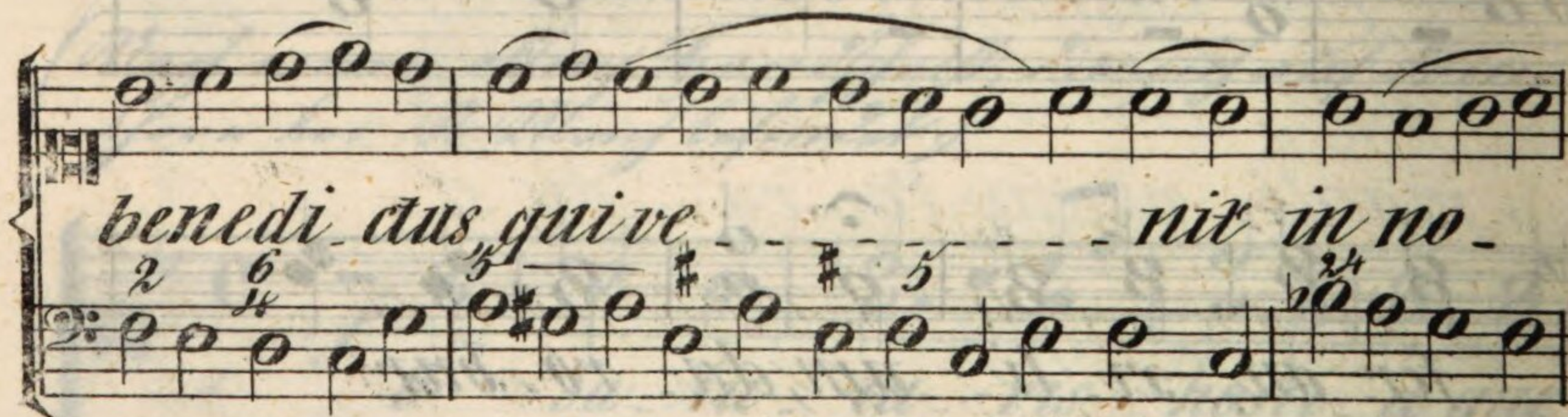
Musikbeilage. N°. 5.

Gefängnis- und Palmsonnen.

Antiphon.

Ho - sanna Fi - li - o - David:

benedi - ctus, qui ve - nit in no -

mine Do mini. O

Rex Is-rael! Ho-san-na

in-ex-cel-sis.

Musikbeilage N. 6. *Graduale.*

Col-lege-runt Pon-ti-fi-ces,

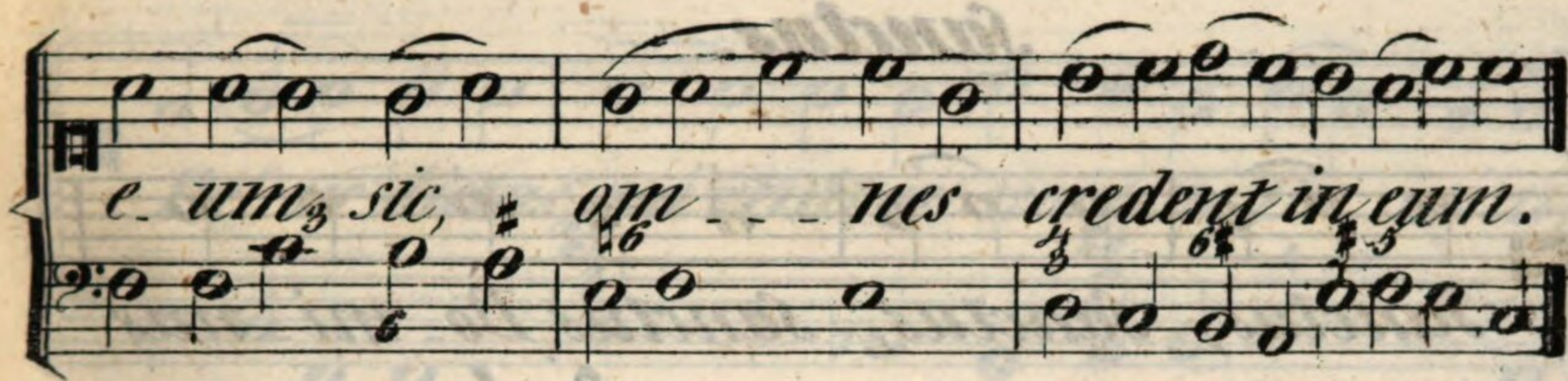
XXIV.

et Pha-ri-sae-i con-ci-lium

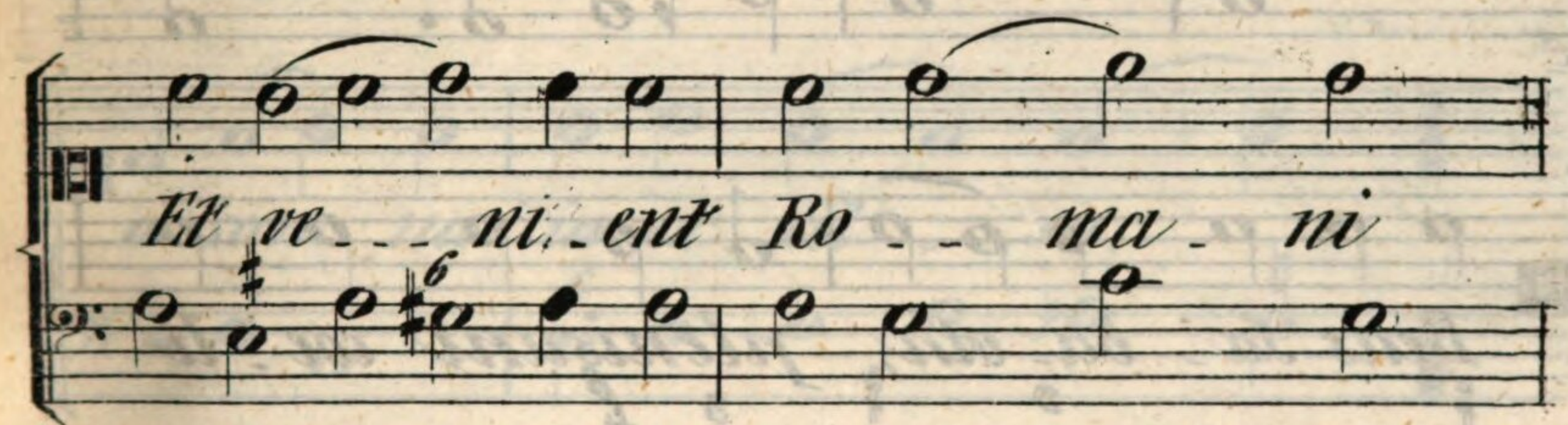
et di-erunt: quid fa-ci-mus,

qui-a hic homo multa sig-na

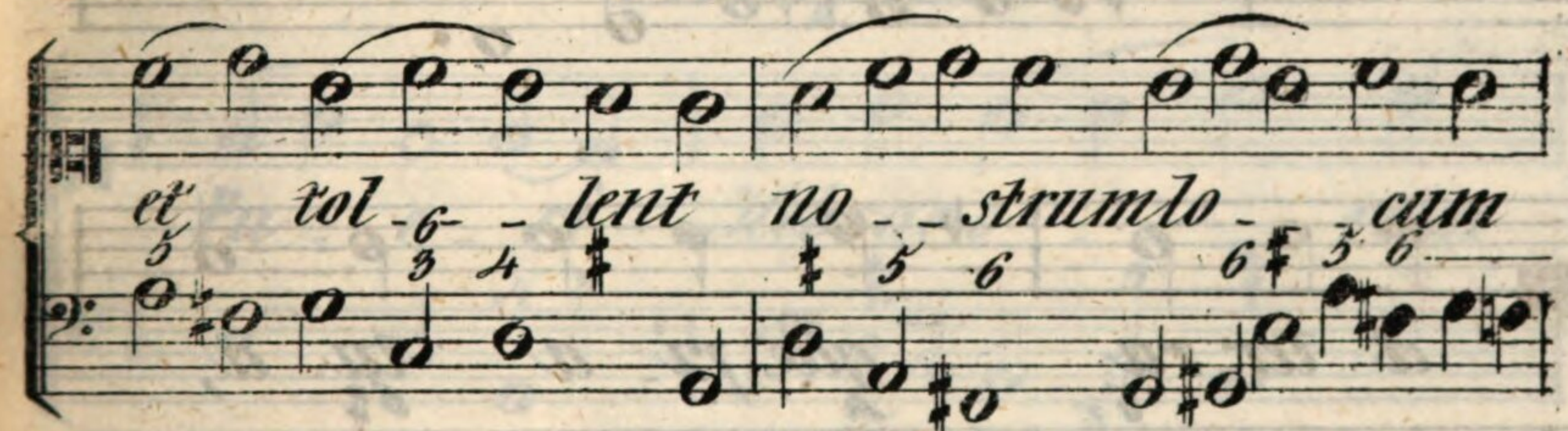
fa-ci-t si di-mitti-mus

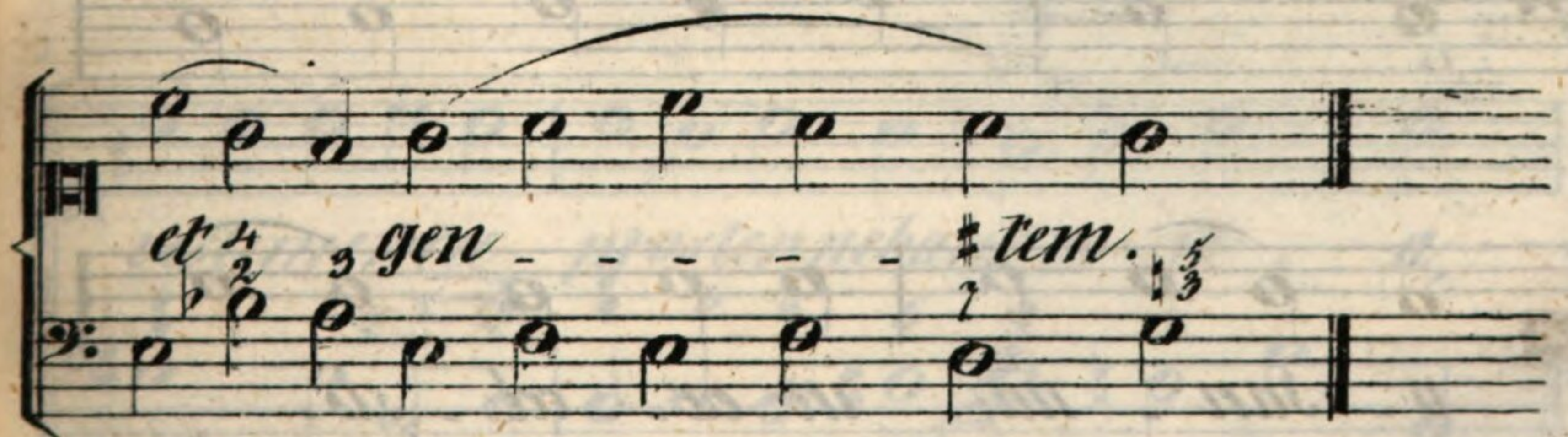
Handwritten musical notation on a five-line staff. The melody is written in a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the staff. The notes are mostly half notes and quarter notes, with some beamed eighth notes. The lyrics are: *e. um, sic, omnes credent in eum.*

Handwritten musical notation on a five-line staff. The melody continues from the previous system. The lyrics are: *Et ve-ni-ent Ro-ma-ni*

Handwritten musical notation on a five-line staff. The melody continues. The lyrics are: *et vol-lent no-strum lo-cum*

Handwritten musical notation on a five-line staff. The melody concludes with a double bar line. The lyrics are: *et gen-tem.*

XVI.

Musikbeilage № 1.

Sanctus.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Do-mi-nus

The first system of musical notation for the 'Sanctus' section. It consists of a treble and a bass staff. The treble staff contains a melody of eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a harmonic accompaniment. The lyrics 'Sanctus, Sanctus, Sanctus Do-mi-nus' are written below the treble staff.

Deus Sa-ba-oth, plenisunt coe-li

The second system of musical notation. The treble staff continues the melody, and the bass staff continues the accompaniment. The lyrics 'Deus Sa-ba-oth, plenisunt coe-li' are written below the treble staff.

et ter-ra glo-ri-a tu-a,

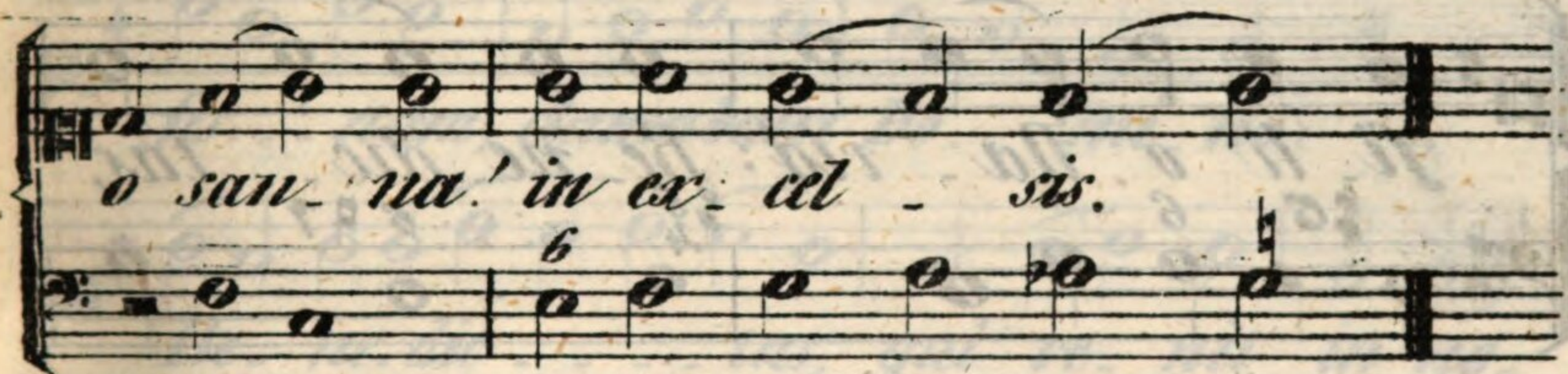
The third system of musical notation. The treble staff continues the melody, and the bass staff continues the accompaniment. The lyrics 'et ter-ra glo-ri-a tu-a,' are written below the treble staff.

o-San-na in ex-cel-sis.

The fourth system of musical notation. The treble staff continues the melody, and the bass staff continues the accompaniment. The lyrics 'o-San-na in ex-cel-sis.' are written below the treble staff.

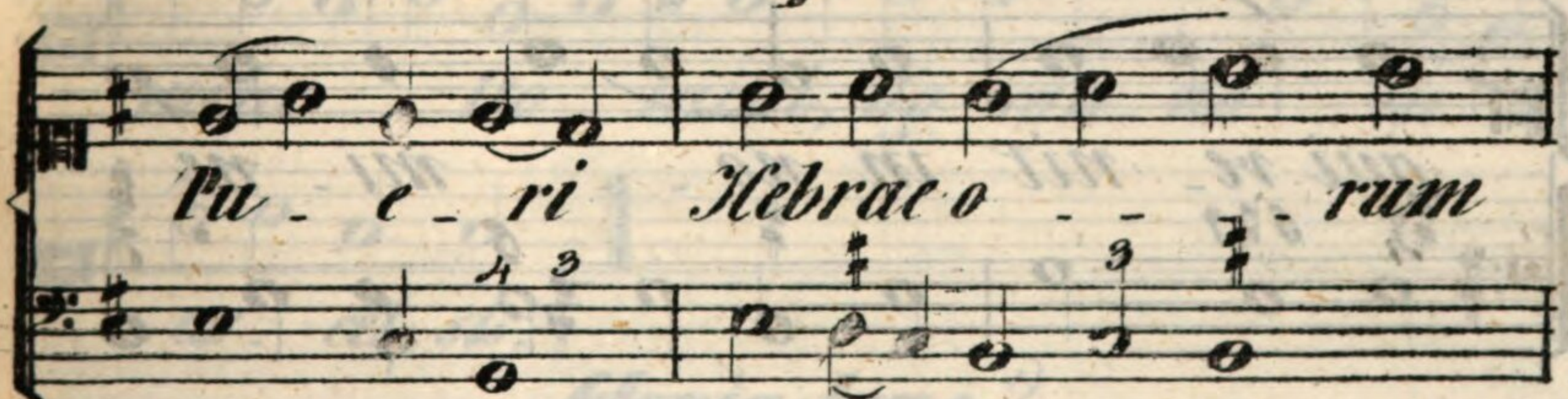

Be-ne dictus, qui venit in nomine Do-mini,

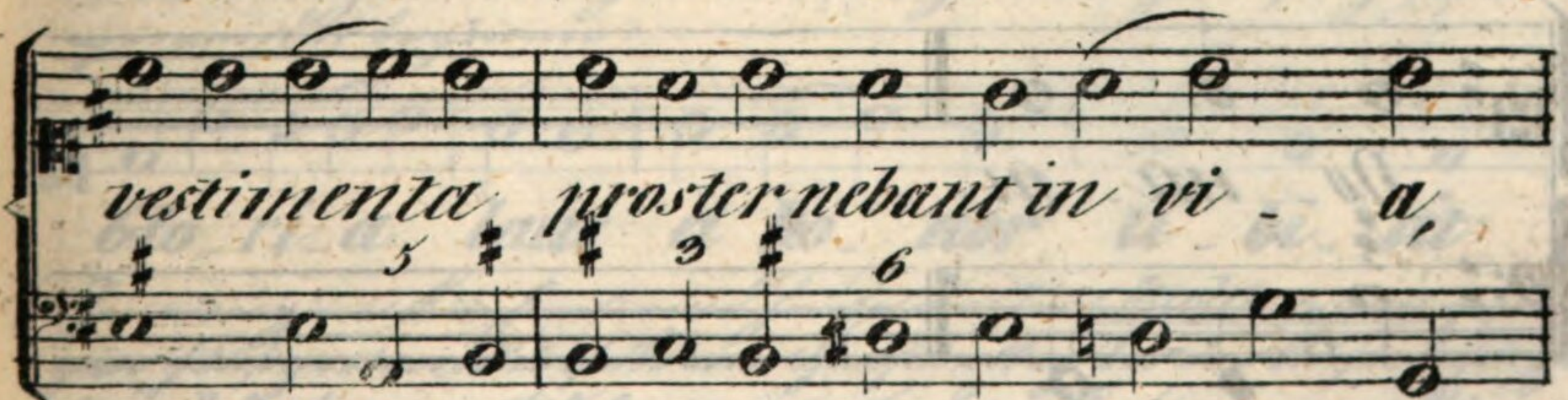

o san-na! in ex-cel-sis.

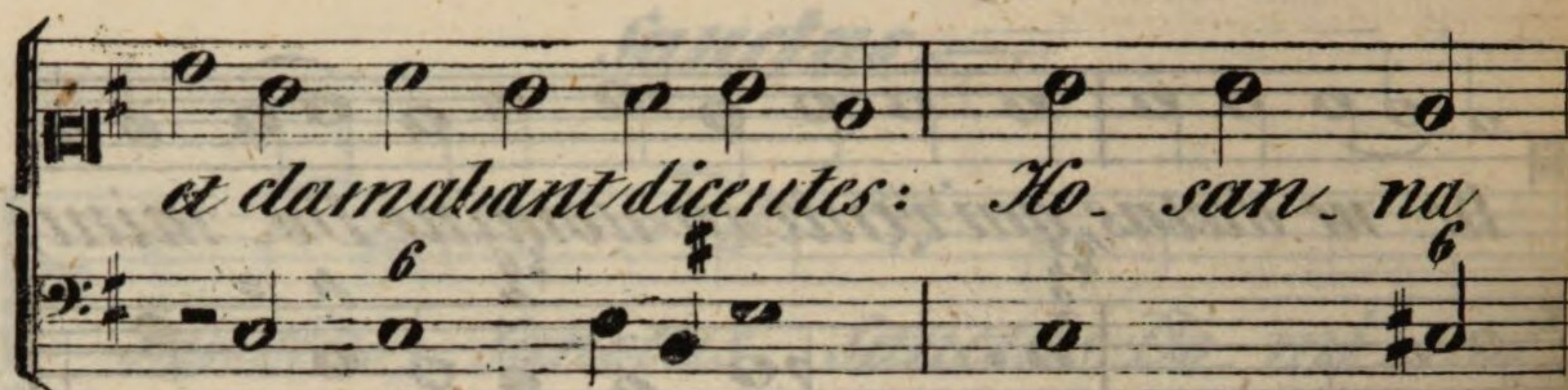
Antiphon.

Tu-e-ri Hebraeo-rum

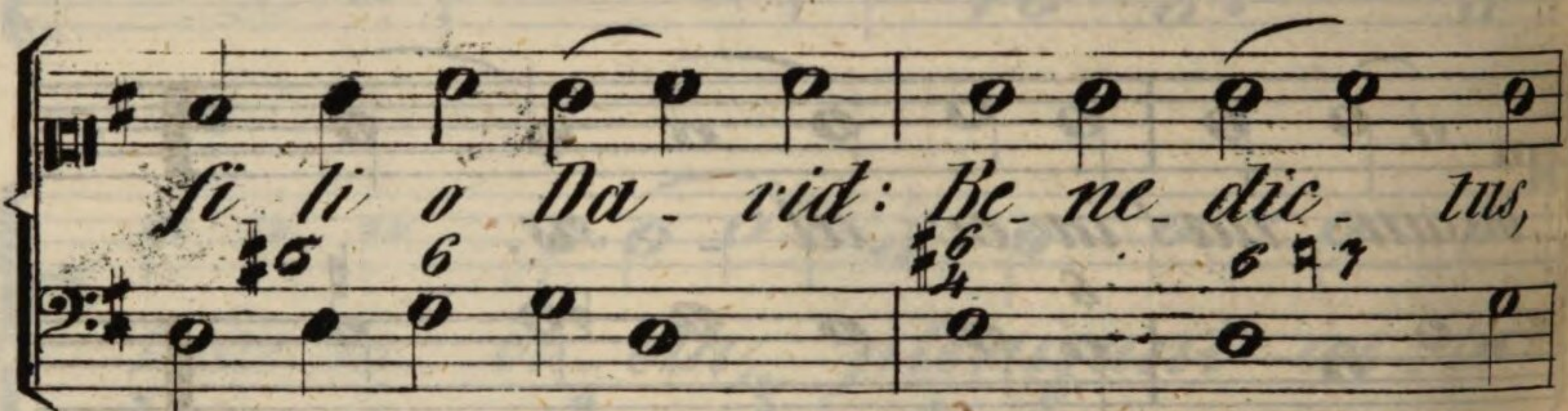

vestimenta prosternebant in vi-a,

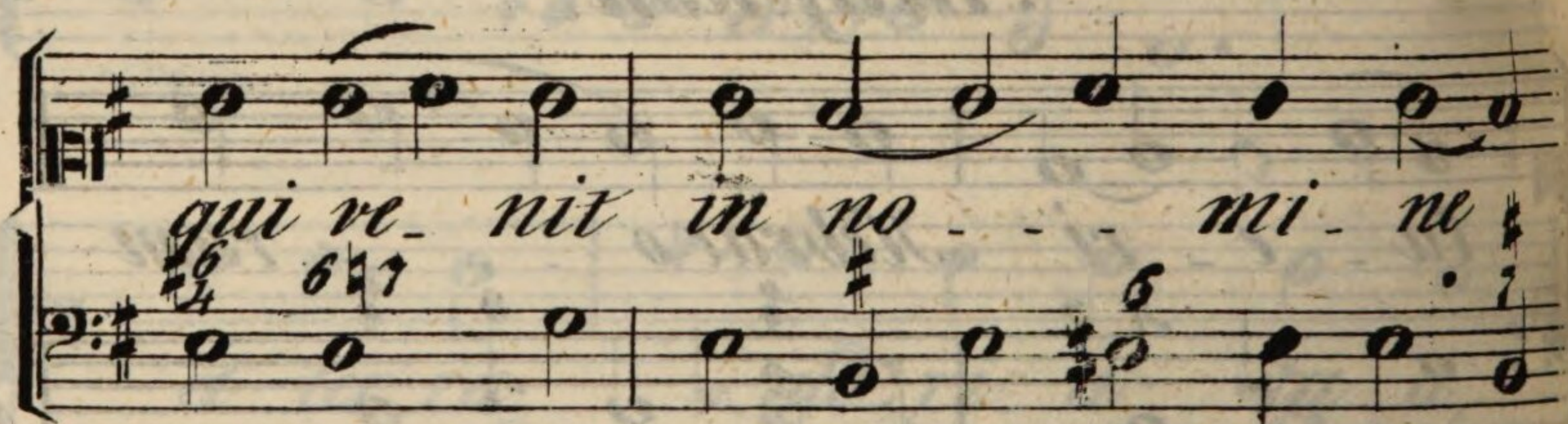
et clamabant dicentes: Ho. san. na

This system contains the first two staves of music. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lyrics "et clamabant dicentes: Ho. san. na" are written between the staves, with the first measure of the lower staff aligned under "Ho." and the second measure aligned under "na".

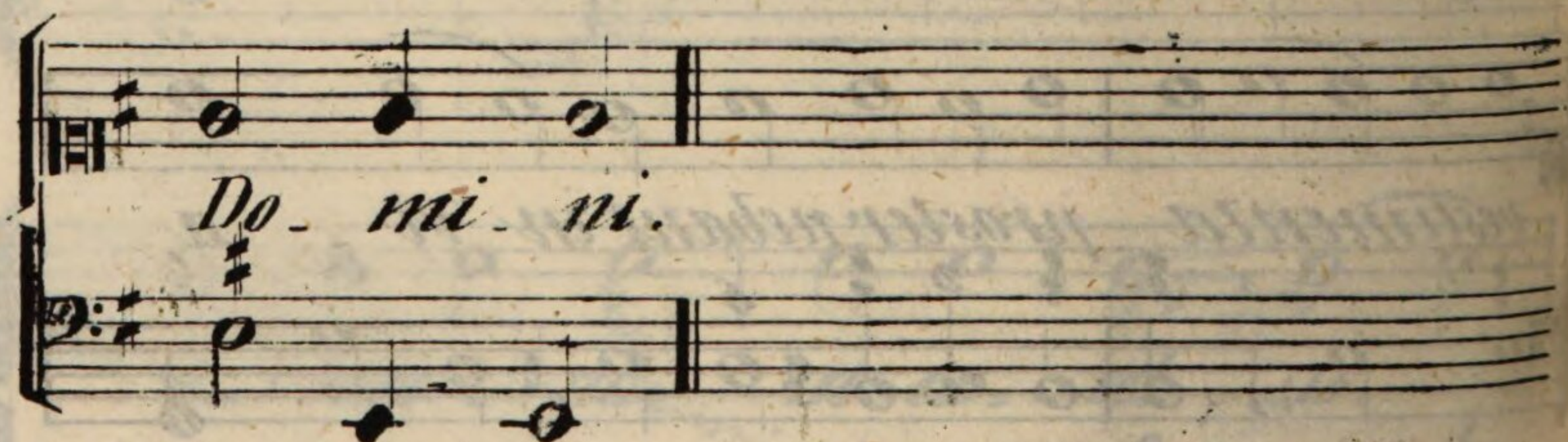
fi. li. Da. vid: Be. ne. dic. tus,

This system contains the third and fourth staves of music. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lyrics "fi. li. Da. vid: Be. ne. dic. tus," are written between the staves, with the first measure of the lower staff aligned under "fi." and the second measure aligned under "tus,".

qui ve. nit in no. mi. ne

This system contains the fifth and sixth staves of music. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lyrics "qui ve. nit in no. mi. ne" are written between the staves, with the first measure of the lower staff aligned under "qui" and the second measure aligned under "ne".

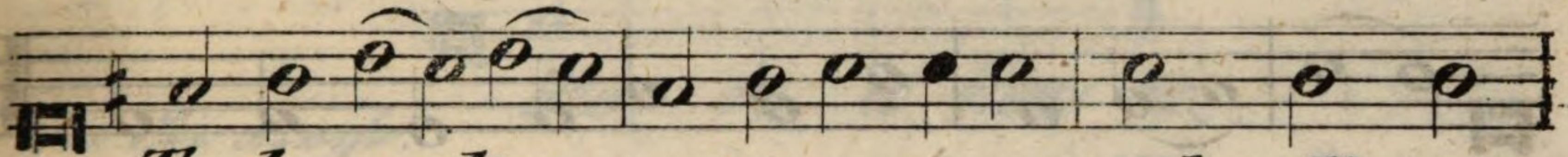
Do. mi. ni.

This system contains the seventh and eighth staves of music. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It contains two measures of music, each with a half note. The lyrics "Do. mi. ni." are written between the staves, with the first measure of the lower staff aligned under "Do." and the second measure aligned under "ni.".

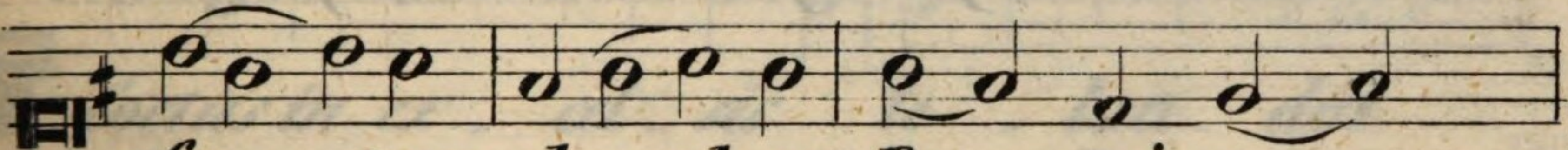
Musikbeilage N. 8.

Antiphon.

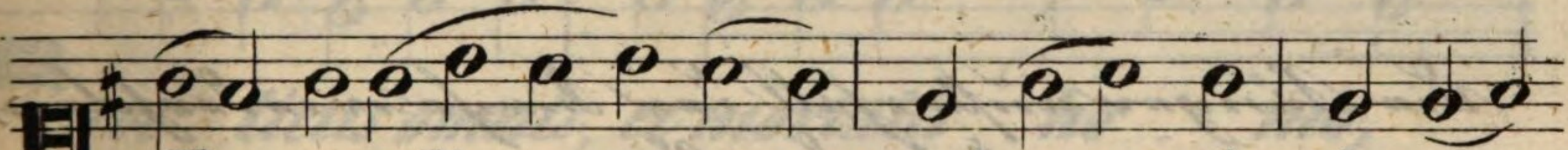
Orban San Puzas Dier.

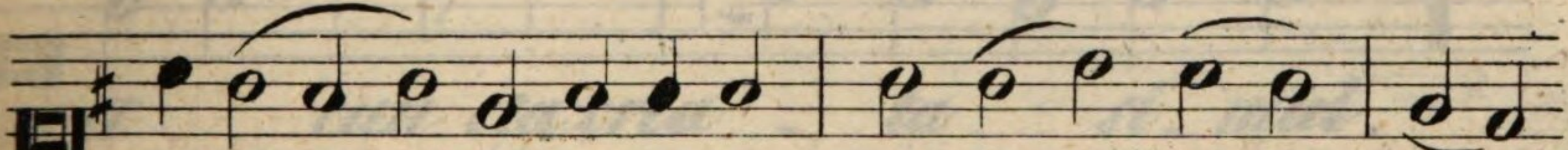
Turba multa quae convenerat ad di em

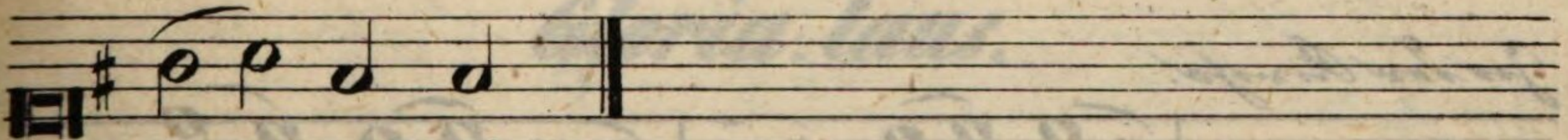
ses... stum, clamabant Do mi no:

Be ne dic... tus, qui ve nit in no

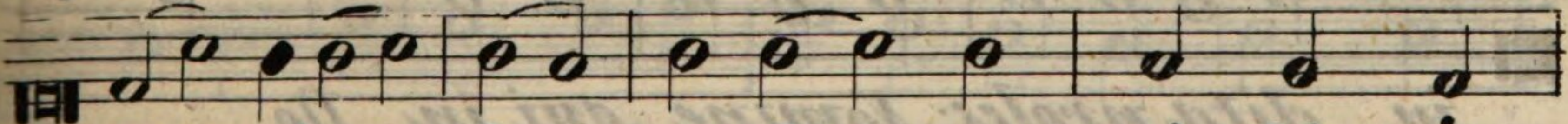
mine Do mini, Ho san na in

ex cel sis.

Gloria laus. [†]

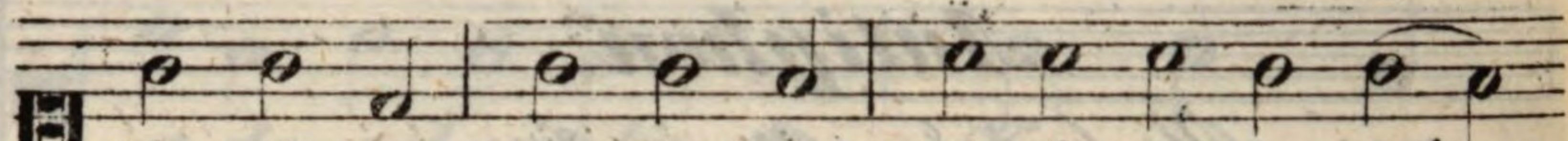
*Ein Völkchen einig und ein Königreich zum Puzas Dier.
gummen bayern:*

Glo ri a laus et ho nor ti bi sit

*(†) Zu mirigen Königen und Fürsten der Welt. Attolite portas yfem,
gus, fürstigen und der Welt am Gumpensteg bei der Christenkirche,
fürstlichen ymmer, der Königen und Fürsten der Welt.*

XII.

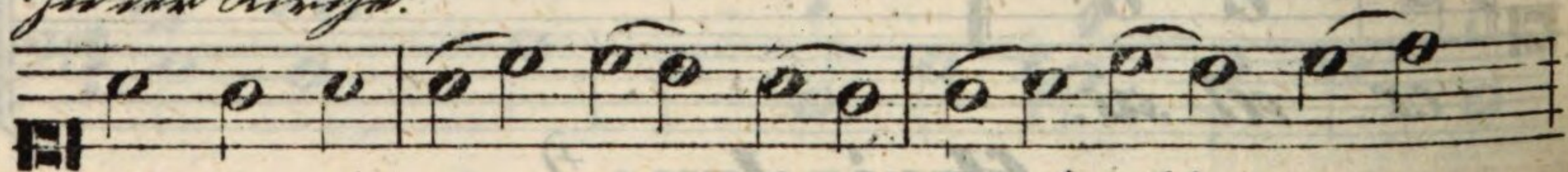
Rex Christe re-demptor: cu i pu-e - ri -

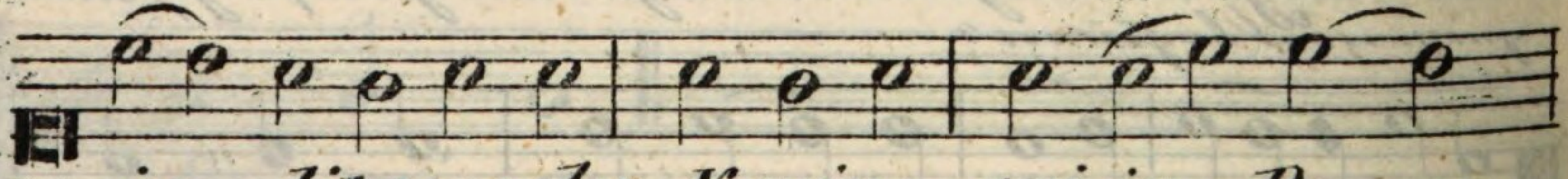
le de-us prompsit o' sanua pi - um.

*Ein König unparfult der Königin in der selben
verfassung Vers.*

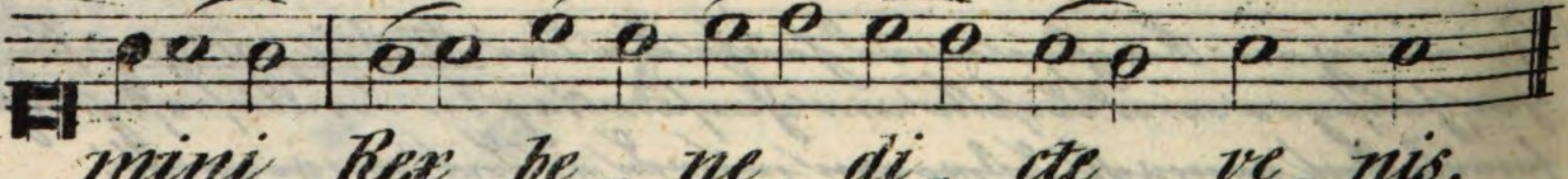
Im der Königin.

II. Is-ra-el es - tu Rex Davi-dis et

in - dita proles: Nomine qui in Do -

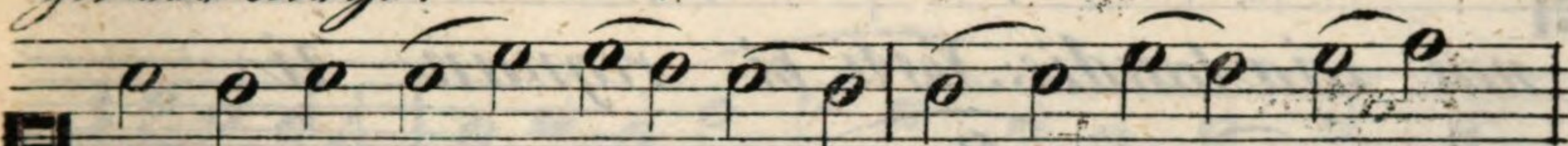
mini Rex be - ne - di - cte ve - nis.

Chorus. In King's.

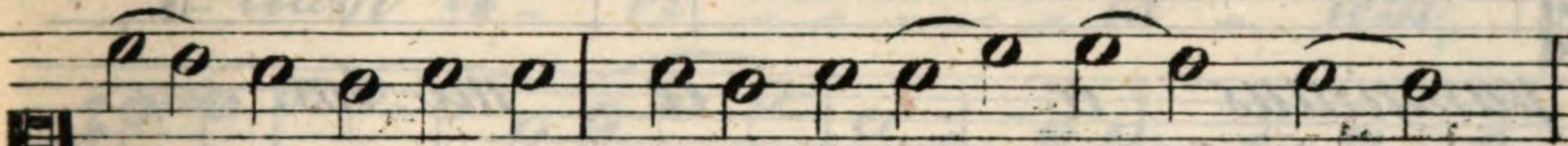

Gloria. a laus etc.

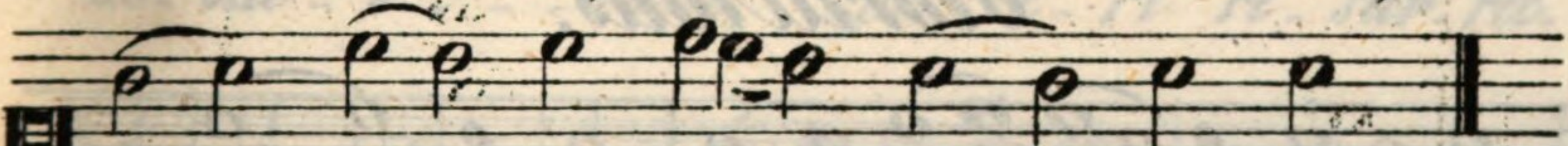
In King's.

III. Coetus in ex - cel - sis te - lau - dat

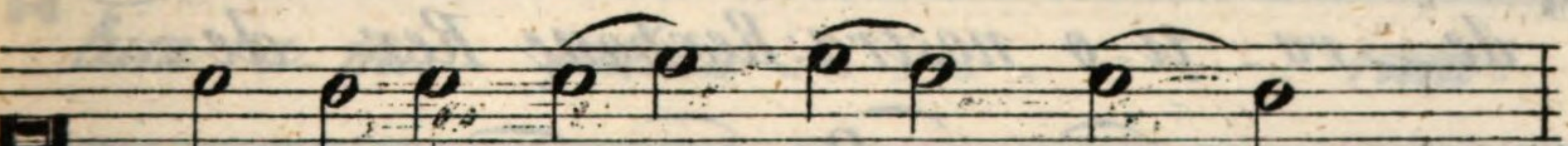

coe - licus omnis, et mortalis ho - mo,

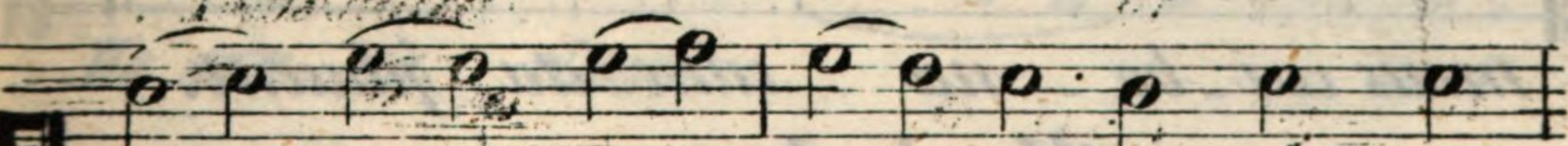

et cun - cta crea - ta si - mul.

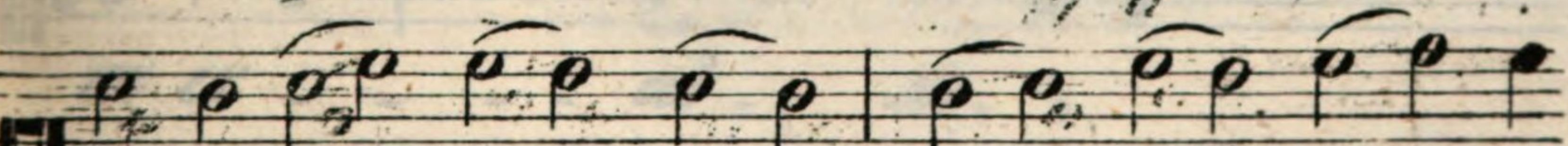
Gloria. laus.

IV. Plebs. Naebraea ti - bi

cum pal - mis ob - vi - a ve - nit:

cum prece, vo - to, hym - nis, ad - su -

mus ec - ce ti - bi.

V. Nisi tibi pas- su- ro sol- ve- bant
mu- nia laudis: Nisi tibi regnan- ti
pangimus ec- ce me- los.

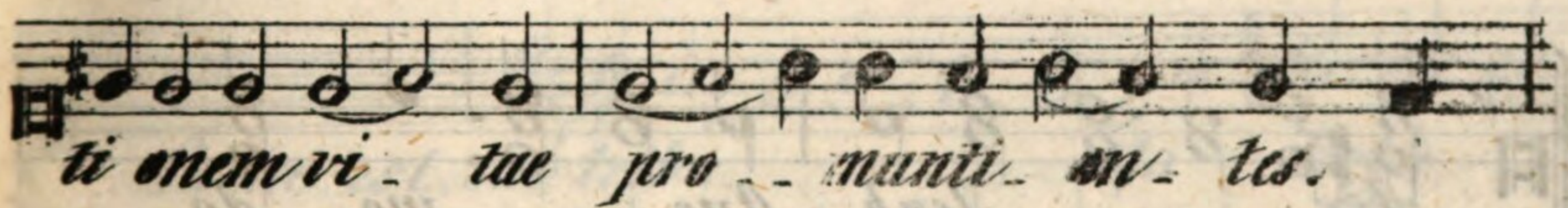
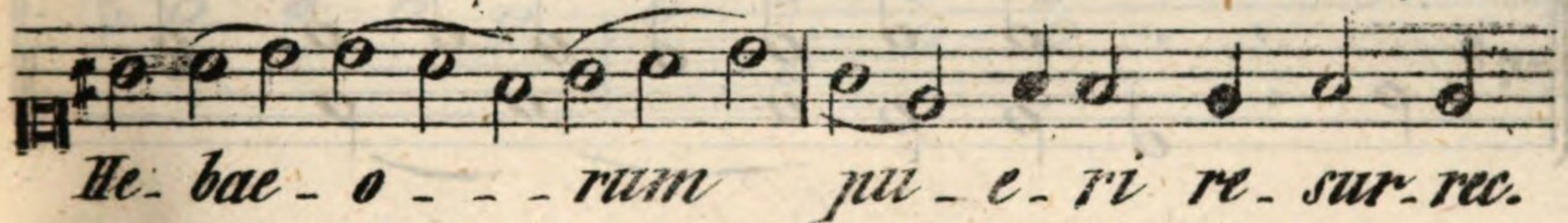
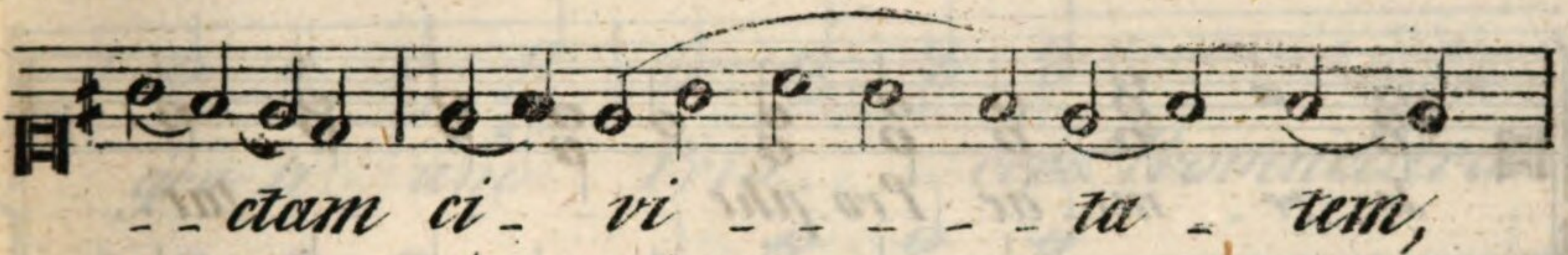
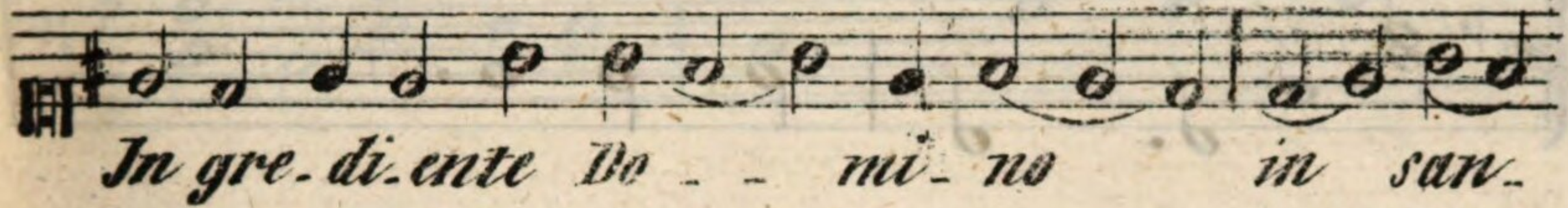
Gloria laus.

Nisi placue- re ti- bi, place- at
de- vo- ti- o nostra: Rex bone Rex de-
mens cui- bo- na cunc- ta placent.

Gloria laus.

Musikbeilage N. 9.

*Gefang / Responsorium: laime firtuill der Prozedion
in die Ringe.*

*Vortrag der Schöniel'schen Buchhandlung
/ P. C. Thomann*

Musikbeilage N: 10.

Im Innern Maltas am Mittwochs. festes Lamm-
festen.

In - ci - pit La - men - ta - ti - o

Je - re - mi - ae Pro - phe - ta.

A - lep - h. Quo - mo - do

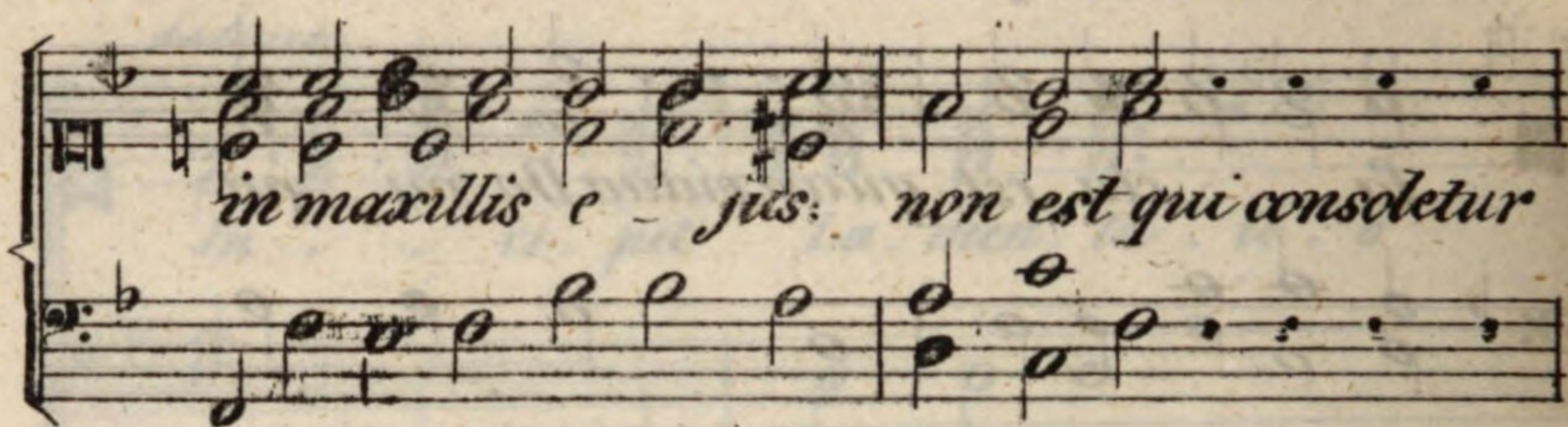
se - det so - la ci - vi - tas ple - na po - pu - lo

facta est quasi vidua Do-mi-na

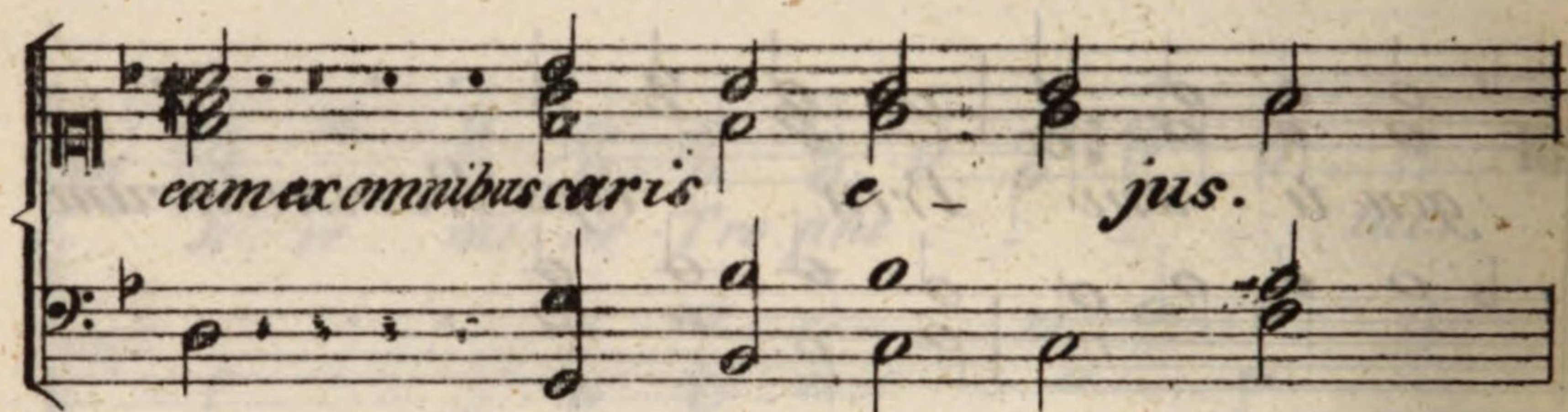
gen-ti-um Prin-ceps Provinciarum

facta est sub tribu to Beth

Plo-rans ploravit in nocte et lacrimæ ejus

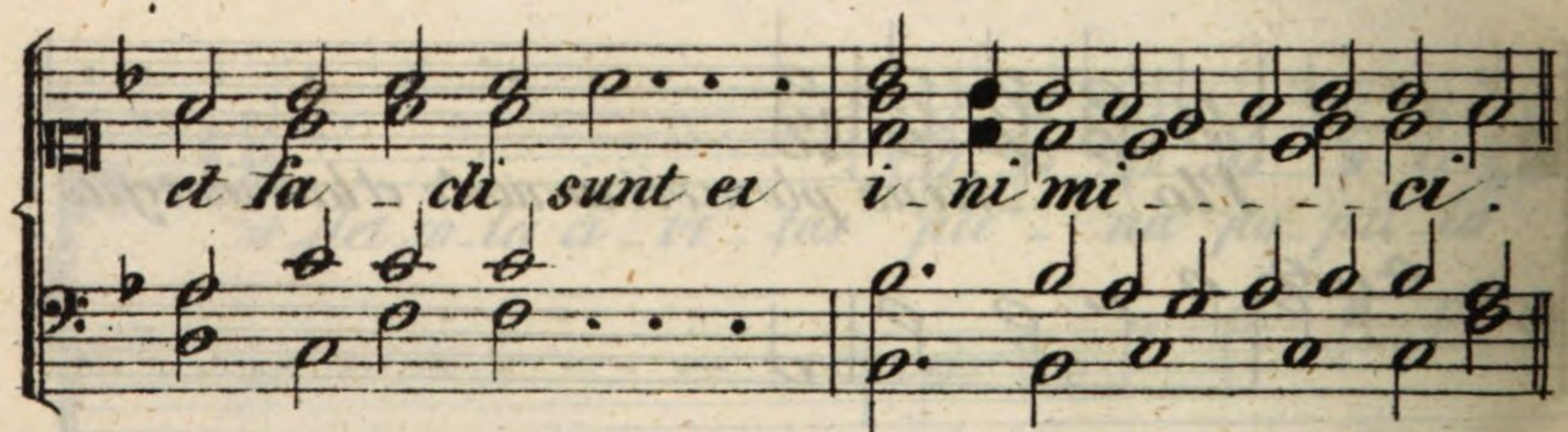
in maxillis e - jus: non est qui consoletur

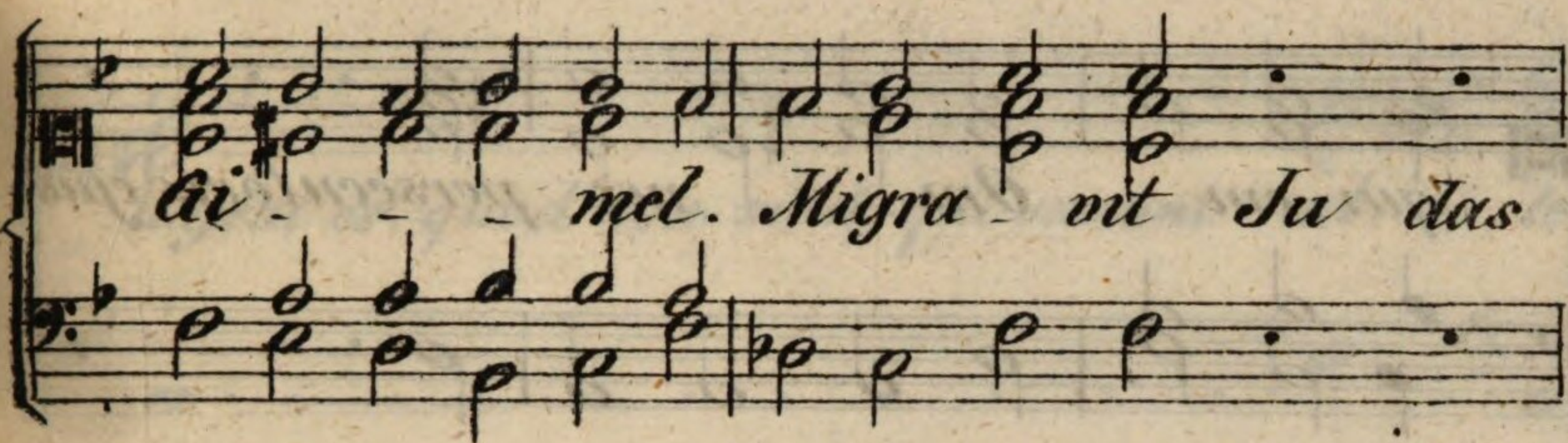
eam ex omnibus caris e - jus.

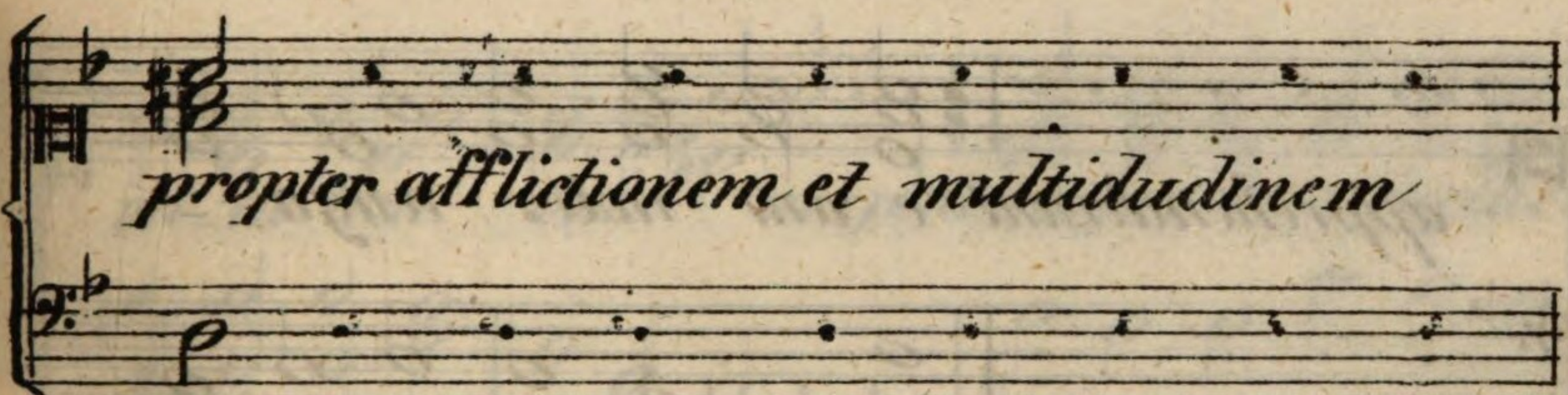
Om - nes amici ejus Spreverunt e - am;

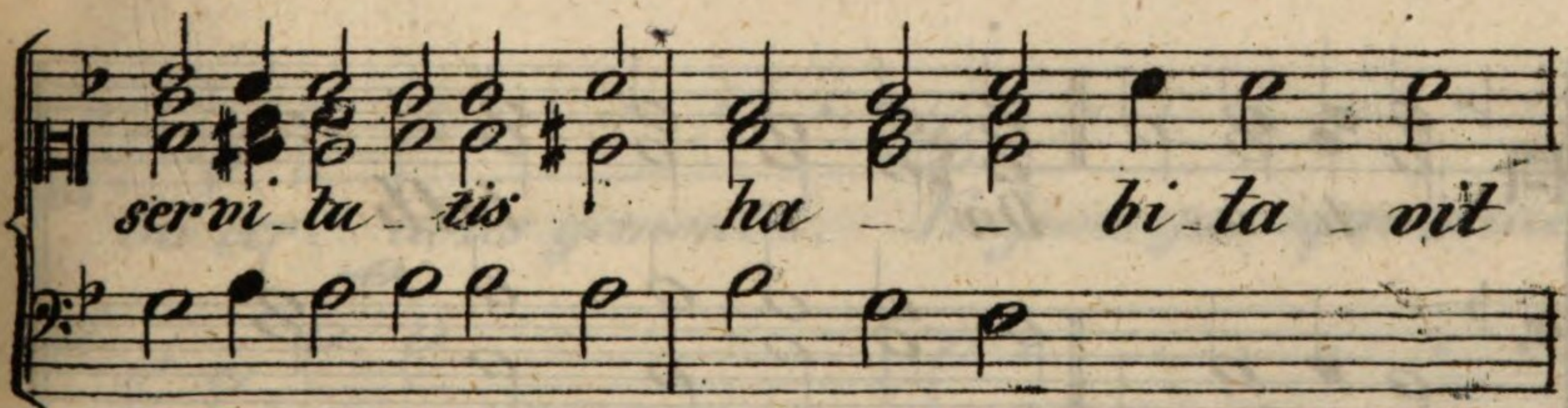
et fa - cli sunt ei i - ni mi - ci.

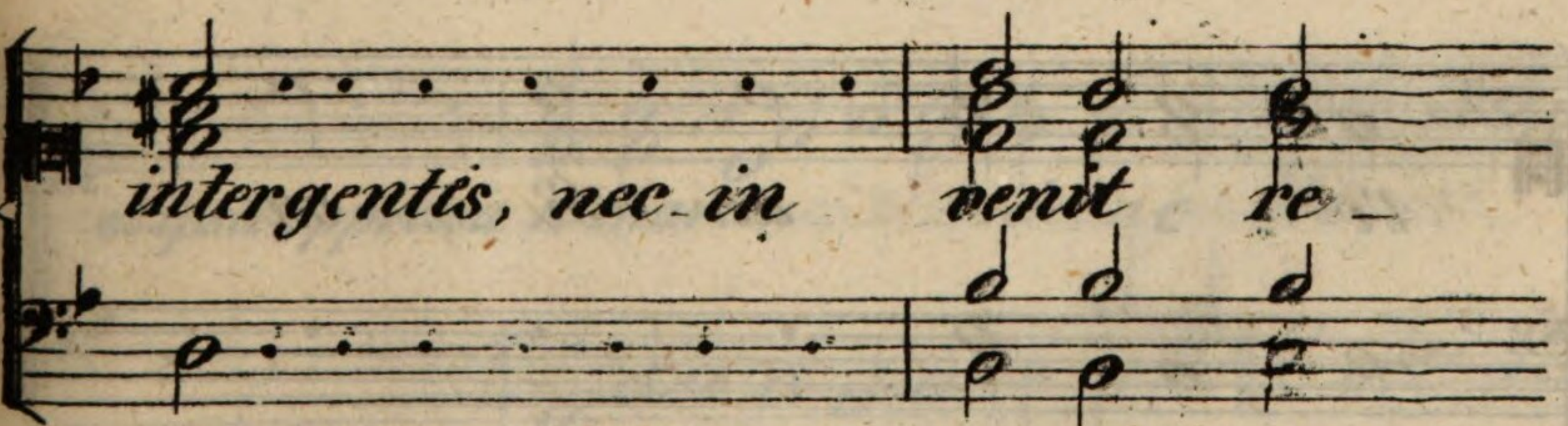
ai mel. Migra vit Ju das

propter afflictionem et multitudinem

servi tu tis ha bi ta vit

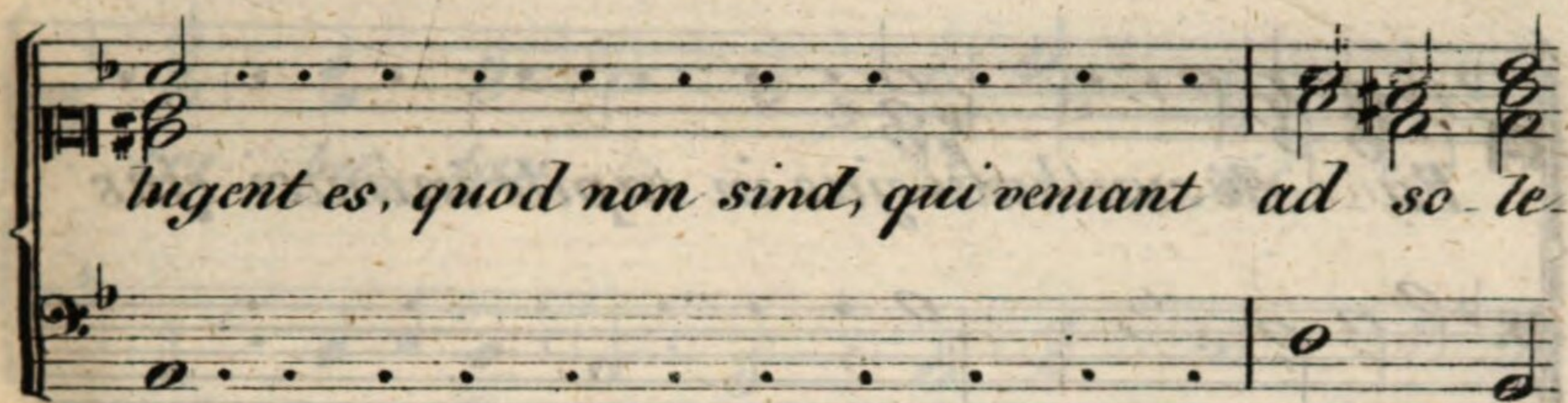
intergentis, nec in venit re

qui-em. Om nes persecutores ejus

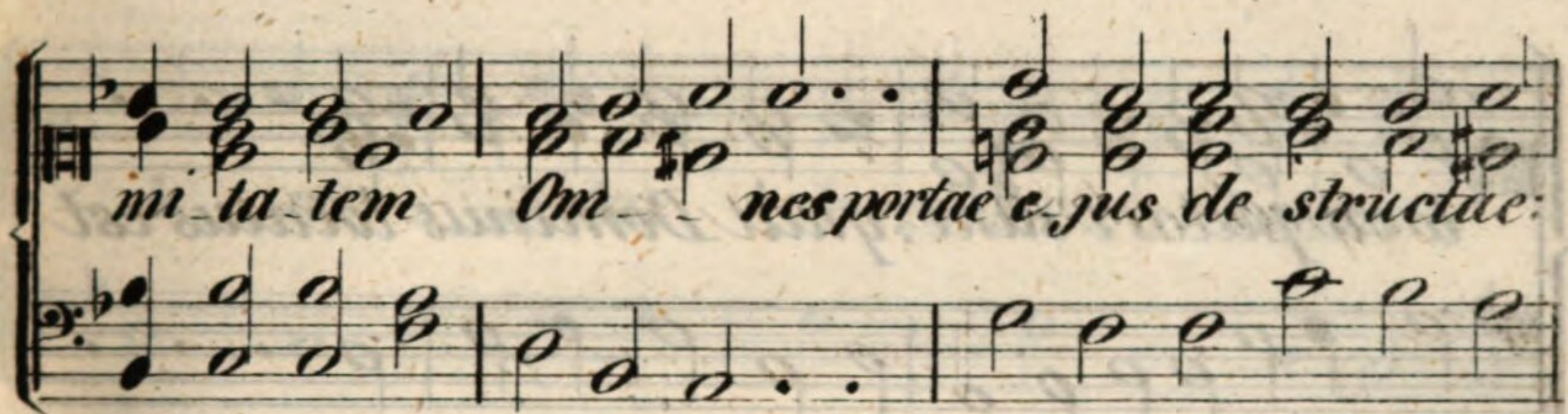
apprehenderunt e-am inter angu-

li-as. Da leth.

vi-ae Si-on

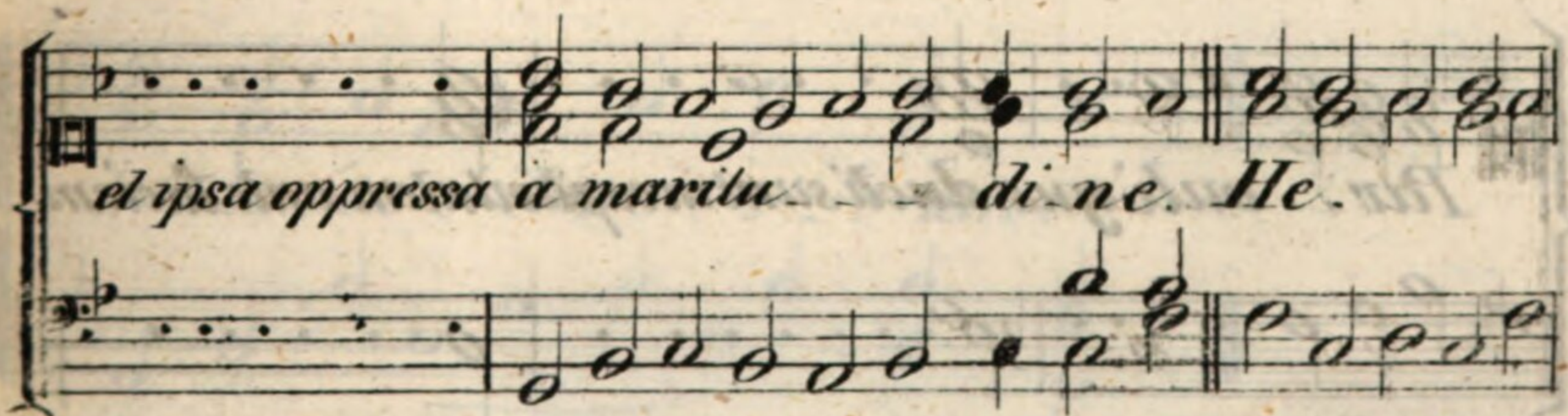
lugent es, quod non sind, qui veniant ad so-le-

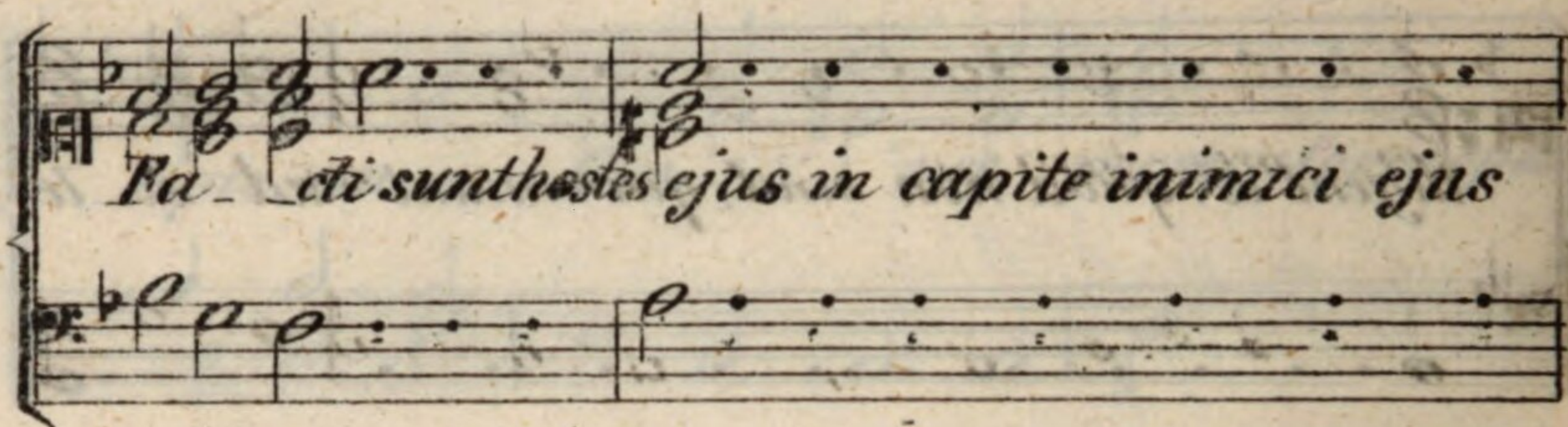
mi-la-tem Om-nes portae e-jus de-structae:

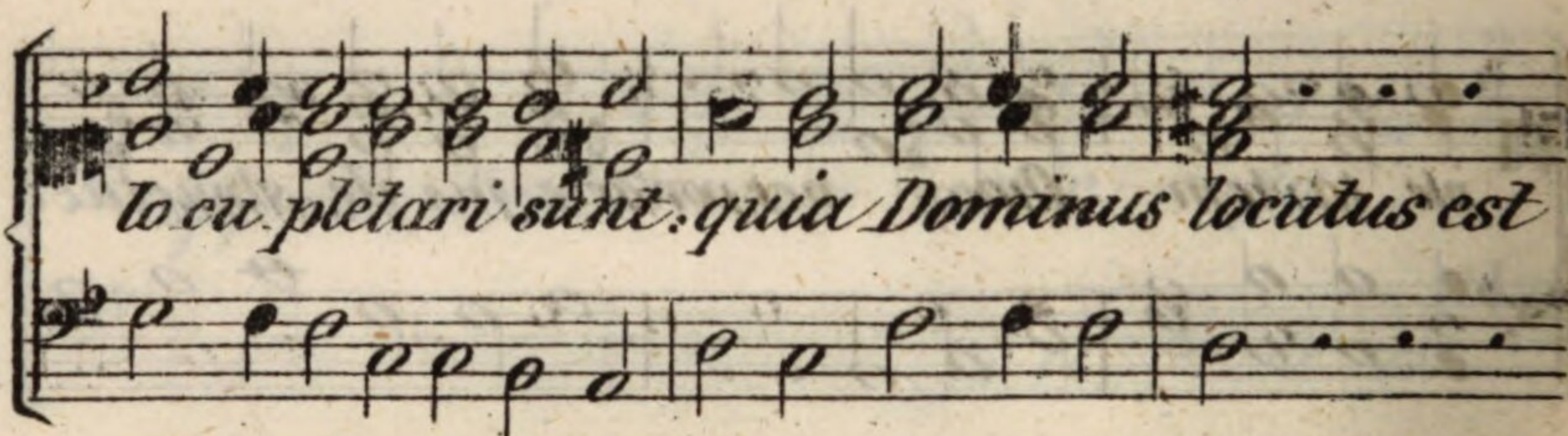
Sa-cer-dotes gementes, Virgines ejus squalidae

el ipsa oppressa a maritu-di-ne. He-

Pa-cti sunt hostes ejus in capite inimici ejus

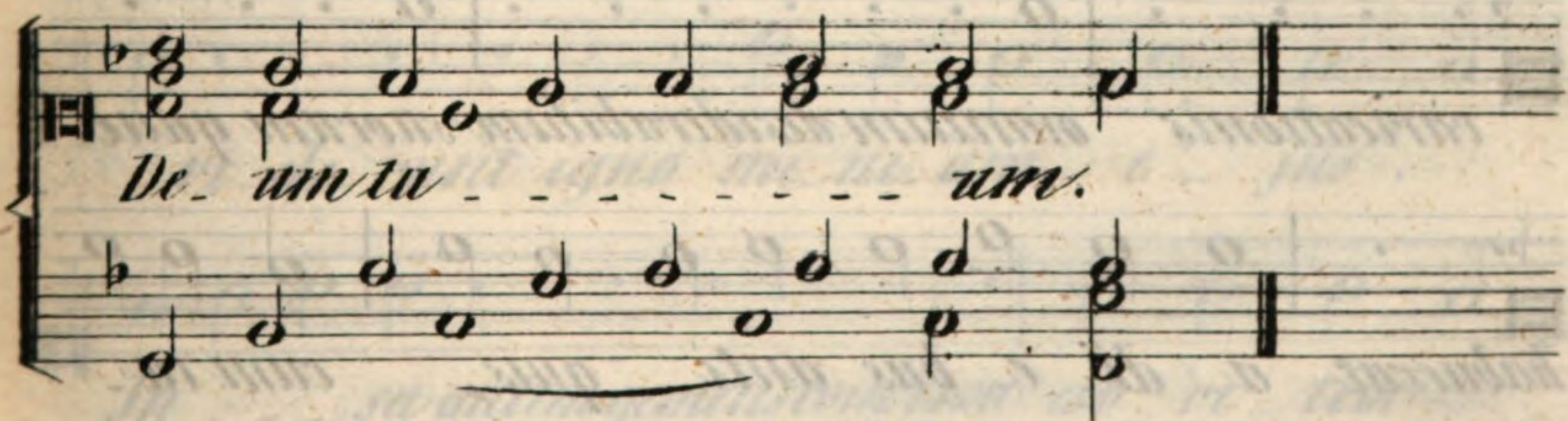
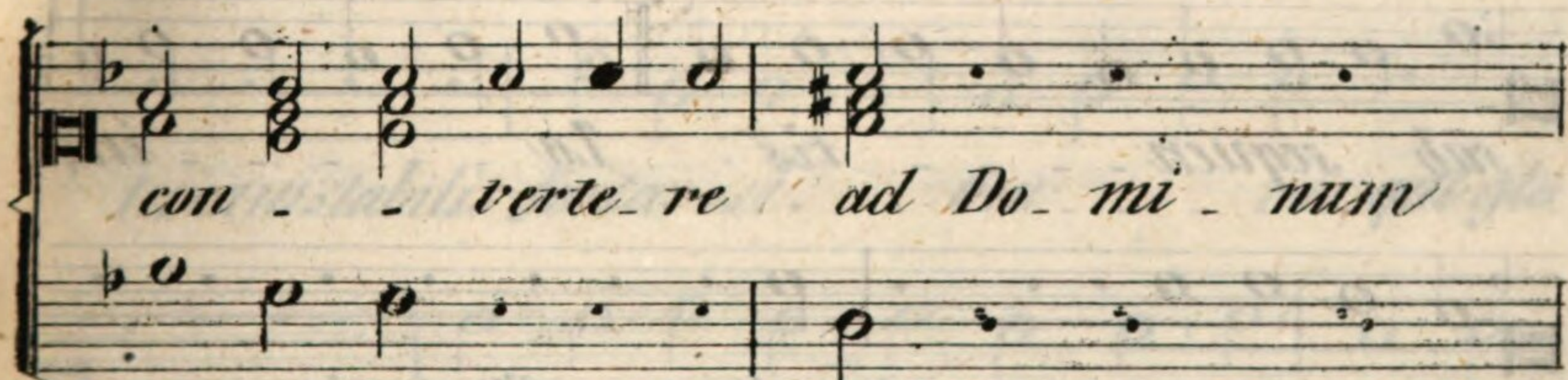
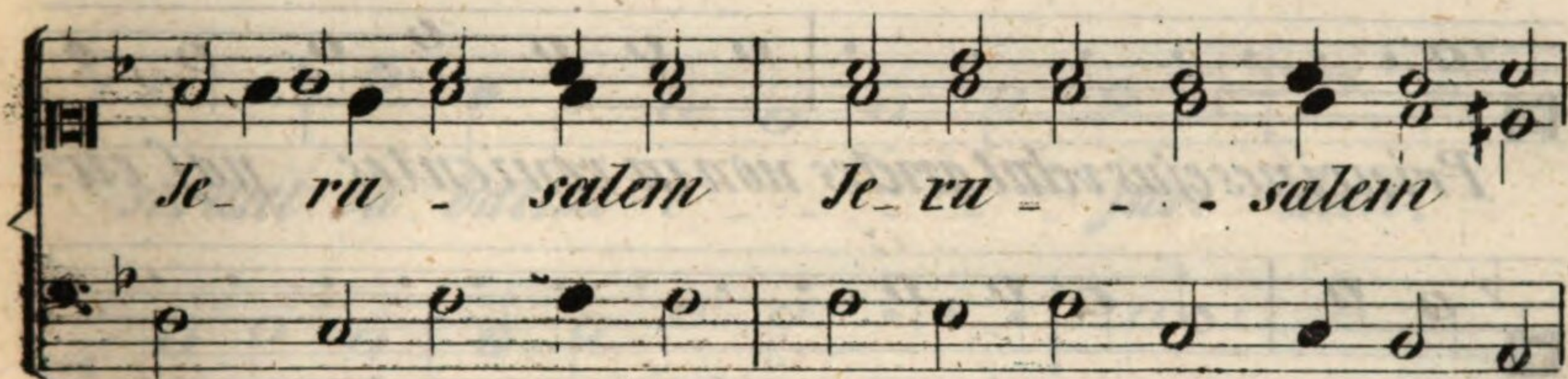
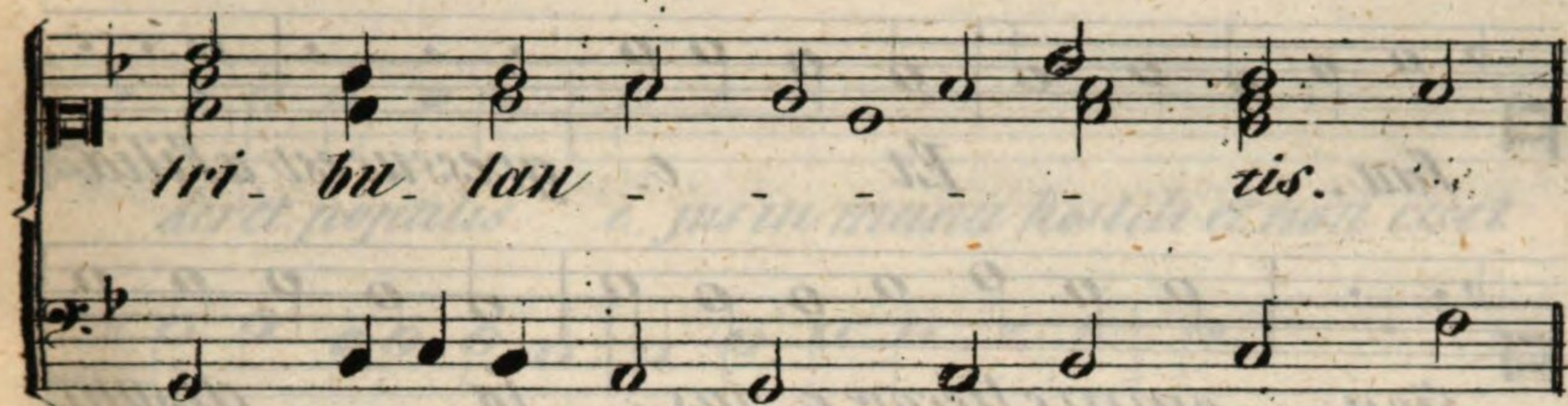
lo cu-pletari sunt: quia Dominus locutus est

super eam propter multitudinem iniquitatum ejus.

Par-vuli gus ducti sunt in captivitatem ante faciem

Quinta Lamentation.

Fau. Et egressus est a Filia

Sion omnis Decor ejus: factisunt

Principes ejus velut arietes non in venientes pascu.

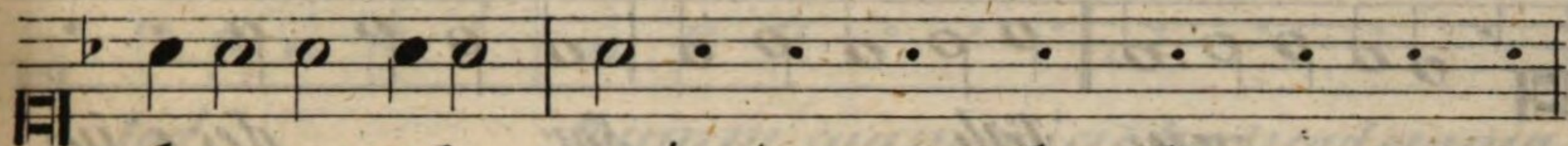
a, et abierunt absque fortitudine ante faciem

sub sequentis: La in.

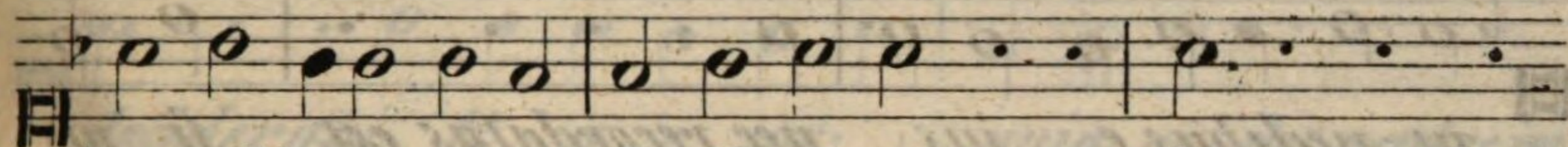
Recor data est Jerusalem dierum afflictionis suae prae

varicationis omnium desiderabilium suorum quae

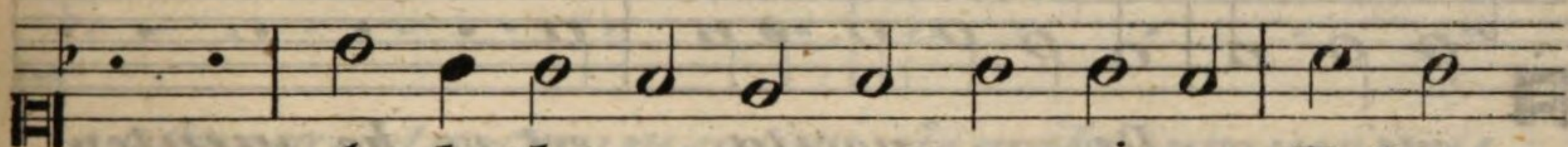
habuerat a diebus antiquis, cum ca.

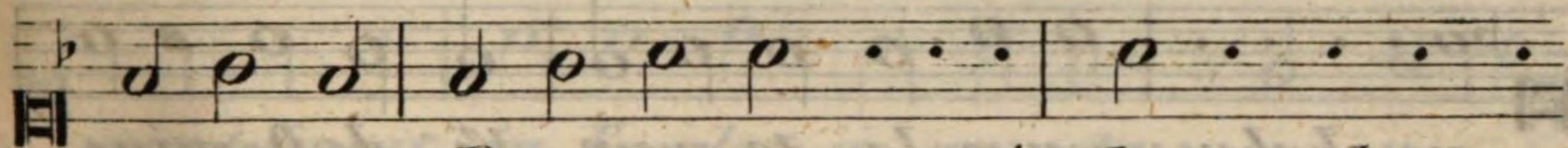
deret populis e - jus in manu hostili et non esset

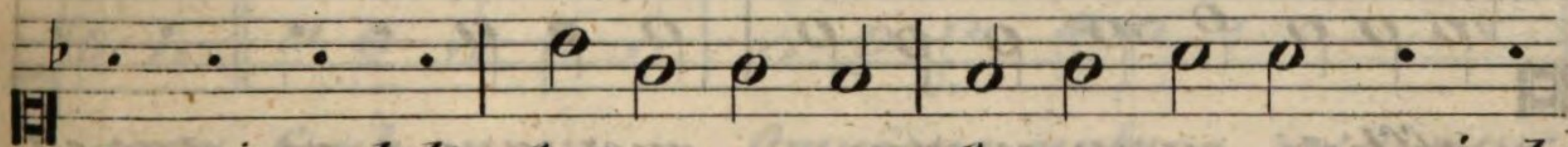
auxili - a - tor. Vi - de - runt eam hostes et deri -

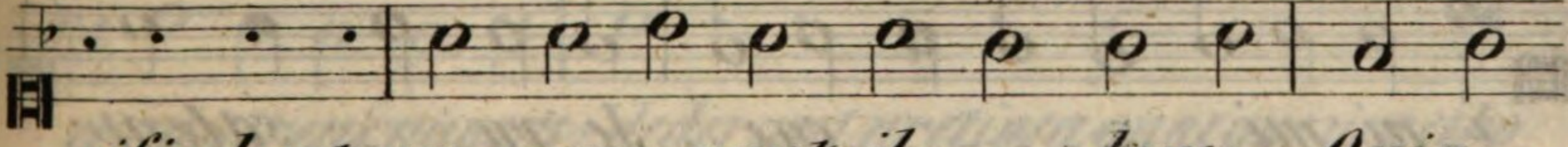
serunt Sa - batha e - - - - jus. Heth.

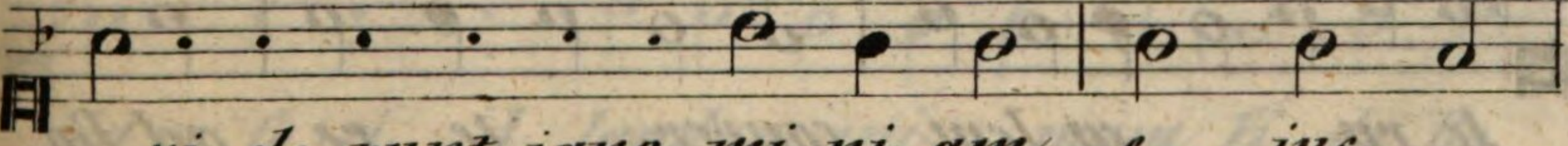
Pecca - tum peccavit Je - ru - salem prop -

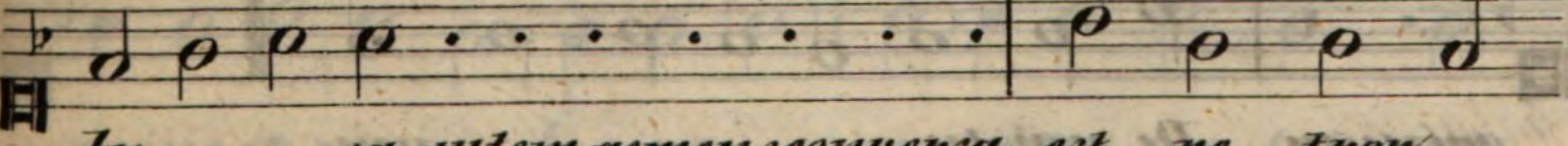
terea instabilis facta est. Om - - - nes, qui glo -

rificabant eam, spreve - runt il - lam, Quia

vi - de - runt igno mi - ni - am e - jus .

Ipe - - - sa autem gemens conversa est re - tro -

sum. Teth. Sor - des e-jus

in pedibus e - jus, nec recordatus est fi - nis

sui. De - posita est ve - ho - menter

non habens con so - la - to - rem. Vi - de Domine

afflicti - onem meam: quoniam e - re - ctus est

i - ni - mi - eus: Je - ru - salem

Je - ru - sa - lem con ver - te - re ad Do -

minum De - um tu - um.

Beilage. N. 12.

Quinta Lamentation.

Jod. Marum suam misit hostis ad omnia

desiderabi- li- a e- jus: quia vi- dit gentes in

gressu sanctuarii suum, de quibus praeceperas,

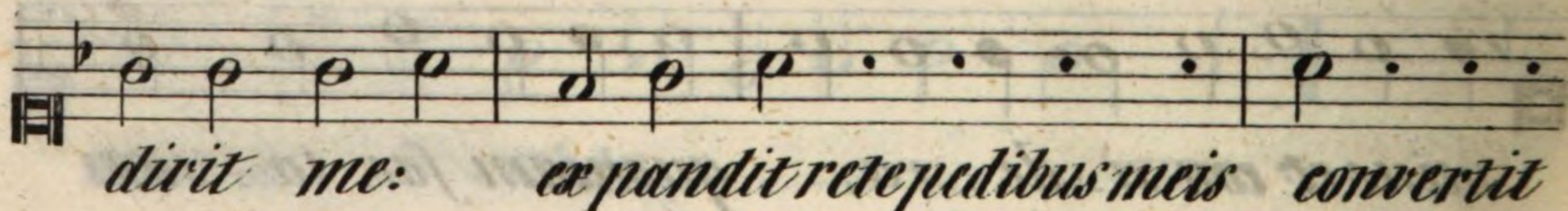
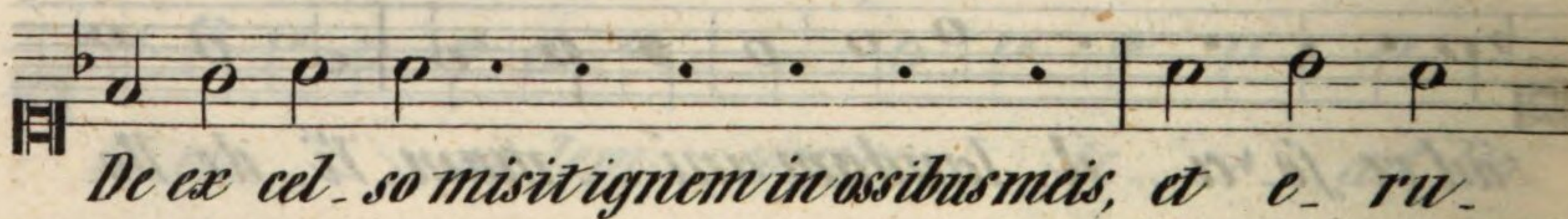
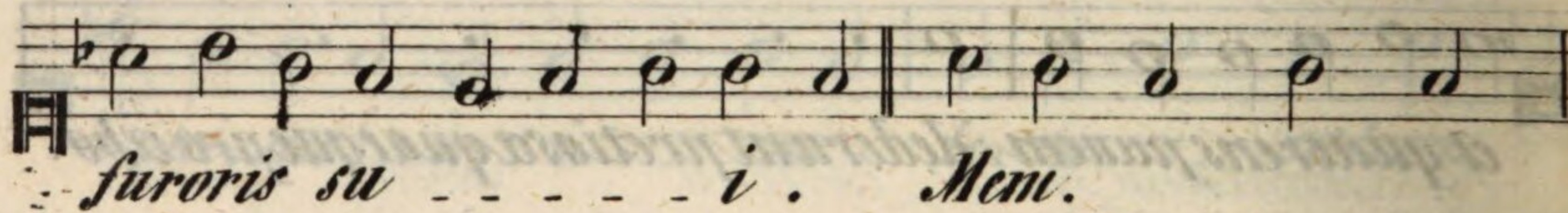
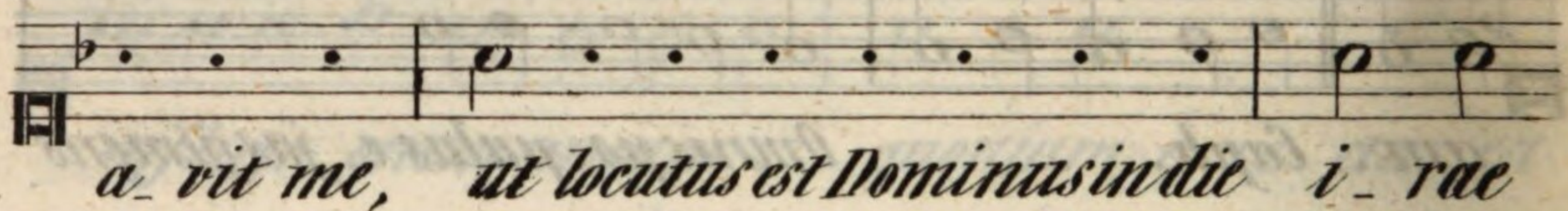
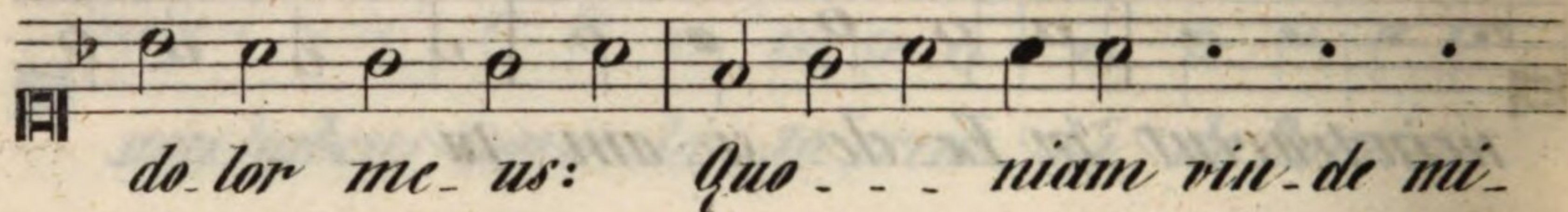
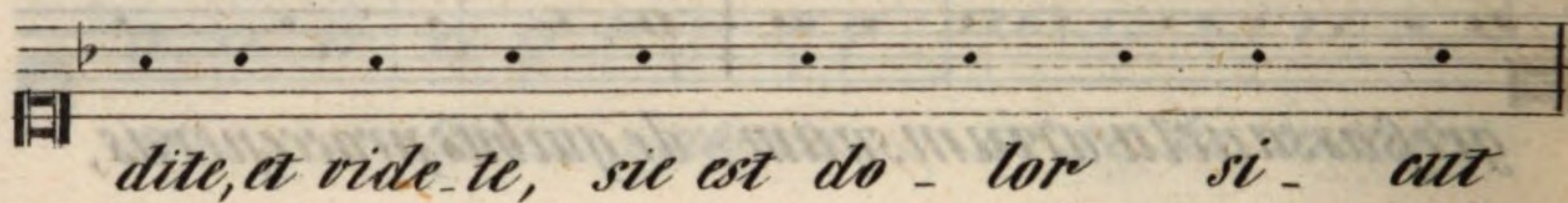
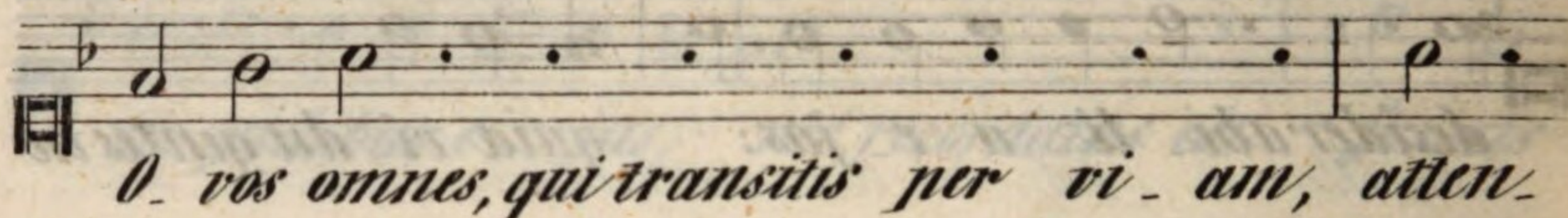
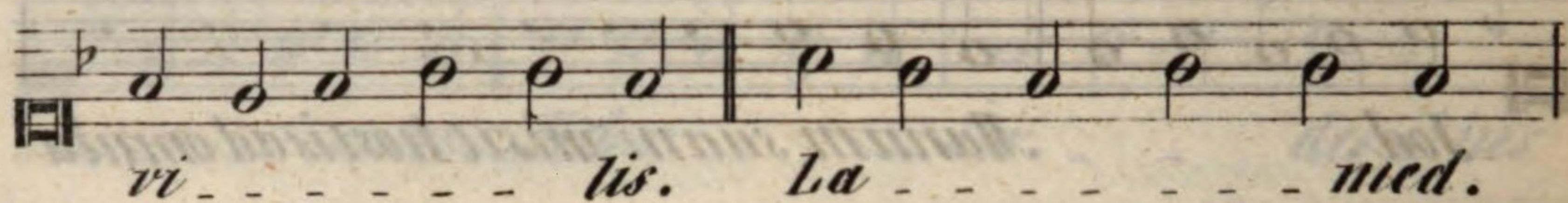
ne intrarent in Ec- cle- si- am ta - - -

am. Caph. Omnis po- pulus e- jus gemens

et quaerens panem: dederunt pretiosa quaeque pro cibo

ad re-fo- ci- il- tandam ani- - - mam. Vi- de Do-

mine et con- si- de- ra, quoniam fac- ta- sum

meretrorsum. Po - - - su - it me de

solatum tota die moerere con - fe - - - - - ctam.

Nun. Vi - gi - lavit jugum iniqui ta -

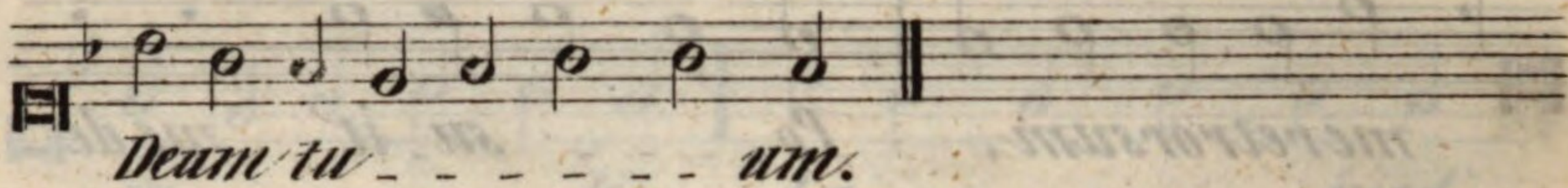
tum mea - - rum: in manu ejus con - vo - lute sunt,

et in posticae col - lo me - - o: in firmata

est virtus mea; dedit me Dominus in manuum de qua non

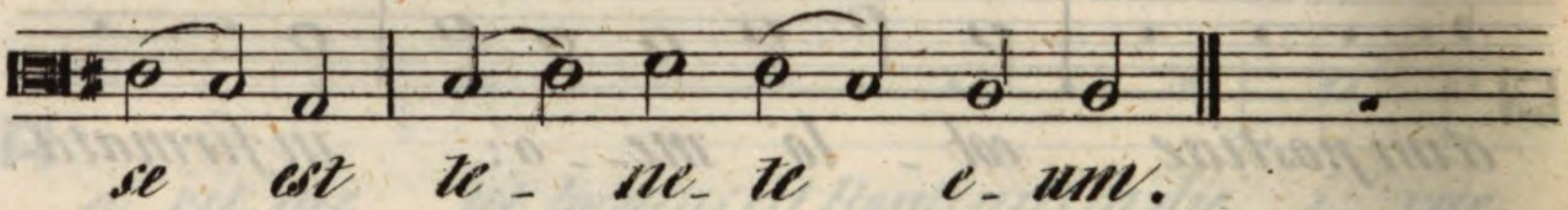
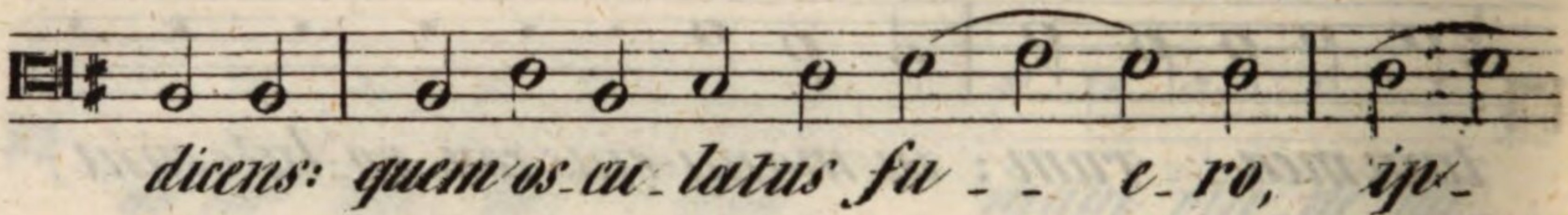
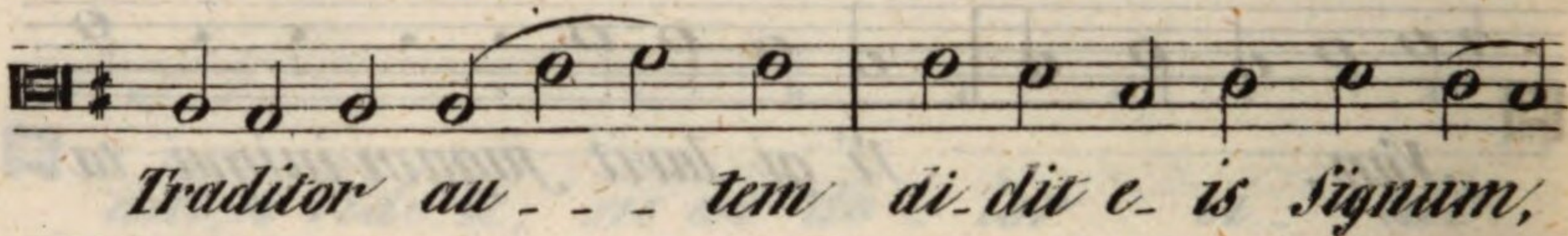
po - te - ro sur - - - - - ge - re. Je - ru - salem

Je - ru - salem con ver - - te - re ad Dominum

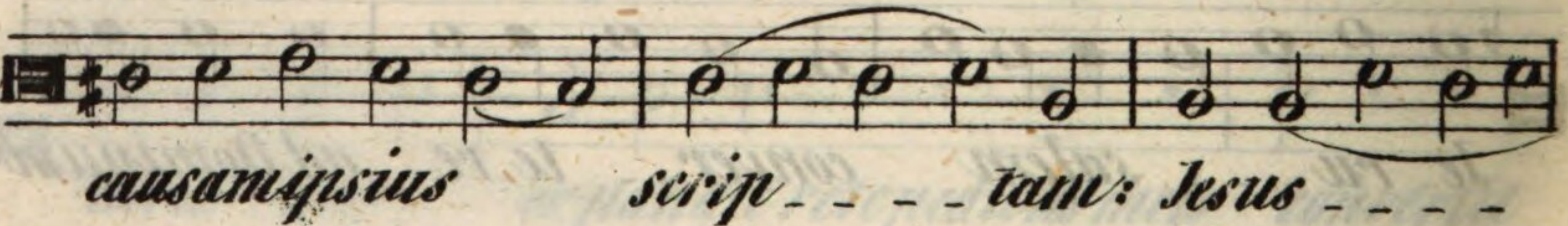
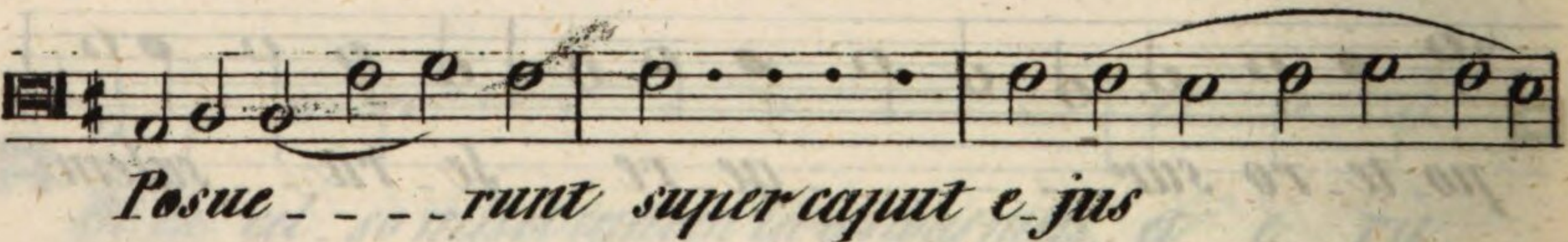

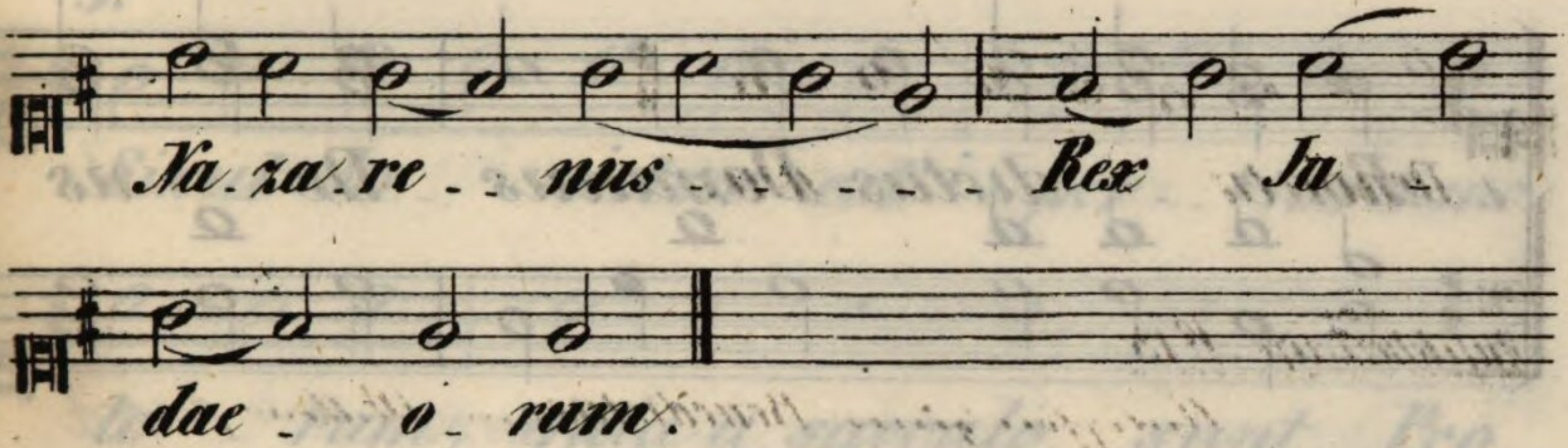
Musikbeilage N. 13.

Antiphon zum Benedictus am Mittwoch.

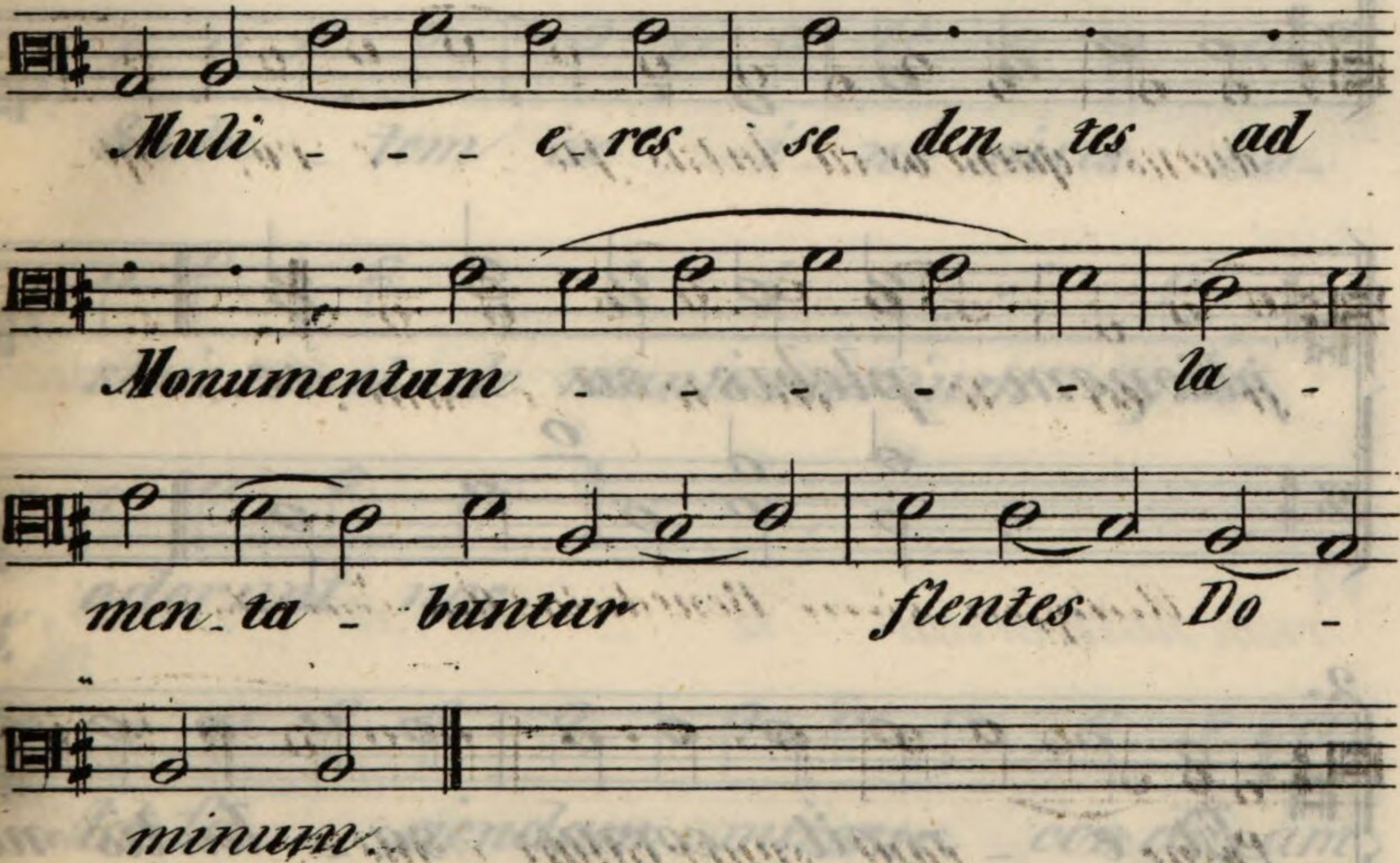

Antiphon zum Benedictus. Am Donnerstag.

Antiphon zum Benedictus. am Sonntag.

*Verlag der B. Schmid'schen
Buchhandlung, F. C. Kromer.*

Benedictus.

1. Bene dictus Dominus Deus

Isra - el, quia visitavit et redem

ptionem plebis su - ae.

2.
Et e - rexit cornu sa - lu - tis no
- bis, in domo David pueri su - i.

3.

Sicut lo - cutus est per - os Sanc-

to - rum, quia a saeculo sunt Pro-

phe - tarum e - jus.

Salu - tem ex - i - ni - micis no-

stris, et de manu omnium qui

oderunt nos.

Ad fa - ciendam miseri cor di am

cum pa - tri - bus nos - tris: et memo-

6. *rari testamenti sui sanc-ti.*

Jus ju-randum, quod juravit ad

Abraham pa-trem nos-trum, da tu-

rum se no-bis.

7. *Ut si-ne timore, de manu inimico-*

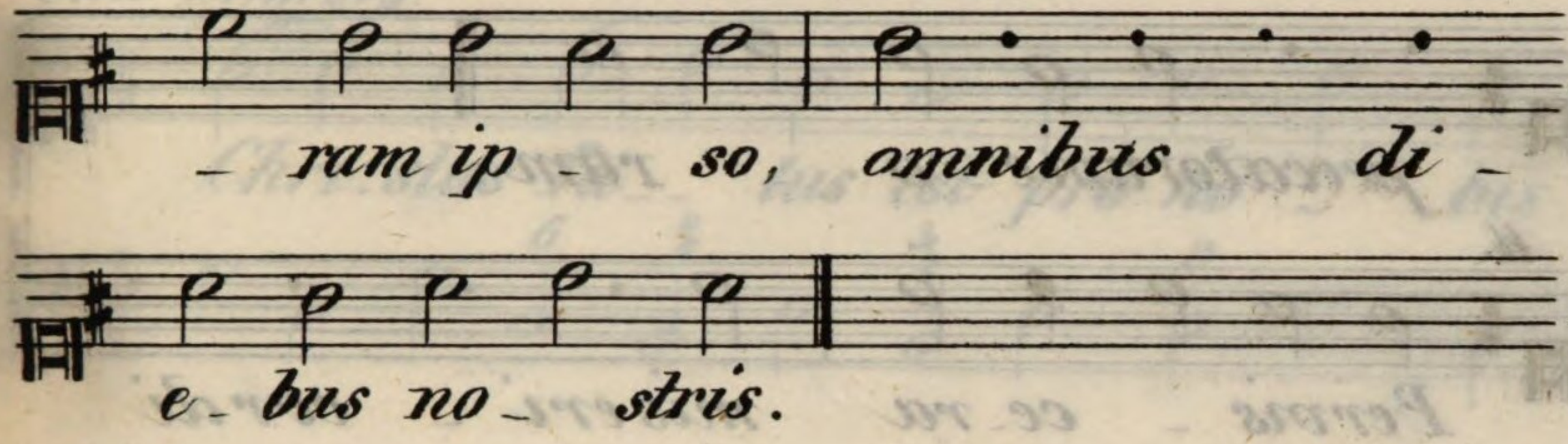
rum nostrorum li-ber-a-ti,

8. *ser-vi-a-mus il-li.*

In sanc-ti-tate et justili-a co-

Musikbeilage N. 15.

Christus factus est.

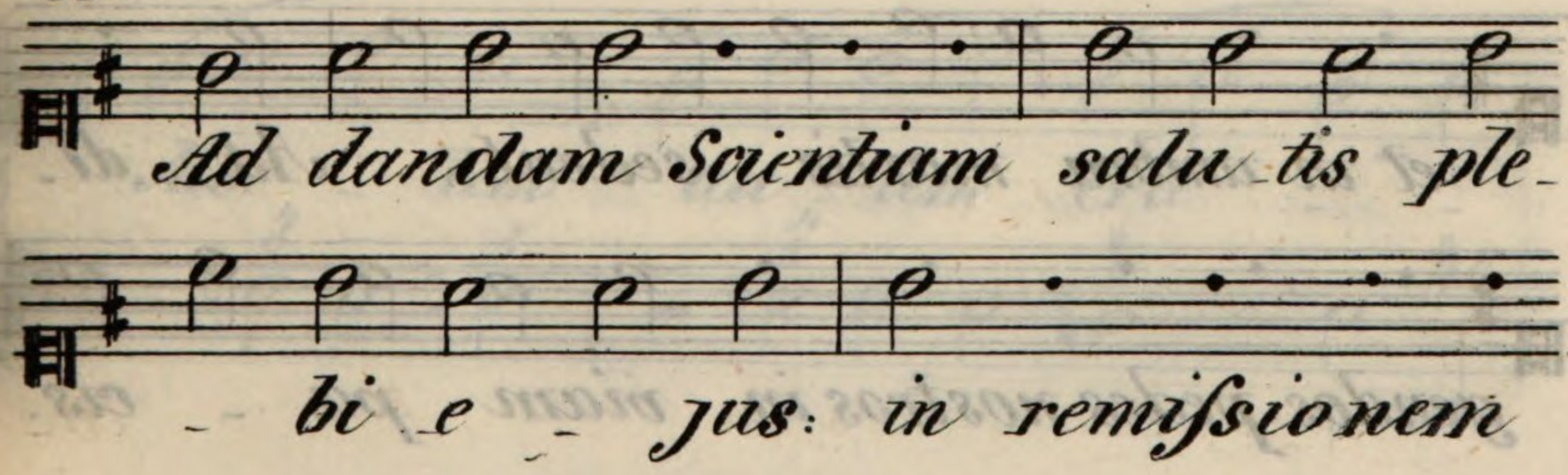
ram ip - so, omnibus di - e - bus no - stris.

9.

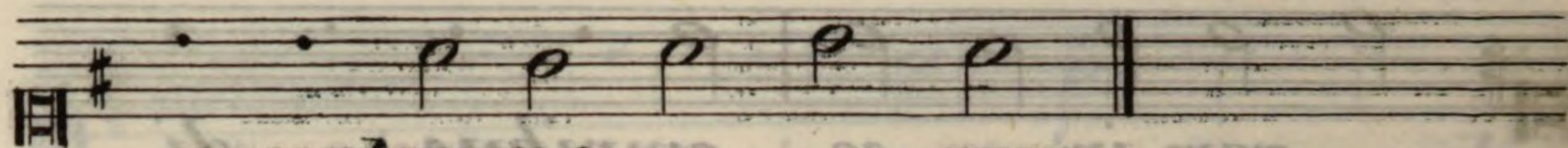

Et tu Pu - er Propheta altis - si - mi - vo - ca - ber - is: praeibis enim ante faciem Domini para - re vi - as e - jus.

10.

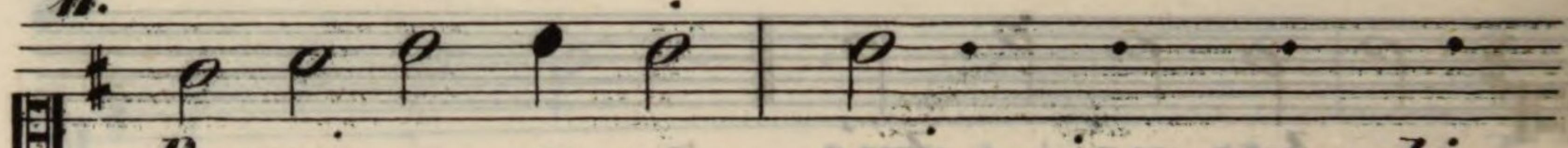

Ad dandam Scientiam salu - tis ple - bi e - jus: in remissionem

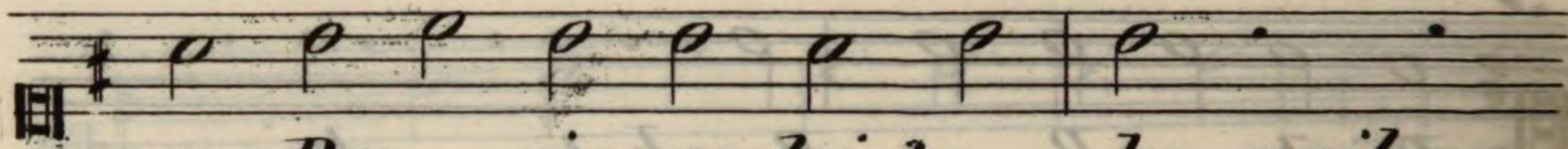

peccatorum e - o - rum.

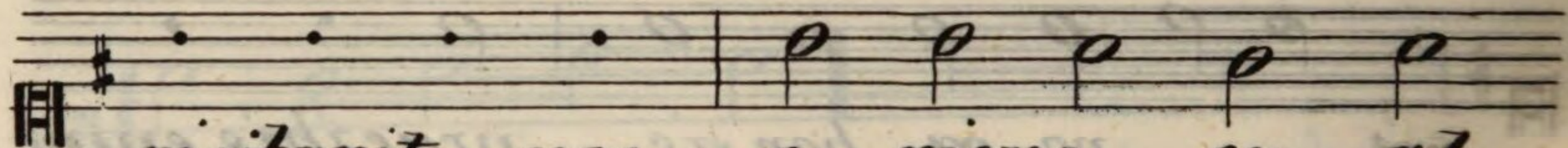
11.

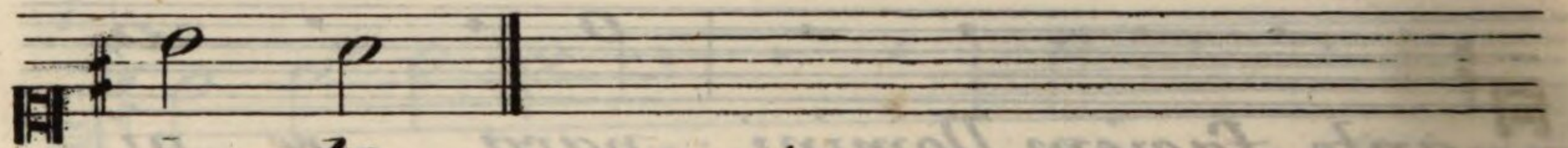
Pervis - ce - ra mi - se - ri - cor - di

ae De - i nostri? In quibus

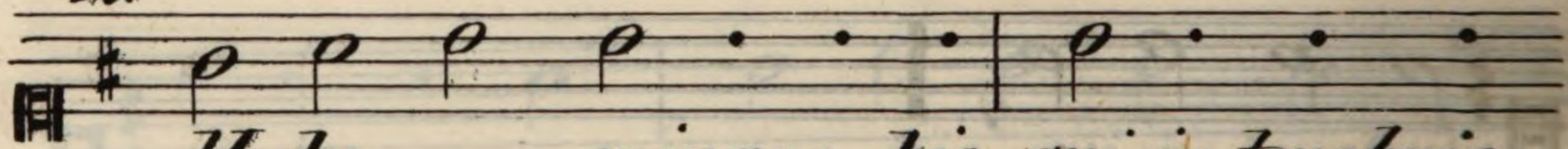

visitavit nos, o - riens ex al -

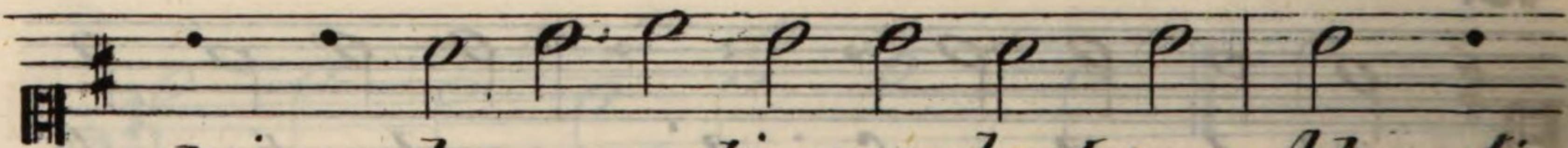

to.

12.

Il lu - minare his qui in tenebris

et in umbra mortis sedent: Ad di -

gendos pedes nostros in viam pa - cis.

Musikbeilage № 15.

Chor. Mittmorg. Christus factus est.

Chri-stus fa-lus est pro no-bis

The first system of music is in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of a treble and bass staff. The melody is written in the treble staff, and the bass staff provides a simple harmonic accompaniment. The lyrics 'Chri-stus fa-lus est pro no-bis' are written below the notes. There are fingerings '6' and '3' indicated under the notes for 'fa' and 'no' respectively.

o-be-di-ens us-que ad

The second system of music continues the melody and accompaniment. The lyrics 'o-be-di-ens us-que ad' are written below the notes. There are fingerings '5', '6', '3', and '3' indicated under the notes for 'o', 'us', 'que', and 'ad' respectively.

mor-tem.

The third system of music concludes the phrase 'mor-tem.' with a double bar line. The lyrics 'mor-tem.' are written below the notes. There is a fingering '5' indicated under the note for 'mor'.

Zusatz am Donnerstag.

Mor-tem au-tem Cru-

The fourth system of music is a new section titled 'Zusatz am Donnerstag'. It continues the melody and accompaniment. The lyrics 'Mor-tem au-tem Cru-' are written below the notes. There are fingerings '4/2', '5', '4/2', and '#6' indicated under the notes for 'Mor', 'tem', 'au', and 'Cru' respectively.

*Willy der Schmeidler
Bauhandlung 3. u. 4. Stock*

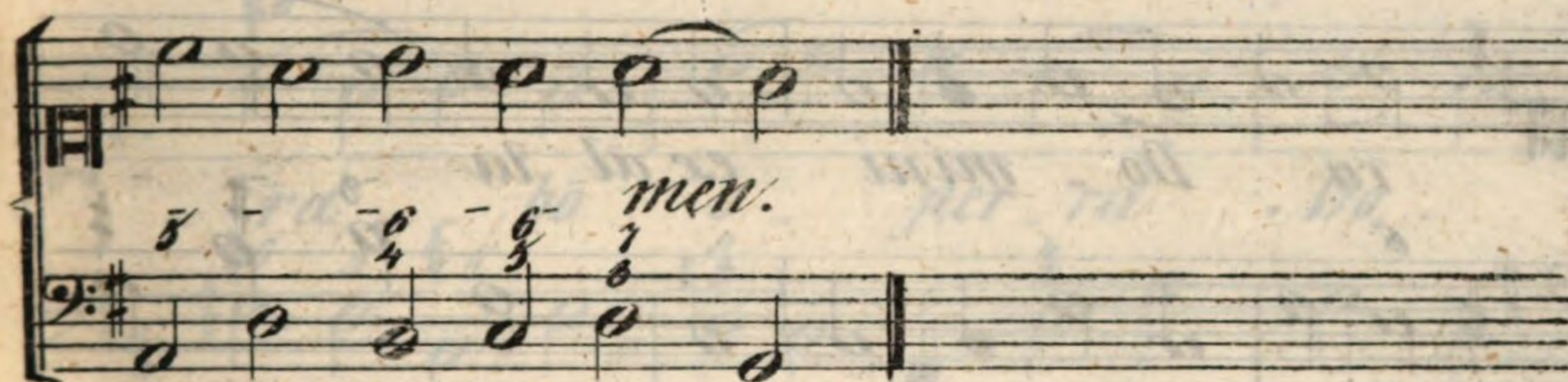
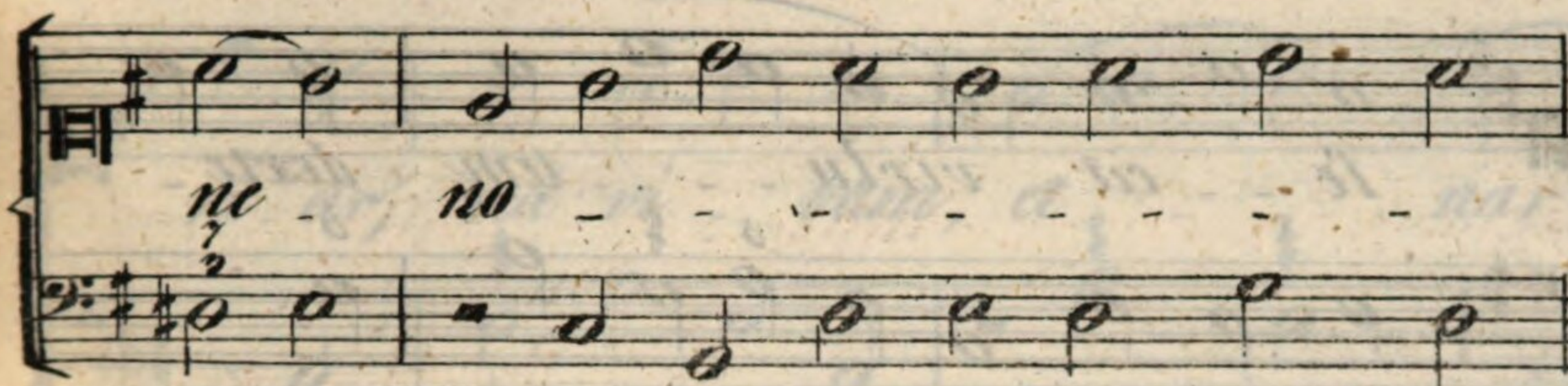
cis.

Zusatz am Freitag.

Propter quod et De - us ex - al -

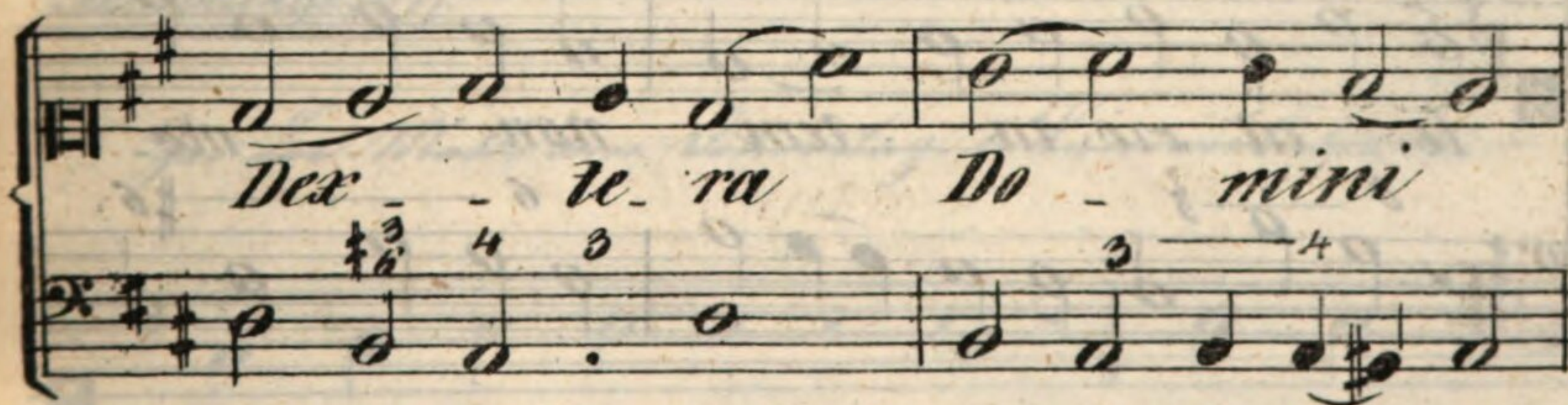
ta - vit il - lum, et de - dit il - li

no - men. Quod est su - per om -

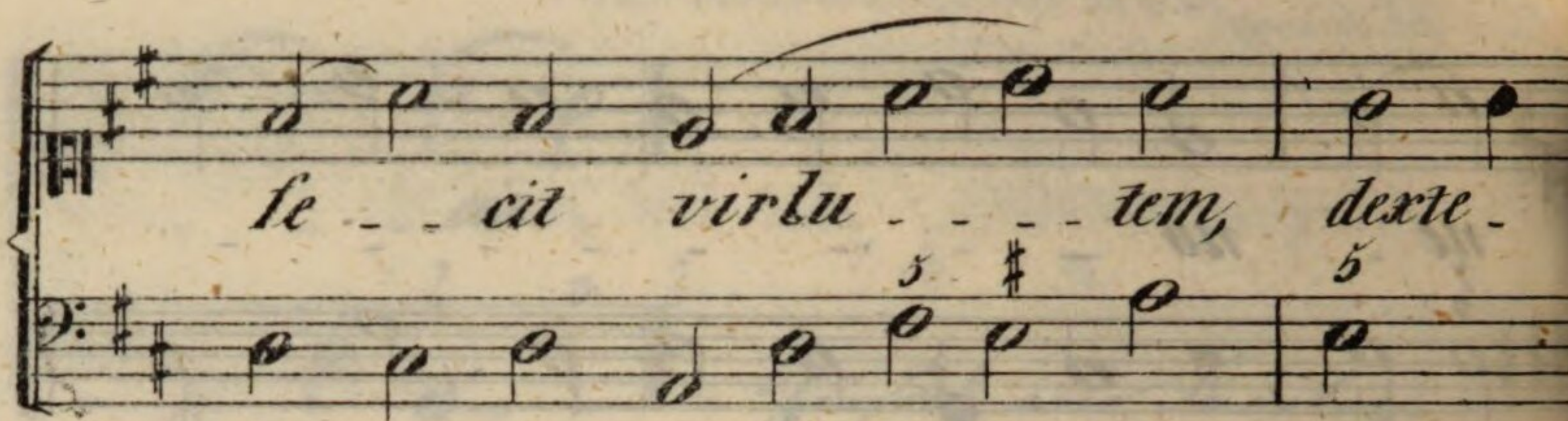

Musikbeilage N. 16.

Offertorium aus Johannes Völkensky.

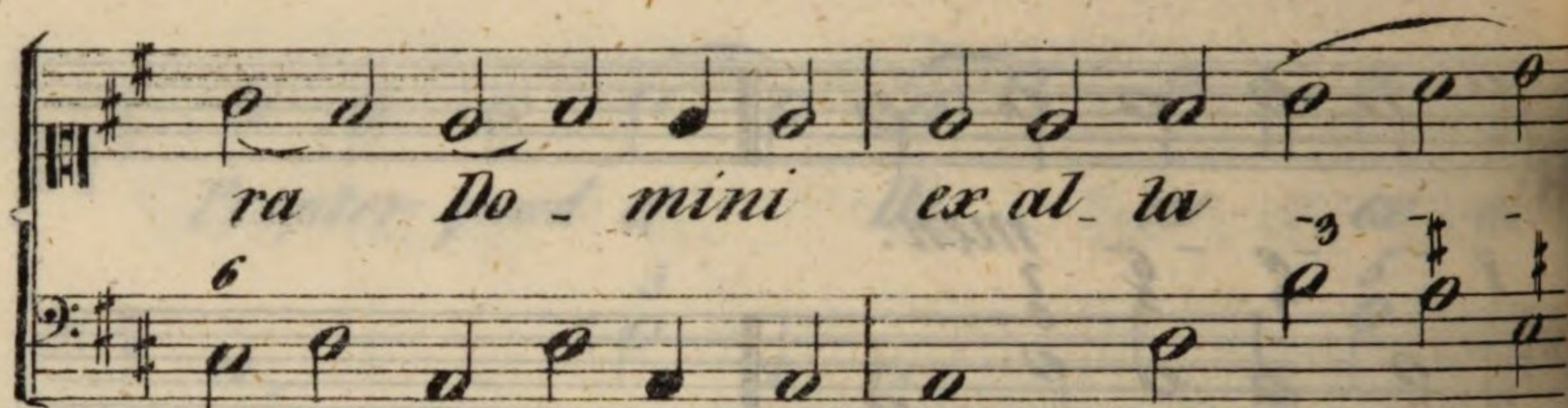

*Verlag der Schmidtschen
Buchhandlung F. C. Kremer.*

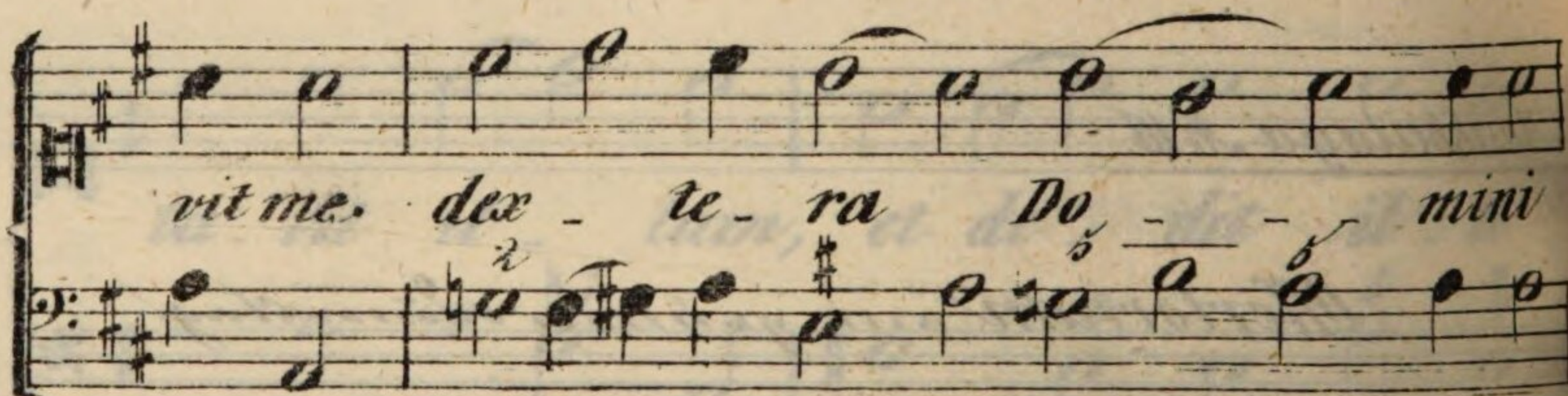
fe - - cit vir - lu - - - tem, dexte -

This system contains the first two staves of music. The treble staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of half notes: F#4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6. The bass staff begins with a bass clef and the same key signature. The bass line consists of half notes: D3, E3, F#3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F#4, G4. The lyrics 'fe - - cit vir - lu - - - tem, dexte -' are written below the treble staff, with hyphens indicating long notes.

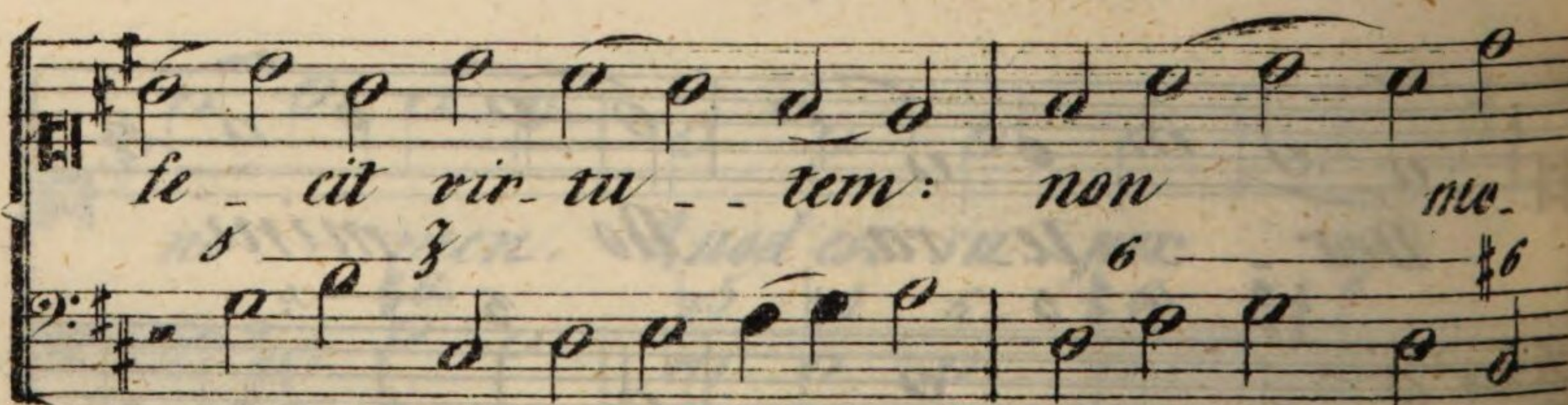
ra Do - mini ex al - ta

This system contains the next two staves. The treble staff continues the melody with half notes: A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7. The bass staff continues with half notes: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. The lyrics 'ra Do - mini ex al - ta' are written below the treble staff. A '6' is written below the first note of the bass staff (D4).

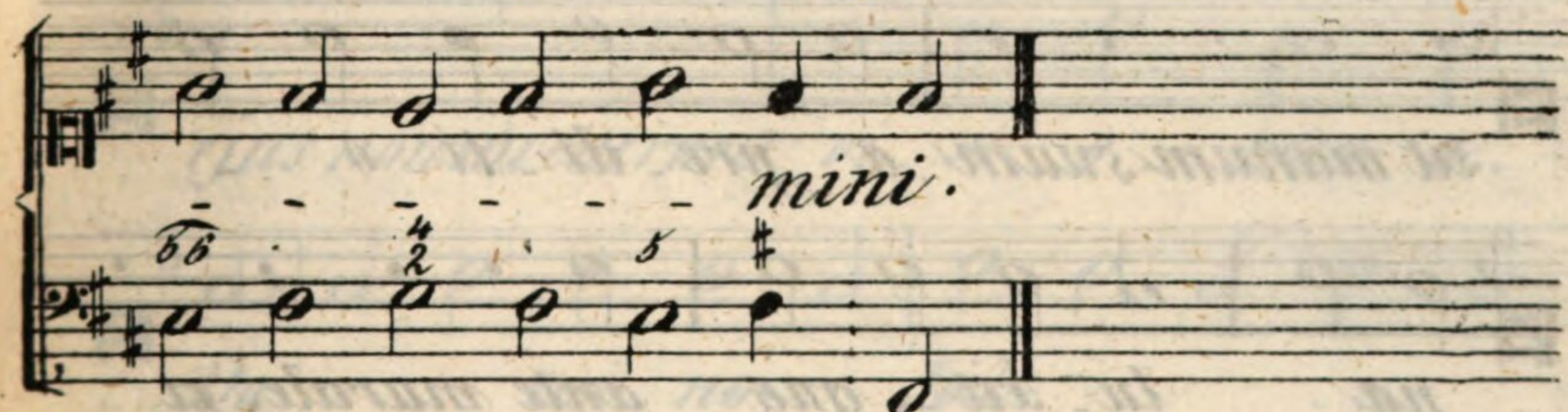
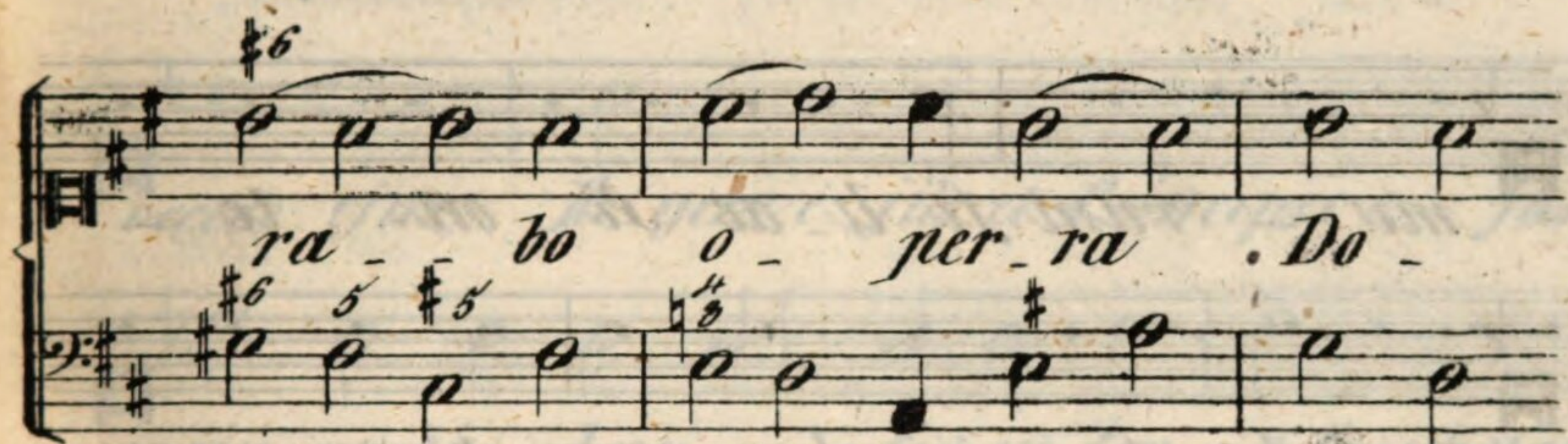
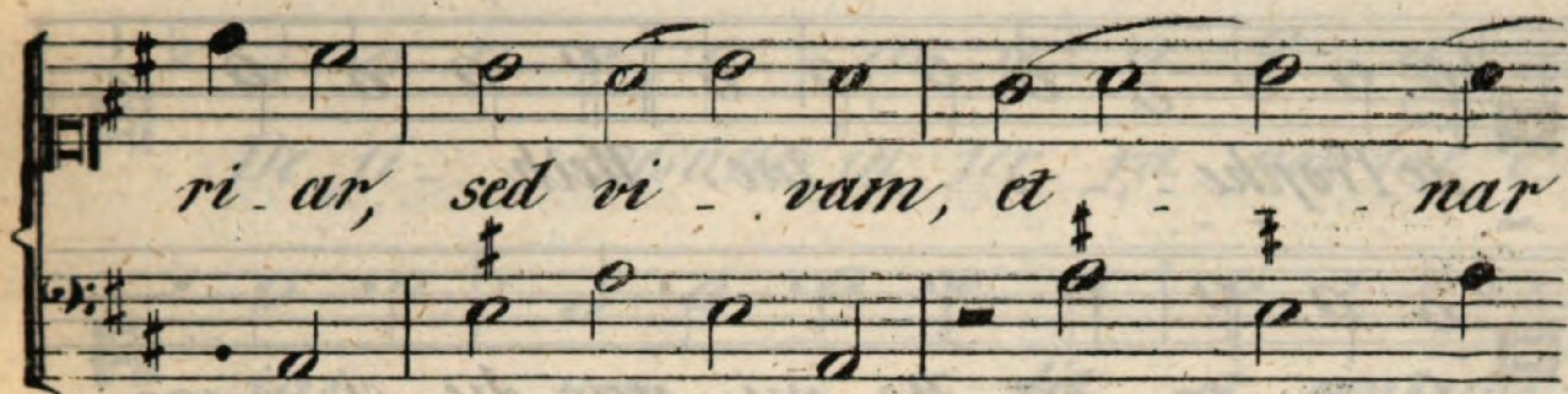
vit me. dex - te - ra Do - mini

This system contains the next two staves. The treble staff continues with half notes: A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G7, A7, B7, C8. The bass staff continues with half notes: D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6. The lyrics 'vit me. dex - te - ra Do - mini' are written below the treble staff. A '2' is written above the second note of the bass staff (E5).

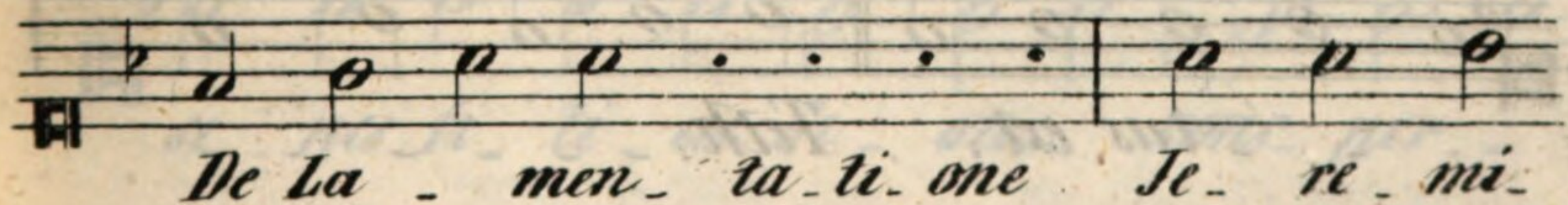
fe - cit vir - tu - - tem: non me.

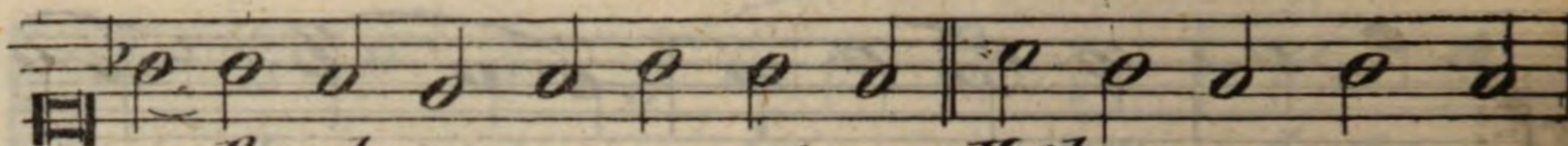
This system contains the final two staves. The treble staff continues with half notes: A7, B7, C8, D8, E8, F#8, G8, A8, B8, C9. The bass staff continues with half notes: D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G7. The lyrics 'fe - cit vir - tu - - tem: non me.' are written below the treble staff. A '3' is written below the first note of the bass staff (D6), and a '6' is written below the sixth note (B6).

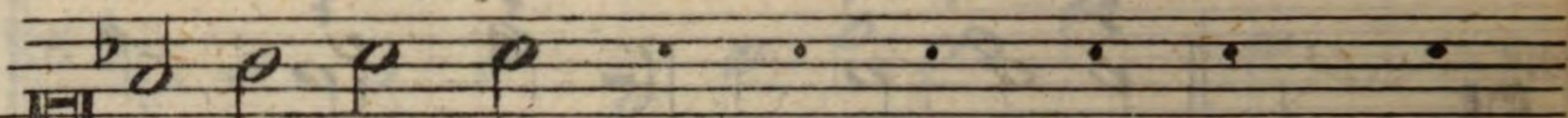
Musikbeilage N. 11.

Zur Last Malthe am Donnerstag 1. Lammabteilung

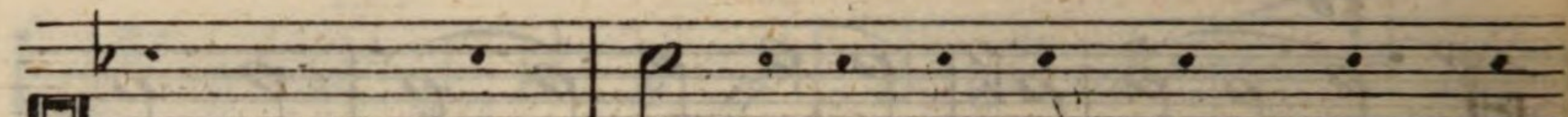

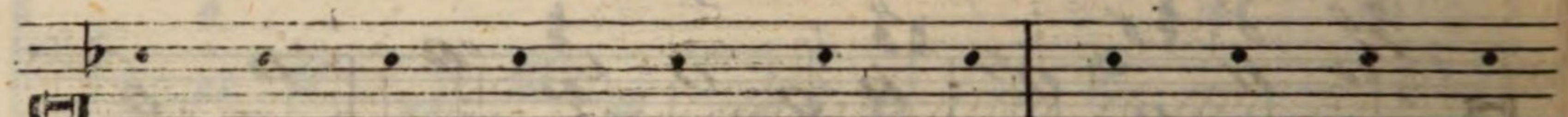
ae Prophe - - - - - iae. Heth.

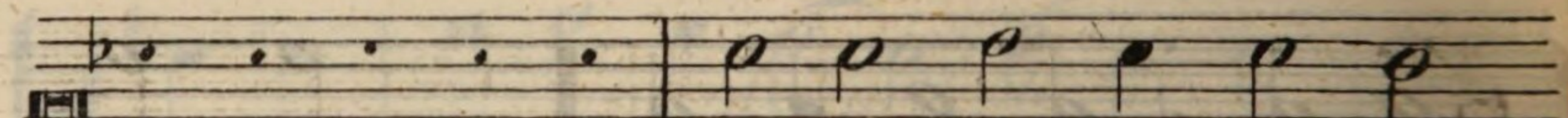
lo - gi - ra - vit Do - mi - nus dis - si - pa - re

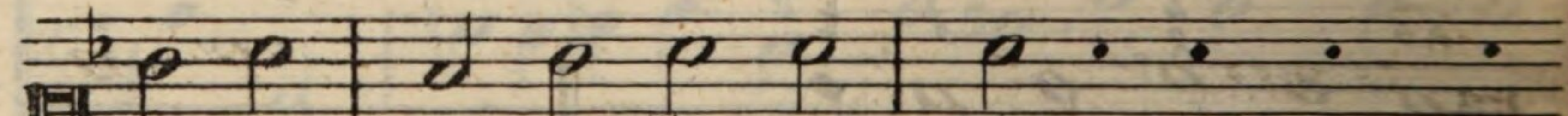
mu - rum fi - li - ae Si - on: te -

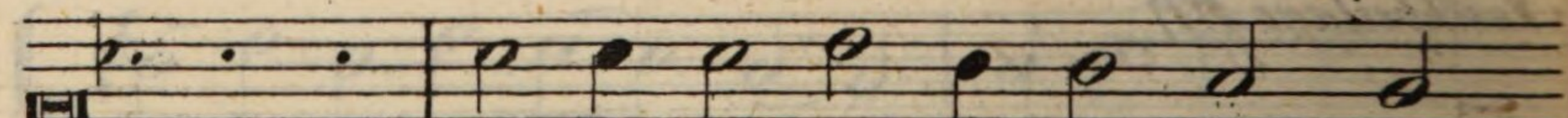
ten - dit fa - niculum suum, et non a - ver -

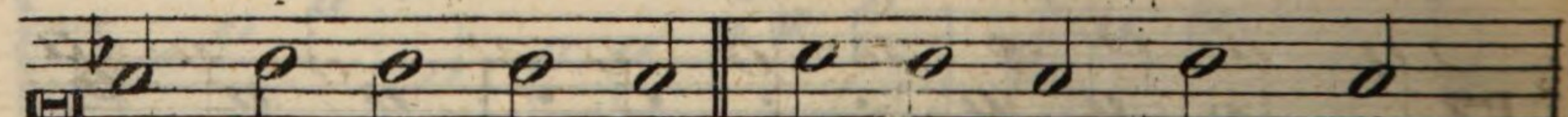
tit manum suam a pre - di - ti - o -

na: lu - xit - que ante murale, et

murus pari - ter dis - si - pa - - -

- tus est. Teth. - - - - -

De-fi- auesunt in ter- ra por- tae e-
 jus: per- di- dit et contivit
 rectes ejus, Re- gem e- jus et Principes e- jus
 in genti- bus. Non est lex: et Prophetæ
 ejus non invenerunt vi- si- o- nem a-
 Do- mi- no. Jod.
 Se- derunt in terra conti- cu- e- runt
 se- nes fi- li- æ Si- on: cons- per-

serunt cinere capitasua, accinctisunt cil-

li cūs, abiecerunt in ter-ram capitasua,

Vir-gi-nes Je-ru-sa-lem.

laph. De-fe-cerunt prae la-

chrimis o-cu-li me-i, con-tur-

bata sunt vis-ce-ra me-a. Ef-fu-

-sum est in ter-ra jecur meum, su-per con-

tritione fi-li-ae po-pu-li me-i;

cum de fi - ce - ret parpalus et lac - tens in pla -
 te - is op - - - pi - di. Je - ru -
 salem Je - ru - - - salem con ver -
 ter - re ad Dominum De - um tu - - -
 um.

Musikbeilage Nr. 18.

2. Commutation.

la - - - med. Ma - - - tri - bus
 suis dixerunt: U - bi est tri - ti - cum

et vinum? cum de-ſi- cerent quasi

vulnerati in plateis civitatis et exhalarent animas suas

in ſi- nu matrum ſu- a - - - rum.

Mem. Cu- i compara- bo- te, vel

cu- i aſimilabo te ſi- li- a Je- ru- ſa-

lem? Cu- i exaequabo te, et con- ſo- la-

bor te, virgo ſi- li- a Si- on?

Mag- na eſt enim velut mare con- tri- ti- o

tu - a; quis me de - bi - tur tu - - -

i . Nun . Prophe - - tae tu - i

vi - derunt tibi fal - sa et stulta nec a peri -

ebant iniquitatem tuam ut te ad poe - ni - tentiam

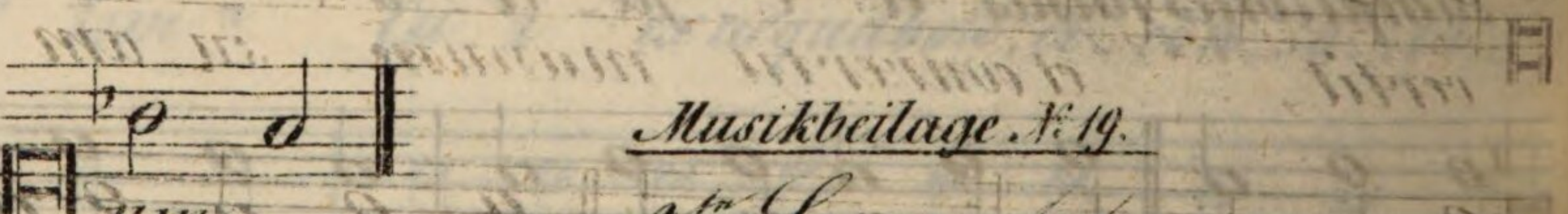
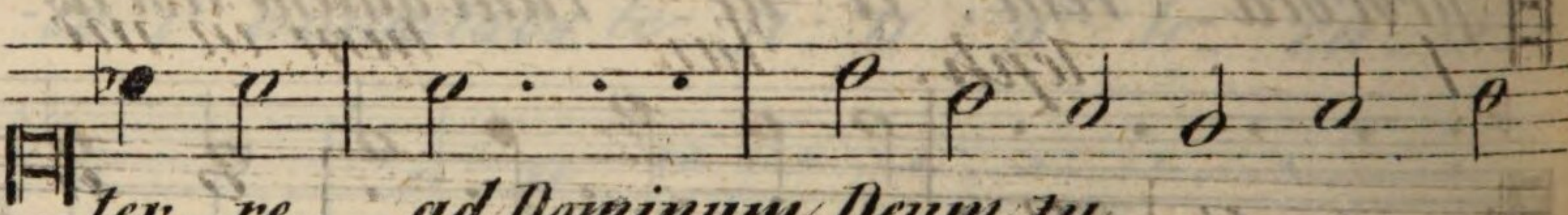
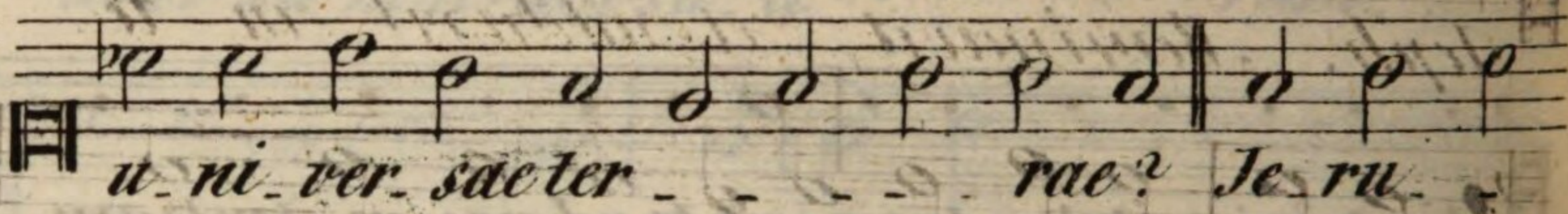
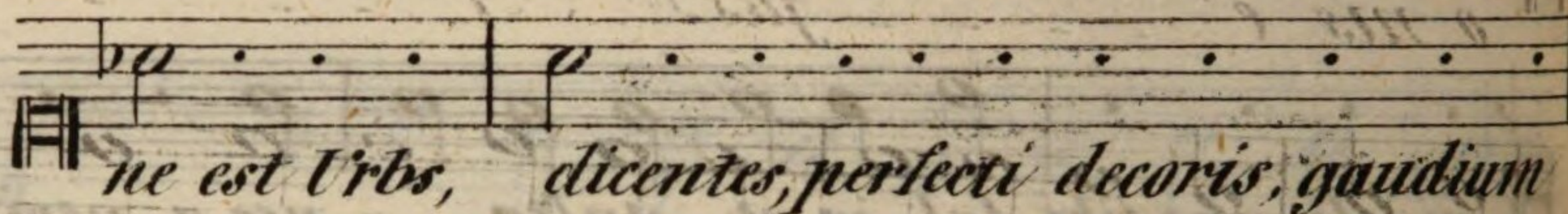
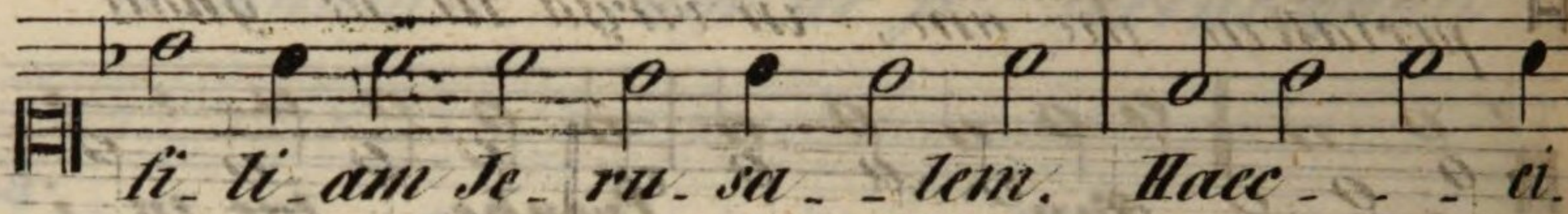
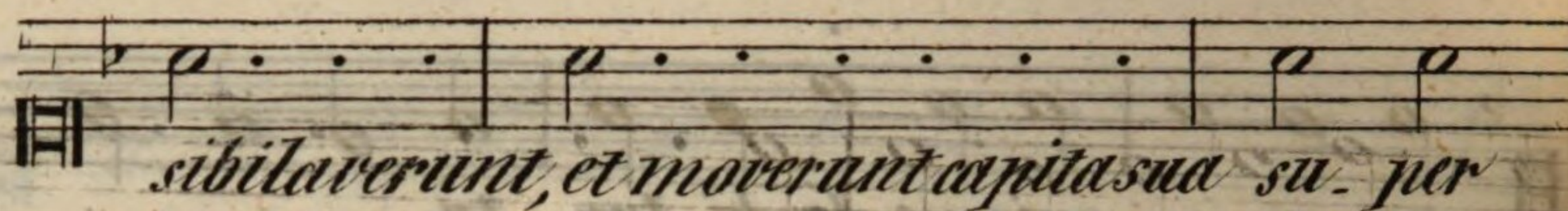
provoca - rent . Vi - de - - runt autem tibi as -

sumptiones falsas et e - jec - ti - o - -

nes . Sa - - - mech . Plau - se -

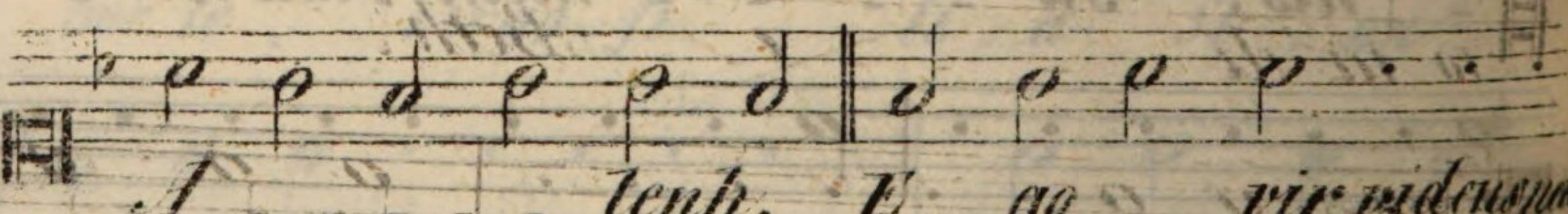
runt super de manibus omnes transeuntes per viam,

Verlag der Schmidtschen
Buchhandlung von F. C. Kremer.

Musikbeilage N. 19.

3te Lamentation

pertatem meam, in virga indignati.

o nis e - - - - - jus. A - - - - -

Ieph. Meminavit, et adduxit in te-

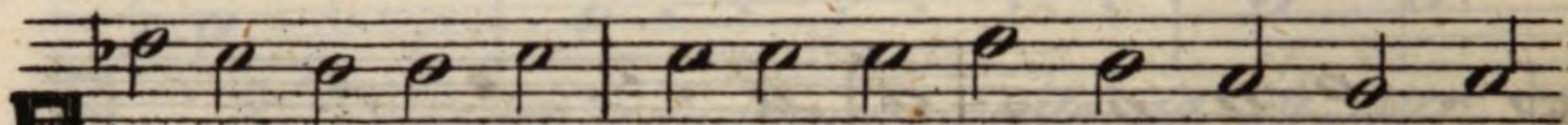
nebras, et in non lu - - - - - cem.

A - - - Ieph. Tan - - - tum in me

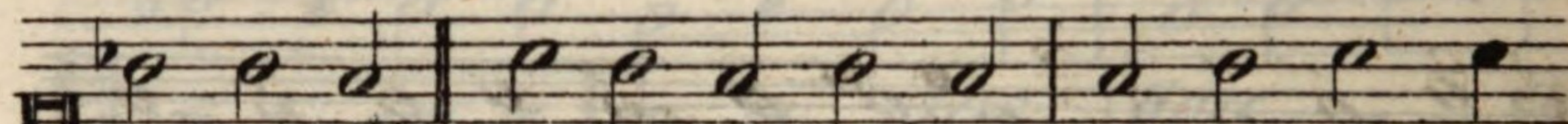
vertit, et convertit manum suam

to-ta di - - - - - e. Beth.

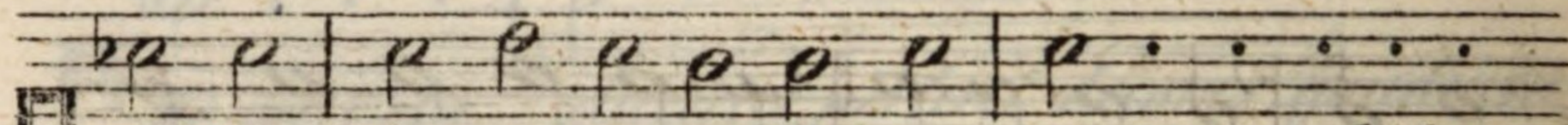
Ve-tu - - - - - stam te-cit pel-lem me-am, et

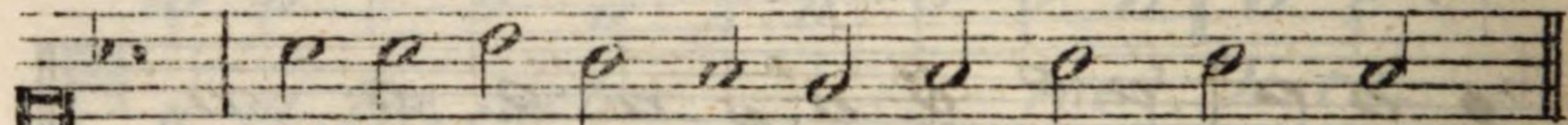
A *carnem meam, contrivit ossa me-*

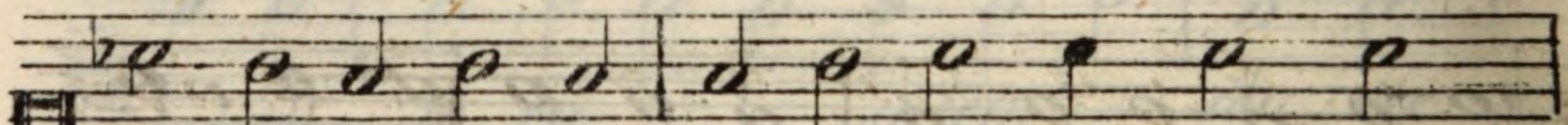
A *a. Beth. Ae-di-fi-*

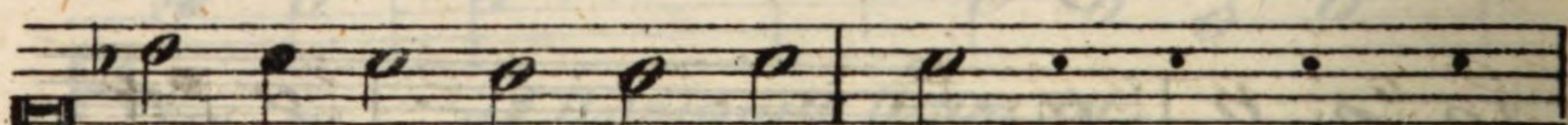
A *cavit in-egyro meo, et circumdedit*

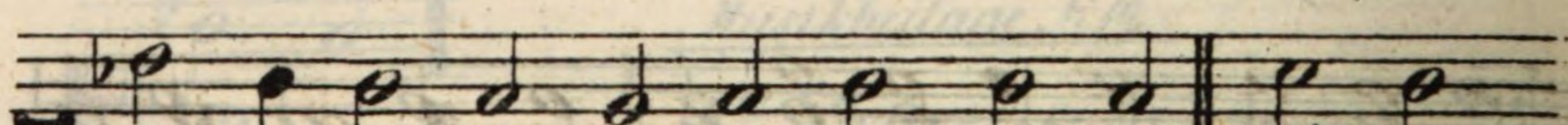
A *me felle et iabo-re.*

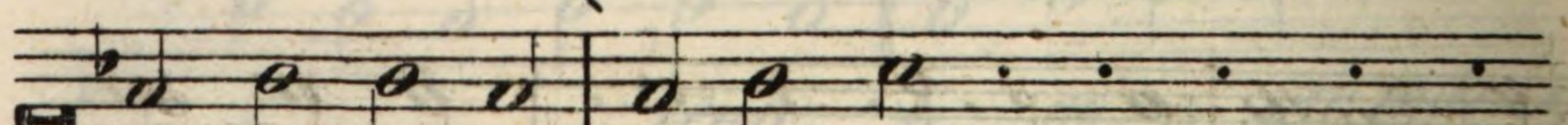
A *Beth. In-te-ne-bro-sis*

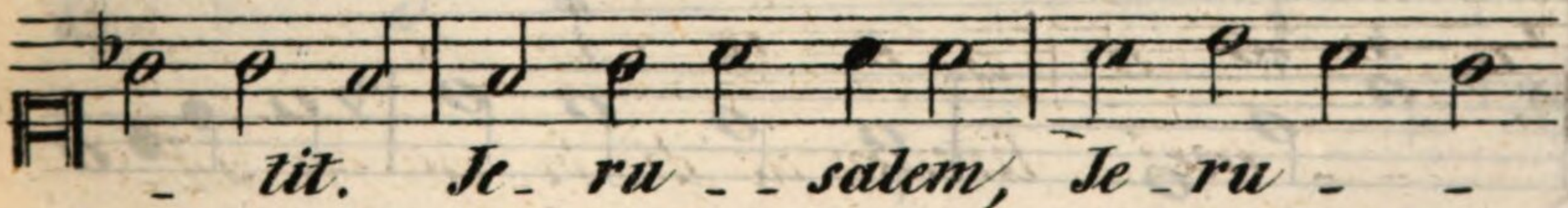
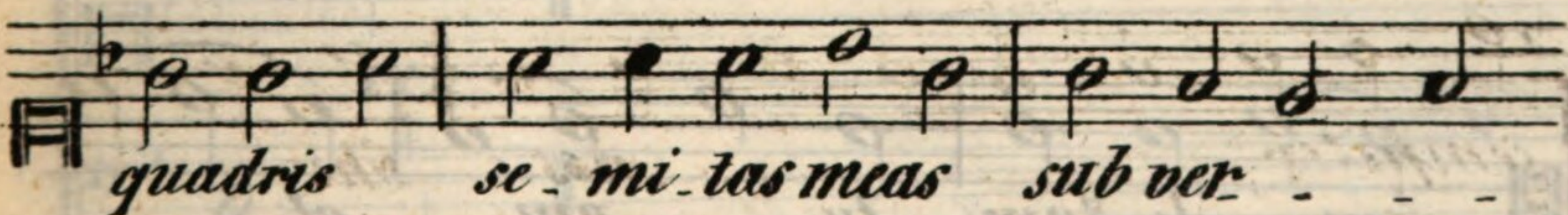
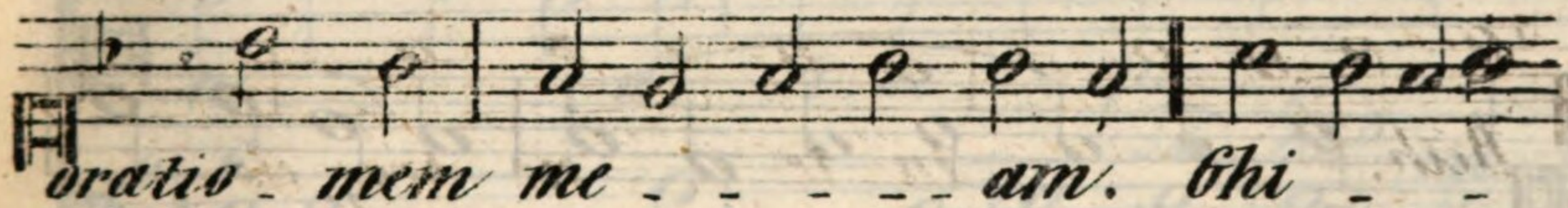
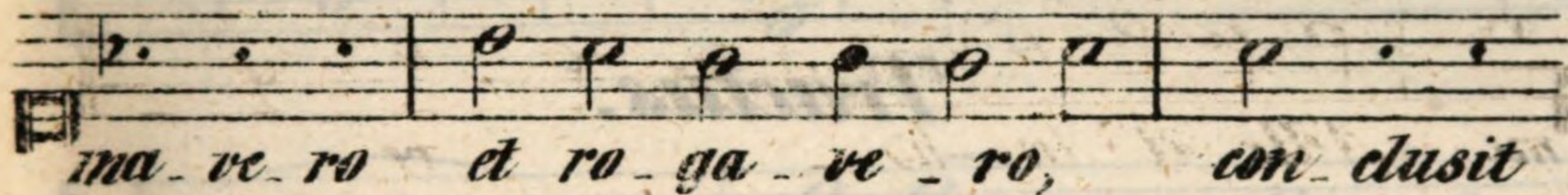
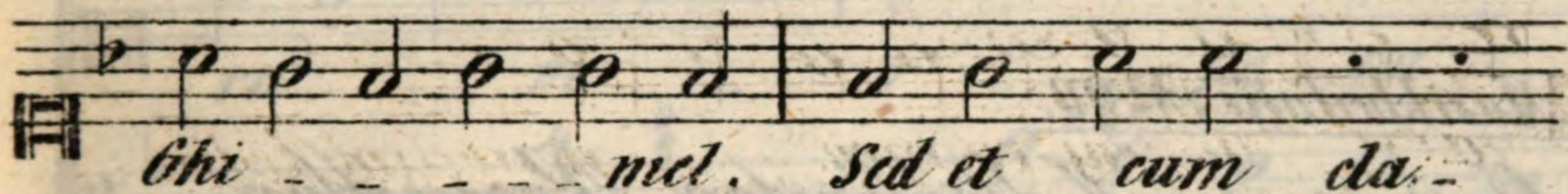
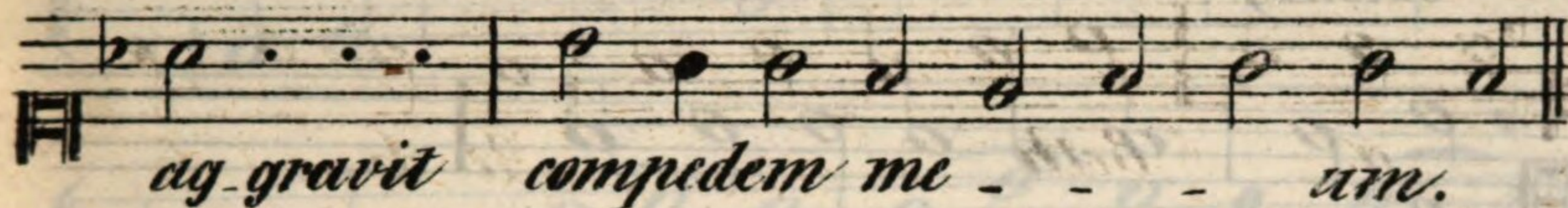
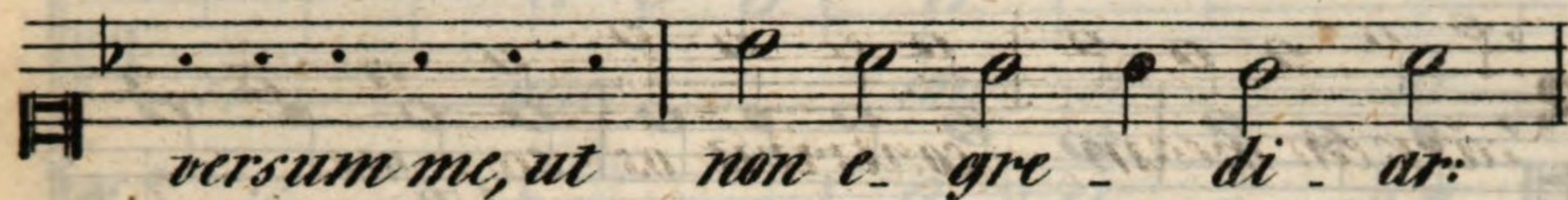
A *col-laucavit me, quasi mor-tuos*

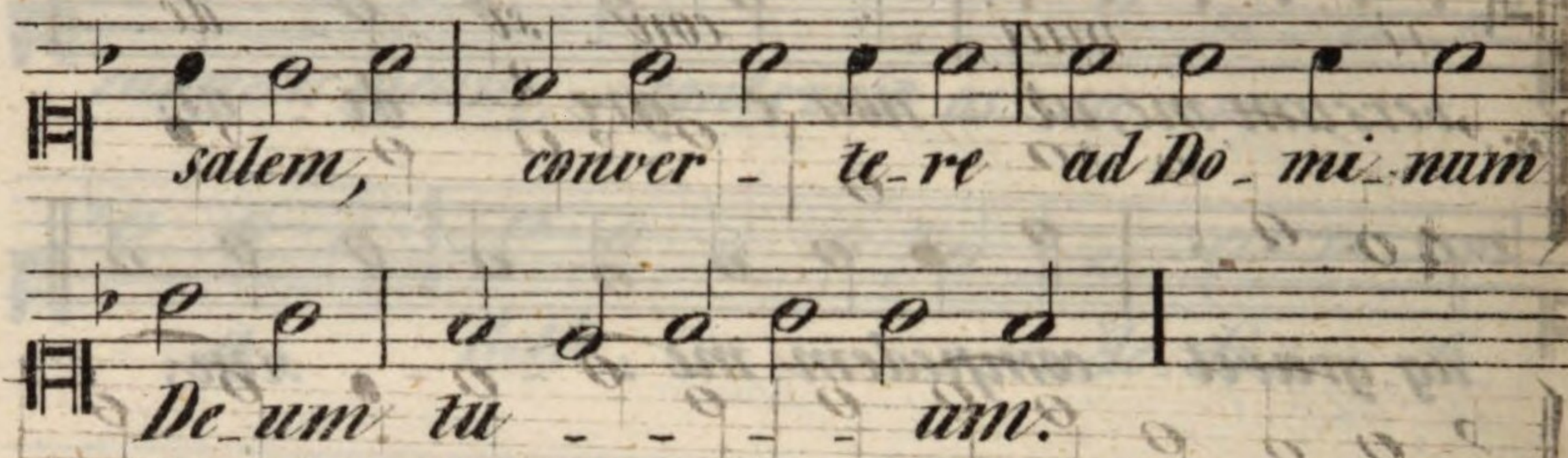

A *sempiter-nos. Ghi-*

A *mel. circumae-di-fi-cavit ad-*

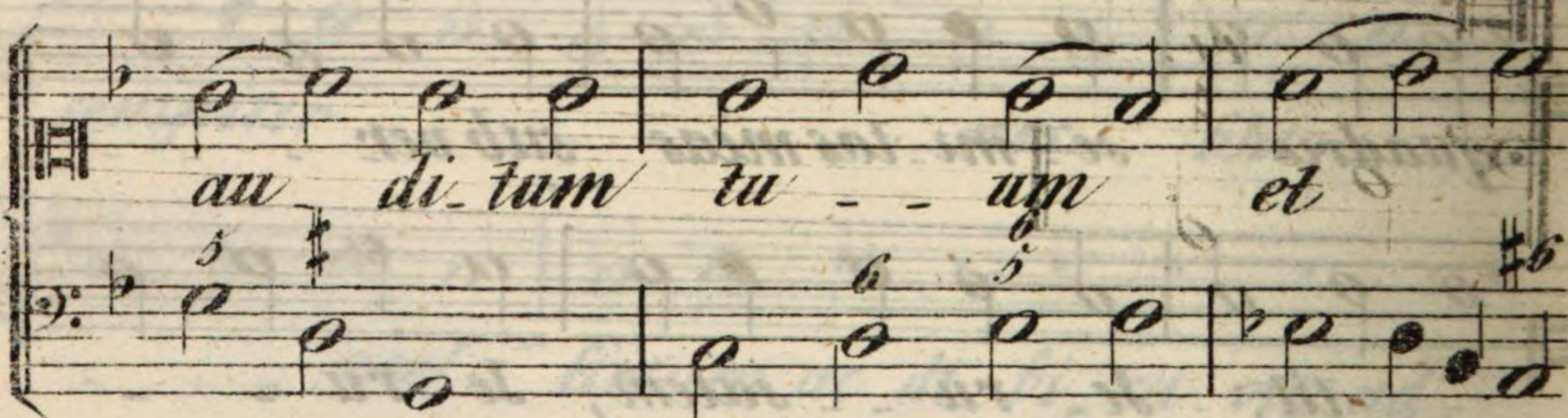

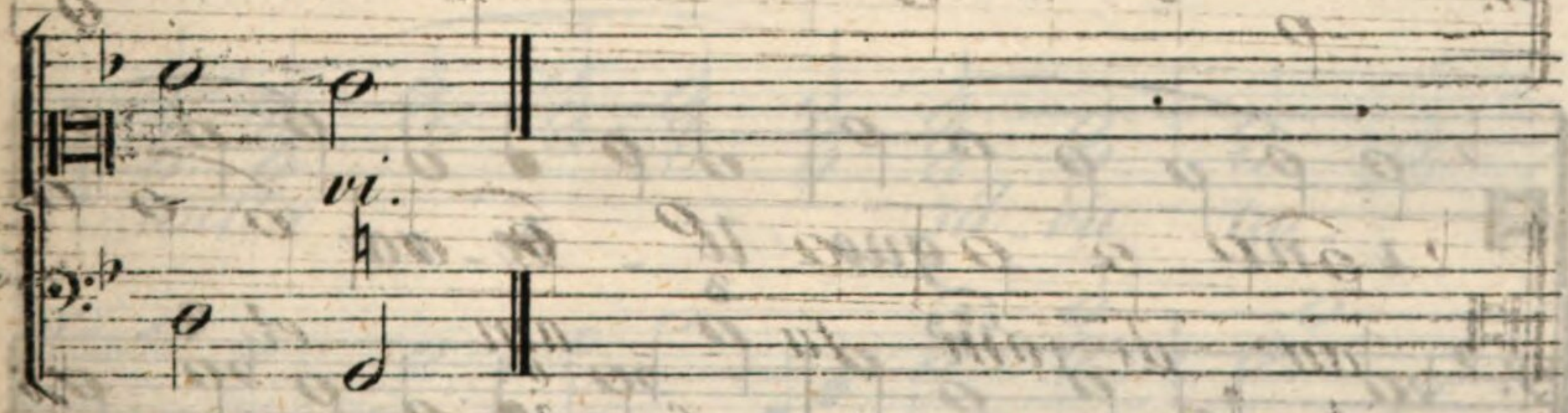
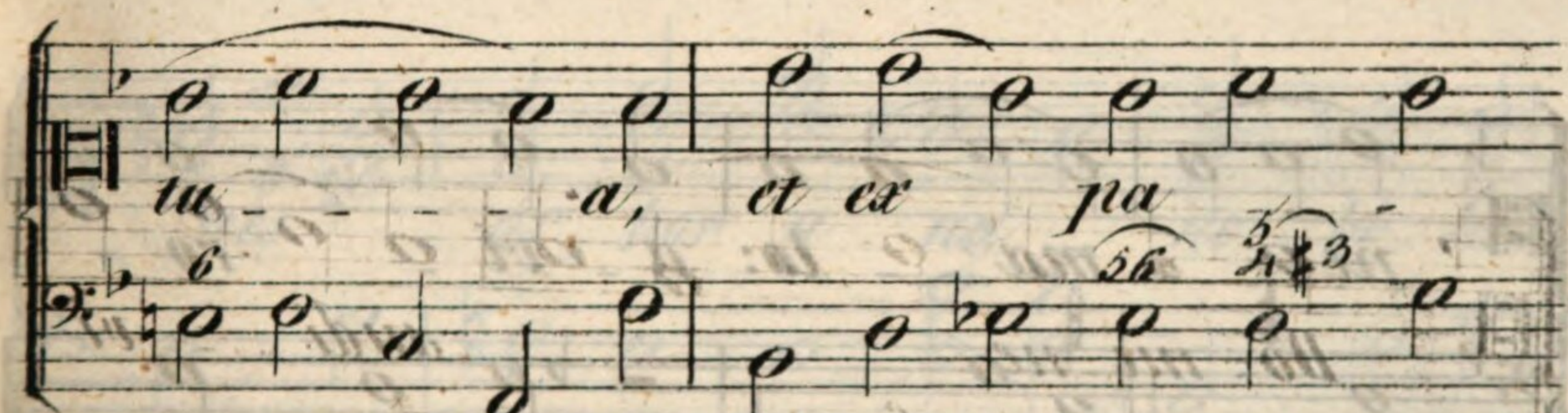
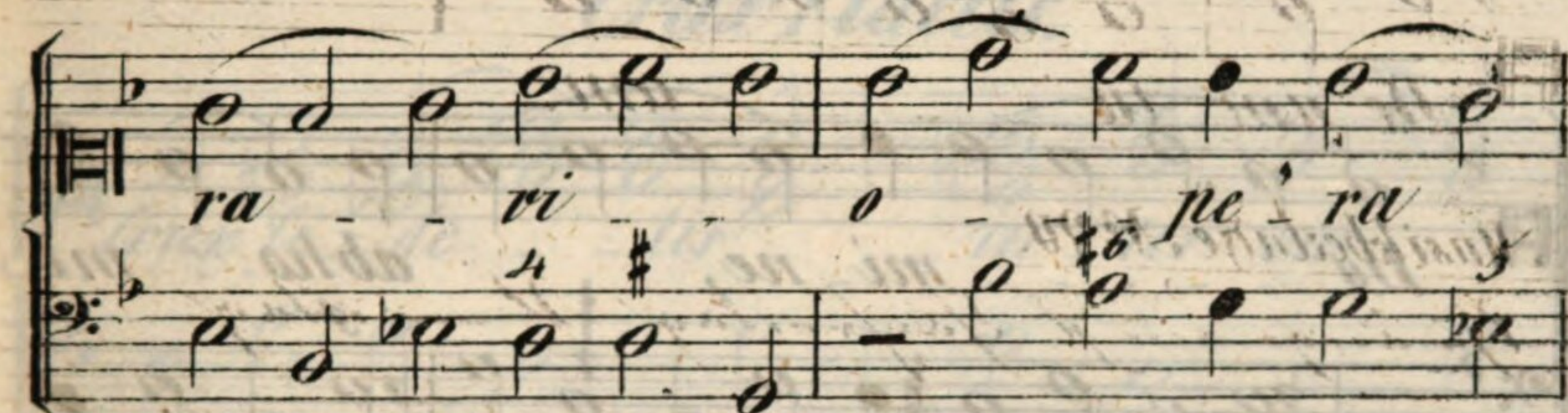
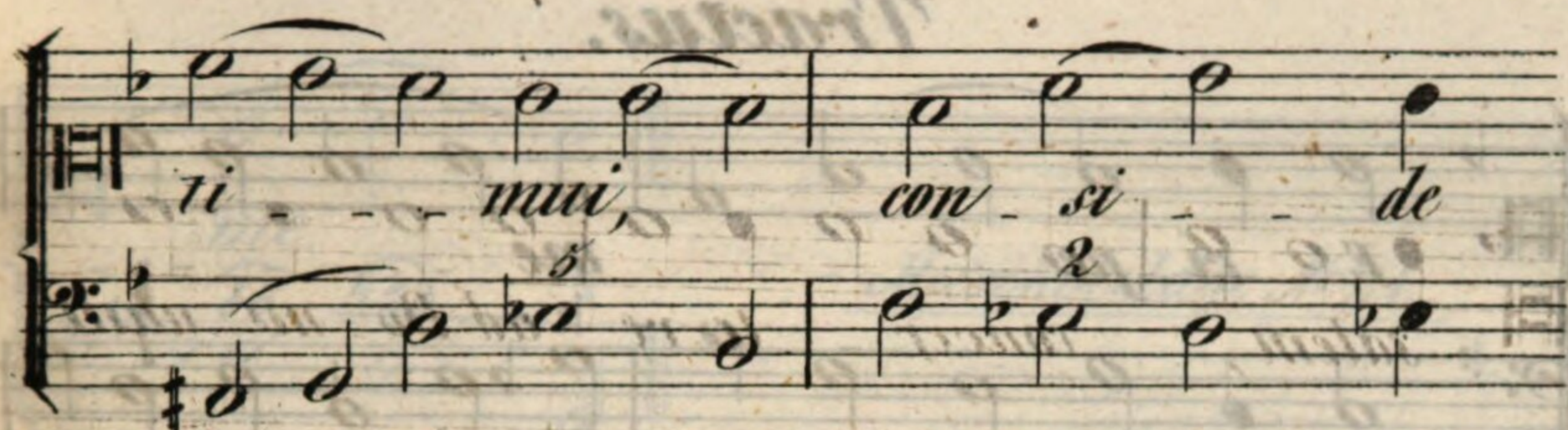

Musikbeilage N.º 20.

Gasparoga 1800 fl. Sumpfschwamm. Rauschthier.

Tractus.

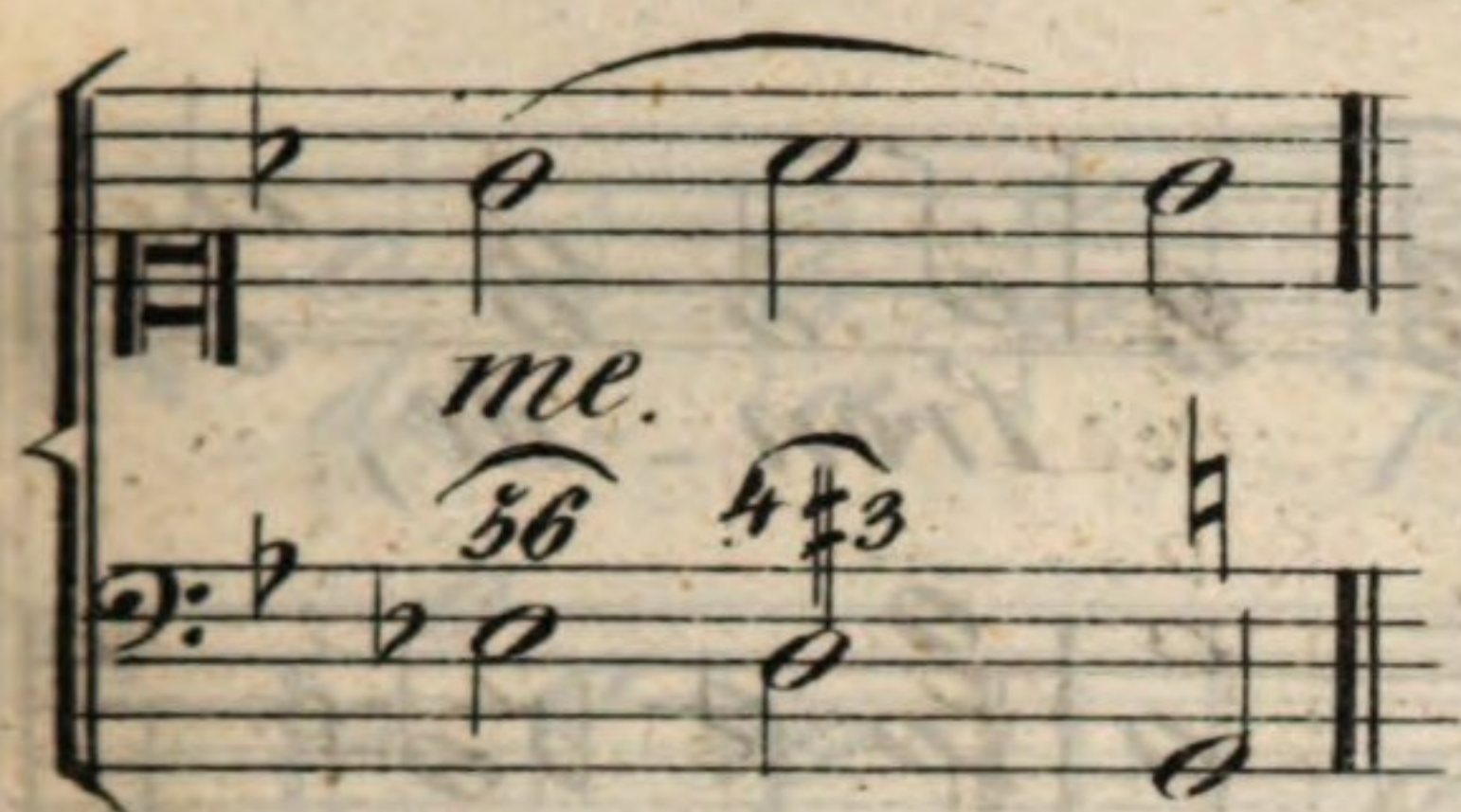
Tractus.

E - ri - pe - - - me - - - -

Do - - - - mi - ne, ab ho - mi -

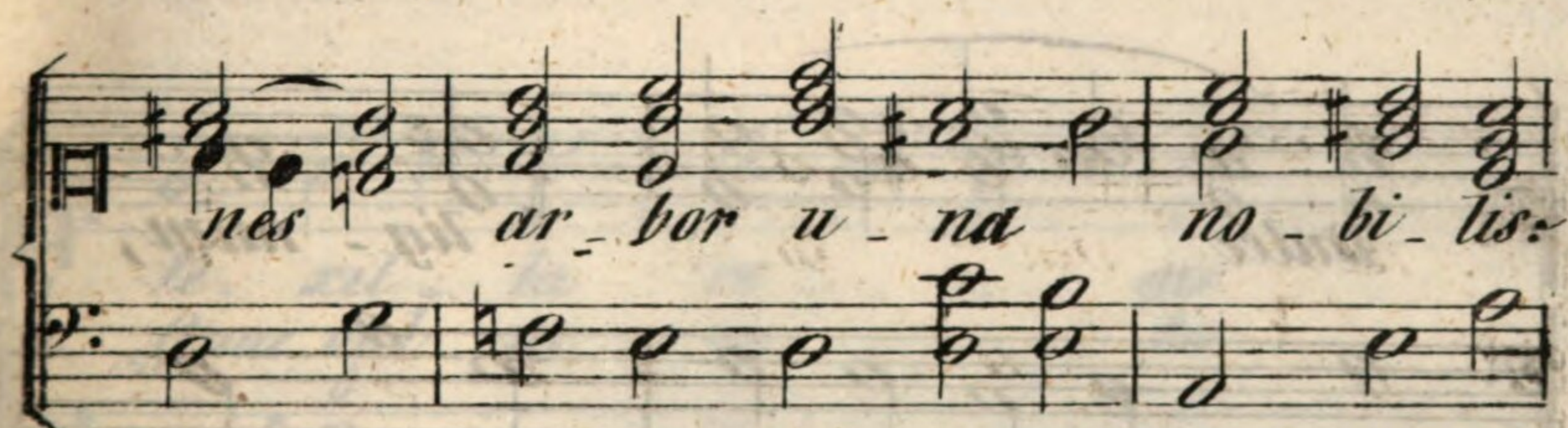
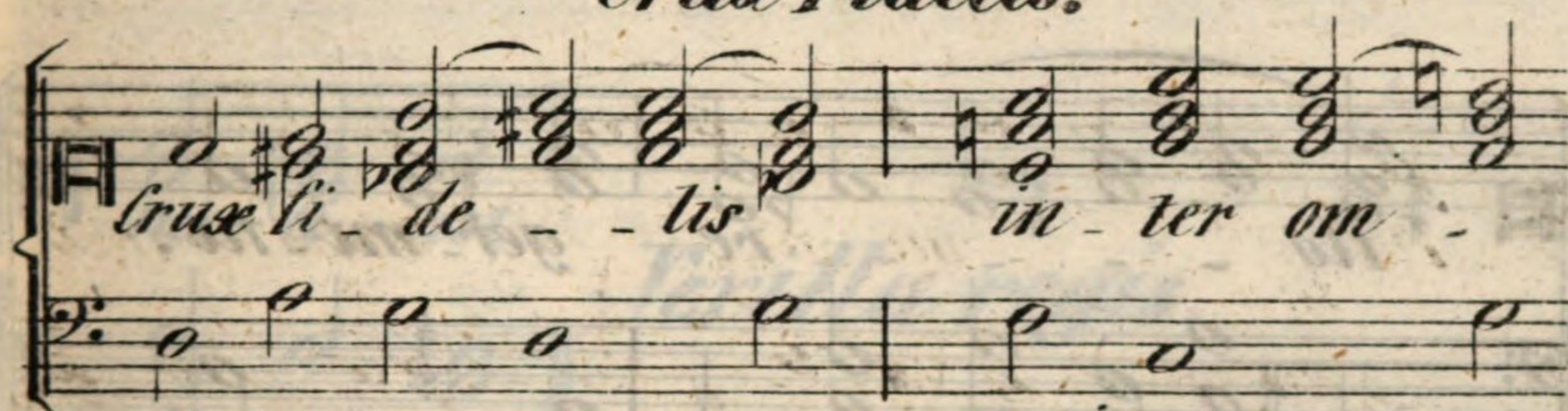
ne ma - - lo: a - vi - ro

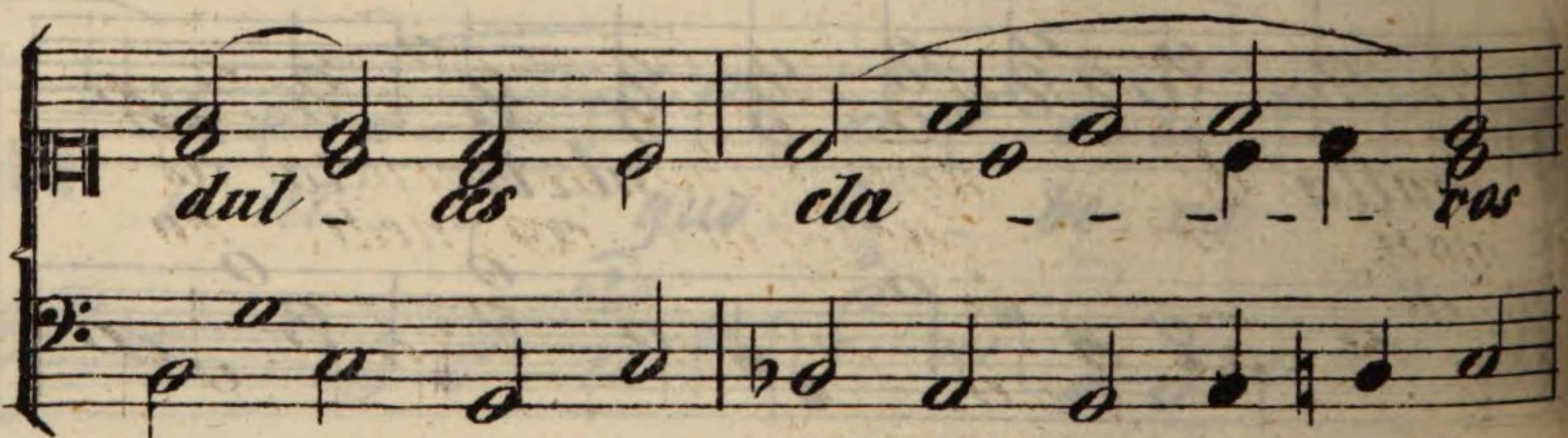
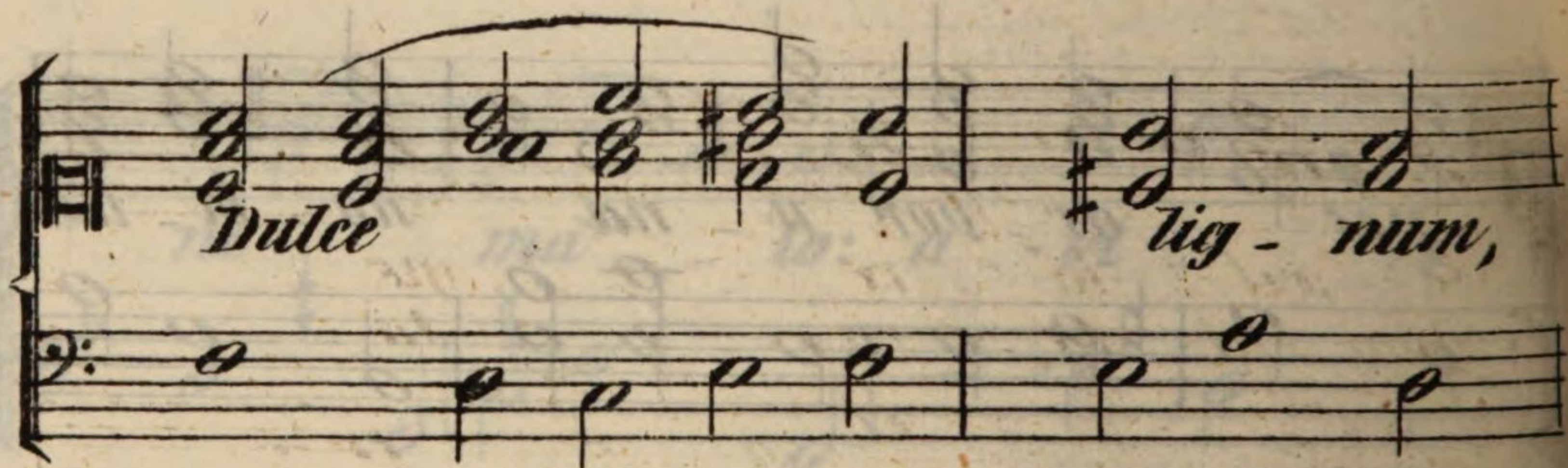
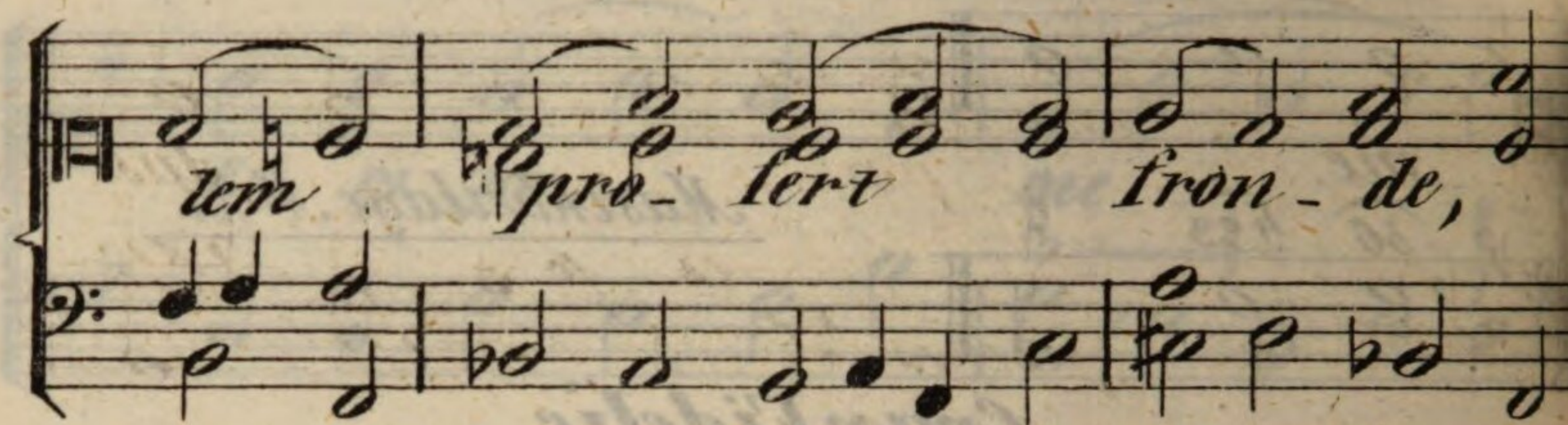
i - ni - - - quo - li - be - ra

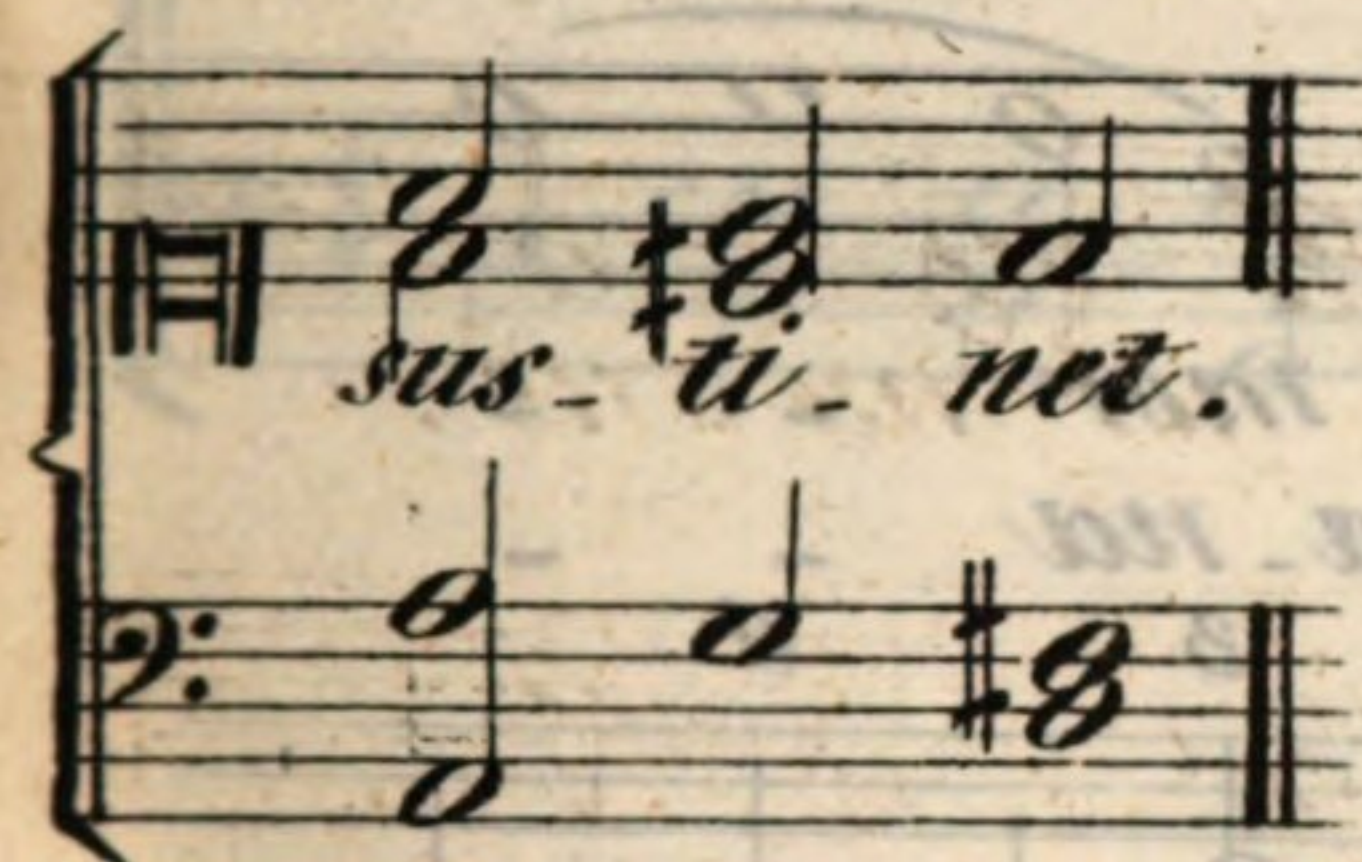
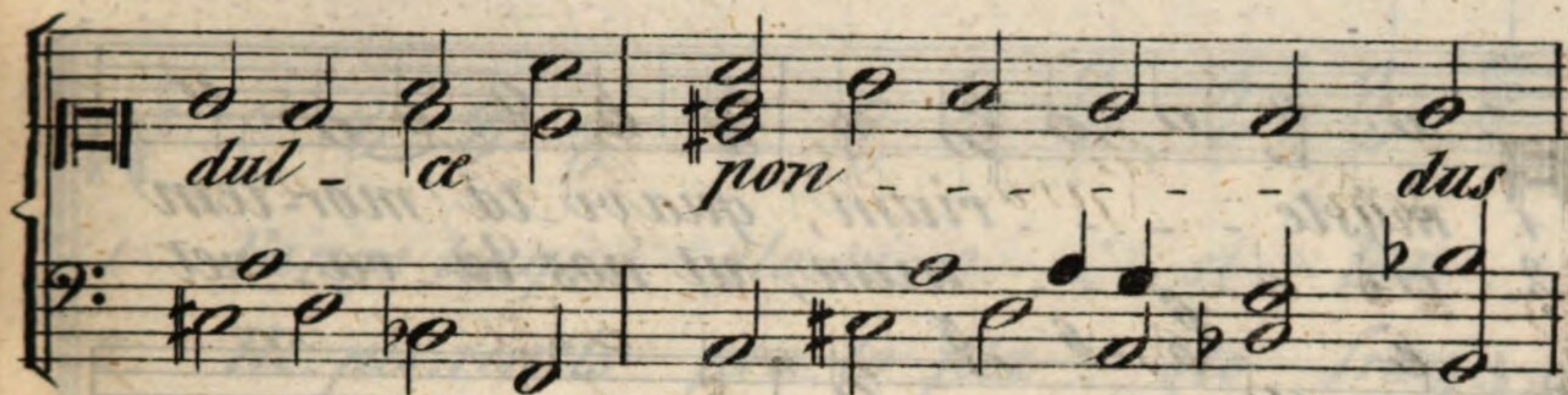

Musikbeilage № 21.

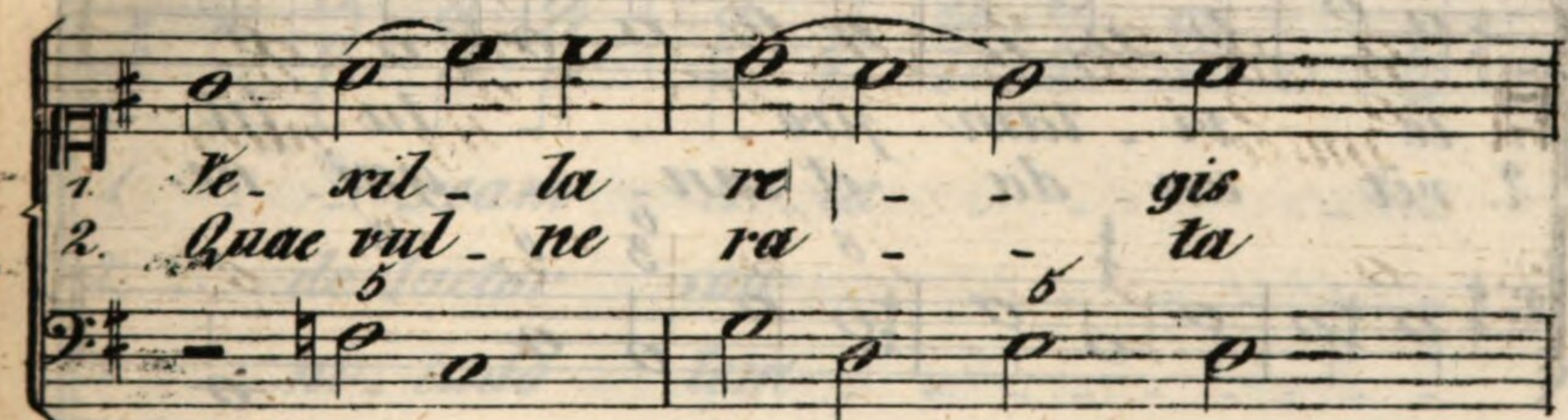
Cruz Fidelis.

Vexilla regis.

1. myste - - - rium, quavi - ta mor - tem
2. cri - - - num, ut nos la - va - ret

6 3 6 5

1. per - - - tu - lit et mor - -
2. sor - - - di - bus ma - na - -

6 3 3 6

1. le vi - tam pro - - - tu - lit.
2. vit un - da et san - - - qui - ne.

6 3 6 5

3.

*Impleta sunt, quae concinit.
David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit a lingo Deus.*

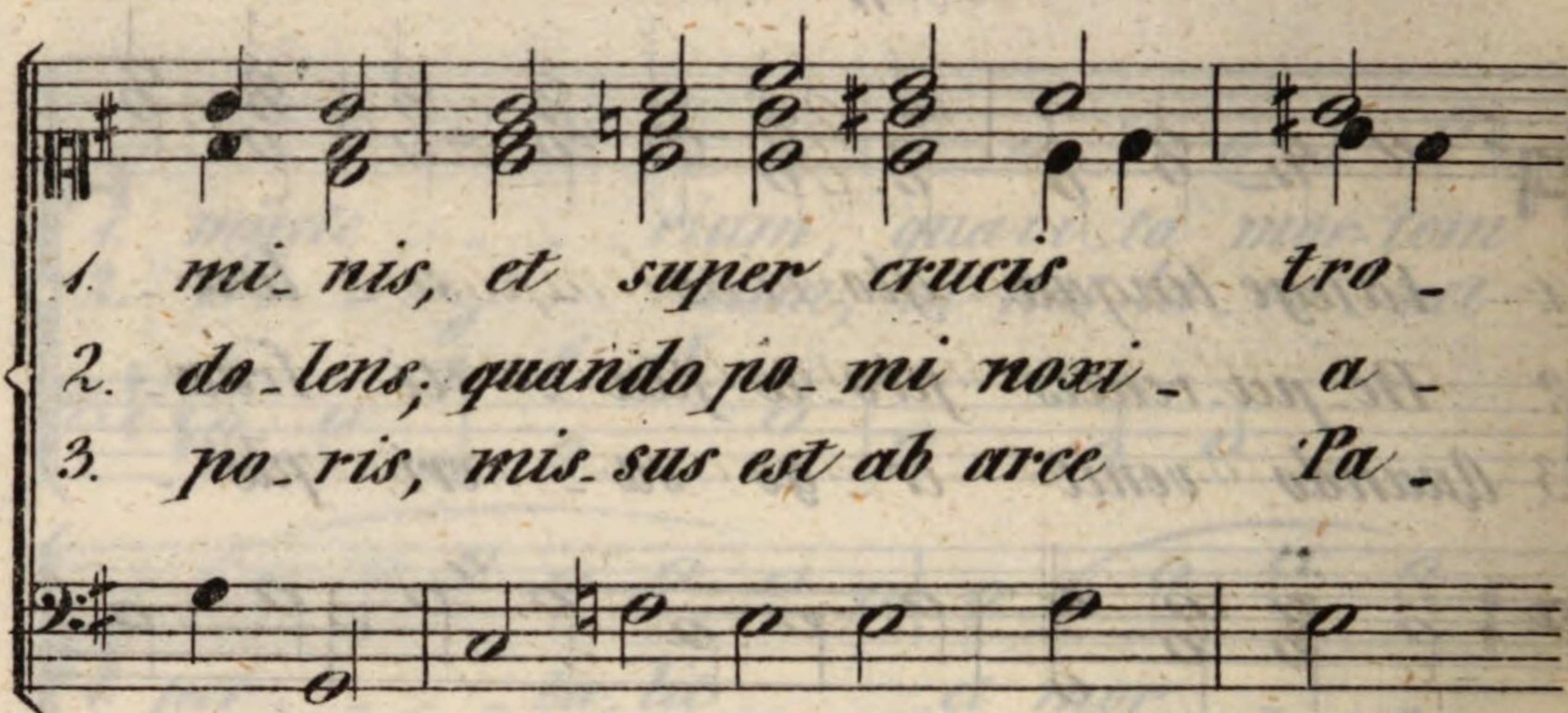
4.

*Arbor decora, et fulgida,
Ornata Regis purpura
Electa digno stipite,
Tam sancta membra tangere.*

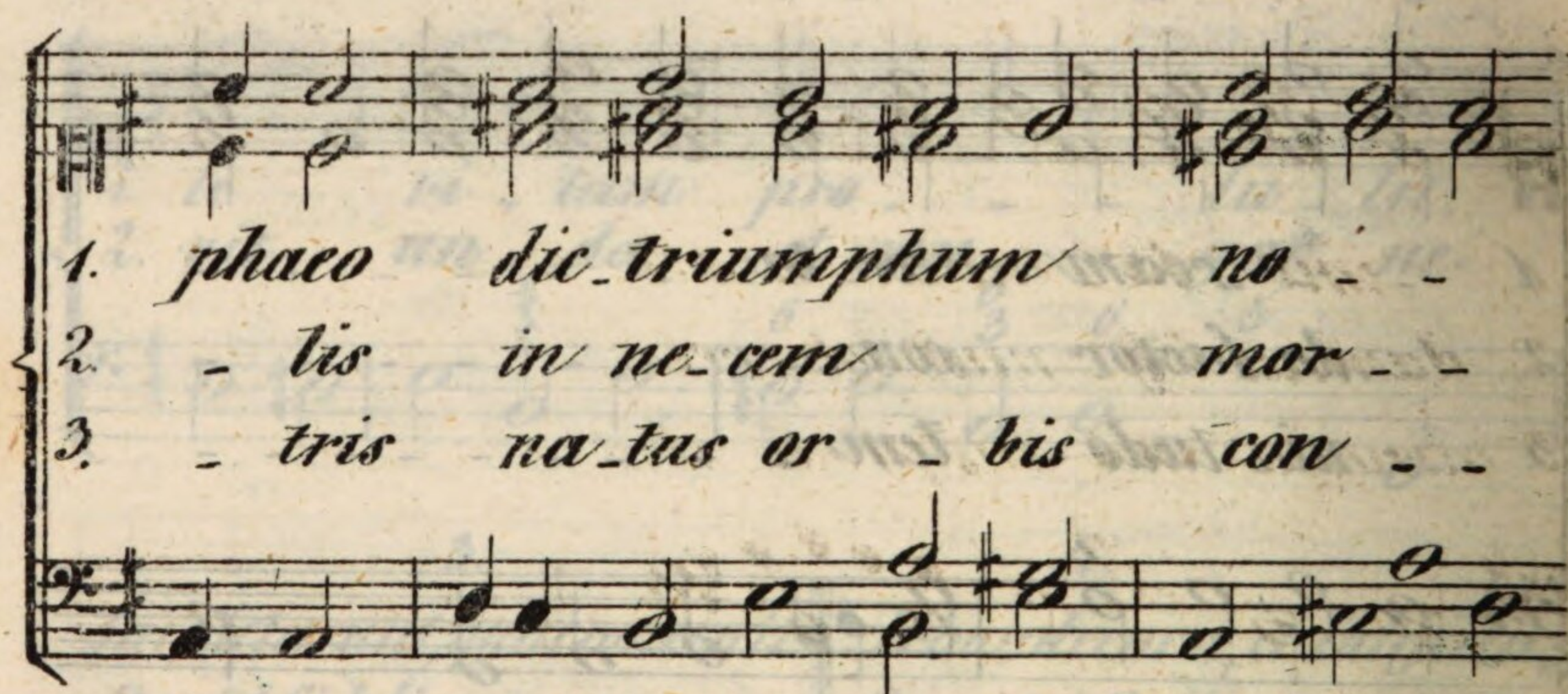
Hymnus.

1. *Pange lingua glo-ri-o - si - lau -*
 2. *De-pa-rentis pro-to-pla - sti frau -*
 3. *Quando venit er-go sa - cri - ple -*

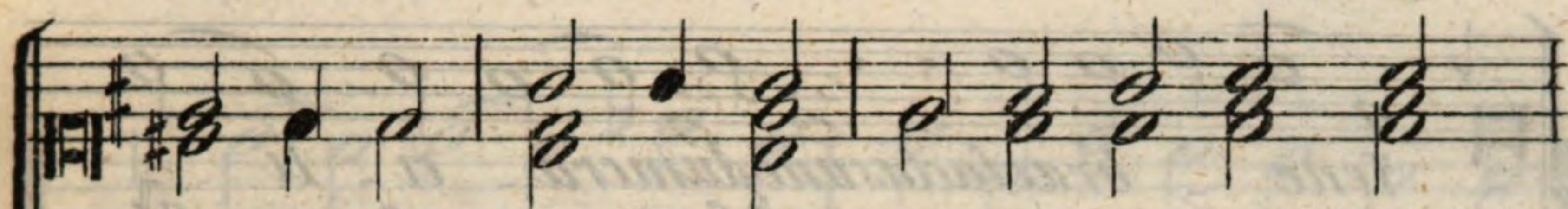
1. *- - ream cer-ta - - - -*
 2. *- de factor con - - - -*
 3. *ni-tudo tem - - - -*

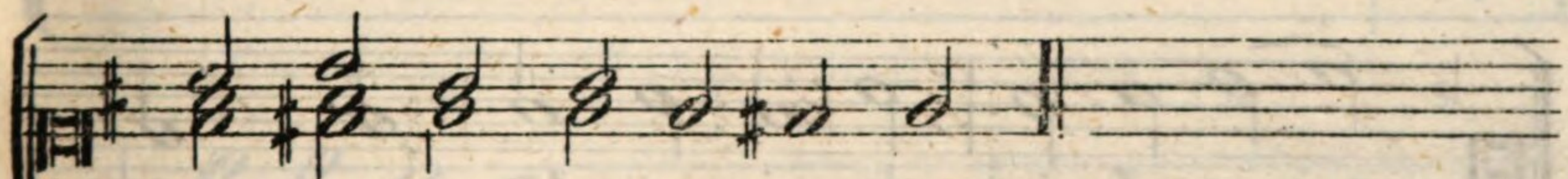
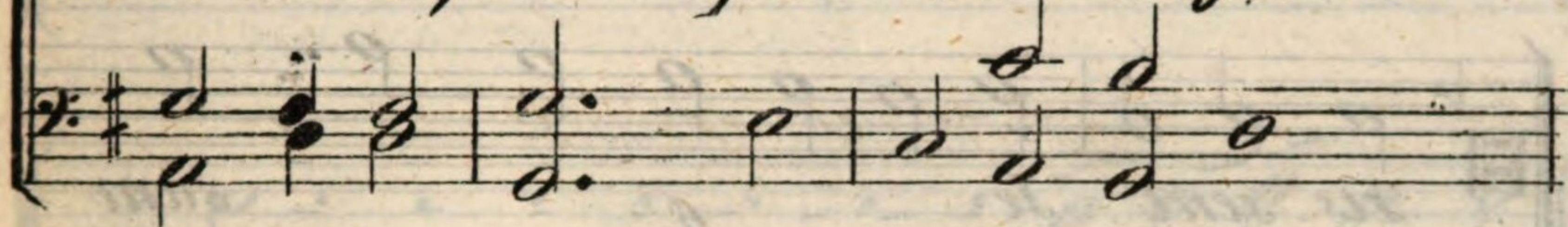
1. mi-nis, et super crucis tro -
 2. do-lens; quando po-mi noxi - a -
 3. po-ris, mis-sus est ab arce Pa -

1. phaeo dic-triumphum no - -
 2. - tis in ne-cem mor - -
 3. - tris na-tus or - bis con - -

1. - bitem: qualiter Redemptor or - bis
 2. su ruit, ipse lignum tunc nota - vit
 3. ditor; at - que ventre virginali

1. i - mo - la - tur vi - a - rit.
 2. damna lig - ni ut solveret.
 3. carne, a - mic - tus prodi - it.

*Gefangenschafts- und Befreiung des Allenfeligsten
im H. Geiste.*

Tenebrae factae sunt dum eruci- li

xis- sent Je- - - - - sum

Ju- daci et cir- ca ko- ram

nonam ex clama- - - vit Je- sus

vo - ce - magna, De - us me - us

ut quid me de - re. - - li - qui - sti,

et in di - na - - te ca

pi - te e - mi - sit Spi -

Verlag der Schmidtschen
Buchhandlung von F. C. Kremer.

*Opfangmaße der Einführung des Allerseligsten
in d. Grabe.*

Tenebrae factae sunt dum cru-ci-fi

xis sent Je-sum

Ju-daei et cir-ca ho-ram

nonam ex clama-vit Je-sus

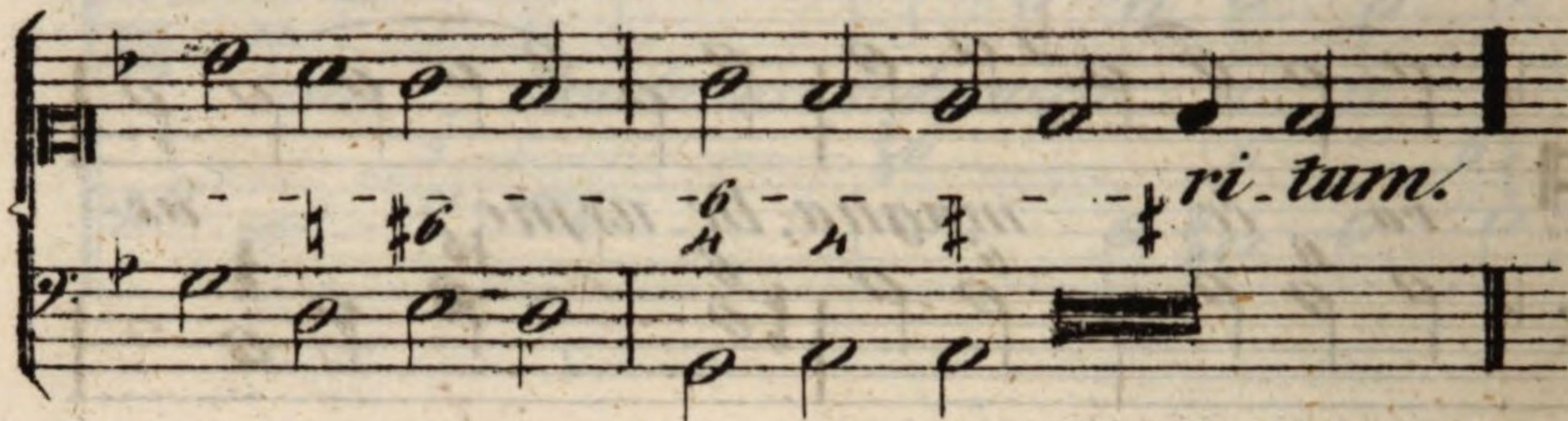
vo - ce - magna, De - us me - us

ut quid me de - re. - - li - qui - sti,

et in di - na - - te ca - - -

pi - te e - mi - sit Spi - -

Verlag der Schmidtschen
Buchhandlung von F. C. Kremer.

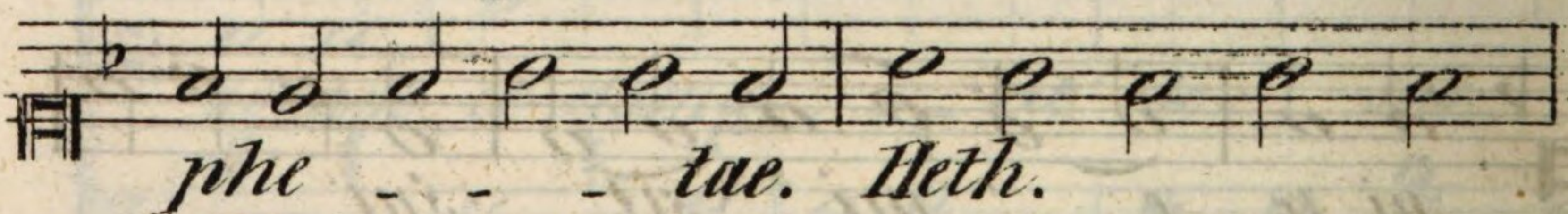
*Ters. Proprio filio etc.
Resp. Sed pro nobis
omnibus tradidit illum.*

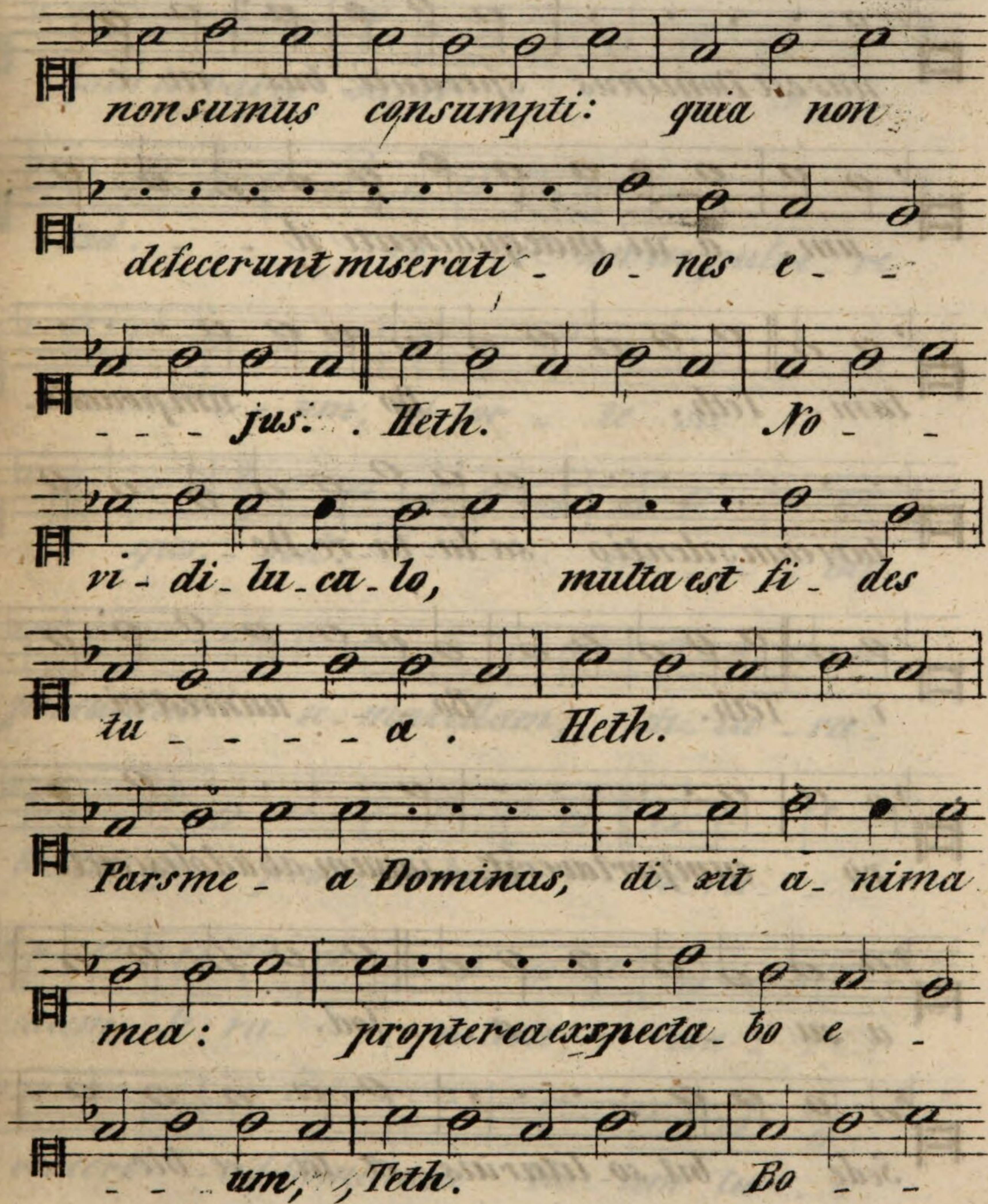
Musikbeilage Nr. 22.

Via Lamentationum am fl.

Lamentum.

1te Lamentation.

non sumus consumpti: quia non
defecerunt miserati - o - nes e -
- - - jus: . Heth. No -
vi - di - tu - ca - lo, multa est fi - des
tu - - - a . Heth.
Pars me - a Dominus, di - xit a - nima
mea: propterea expecta - bo e -
- - - um, Teth. Bo -

nus est Dominus speranti- bus in e -

um, a- ni- ma equa- renti il - - -

lum. Teth. Bo - - - um praesto-

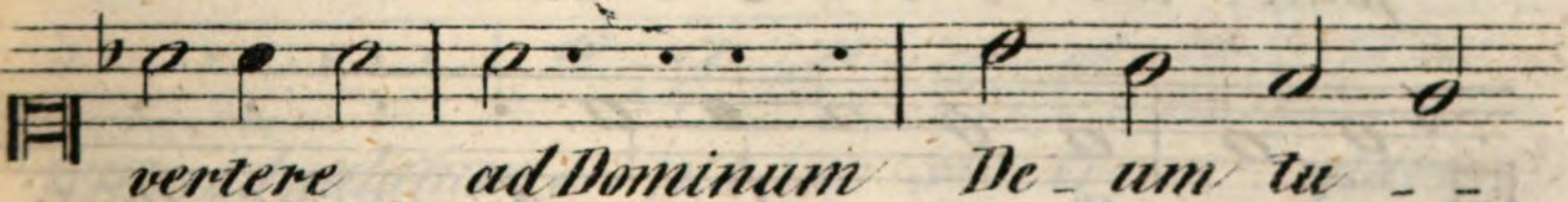
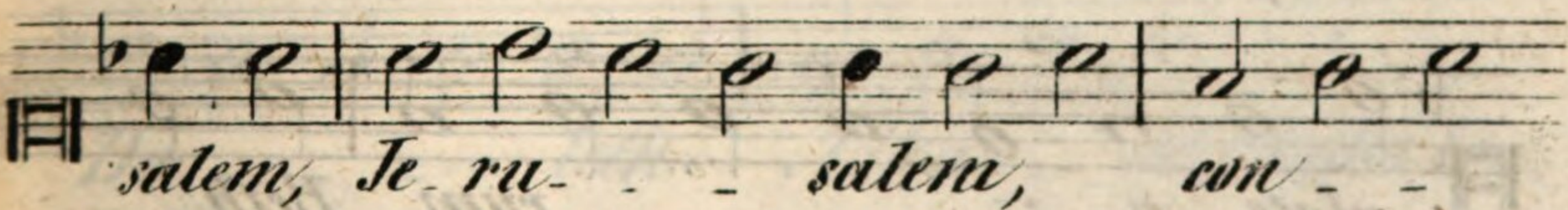
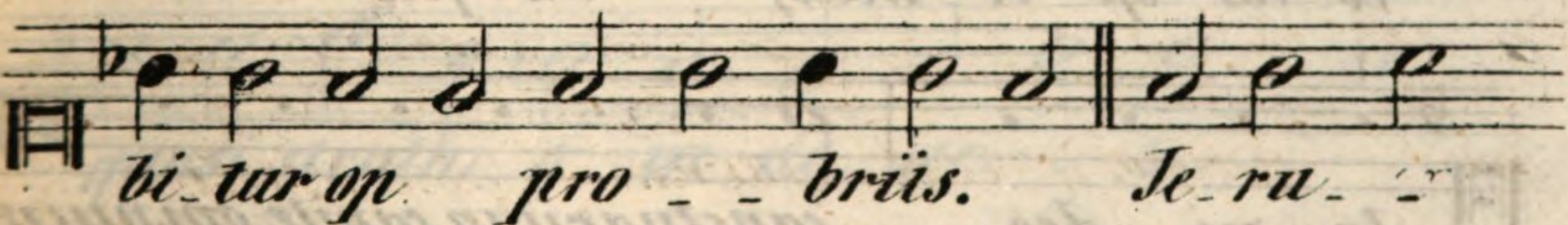
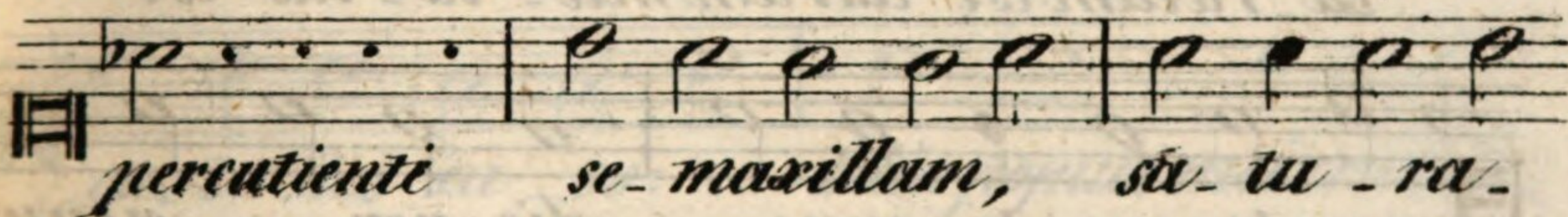
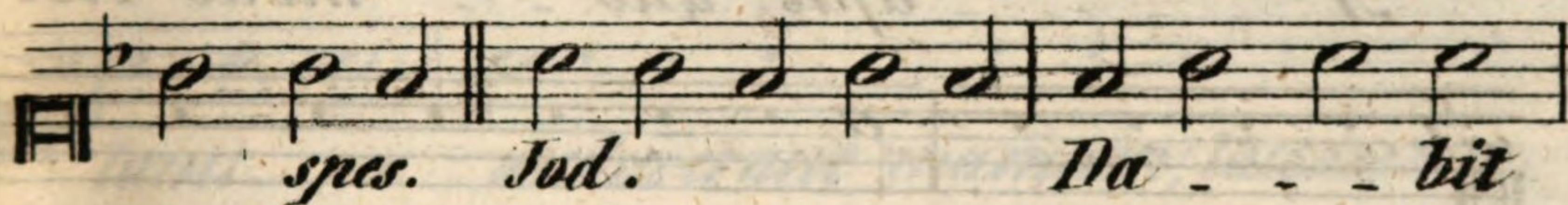
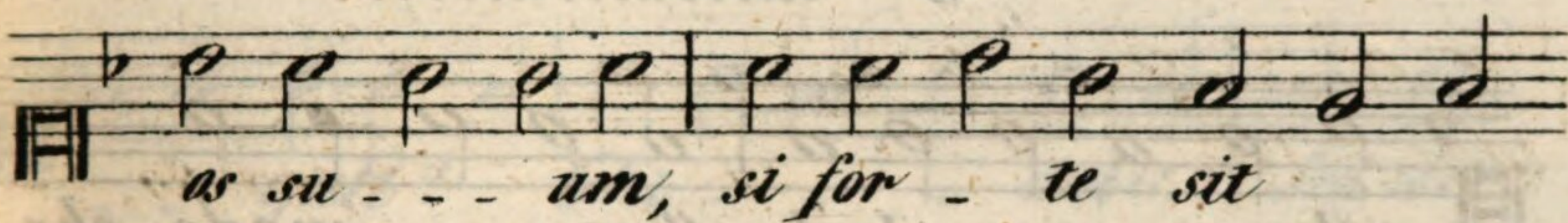
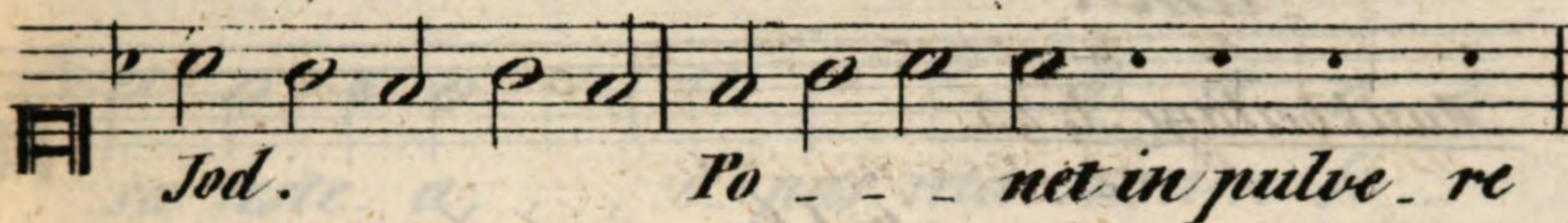
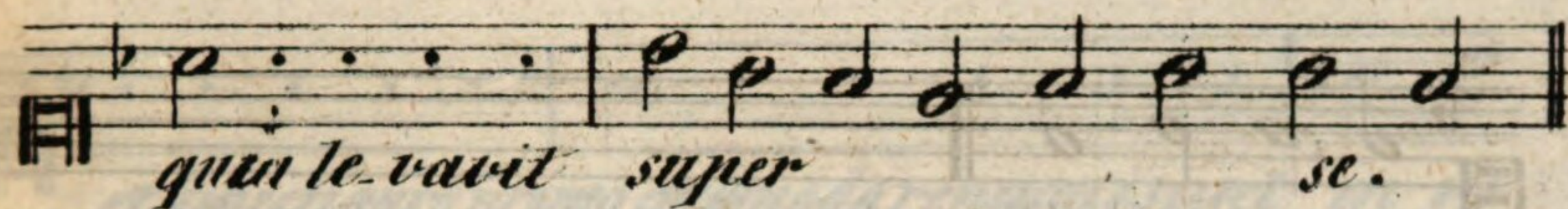
lar cum silentio sa- lu- ta- re De - - -

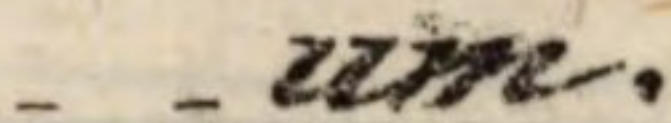
i. Teth. Bo - - - num est vi -

ro cum portaverit jugum ab adolescenti.

a su - - - a. Tod.

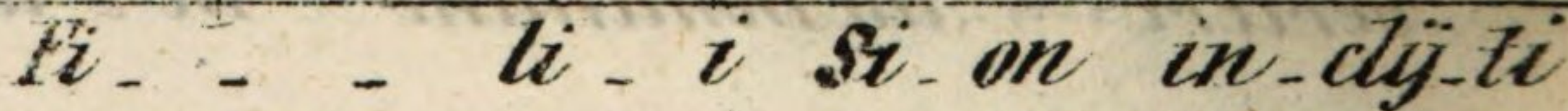
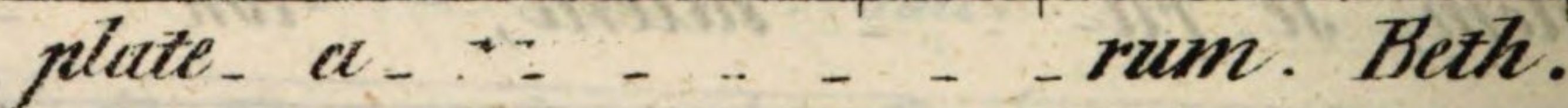
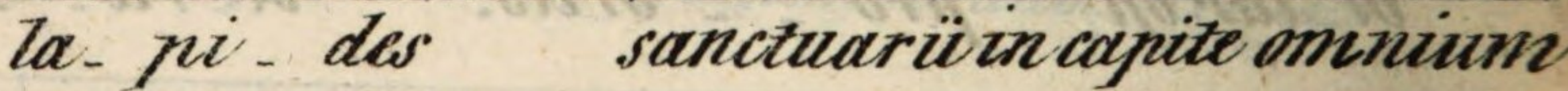
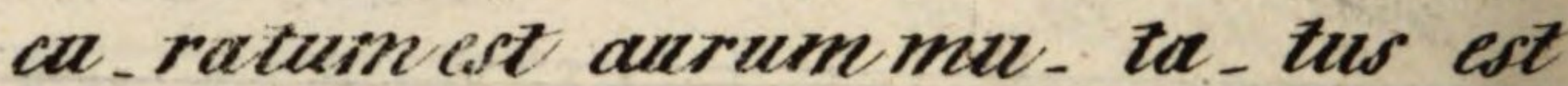
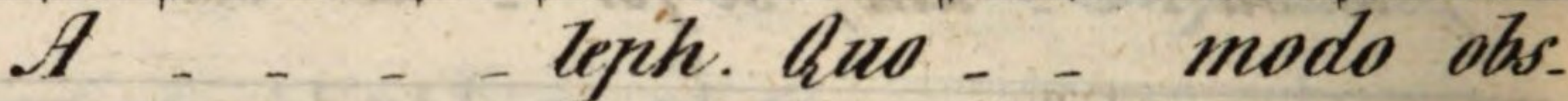
Sede - - bit so- lita- rius, et ta- ce- bit,

174

2nd Communication.

et amicti auro primo quomodo reputatisunt in va-

sa teste- a, o- pus ma- num fi-

- - guli? ghi - - - meli. Sed sei-

lami- ac undaverunt mamam, lactaverun-

ca- tu- los su- os: Filia populi mei crudeli-

quasi struthi- o in de- ser- - to.

Da - - - leth. Adhuc - sit lingua lac-

tentis ad palatum e- jus in si- ti: parva-

li petierunt panem, et non erat, qui frange.

ret e - - - is. He.

Qui vescebantur voluptuose in te- ri

e- runt in vi- is: qui nutriebantur in

craceis amplexati sunt ster-

co- ra, Van. Et ma-

jor et se- cla est ini qui- tis fi- li- ae

populi mei pec- ca- to So- do- mo- rum:

quae subversa est in monento, et non cae-

perunt in e- a ma-

nus. Je- ru- sa salem Je- ru-

- salem con- verte- re

ad Do- minum De- um tu-

um.

Musikbeilage № 24.

3. *te* Commutation.

In- ci- pit o- ra- ti- o

Verlag der Schmidschen
Buchhandlung von F. C. Kremer.

Je-re-mi-ae Pro-phe-tae.

Re-cor-da-re Domi-ne, quid ac-

ci-de-rit no-bis: in tu-ere et

re-s-pice op-pro-brium no-

-strum. Mae-re-di-tas nostra

ver-sa est ad a-li-e-nos,

domus nostrae ad ex-tra-

ne-os. Pu-pi-li facti sumus

absque Pa-tre, ma-tres nos-trae

quasi vi-duae.

Aquam nostram pec-cu-ni-a bi-bi-

mus, lingua nostra pretio com-pa-

ra-vi-mus. Cer-vi-

ci-bus nostris mina-ba-mur: las-sis

non daba-tur re-gni

is. Ae-gyp-to de-di-mus.

manum, et As-si-ri-is, ut sa-tura-

remur pa - - - - - ne.

Pa-tres nos-tri pec-ca-ve-runt,

et non sunt, et nos iniquitates

e-o-rum porta - - - - - vi-

mus. Ser - - - - - vi do-mi-na-

ti sunt nostri: non fuit qui redimeret

de-nan- ti- e-o-rum.

In a - ni-mabus nostris af - fereba-

mus panem nobis, a fa - ci-

e gladii in de ser -

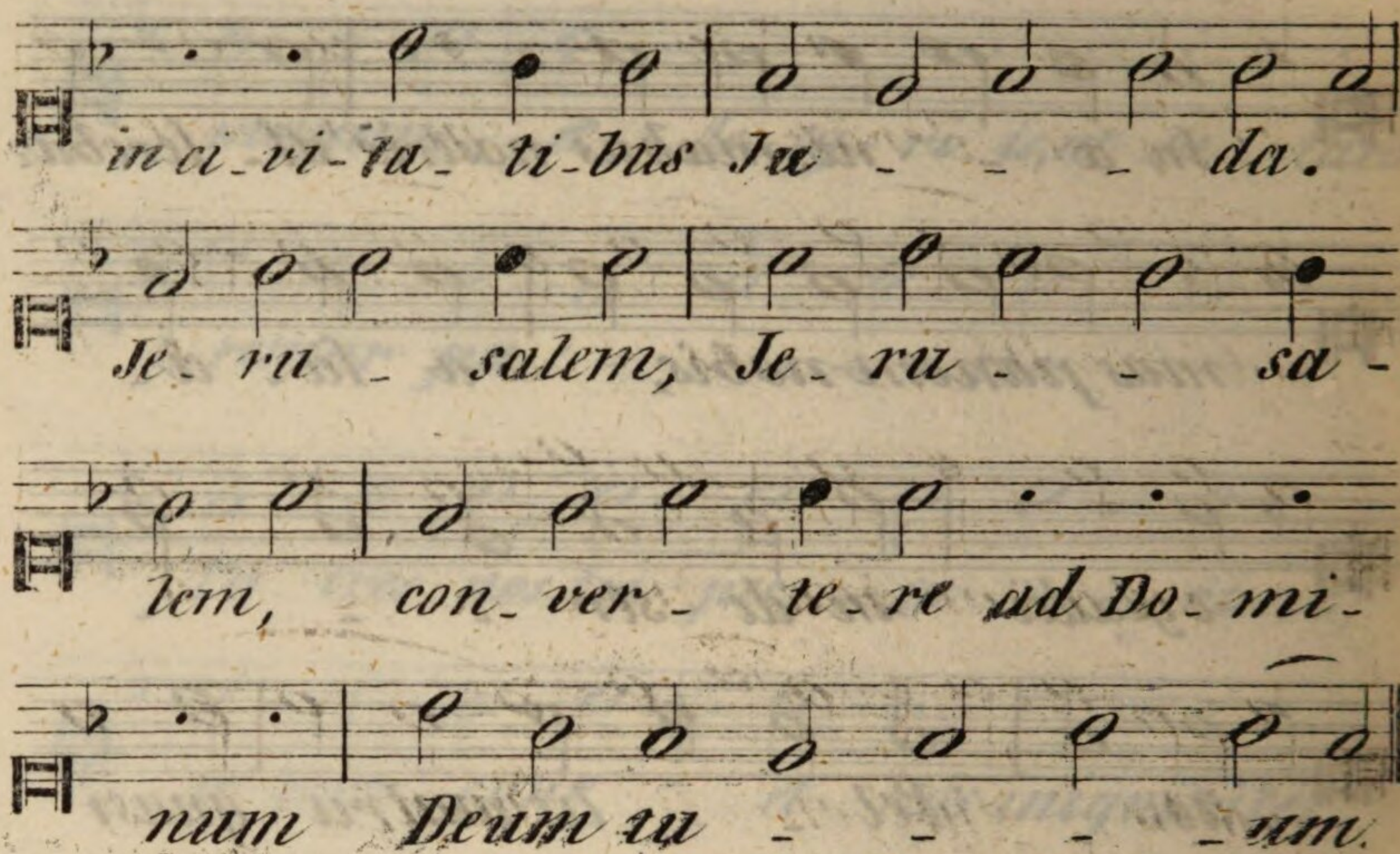
ro. Pet - lis nostra quasi

cli-banus, ex usta est a fa - ci - e

tempestatum sa - - - mis.

Mu - li - e - res in sion humi -

li - a - ve - runt et Vir - gi - nes.

in ci-vi-ta-ti-bus Ie - - - da.

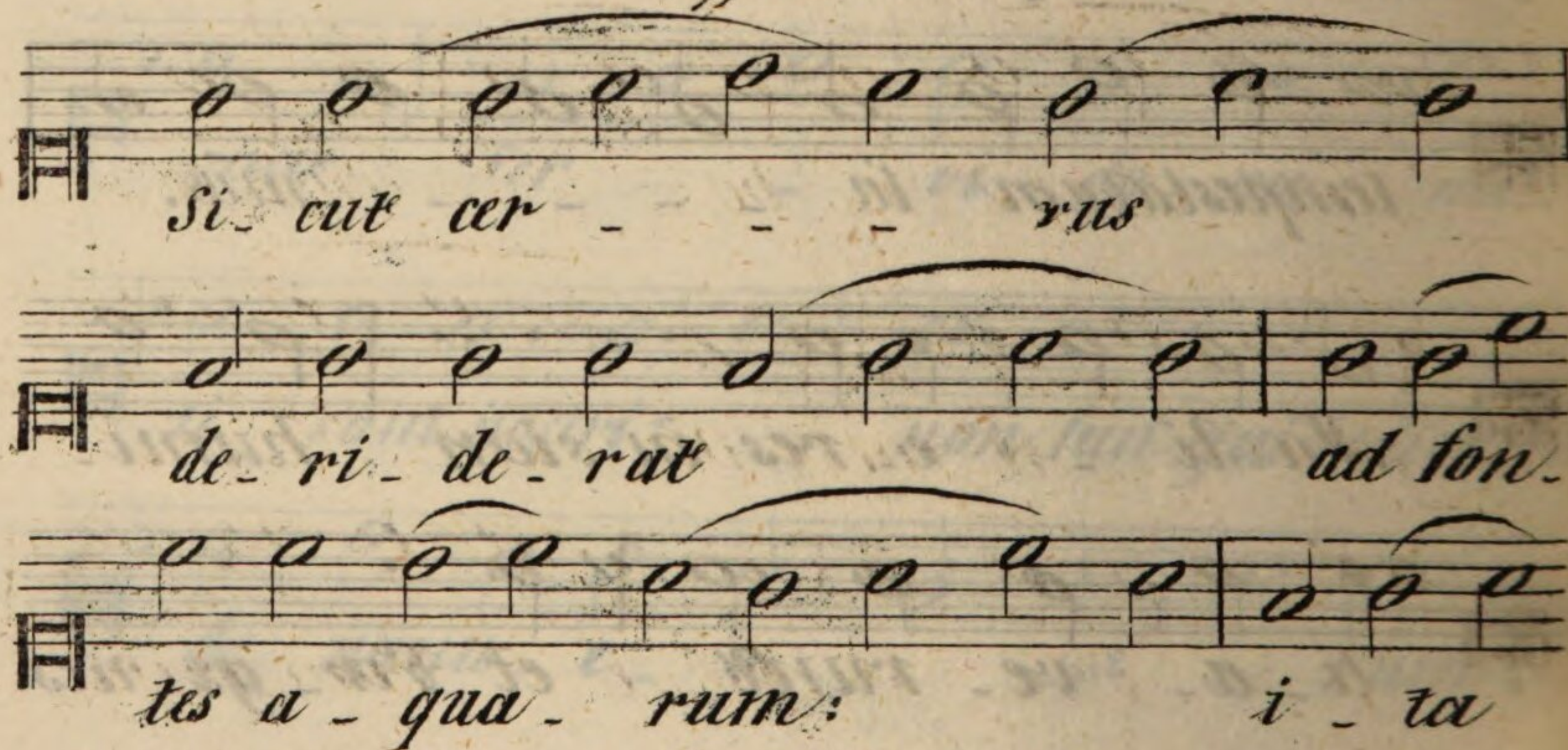
Je - ru - salem, Je - ru - sa -

lem, con-ver-te-re ad Do-mi-

num Deum tu - - - um.

Musikbeilage N. 25.

*Gefang beim Singung zum
Querschnitt.*

Si-cut cer - - - rus

de-ri-de-rat ad fon-

tes a - qua - rum: i - ta

de - si - derat a - ni - ma me - a

ad te De - us - - - Si - ti -

- vit a - ni - ma me - - a

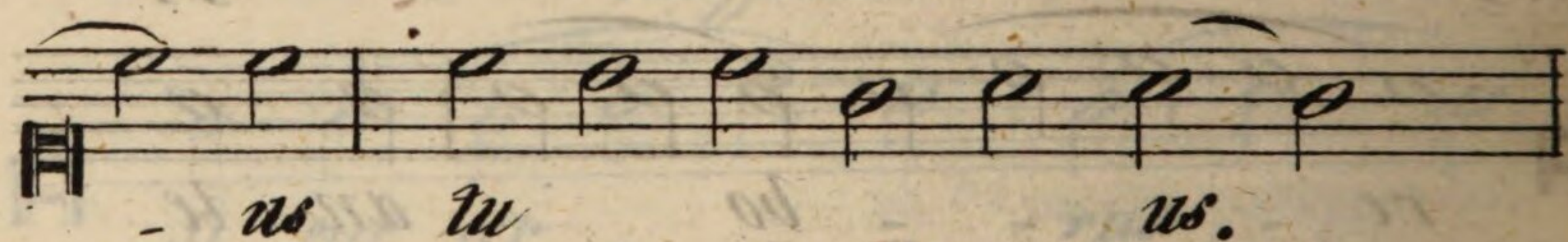
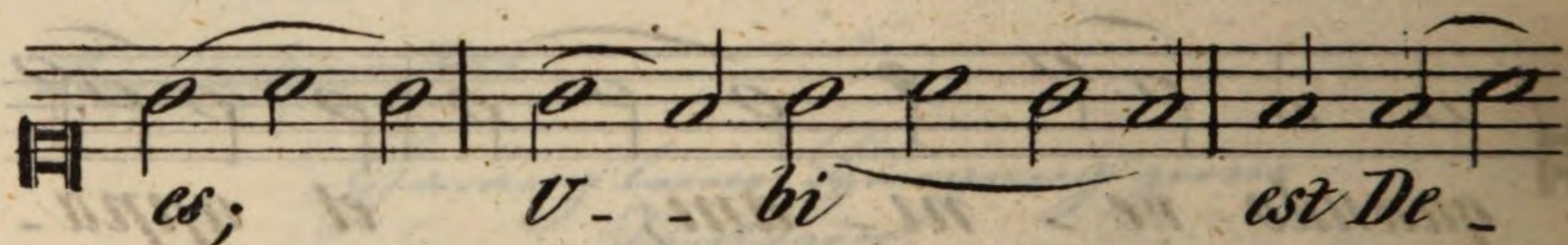
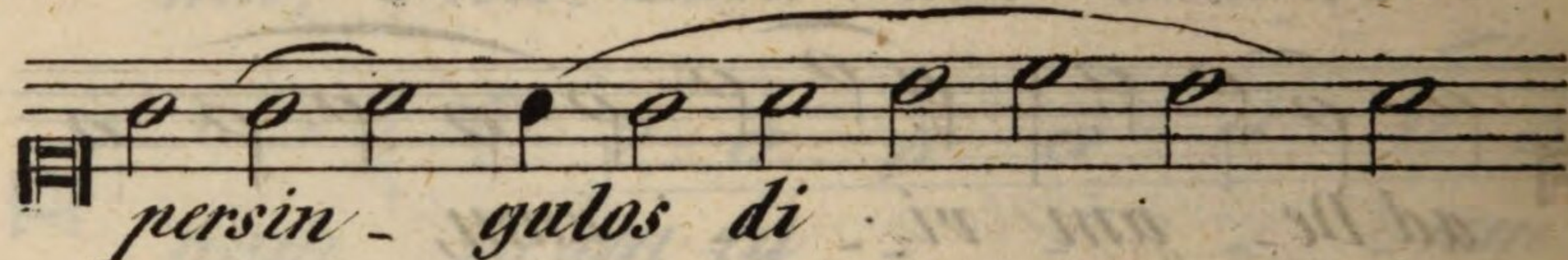
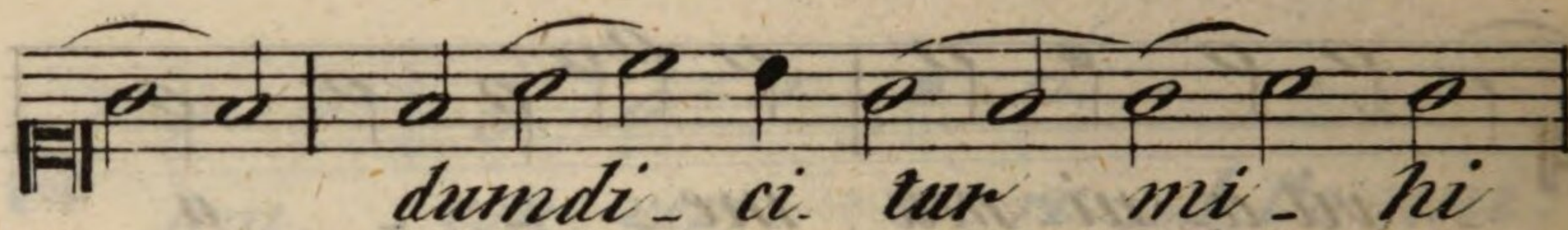
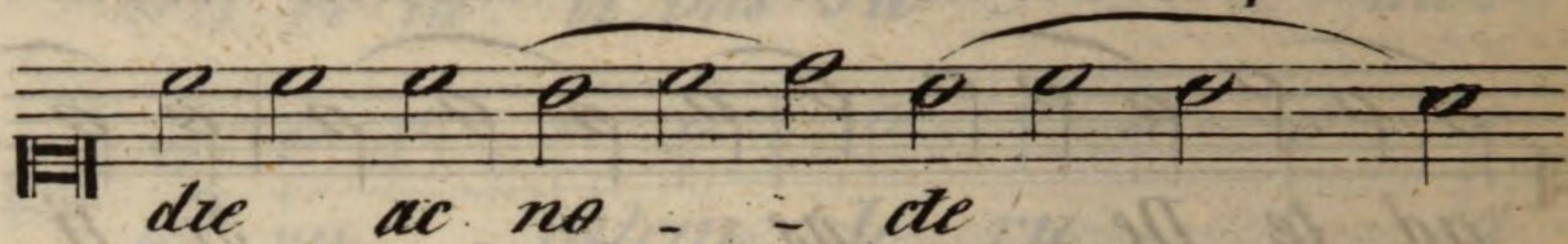
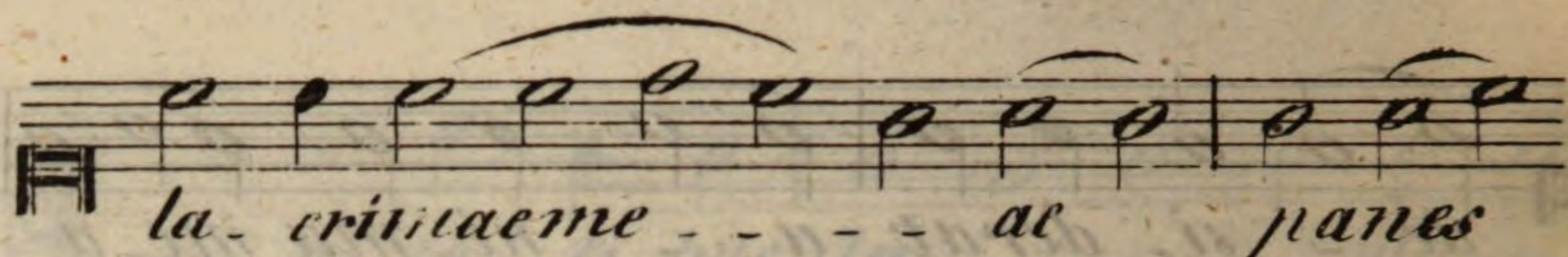
ad De - um vi - - rum,

quando re - ni - ani, et appa -

re - - - bo an - te

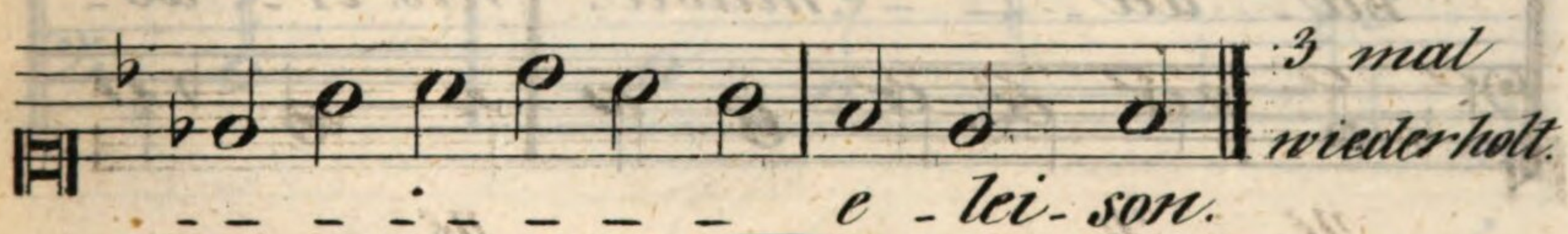
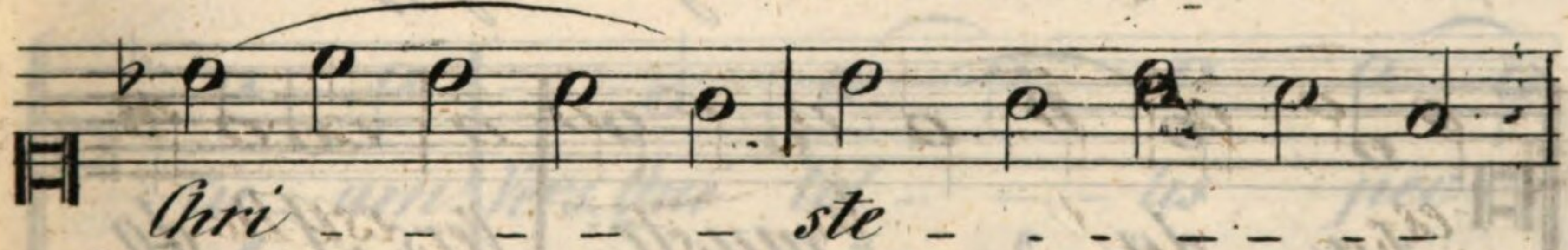
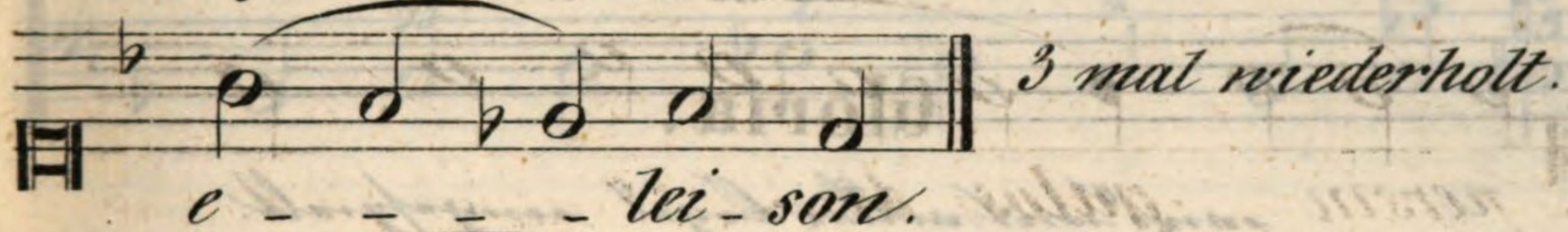
fa - - ci - em De - - -

- - i. - - Fi - e - runt mihi

Musikbeilage, No. 26.

Ist der Priester an dem Altar getreten,
beginnt der Chor das folgende Kyrie
in langsamer und feierlicher Weise,
zu singen.

Verlag der Schmid'schen
Buchhandlung von F. C. Kremer.

Kij - ri - e - lei - son.

1. mal wiederholt.

zum

Gloria.

mit voller Lust eingespielt.

La - da - muste. Vers. A - do.

ra - mus - te. Vers. Grati - as

a - gi - mus ti - bi prop - ter

mag - nam glo - ri - am

tu - am. Vers. Qui tol - lis pec -

ca - ta mundi mi - se - re - re nobis

Quo-ni - - am tu so - lus sanctus

Tu so - - lus Do mi - nus

Vers: lum san - cto Spi - ri - tu

in glo - ri - a De - - - i

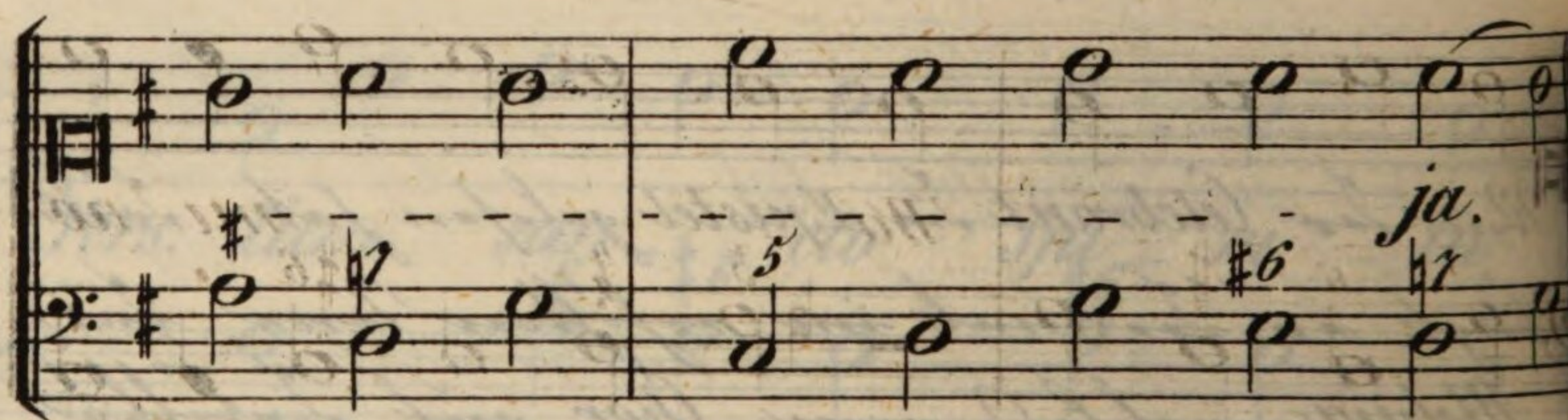
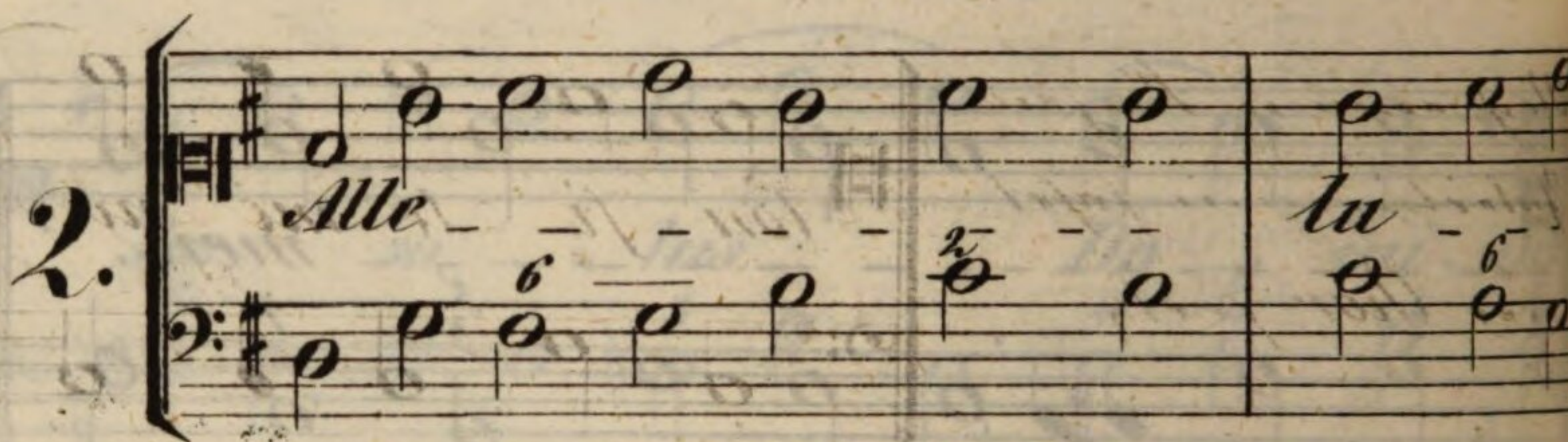
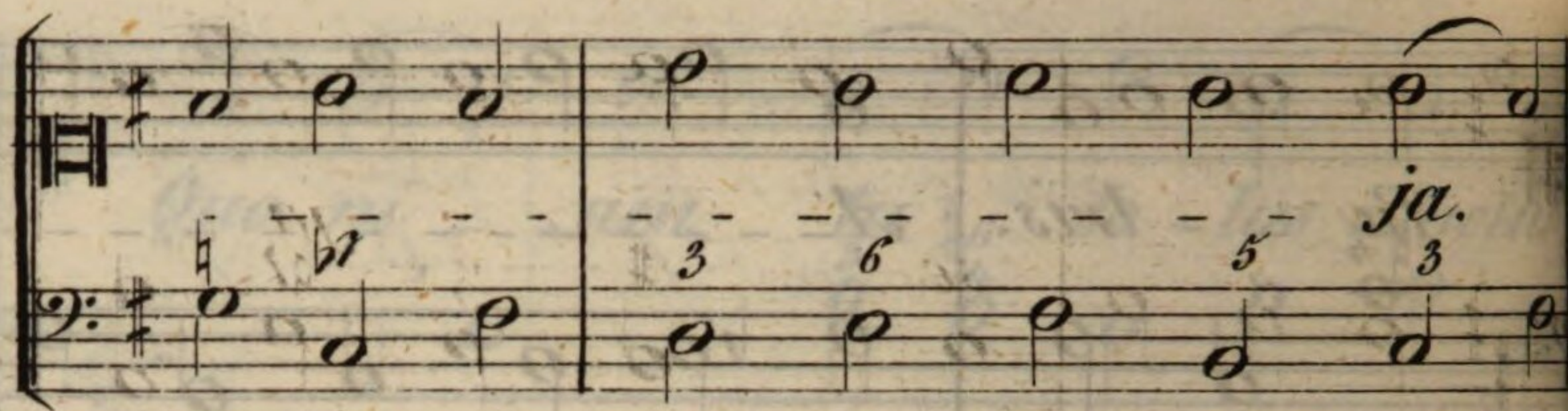
Pa - tris. A -

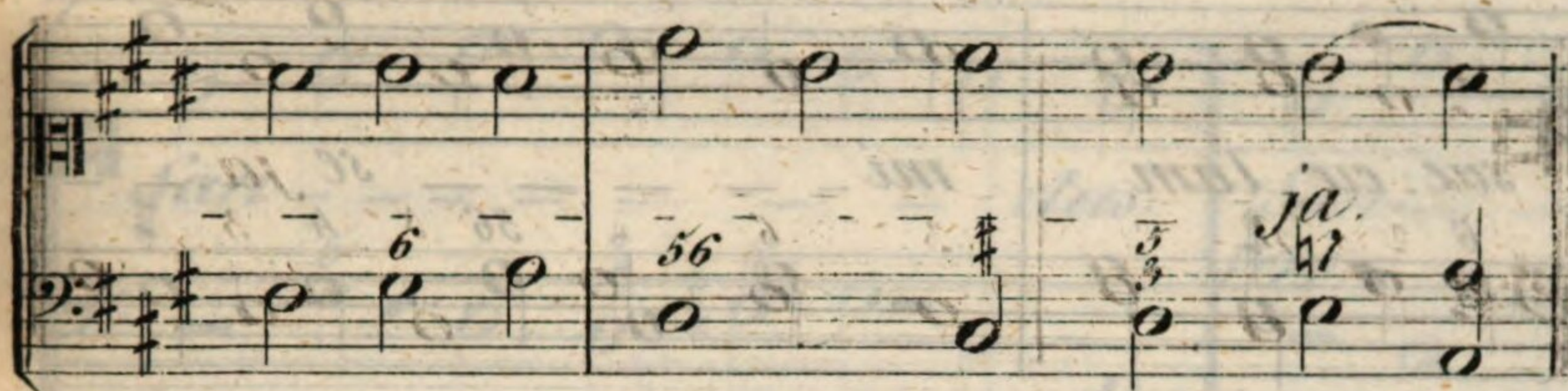
men.

Nun der Celebrant die Epistel gelesen hat, dann
singt er Trimmul im ersten Ton das
Alleluja, welches vom Chor auf dieselben
Weise wiederholt wird.

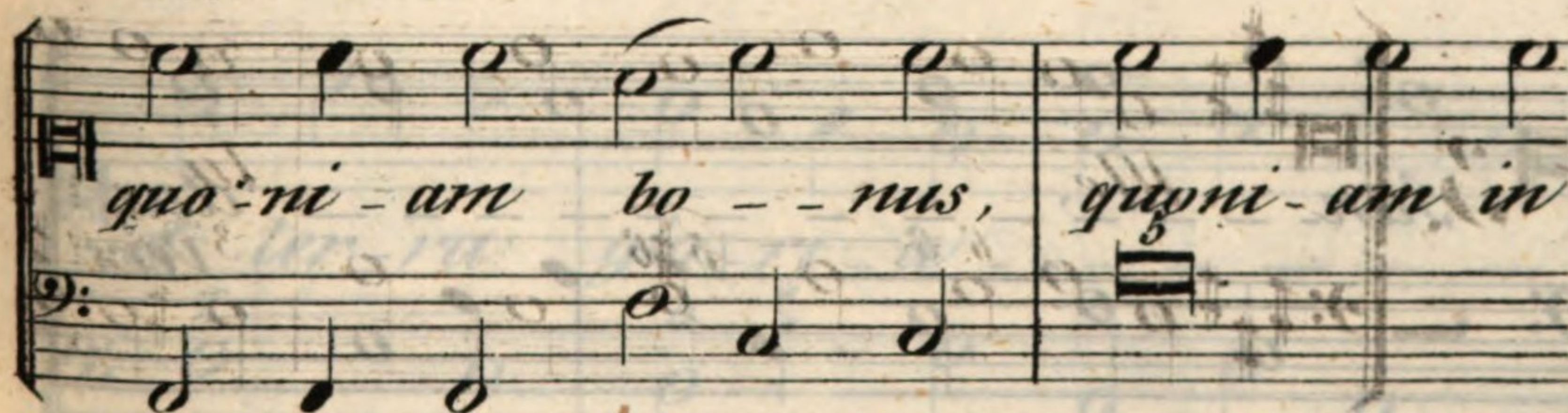
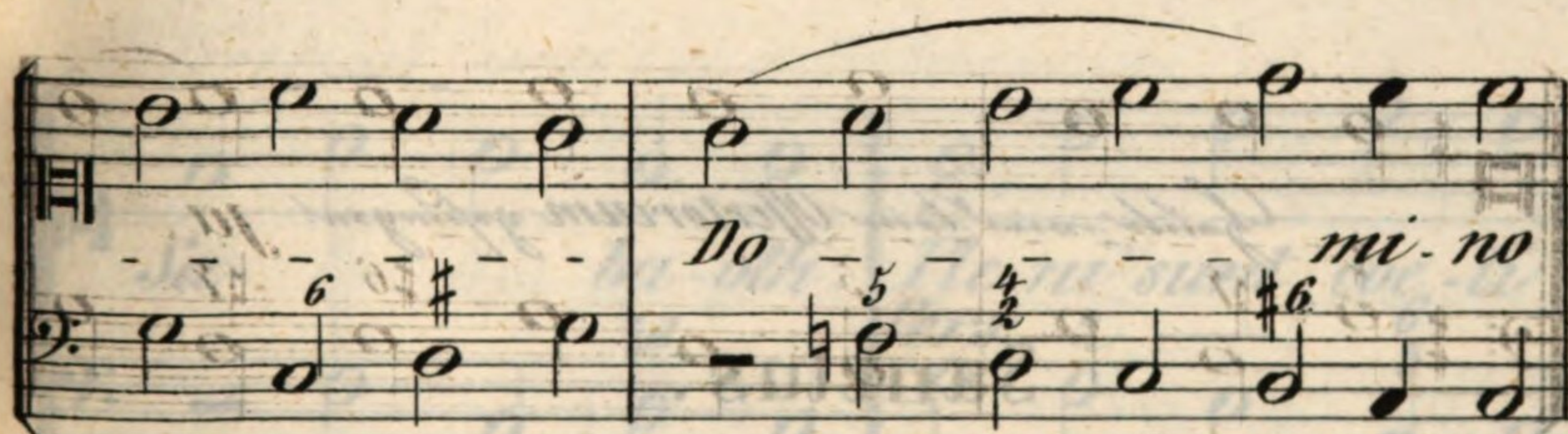
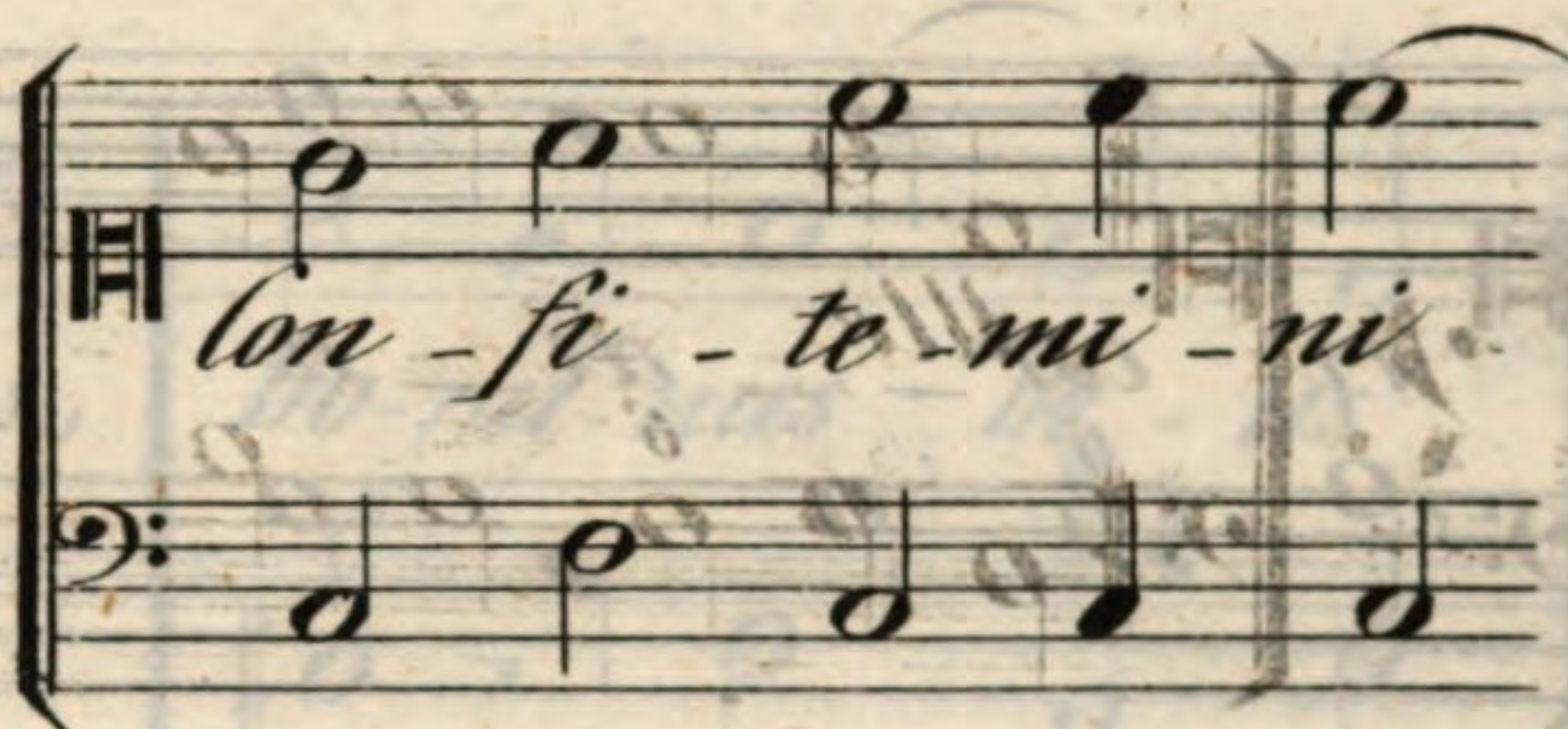
1.

Al-le-lu

*Daß niemand Kränze
Zusammen faßt
Der Chor fort.*

*Verlag der Schönländischen
Buchhandlung von F. V. Krieger*

sae: cu lum mi - - - - - se

ri cor - - di - a e - - - - - jus.

Chorale wird hier Offeratorium gesungen.

Sanctus.

San - - - - - ctus. Vers

San - ctus. San -
Vers:

ctus, Do-mi-nus De-us

Sa ba-oth. Ple-ni sunt coe-li
Vers:

et ter-ra glo-ri-a

Verlag der Schmid'schen
Buchhandlung von F. G. Kriemer.

tu - a. o - - - sanna in

ex - - - cel - - - -

sis.

Benedictus.

Benedic - tus qui ve - - - nit,

in nomine Do *mi-ni. Osanna* ✠

*Walt dem Agnus-Dei vor! fehrst
 Der Feindes kommungst sat-ten
 Chor die Antiphon zur Wapen an-
 gestimmt.*

Antiphon zum Laudate Dominum

Al-le-lu-ja Al-le-lu-ja

Psalm,

Laudate Dominum omnes gentes

Laudate e - um om - nes po - pu - li.

*Quo - ni - am con - fir - ma - ta est
Glo - ri - a Pa - tri et Fi - lio, etc.*

super nos mi - se - ri cor - di - a e - jus:

et veri - tas Domini manet in aeternum.

Ein Antiphon wird vorgelesen, dann wird
intoniert der Celebrant Sub³ Vespere:
autem" welches der Chor fortsetzt. Am Ende
des Gesangs schließt sich unmittelbar das
Magnificat an.

Intonation.

Sub Priester.

Ves - pe - re

au - tem Sa - ba - thi,

qua lu - ces - cit in pri - ma

Sa - ba - thi, ve - nit Maria Magda - le

ne et al te ra Ma

ri - a vi - de - re se pul -

chrum al - le lu - ja.

Magnificat. Mag - ni - fi - cat

Ballade, H. 27

a ni - ma me - a Do - mi - num.

Et e - xul - ta - vit Spi - ri -

me - us: in Deo sa - lu -

ta - ri me - o . dig - na - tus est.

*Verlag der Schmidt'schen
Verlagshaus von P. J. Schmidt*

2. Quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce enim ex hoc beatam medicent omnes generationes.
3. Quia fecit mihi magna, qui potens est: et sanctum nomen ejus.
4. Et misericordia ejus a progenie in progenies: timentibus eum.
5. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.
6. Deposuit potentes de sede: et exaltavit humiles.
7. Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes.
8. Suscepit Israel puerum suum: recordatus misericordiae suae.
9. Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham, et semini ejus in saecula.
10. Gloria Patri etc.
11. Sicut erat etc.

*Lin Antiphoni: "Vespere autem" missa
vom Chor missa folt.*

Beilage, No 27.

Gefang (Responsorium) unter der
 Auferstehungs-Prozession.

Sur re - - - xit pas - tor

bo - - - - nus, qui a - -

ni - mam su - - am po - - - -

su - e - - - runt pro - - o -

vi - bus su - is et pro

gre - ge su - - o mo - - ri

dig - na - tus est.

Verlag der Schmid'schen
 Buchhandlung von F. C. Kremer.

** Al - le - lu - ja,*

al - le - lu - ja.

Al - le - lu - ja.

Vers: Et e - nim

Pa - scha nos - trum

i - mo - la - tus est

Chri -

stus.

*Alletuja al **

Glo - ri - a Pa -
 tri et Fi - li - o,
 et Spi - ri - tu - i
 san -
 cto.

*Alleluia al **

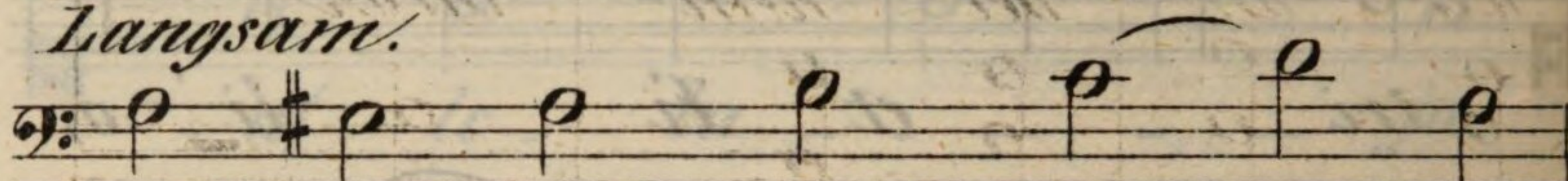
V. Surrexit Dominus de sepulchro, Alleluia.

R. Qui pro nobis pependit in ligno, Alleluia.

Auferstehung-Lied.

Intonation (2nd Principal)

Langsam.

Chri - stus ist er - stan - den!

1. O freut euch Chri - sten,
2. Voll Glau - be be - then
3. Ge - lobt seijst Du, O

1. Er er - hebt aus sei - nem
2. wir Ihn an, Ihn, der auch
3. Got - tes Sohn; ach gieb, daß

1. Gra-be sich und lebt;
 2. uns er-we-cken kann,
 3. wir an Dei-nem Thron

1. le-bet e-wig stirbt nicht
 2. Ihn, der ein-stens aus der
 3. einst nach un-serm Auf-er-

1. mehr Preis Ihm, Dank und
 2. Gruft uns auch neu in's
 3. stehn e-wig e-wig

1. Ruhm und Ehr'! Al - le -
 2. Le - ben ruft. Al - le -
 3. Dich er - höh'n. Al - le -

1. lu - ja!
 2. lu - ja!
 3. lu - ja!

Musikbeilage N: 29.

Attollite portas.

Principes, singulis
 in Ringen

Atto - li - te por - tas
 Prin - ci - pes ves - tras,

et e - le - va - mini port -
 tue æter - na - les, et in troi - bit
 Rex glo - ri - æ.

Quintus, in duo Quintus.

Quis est is - te
 Rex glo - ri - æ.

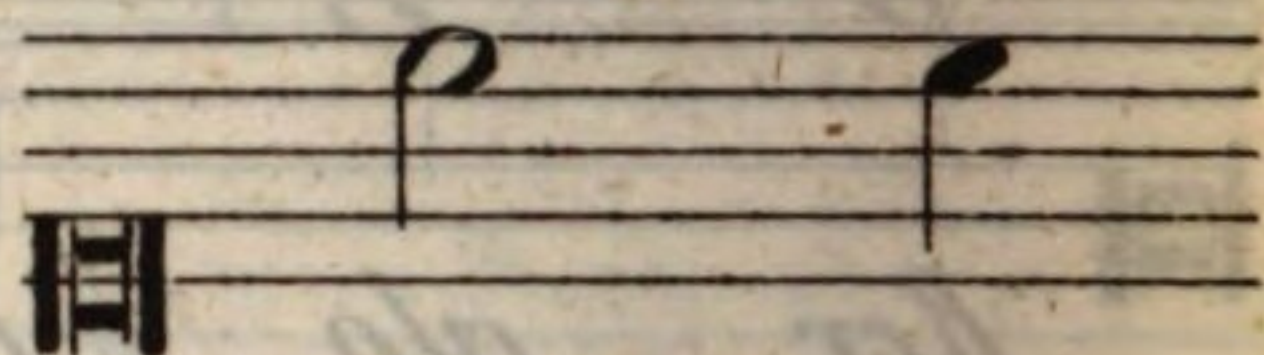
Quintus.

Do - mi - nus for - tis
 et po - tens Do - mi -
 nus po - tens in proe - li - o.

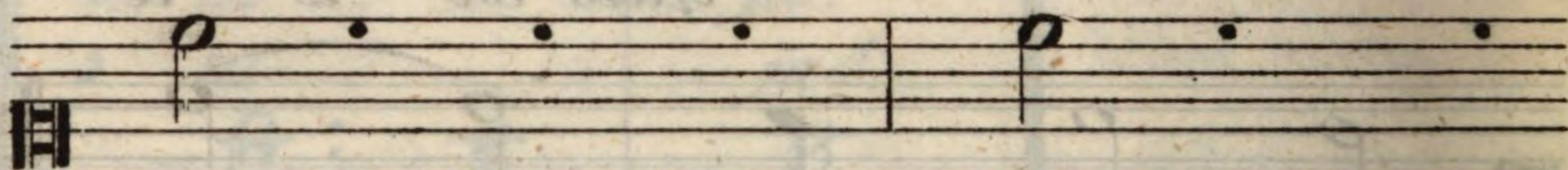
Sångar, Quis est etc. min oban.

Prinftar, Dominus fortis etc.

Sångar, Quis est etc. Prinftar.

Do - mi -

nus vir - tu - tem ip - se est

Rex glo - - ri - æ.

*Gjarranf wird in Hørn geöffnet u.
in Prozession geht in die Kirke.*

Müller, Donat,

Der katholische Schullehrer als Kirchensänger, Organist und Kirchendiener

Bd.: 3

Augsburg 1846

Liturg. 867 kb-3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10591056-9